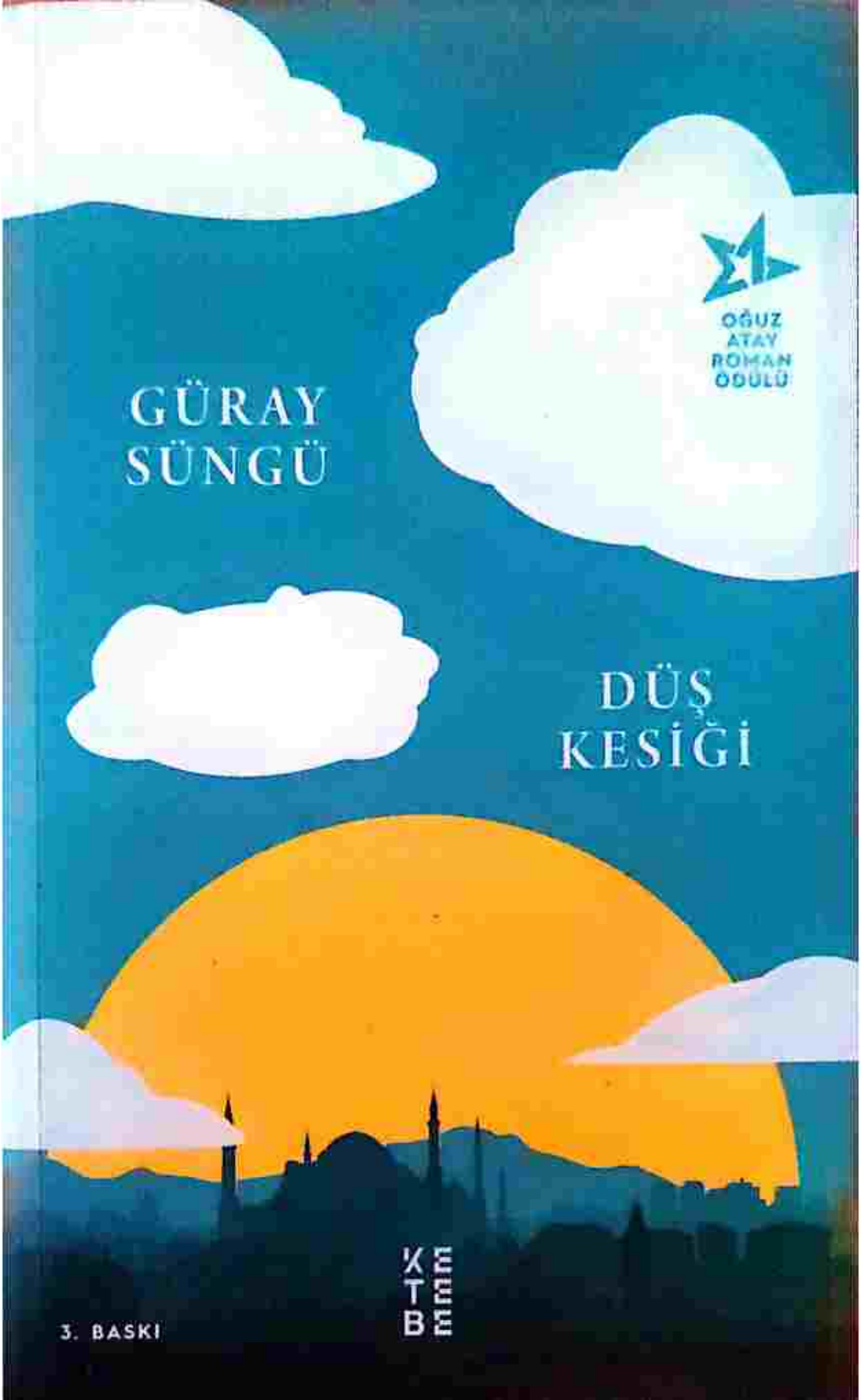

OĞUZ ATAY ROMAN ÖDÜLÜ
GÜRAY SÜNGÜ
DÜŞ KESİĞİ
3. BASKI
KTB

KETEBE

ISBN: 978-625-7014-66-3
© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 275 | **Roman**

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Aykut Ertuğrul

Editör
Cihan Aldik

Düzelti
Ayşe Nur Buzrul

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. Baskı 2010
8. Baskı 2020

KETEBE'DE
1. BASKI
Nisan 2020

3. BASKI
Mart 2022
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212 612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Matsis Matbaa Hizmetleri
San. ve Tic. Ltd. Şti
Sertifika No: 40421
Tevfik Bey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy Küçükçekmece /
İstanbul Tel: 212 624 21 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.'ye aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Düş Kesiği

GÜRAY SÜNGÜ

KETEBE

Güray Süngü

1976 yılında İstanbul'un sur içi mahallelerinden Kadırga'da doğdu. İlköğretime Kadırga İlkokulu'nda başladı. Çocukluğu Ayasofya ve Sultanahmet'te geçti. Gedikpaşa'da esnaf olan babası sayesinde çalışma hayatını erken yaşta tanıdı. Üniversiteden mezun olana kadar bütün tatillerini Kapalıçarşı'da geçirdi. Farklı milletlerden, meşreplerden, dinlerden insanların arasında büyüdü. Üniversite eğitimini Uludağ Üniversitesi'nde aldı. İktisat fakültesinde okudu. Mezuniyetinden sonra özel sektörde çalışmaya başladı. 2009 yılına kadar çeşitli sektörlerde görev aldıktan sonra, yayın sektörüne geçti.

Düş Kesiği adlı romanıyla 2010 Oğuz Atay Roman Ödülü'ne, *Kış Bahçesi* adlı romanıyla 2011 Türkiye Yazarlar Birliği Roman Ödülü'ne layık görüldü. 2014 yılında *Deli Gömleği* ve *Hiçbir şey Anlatmayan Hikâyelerin İkincisi* kitapları ile Necip Fazıl Hikâye Ödülü'nü kazandı. 2018 yılında 14. Kristal Lale ödüllerinde yılın edebiyatçısı seçildi.

Kitapları;

Dördüncü Tekil Şahıs-Roman, 2006, *Pencereden-Roman*, 2006, *Düş Kesiği-Roman*, 2010, *Deli Gömleği-Öykü*, 2010, *Kış Bahçesi-Roman*, 2011, *Hiçbir şey Anlatmayan Hikâyelerin İkincisi-Öykü*, 2012, *Köşe Başında Suret Bulan Tek Kişilik Aşk-Öykü*, 2014, *Mehmet'i Sakatlayan Serçe Parmağı-Roman*, 2015, *İnsanın Acayip Kısa Tarihi-Uzun Hikâye*, 2016, *Vicdan Sızlar-Öykü*, 2016, *İbrahim'in Kaybettiğini Bulmasıdır*, 2018, *Az Kalan Gölge-Roman*, 2019, *Sayıklar Bir Dilde-Öykü*, 2020.

Tavan

Taban

1.

Doktora gittim. Bir köpek öldürebileceğimi söyledim. Bugünlerde bir köpek öldürebilirim, bunu yapabilirim ve bu beni endişelendiriyor, endişelenmeli miyim sizce, dedim. Doktor; neden bir köpek öldürebileceğinizi düşünüyorsunuz, diye sordu. Öldürebileceğimi düşünmüyorum, öldüreceğimi düşünüyorum, bana bugünlerde bir köpek öldürecekmişim gibi geliyor, dedim. Neden bugünlerde bir köpek öldüreceğinizi düşünüyorsunuz diye sordu bu sefer. Bunu sizin söylemenizi bekliyordum dedim. Sonra köpekler hakkındaki düşüncelerimi anlatmamı istedi benden. Köpekler ile ilgili hiçbir şey düşünmüyordum aslında, onlarla ilgilenmiyordum. Korkardım sadece ama o kadar. Bu öldürmek için yeterli bir sebep olmasa gerek. Zaten sorun da buradaydı. Ben bir köpek öldürmek istemiyordum. Ama bugünlerde bir köpek öldürecekmişim gibi geliyordu. Bir şeyler olacak ve hayat beni bir köpekle karşı karşıya getirecek ve ben onu öldüreceğim. Aslında hiç istemediğim halde. Aklımdaki her şeyi bütün açıklığıyla anlatmaya çalıştım doktora. Bana yardımcı olmasını istiyordum, buna ihtiyacım vardı. Ama olmadı. İşime yarayacak hiçbir şey söylemedi bana. Siz kendinizi yalnız hissediyorsunuz ve bu yüzden birtakım takıntılar oluşmuş zihninizde, onları aşamıyorsunuz, dedi. Zihnimde oluşan takıntılarla bir köpek öldürmekle karşı karşıya kalabilecek olmamın ve bununla da yalnızlığın arasında herhangi bir ilişki kuramadım. Bir aylık maaşımın üçte birini bir saatlik görüşme ücreti olarak bıraktım

doktora ve evime döndüm. Z televizyon seyrediyordu. Anahtarımla kapıyı açıp içeriye girince kalktı, yemeği hazırlamak için mutfağa gitti.

Bende başlayıp bende bittiğini zannetmediğim bir şeyi, benimle sınırlı olan aklımla idrak edebilir miyim? Tanımlayabilir miyim mi deseydim? Tabii önce kendimden başlayarak ama bunu yapabileceğimi sanmıyorum. İşte belki bu da bana dair bir özelliktir, önce sordum sonra soruyu çürüttüm. Hayır, bunların benim sorunumla ilgisi olmasa gerek. Doktor kafamı karıştırdığı için kendi aklımı gözümün önüne getirmeye çalışmış olabilirim, sadece bu. Yapılması gereken bunun tamamen dışında bir şeyken üstelik. Yapılması gereken? Hemen başladım yapılması gerekeni yapmaya aslında. Hemen o geceden itibaren.

Yemeği yerken fazla konuşmadık, Z ile konuşacak pek fazla şeyimiz yok, özellikle bu sıralar, bunun yanında yemek yerken televizyon izlemeyi de tercih ettiğimizden... hayır, sadece bu değil, aramızda bir gerginlik de vardı, benim garipleşmemle ilgili. Doktora gitmem anlamsızdı, herkesin birtakım sorunları vardı ve onun da vardı, bu şekilde bir şehirli gibi hareket etmek de ne oluyordu? Ama ben bir şehirliyim... aldığım maaşı, kazandığım parayı küçümseyerek söylediğini anladım. Bunda şaşılacak yahut sıkılacak bir şey yoktu. Sırıtmakla yetindim. Çileden çıktığını söyleyebilirim. Erkeklerin hiçbir şey yapmayarak bile kendilerini kabul ettirmelerinden, baskın çıkmalarından nefret eden kadınlardan. Hangisi öyle değil ki. Bu yüzden bana kapıdan içeriye girdiğim andan başlamak üzere yemeğe kadar hiçbir şey sormadı ve söylemedi. Yemeğin ortalarında neyin varmış öğrenebildin mi bari dedi sadece. Ben o sırada doktora verdiğim parayı nerelere harcayabileceğimin hesabını yapıyordum. Hayal kurmak da denebilir. Emin misin?

Aslında böyle olmadı. Durup dururken doktora gitmek istemem onu şaşırtmıştı ama bundan çok memnun oldu. Mem-

nuniyetini anlayamadım çünkü ona bir şey anlatmamıştım, en azından detaya girmemiştim, yoksa aynı evin içindeyiz tabii ki sezmiş ve anlamıştır birtakım şeyler olduğunu. Eve geldiğim zaman ise hemen bir şey sormayışı üzerimde baskı oluşturmak istememesinden kaynaklanıyordu. Yukarıdakileri neden söylediğimi bilmiyorum. Yemekteyse yumuşak bir şekilde sordu. Deliriyormuşum, bu bir süreçmiş, kendimi toparlayamazsam yakın bir zamanda cinayet işlemem söz konusu olabilirmiş, dedim. Gözlerimi kaldırıp yüzüne bakarak ne tepki verdiğini görmeye çalıştığımı fark etmesin istediğim için ne tepki verdiğini ölçemedim ilk an. İlk andan sonra da tepkinin ölçülebilir bir yanı kalmadı, çünkü bir şey söylemedi. Yemeğin sonlarına doğru rapor alsam iyi olurmuş, dinlenmeye ihtiyacım varmış diyerek konuyu kapatmış olmak istedim. İyi ya al işte dedi. Bu konuda söyleyebileceğim başka bir şey yok. Aslında iyi ya al işte demedi, bırak o işi istersen dedi. Anlamsız...

Yine de gerçekleri kendime sakladığımı, gerçekleri kendime sakladığım için olsa gerek, sadece ben biliyorum. Doktora bile söylemedim sayılır ama bu kendi korkularım nedeniyle gibi geliyor bana. Bundan bahsetsem iyi gelebilir. Rüya desem... o rüya.

2.

Perşembeydi. Uyandığımda daha hava aydınlanmamıştı. Yatak odamda karanlığın içinde doğrularak etrafıma baktım. İnsan karanlık da olsa gözleri alışınca eşyayı seçebiliyor. Ama odanın içindeki eşyalardan ya da gördüklerimden bahsedecek değilim. Sadece bir şeyleri görebilir durumda olduğumu söylemek istiyorum, bunu söylemek istememin nedeni de kafamın o anki müthiş karışıklığı. Bu karışıklığa rağmen odanın içini seçebilmiş olmam ilginçtir belki. Bilemem. Doğruldum

ve Z'yi uyandırmayı önemsemeden çıktım yataktan. Z zaten uyanmadı. Pencereye yürüdüm, kalın perdeyi aralayıp dışarıya baktım. Neden saati merak etmediğimi bilmiyorum ama sabah olduğunu hissediyordum o an, sadece garip bir şekilde sabah olmasına rağmen hava aydınlanmayı unutmuş olmalıydı. Pencereden dışarıda gördüğüm de içeridekinden çok farklı değildi. Ama ondan bahsedeceğim, bunun sebebini fazla gözetmeden ve düşünme ihtiyacı hissetmeden. Belki sokağın netliği, içinin dışının bir olması... Önemli değil. Sokak lambası o karanlığın içinde ne hoş görünüyordu. Kaldırım kenarında park etmiş arabalar vardı. Çoğu bizim binadaki komşularındı, ama hangisi kime ait bildiğimi söyleyemem. Böyle şeyleri Z daha iyi bilir. Neden merak ediyorum? Aşağıda, tam lambanın altındaki arabanın kime ait olduğunu merak ettim, birden uyanmıştı bu merak içimde ve hemen rahatsız etmeye başlamıştı. Z'yi uyandırıp sormayı düşündüm ilkin ama çabuk vazgeçtim. Ben bu sorunun cevabını kendim bulamaz mıyım? Aşağıdaki kırmızı araba kimin? Saçma, nasıl bulayım. Merak edişim de aynı anda bir o kadar saçma geldi. Perdeyi kapatacakken başka bir şeyi hatırladım. Uyandığım ilk an aklımın karışık olduğunu düşünmüştüm ya da şimdi öyle olduğunu söylemiştim. Aklımın karışıklığı... bunun sebebi ne? Aşağıdaki kırmızı arabanın tepesine bakarken düşündüm bunu. Z arkamdan seslendi;

"Ne yapıyorsun orada, yatsana..."

Döndüm karıma, alacakaranlıkta yüzünü seçmeye çalışmadan doğru yere bakıyormuş gibi cevap verdim. Doğru yere bakıyordum, karım oradaydı.

"Rüya gördüm..."

Sesim sıkıntılıydı, evet aklımın karışıklığına sebep de rüyaydı. Z'nin yüzüne yine onu net göremeden baktım, ne tepki vereceğini ne söyleyeceğini merak ederek ve bir şeyler bekleyerek ama o tekrar uzandı ve "İyi uyu hadi, gece gece..." dedi. İnsanlar neden hayatlarında olmasına alıştıkları insanlara yarım

cümleler kurmaktan imtina etmezler. Bunda kasıt var. Tekrar döndüm pencerenin dışına. Demek şu anda gece, yani henüz sabah olmamış. Olmalıydı demiştim zaten, gereklilik kipi filan, şart değil. Kırmızı arabanın sahibi de belli değil. Zaten konumuzla alakası da yok. Konumuz benim gördüğüm ama hatırlamadığım rüya. Hatırlamadığım rüya benim aklımın karışmasına nasıl neden olur? Olur... Hatırlayamazsın ama rüyayı görürken gördüklerini görmezsin aslında, yaşarsın. Yaşadığın şeyin içinde doğuracağı histen kaçamazsın. Yani demem o ki; kafan zaten o rüyayı görürken karışmıştır, uyandığında etkisini sürdürür, rüyayı hatırlayamasan da. Ama benim pencerenin kenarında karanlık sokağa bakarken aşağıda sahibini bilmediğim kırmızı bir araba, tepesinde her zamanki sokak lambası varken bunları düşünüyor olmam garip değil mi? Garipti biraz. Rüyamı hatırlamak isteyip istemediğimi bilmeyişim kadar. Sanki kötü şeyler olacak o rüya sayesinde veya o rüya yüzünden ve ben hatırlamayarak bundan kaçınmış oluyorum. Tersi de olabilir. Dediğim gibi benim kafam karışıktı çok. Perdeyi kapatıp yatağıma doğru döndüm. Bu saatten sonra uyuyamam, saatin kaç olduğunu bilmesem de. Ama saatin kaç olduğu önemli. Işığı yakmadan saate baktım ve görebildiğim kadarıyla saat üçü yirmi geçiyordu. Sabah olmasına çok vardı. Yapacak bir şey yoktu, tekrar yatılacaktı ve uyunacaktı. Yattım ve uyudum bu yüzden.

Aslında uyuyamadım. Uzun bir süre yatağın içinde hareketsiz uzandım. Gözüm sürekli olarak açıktı ve tavandaydı. Orada ne görmeyi umuyorum, bilmiyorum. Tavanı görebildiğimi söyleyemem. Eciş bücüş arkadaşımı da... Ama bu çoğunlukla bakmaya engel değildir, bilinir. Gözlerim tavandayken aklımdan geçenleri söyleyecek olursam... Net bir şey yoktu, bu yüzden söylenecek de bir şey yok sanki. Ama gördüğüm rüyayla ilgili olduğu açıktı. Gördüğüm rüyayı hatırlayamadığım için net değildi zaten. Var gibi ama yok; görünür gibi ama görünmez, belli gibi ama belli değil; net gibi ama puslu... sinir

bozucuydu. Tavan gibi. Uyutmayan da buydu, tamamen sinir bozucu oluşu. Hem sıkıntılı olmama sebep bir rüya, hem de ne olduğu belli değil. Çok takıldığımı da düşündüm bir ara ama çok kısa ve sonra hemen vazgeçtim. Çok takılmıyordum, bu önemliydi çünkü... Çünkü dedikten sonra susuyordum. Eklenecek bir şey de yoktu. Çünküyü bilmiyordum. Sadece his. Bana zarar verdiğini ya da vereceğini hissettiriyordu. Ben göreceği zarardan çekinen bir insan mıyım? Hayatımı bu çekince üzerine kurmuş değildim ama tersi de mevzubahis değildi. Herkes kadar desem ne anlam taşır emin değilim, yine de herkes kadar diyeceğim. Sonra dalmışım sanırım, muhtemelen hava aydınlanıyorken. Çünkü Z'nin sesiyle uyandım, tam yeni yeni dalmaya başlamışken. İrkilerek ve tüm vücudumu etkisi altına alan bir titremeyle. Gözlerimi kocaman açarak baktım karımın yüzüne. Tekrar mı gördüm? Belki de sadece hatırladım. Ani uyanış bilincimi ters düz edip hatırlamama neden oldu.

"Gördüm," dedim.

"Ne gördün?"

Hemen doğruldum, düzenli nefeslere geçişim birkaç saniye sürdü. Pencereye doğru baktım, perdeyi açmıştı Z.

"Uyuyakalmışsın, geç kaldın," dedi Z, yakınarak. Üzülmüş değil de kızmış gibiydi.

"Kırmızı araba kimin?" dedim.

Odadan çıkmıştı, cevap vermesi söz konusu değildi. Kalktım pencereye doğru yürüdüm. Tülün ardından aşağıya baktım, kırmızı araba gitmişti. Yerinde başka bir araba duruyordu. Sorun değildi ben rüyamı hatırlıyordum. Demek bu kötü gecenin sebebi sendin, diye geçirdim içimden. Korkulacak kadar kötü değilmiş diye de geçirdim içimden. Bunun yanında sebebini bilmediğim bir gariplik de hissediyordum. İnsan sebebini bilmediği şeylerden daha çok bahsediyor, tam tersini yapması gerekiyorken.

Kendisine çay koymuş, ben hemen çıksam iyi olurmuş, zaten geç kalmışım. Bunları mutfakla salon arasında gidip gelirken söyledi. Ben banyo ile yatak odası arasındaydım. Giyindim acele etmeden. Kravatım çözülmüş, ben bağlayamam. Z salonda masaya yerleşmişti, hâlâ uykuluydu. Önüne gidip durdum, uzandı boynuma, kravatımı bağladı. Ben gideyim zaten geç kaldım dedim. Galiba yine mutfağa gidiyordu. Kapıyı açıp çıktım dışarıya. Mevsim kış. Sevmiyorum bu mevsimi. Durakta on dakikadan biraz fazla bekledim, sonra gelen otobüse bindim. Kalabalık bir otobüstü yine ve benim aklımda gece gördüğüm, ilk uyandığımda hatırlamadığım, sonra hatırladığım rüya vardı. Üzerinde düşünmeye değer bir mevzusu yoktu rüyanın ama garip mi bilmiyorum aklım da sürekli rüyadaydı.

Binadan içeriye girdiğimde mesai saatini bir buçuk saat geçmişti. Pek önemli değil, varlığını belli edemeyen insanlar yokluklarını nasıl belli eder? Bunun cevabını bilmiyormuşum, bunu hemen anladım, çünkü daha yerime yerleşemeden müdürlerden bir tanesi adımı seslendi, müşteri memnuniyetini hiçe sayarak olabildiğince yüksek bir sesle. Sesin geldiği yöne doğru döndüm ama göremedim. Sesi de tam benzetememiştim, müdürlerden bir tanesiydi ama hangisiydi emin değildim. Sesin geldiği yöne doğru yürümeye başladım. Kısa bir süre sonra sesin sureti göründü. Levent Bey masasında oturuyor ve bir şeylerle uğraşıyormuş gibi yapıyordu.

"Hayırdır," dedi. Anlam veremedim.

"Hayırsa iyidir efendim," dedim. Bana döndü.

"Sen geç kalmazdın hiç, o yüzden kızmayacağım sana, bahanen varsa tabii," dedi. Anladım, geç kalışımdan bahsediyor. Zaten biliyordum da yok sayayım demiştim. Neyse dedim içimden kendime.

"Galiba hasta oluyorum efendim, kendimi hiç iyi hissetmiyorum," dedim.

"Neyin var, neren ağrıyor?" Neden insanlar hastalık denince bir yerlerin ağrımasını düşünüyorlar hemen?

"Bir yerim ağrımıyor efendim. Uyku sorunum var sadece. Psikolojik olabilir," dedim. Sıntı Levent Bey.

"Git izin kâğıdı doldur, bir buçuk saatlik," dedi. Döndüm arkamı ve yürüdüm yerime doğru. Öğle arasına kadar bir şey yemedim. Hem fırsat olmadı hem canım istemedi. Midem ağrımaya başladı paydosa doğru. Açlıktan olamayacağını düşündüm, yemeğe düşkün birisi değildim, acıkınca rahatsızlanmazdım. Yemekte yalnızdım. Çatal elimde tabağıma doğru bakarken hayatın artık içinden çıkılamayacak ölçüde anlamsızlaştığını düşündüm. Bunun bir şekilde çaresine bakabilir miydim? Cevap netti. Hayır. Yapacak bir şey yoktu. Ama hiç düşünmeden cevap verdin, dedim kendime. Öyle yaptım çünkü düşünmeye gerek yok, ben bunu daha önce düşünmüştüm hem de uzun uzun. O zamanlar bu kadar akıllı mıydım bilmiyorum tabii. İnsan geçen zamanla güzelleşiyor. Burada güzelleşmekten kasıt akıllılaşmak tabii. Bu tabir pek hoş olmasa da böyle. Yeterince düşünmüş ve beğenmediğim cevabı vermiştim. O zamanlar aynı yerde duran ve aynı şeyi uman tüm arkadaşlar gibi.

Yemekte hayat çok farklı değildi. En azından her günden farklı değildi. Aynı masaya oturdum, aynı tabldottan perşembe yemeğimi yedim. Masadaki mesai arkadaşlarım da aynıydı. Onlar yalnızlığa engel değillerdi. Sağımda oturanın adı Rüstem'di, ne iş yaptığını kendisi bile tam olarak bilmezdi ama yaptığı işin önemli bir iş olduğunu düşünür ve hep o şekilde ifade ederdi, mevzusu açılırsa. Müşterilere gönderilen teklif mektuplarını istiflemek diyebilirim yaptığı işe. Sorumsuz bir adamdı, genç sayılırdı, benimle iyi anlaşamazdı, muhtemelen beni zerre kadar sevmezdi. Ben de onun bu duygularına karşı kayıtsızdım. Dünyamın dışında. Sol yanımda oturan kimse yoktu, iki kişilik masalar sebebiyle, karşımda Dursun ağabey

otururdu genellikle ve bugün de o oturuyordu. Firmada şoför olarak çalışıyordu, on yıl kadar olmuştu bu işe başlayalı. En kıdemlilerdendi. Onun yanında oturan elemanın adını bilmiyordum, birkaç gün önce başlamıştı işe, biraz kibirli birisine benziyordu. Ciddi görünmeye çalışıyordu, bizimle öyle hemencecik yüz göz olmamaya özen gösterecekmiş gibi bir edası vardı. Ben hayatında hiç kimseyle yüz göz olmamış birisi olarak onun bu edasını sevimsiz bulmuştum tabii, sonuçta bu eda bize karşı bir tür yaftalamayı da içeriyordu, biraz da kendi çapında büyüklenmeyi ama herhangi bir tepki göstermekle de vakit harcayacak değildim. Kendi hayatımla ilgiliydim sadece ve sadece. Bu böyle bilinirdi de. Bu açıdan kimilerine göre gamsızdım, kimilerine göre ise aklı başında ve saygın. Bu iki tanımlama da aslında birbirinden farksız ve aynı ölçüde anlamsızdı ama yapacak bir şey yok. Dünyamın dışında.

Yemekte her zamanki gibi havadan sudan muhabbetler döndü, ben genelde olduğu gibi sessiz kalmayı tercih ettim. Yemeğin sonunda tabldotlarımızı alarak mutfağın girişindeki tezgâha bıraktık. Sigara içenler biraz oyalandılar oralarda. Ben yerime geçtim. Ne iş yaptığıma gelince...

Bir süredir bu firmada çalışıyorum. Beş yıl olabilir. Olmayabilir de. Daha önce çeşitli işletmelerde çok çeşitli işler yaptım. Bu firmaya evlenmeden üç ay önce girdim. Ama beş yıldır evli olduğumu sanmıyorum, orası karışık. Düzenli bir hayata başlarken bu işe başladım kendi tabirimce. Firmanın tahsilât işlerini koşturuyorum. Gidilecek herhangi bir yer yoksa kapının girişindeki masada oturuyorum. Güvenlik görevlisi olduğum söylenemez çünkü firmanın güvenlik görevlisi var, binanın girişinde duruyorlar hem de iki kişiler. Benim yerim yukarıda, idari odaların olduğu katın girişinde. Bazı getir götür işleri de üzerimde. Tabii bu durumda sorulduğu zaman insanın ne iş yaptığını söylerken neyi tercih ettiği önem kazanıyor. Kendim için tahsilâtçı diyemem zira çağrışımı yanlış olabilir. Tahsilâtçılık başka bir şey, illegal bir iş olarak algılamaya müsait

üstelik. Bu yüzden güvenlik elemanı dediğimi söyleyebilirim. Kime dediğimi? Eğer bir soran olursa, sorana. Soran olur mu peki? Yeni tanışan insanlar arasında döner genelde bu sorular, yeni tanışmayanlar bir şekilde birbirlerinin ne iş yaptığını bilirler. Bu yüzden aslında soran da olmaz, çünkü ben insanlarla tanıştığımı da söyleyemem. Her insanın haftalık yeni insanlarla tanışma ortalaması neyse, benim ortalamam o ortalamanın oldukça altında kalır. İş gereği ziyaret ettiğim firmalarda iş gereği muhatap olduğum insanlarla olan ilişkimi tanışmakla ifadelendiremeyeceğim için ortalamama etki etmez aynı zamanda mesleğim. Rüyama gelince...

Bu konuyu açmak istemediğimi kendime anlatabildiğimi sanıyordum ama galiba beceremedim. Rüyam dediğimde beni rahatsız eden bir şey var, içimde uyanıyor, sıkıntı verici. Oysa sabah hayatımın ya da günümün çok farklı başlamadığını söyleyebilirim. Aslında sabahı anlattım da, bu yüzden çok farklı ya da tuhaf olmadığı görünüyor. Ama zaten bu biraz konuyu saptırmak oldu. Hayatımın ya da günümün garip başlamış olmasıyla rüyam arasında bir ilişki de olamazdı. Zira önce rüya görülür sonra gün başlar. Yani gün, öncesinde görülen rüyaya sebep olmaz. Ters bir düşünce, insan ilk cümleyle beraber rüyanın güne etkisinden bahsedildiğini sanar oysa. Belki sorun buradadır diye düşündüm bir ara kendi kendime. Galiba öğleden sonraydı, masama yaslanmış zaman geçiriyordum. Ben zihnimden geçirdiğim bazı düşünceler nedeniyle kendi aklını tahakküm altına almaya çalışan birisi olabilirim, belki. İşte yine aynı şey. Bu benim düşüncem değil, bunu ben isteyerek düşünmedim. Başka birisi sanki benim aklımı karıştırmak için söyledi bunu bana. Ama benim zihnimin içinden. Ama bir dış ses gibi değil. Yani duyduğum, beynimde yankılanan bir ses gibi falan değil. İfade etme şansım en azından bu aşamada mümkün de değil. Öğleden sonra bunu aklımdan geçirirken Levent Bey'in odasında olduğunu ve beni çağırdığını söylediler. O çağrıyla beraber zihnimin içinde bir yerlere bıraktım bu

düşünceyi. Akşama doğru iki bardak çay içtim. Rüyam aklıma gelmedi bir daha, en azından iş yerimde. Saat altı olunca herkesle beraber servis araçlarına doğru yollandım. Eve geldiğimde saat yediyi geçiyordu. Neden üzerinde duruyorum bilmiyorum ama kırmızı araba tam sokak lambasının altına park etmişti. Yanından geçerken fark ettiğim için irkilmeme neden oldu. Rüyamla mı bir ilişkisi var acaba diye düşündüm. Cevap veremezdim, rüyamın büyük kısmı pusluydu ve araba rüyamla ilgili de olsa bu puslu kısımdaydı muhakkak. Yavaşça ve biraz da çekinerek eğildim ve içine baktım arabanın. Atlanmaması gereken bir ayrıntı veya görmem gereken bir şey var mı? Yoktu. Varsa da görünürde değildi. Birisi beni hırsız sansa ve bu yüzden başını pencereden uzatıp seslense bana veya baksa bana... Birisi olmaz, işime yaraması için arabanın sahibi olmalı. Ama kimse bakmadı veya seslenmedi. İnsanlar ceset gibiler, hissiz, tepkisiz. Ya da kör ve sağır. İçimden arabanın camını kırmak geçiyorken ayrıldım arabanın yanından. Evimin kapısını çaldım. Z açmakta gecikti. Mutfaktadır, banyodadır, alışverişteydir, komşudadır... Anahtarımı çıkarıp açtım kapıyı. Hâlâ anahtar taşıyorsan bu nasıl evlilik der, Dursun ağabey. Ne dediğini anlamıyorum Dursun ağabey derim ben de. Ara sıra geçer bu mevzu aramızda. Alışkanlık bile yaptı zamanla belki. Evde ışıklar kapalıydı. Salonun lambasını yakıp oturdum. Oturunca acıktığımı fark ettim. Z'nin nerede olabileceğini düşündüm ama bulamadım. Cep telefonu kullanmayız biz, arayıp alo nerdesin diye sorulan soru bizim dünyamızdan değil. Sıkıntıyla arkama yaslandım.

Uyumuş olabilirim, sadece bir anlığına dalmış da olabilirim. Kapının kapanma sesiyle gözlerimi açtım çünkü. Hemen doğruldum olduğum yerde. Z gelmişti. Hoş geldin hayatım, dedi. Tuhaf, ben gelmedim ki, sen geldin, ben buradaydım zaten. Gülümsedim karımın kahverengi gözlerine. Yeşil de olabilir.

"Benzin aldım gelirken biraz oyalandım bu yüzden," dedi. Hâlâ gülümsüyordum ben.

"Hemen yemeği hazırlarım şimdi," dedi. Yardım etmeyi düşündüm ama hemen vazgeçtim. Kısa bir süre etrafıma bakındım, uyuklamış olmanın sersemliği vardı üzerimde. Kalktım sonra, odama geçtim. Odam dediğim yer gerçekten benim odamdı, Z ile birlikte yattığımız ve her evde en az bir tane bulunan yatak odalarından değildi. Küçük bir çalışma odası, abartılacak bir şey de değil. Çalışma odası derken... Ne çalışıyorum ben o odada? Bir duyan olsa garipser, kendi kendime söyleyince ben de garipsedim. Çalışmama odası, yalnız kalma ve düşünmeme odası. Ben kitap da okumam. Çalışma odamda bir tane bile kitabım yoktu. Çalışma odama girdiğimde biraz ürperdim ama bunun da sebebini bilmiyorum. Etrafıma baktım yine, bir şeyleri tanımaya çalıştığımı düşünüyorum. Hatırlamaya çalışmak mı deseydim? Bilmiyordum, emin değildim, hatta hiçbir fikrim yoktu. Çaresiz ve karışık aklımı fazla yormamaya bununla beraber kendimi fazla üzmemeye gayret ederek küçük ve tek kişilik koltuğuma oturdum. Gözlerimi kapattım. Bu da bir çeşit müracaattı. Bir yere gidiş. Odamda ne kadar kaldığımı bilmiyorum, gözlerimi açtığımda karımın gölgesini gördüm kapının eşiğinde. Adımı seslenmişti galiba, kapalı kapının önünde bekliyordu. Kalkıp açtım kapıyı. Yemek hazır dedi. Yanından geçip mutfağa yöneldim. Arkamdan baktığını hissedince döndüm. Bakmıyordu. Kapıyı kapatmıştı, kilitliyordu.

Yemekte sohbet ettik Z ile. Bana gününün nasıl geçtiğini anlattı. Anlattıklarının beni yorduğunu söylediğim zaman gülümsedi. Çocuğuna bakar gibi baktı bana, bundan hoşlanmadım ama bunun neresinin şikâyete değer olduğunu da bilmiyordum. Aynısını benden de bekledi yönelttiği soruyla; sen ne yaptın bugün, anlatsana.

Yemeğin lezzetli olduğunu düşünürken lezzetin ne olduğu sorusu geldi aklıma. Z'nin yüzüne baktım. Onun güzel olduğunu düşündüm.

"Bugünüm de dün gibiydi," dedim.

"Senin bütün günlerin dünlerin gibidir aşkım," dedi, gülerek. Gülüşünde bir küçümseme veya samimiyetsizlik aramadım, arasaydım da bulamazdım. Sırıttım tüm bunlar yerine.

"Yani," dedi. Sırıtmakla büzüşen dudaklarımı kendi haline bıraktım ve anlattım.

"Geç kaldım," dedim. "Ama sorun olmadı. Durgun bir gündü, fazla hareket yoktu. Öğlen yemeği lezzetsizdi."

Ona rüyamdan bahsetmeyişimin bir sebebi var mı bunu da bilmiyordum. Bahsedecek olsam söyleyecek bir şeylerim olmalıydı ama yoktu, belki de sebep buydu sadece. Yemekten sonra televizyon karşısında oturuyorken ara ara ona bakıyordum. Bilgisayarını açmıştı, dizlerinin üzerine koymuştu, parmakları birkaç saniyede bir hareket ediyordu. Sonra elini sehpaya uzatıyordu, kahve fincanını alıyordu eline, dudaklarına götürüyordu. Ben ne yapıyordum? Ona bakıyordum. Başka ne yapıyordum?

Bunların anlamsız olduğunu düşündüm. Aklım karışmıştı, kendimi iyi hissetmiyordum bu yüzden. Hatırlamadığım bir rüya nedeniyle. Bu can sıkıcıydı. Rüyayı ne zaman hatırladığımı net olarak anımsamıyorum, ama o saatlerde olduğunu sanıyorum. Z'nin yüzüne bakıyordum, ne yaptığına bakıyordum, kahvesini yudumladığı kupaya bakıyordum, televizyona da bakıyordum, bu arada düşünüyordum, sokaktaki kırmızı arabayı da düşünüyordum, başka birçok şeyi de... Bu arada kalktım mutfağa gittim. Kendime bir kahve daha yaptım, Z'ye de tabii. Camdan dışarıya da baktım. Bu arada birçok şey oldu. Hepsi kafamın içinde belki. Sonra işte o sıralarda belirdi. Duvarın dibindeydi, benim çalışmama odama benziyordu. Kırmızı arabayla bir bağlantısı yoktu. Duvarın dibinde duruyordu ve yüzü duvara dönüktü, ben arkasında duruyordum ama çok yakın değildim, uzaktan görüyordum onu. Kim olduğunu bilmiyordum. Zaten sadece duruyordu, başı hafifçe öne doğru eğik... Rüyada başka bir şey yoktu.

Rüyayı hatırladıktan sonra nispeten rahatladığımı söyleyebilirim zira tedirgin olmaya sebep bir şey yoktu ortada. Yine de ince bir sıkıntı kaldı yatağa girene kadar. Rüyanın bir anlamı olup olmadığını düşünmedim. Galiba yalnızca akşama kadar hatırlamayışım onu benim gözümde önemli kılmıştı. Yatmadan evvel bu düşüncelerle Z'nin karşısına geçtim ve uykumun geldiğini söyledim. Bunu söylerken ondan ne tür bir tepki ya da cevap bekliyordum? Benim çalışmam lazım hayatım dedi. Yetiştirmem gereken bir yazı var. Onu bekleyemeyecektim. Yatak odamıza geçtim ve yatağa uzandım. Ben bu rüyayı acaba gerçekten dün gece mi gördüm? Bu soru aklıma geldiğinde her şey yine altüst oldu. Gayriihtiyari kalkıp pencereden dışarıya baktım. Kırmızı arabaya. Yoktu. Lambanın altına başka bir araba park etmişlerdi. Bir saat kadar sonra Z yatağa geldi. Yattıktan hemen sonra derin ve düzenli nefeslerini duymaya başladım. O uyuduktan belki bir buçuk saat sonra uyumuş olmalıyım. Hem belki hem olmalıyım dediğime göre bu, kesin değil.

Belki rüyayı daha önce gördüm, ama akşama kadar dün gece gördüğüm rüyayı o kadar düşündüm ki, zihnim eskiye doğru uzandı ve çoktan unutulmuş bir rüya olan söz konusu rüyayı tutup dün gördüğüm rüyaymış gibi bana getirdi. Olabilirdi. Eve geldiğimde Z'nin evde olmadığını görünce onun işte olduğunu neden düşünemedim peki ben? Bu sorunun konuyla alakasını kuramadım.

3.

Ben saatin sesiyle güne başlayan insanlardan değildim. Hâlâ da değilim. O gün de saatin sesiyle uyanmadım. Her insanın olduğu gibi benim de bir biyolojik saatim var ama çoğu insanın aksine ben bu saate göre yaşamı şekillendirmekten yanayım. Anlaşıldığı üzere kendi kendime uyandım, yatağımda birdenbire açtım gözlerimi ve karanlık sayılabilecek odada

yine ilkin tavanı gördüm. Eciş bücüş... Uyandığımı anladığım zaman başımı yastığın üzerinde hafifçe yuvarlayarak çevirdim, mutlu ve huzurlu bir şekilde uyuyan Z'ye baktım. Gurur duydum, niyeyse artık. Sonra bu mutluluk ve huzurda payımın olmadığını hissedip pişman oldum gururlandığım için. Ama bundan rahatsız olmadım, onun mutluluğu ve huzuru kendisiyle ilgiliydi, benim dışımdaydı. Benim huzursuzluğum gibi. Bu konuyu açmışken ifade etmem gerekiyordur belki; ben açık bir şekilde mutsuz ve huzuru olmayan ama bunu aramak gibi boş bir işi de kendisine mesai edinmek türünden gafletlere düşmeyecek kadar mutsuzluğu ve huzursuzluğuyla barışık birisiyim. Eklemem de gerekiyor ki beynimin garip bir işleyişi olduğu söylenir, her ne kadar ben bunu önemsemesem ve buna aldırmasam da... Neden öyle derler, nereden hareket ederler? Yaptıklarımdan mı? Ne yaptım, ne yaparım? Ben bunu da söylemem. Bunun ifadesi yoktur zaten. Beynim gerçekten garip bir şekilde çalışıyorsa yoktur. Yok değilse, yani beynim garip bir şekilde çalışmıyor da ben beynim garip bir şekilde çalışıyormuş gibi yapıyorsam vardır. Bunu da şimdi itiraf edecek değilim, üstelik kendim bile bunu açık seçik biliyor değilken.

Z'yi görünce onun uyanma saatinin henüz gelmediğini anlamış da oldum, bu yüzden ses çıkarmamaya çalışarak çıktım yataktan. Aklıma o an uyku sersemliğinin hemen ertesinde ilk gelen şey pencereden dışarıya bakıp kırmızı arabanın yerinde olup olmadığıydı ama... Kırmızı arabayı benim hayatıma dâhil eden unsurun bir rüya olması tuhaf değil mi? Cevabı kendim verdim. Tuhaf değil. Bir rüya bu. Üstelik bu gece de gördüm. Yani o gece de görmüştüm. Pencereden dışarıya bakma isteği içimde uyandığı an düşünmüştüm. Pencereden bakmadım, bunu insanın kendi zihni içinde isteği dışında canlanan ve hâkim olmadığı gelgitlere kapılmasıyla açıklamaya çalıştım. Bu çalışma beni pencereden uzak tuttu, ama tamamen geçerli sayılabilecek bir çare de değildi. Çünkü Z'yi

uyandırmadan kahvaltı hazırlayıp, yine onu uyandırmadan kahvaltı edip, yine onu uyandırmadan evden çıkarken işe gitmediğimi de biliyordum. İnsanın nereye gitmediğini bilmesi için nereye gittiğini bilmesi gerekmiyordu.

İşe gitme saatiydi evden çıktığımda, işe gidiyor gibi çıkmıştım zaten, bu yüzden sokaklarda işe giden insanlar vardı. Sokaklar işlerine giden mutsuz insanlarla kaynıyordu. Bazısı için mutsuz tanımlaması tam yerini bulmuyor, onları daha ayrıntılı incelemek gerekiyor ama buna vaktim yoktu. Aslında vardı. Vaktimin büyük bir kısmı şahsıma aitti, her şeye rağmen. Aslında itiraf etmeliyim ki kararsız kaldım. Şu mutsuz tanımlamasının yeterli olmayacağı insanlar hususunda. Bu gibi durumlarda insan gördüğü bir gerçek insandan hareket ediyor, genel değerlendirme de onun etkisiyle yapılıyor ancak bundan önce şu "bir gerçek" insan tanımının da içini doldurmalıyım, yoksa kavramlar iç içe geçecek. Gerçek insanlar genellikle benim düşünce dünyamda kullandığım bir tanımlamaydı. Aslında bir tanımlama değil, bir tamlama. Sıfat tamlaması. Nasıl insanlar? Gerçek insanlar. İyi insanlar der gibi, ya da kötü insanlar der gibi. Bacaksız insanlar, kafalı insanlar, pembe insanlar, bunlar gibi. Örnekleri neden çoğaltıyorum neden tatmin olmuyorum? Bu ayrı ve üzerinde durmam mümkün değil. Gerçek insanlar zihnimde oluşturduğum ve gerçeğe çok yakın, hatta gerçeklerinden farksız, gerçek gibi, gerçeğimsi insanlardan gerçekten gerçek olan insanları ayırmaya yarayan bir ifadeydi. İnsan içinde oluşan bazı durumları ifade ederken birtakım insanlara ihtiyaç duyar ya, gerçeğimsi insanlar o açıdan benim için önemliydi ama gerçek insanlar da bazı durumları dile getirirken mecburen kullanmak zorunluluğu bulunan insanlardandı. Üstelik sadece ifade ederken değil, yaşıyorlar da, varlar onlar. O halde üzerimizde bir yaptırımları da mevcut. En azından şimdiki gibi. Gördüğüm bir gerçek insandan hareket edeyim.

Mutsuz görünen ama bu tanımlamanın yeterli olmayacağı insan, bir adamdı. Cinsiyet açısından. Yaşlı sayılırdı, otobüs

durağından on on beş adım ileride, sağında kalan vitrinlere bakarak ve oldukça yavaş ilerliyordu. İlerlemek... Yürüyordu diyelim. Yüz ifadesi değildi ilk dikkatimi çeken. Yürüyüşü diyeceğim ama o da değildi. Aslında dikkatimi çeken bir yanı yoktu galiba ama dikkatimi çekmişti. Muhtemelen şöyle olmuştu; ben otobüs durağının yanından geçerken işlerine giden mutsuz insanları görüp, kendim işe gitmediğim için işe gitmemenin mutluluğunu onların mutsuzluğuyla kıyaslayıp, hazzımı büyütecekken, bununla beraber durağın dışında dolayısıyla benim tarafımda olan insanların benim gibi işe gitmiyor olma ihtimallerini düşünüp, merakla başımı çevirmiştim, durağın dışındaki insanlarda da aynı mutsuzluğu, aynı ifadeleri ve aynı hızı görmüştüm, onların da durağın dışında olmalarına rağmen işe giden insanlar olduğunu ve dolayısıyla işe giden insanların mutsuzluğunu taşıdıklarına şahit olmuştum... sonra zaten ifade ederken kullandığım o kelime gibi, hız, hız der gibi... nasıl desem... onlar hızlıydı, işlerine giden mutsuz insanlar işlerine sallana sallana gidecek kadar erken çıkmayı beceremedikleri için hızlı hareket ederlerdi daima, ama durağın dışında göz attığım insanlardan bir tanesi diğerlerinin aksine oldukça yavaş hareket ediyordu. Burada benim düşünmem gereken öncelikle onun işe gitmediği olmuştu ama bir anda kendime kurmuş olduğum dünyaya bir başkasını ortak etmenin rahatsızlığıyla terk ettim düşüncemi. O da işe gidiyordu ama işine sallana sallana gidebilecek vakitte evinden çıkabilen insanlardan olabilirdi. Neden vitrinlere bakıyordu işe giderken, ya da işe giden insanlar vitrinlere bakamaz mı? Kıyafeti de sinir bozucuydu. Uzun bir pardösü vardı üzerinde, önü açıktı ve lacivert kazağı görünüyordu içinden. Arkasından denebilecek bir açıdan gördüğüm için memnun oldum, böyle kaygısız adamların yüzündeki ifadeye katlanılmazdı, ilk düşüncelerimden birisi de buydu o an. Bir de başlangıçta yüzünü de görmüş gibi bir şeyler söylemiştim, şimdi boşa gitti. Sonra ilgilenmedim, başımı çevirdim ve gideceğim yere karar vermek üzere kendi içime döndüm.

Bu arada rüyadan bahsettim mi hiç? Sabah andım ama sadece o kadar. Bu bir bahis değildi. Kırmızı araba derken. Bu düşünceyle hemen caddeye çevirdim başımı, kırmızı bir araba görmenin bana iyi geleceğini düşünmüş olmalıyım. Hiç kırmızı araba yoktu. Otobüsler bile yeşildi, içlerinde mutsuz ve işlerine giden yığınlar taşıyorlardı. Bu arada ilginç bir şey canlandı zihnimde. Yukarıdaki cümleleri düşündüm. Gideceğim yere karar vermek üzere içime döndüm dedikten hemen sonra rüyadan bahsedip bahsetmediğimi sorarak rüyadan bahsetmiştim. İçime dönünce neden rüyayı hatırladım, bana bunu hatırlatan ne? İçimde gördüklerim. Mantık yürütürsem böyle cevap vermeliydim, ama mantık yürütmek işime gelmedi çünkü içimde gördüklerim dediğimde ne kastettiğim belli değildi. İçinde ne gördün? İşte bunu demek istiyorum, içimde bir şey görmemiştim. Kırmızı araba diyordum ama bu benim değil sokağın içindeki bir nesneydi. Madde mi deseydim? Saçma olurdu. Kütle de bari. Tebessüm ettim, konuşmak veya karar vermek yerine, işe gitmemenin bana iyi geldiğini de düşündüm bu arada. Bir güvenlik görevlisine göre oldukça sağlıklı hissediyordum kendimi, zihinsel olarak. Vücudumda zihnimin dışındaki yerlerin sağlığıyla ilgili bir endişem zaten hiç olmamıştı şimdiye değin. Bu güvenle derin bir nefes aldım ve herhangi bir araca binmek yerine yürümeye karar verdim. Burada tekrar o yaşlı adama dönmeliyim. Gerçek insan olmasının bahsi gereği tabii, yoksa başka bir amacım yok. Yaptırımlarından bahsederken bu gerçek insanların, etrafımda hareket eden canlı bir örnekten hareket edeyim dediğim için anlattıklarımın sonunda onun varlığının benimle hiçbir ikili ilişkiye girmediği halde beni ilgilendirmesi meselesini anlatmış oldum belki. Benim üzerimde bir etkisi oldu nihayetinde. Onu düşündüm ve düşünmekle onu kendi hayatıma dâhil ettim. Benim hayatımın bir filmi yapılsa gördüklerimi herkese göstermek işlerine gelmeyebilir ama düşündüklerimi düşündürmezlerse eksik kalır hikâye. Ya da tam tersi. Böyle bir şey, demek istediğim. Yürümeye devam ettim.

Uzun bir yürüyüş oldu. Birçok caddeyi baştanbaşa geçtim, nerede olduğuma dikkat etmeden sadece avarelik ediyor olmanın hazzıyla baş başa kalmayı tercih ederek. Bunu yaparken bir yandan da garipsediğimi itiraf etmeliyim, zira şimdiye kadar pek avarelik etmediğim gibi bundan hoşlanacağımı da düşünmemiştim. Bir buçuk yıldır o kadar düzenli bir iş yaşamının ardından, ilkin işe bir buçuk saat geç kalış ardından ise bu. O an yine bir düşünce uyandı zihnimde ve hemen kabul ettim, üzerinde bile durmaya gerek duymadan; rüya nedeniyle. Benim hayatımı değiştiriyor. Ya da beni değiştiriyor, ben değişince hayatım kendiliğinden değişecek zaten.

Kısa bir süre meşgul etti beni bu düşünceler. Kendimi zorladım ve bu gece de gördüm dediğim rüyayı gözümün önüne getirmeye çalıştım. Bu epeyce zorladı beni, belki üzerimde korkutucu bir etki uyandırdığını düşündüğüm için bilincim rüyayı zihnimin derinlerinde bir yerlere hapsediyordu, her arzu ettiğimde çekip çıkaramayacağım bazı kuytulara gizliyordu. Ama bu sefer bir derece daha başarılı oldum hatırlamakta, zaten bir şey zihnindeyse ne kadar derinde olursa olsun onu ortaya çıkarabilirsin. İnsanın kendi zihnine hükmedebilme yeteneğiyle ilgili.

Sanki başka bir şey görmeden, caddede değilmiş, önümde kalabalık ve mağazalar, arabalar vitrinler yokmuş gibi zihnimin kuytularından çıkarabildiğim görüntüye baktım. Gerçekten ürkütücü ama aslında büyük ölçüde anlamsız bir rüyaydı. Zaten anlamsız olanlar kurcalar ve yapısını bozar insanın. Hayatın her evresinde hem de... Bunu ben mi söyledim, fazla iddialı oldu. Ama oldu bir kere, söz söylendikten sonra yapacak pek bir şey yok. Duvarın dibinde bir adam var, hareketsiz duruyor, bana arkası dönük. Kimsin sen? Aynı rüyayı neden görür insan üst üste hem de. Cevabı olmayan sorular sorarak kendimi meşgul etmeye, oyalamaya çalışıyorum, bunu hemen fark ettim. Aklımı çelmeye çalışıyorum da diyebilirim aslında. İnsanın kendi aklını çelmesi için anlamsızlıklara ve mana

verememelere ihtiyaç duyması da benim kabahatim değildir herhalde. Ama en azından bunu anladığım için davranışlarıma yön verebilirim. Bu sadece söylenir ama yapılmaz. Güldüm sinsice. Aslında ben birçok şeyin farkındayım da farkında değilmiş gibi yapıyorum, bu bir çeşit oyun. Daha şiddetli güldüm, yazık bana ben yapmazdım böyle şeyler. Görüntüleri tekrar gönderdim çıktıkları yere ve yoluma devam ettim. Yolum dediğim önümde uzanan yol olması nedeniyle, yoksa gitmeyi düşündüğüm bir yer yok. Evet, tekrar itiraf edeceğim kendime; ben avarelik ediyorum. Bir kez daha ve bu sefer ikincisinden de şiddetli güldüm. Kahkaha denebilecek bir gülüş.

Ne kadar yürüdüm bilmiyorum, bunun zaman olarak karşılığı yok ama zaman olarak karşılığı yerine geçebilecek bir şey varsa o da şu; işlerine giden insanlar kalmamıştı ortalıkta. İşleri gereği dolananlar çıkmıştı şimdi. Ne kadar yürüdüğümün yol olarak karşılığını da bilmiyorum ama bu konuda da şunu söyleyebilirim; ayak tabanlarımda inceden bir sızlama başlamıştı. Yürümeyi seven ve fırsat buldukça yürüyen birisi olarak bunun hoş bir şey olmadığını söylemeliyim. Yürümeyi sevdiğini söyleyen insan, yürümekten yorulduğunu söyler mi hiç, ayıp. Tabii bu fırsat buldukça yürüme ifadesinin samimiyeti de oldukça su götürür. Yürümeye fırsat bulmak da ne demek? Ben işim gereği bile epeyce yürürüm. Zaten fırsatın kalmamışsa yürümeye öl gitsin, hayat bitmiş. Yine gülmedim. Bu son sözlerim nedeniyle içimde garip şeyler uyanıyor. Ben düzgün bir insandım aslında. Çok akıllı olmadığımı biliyordum ama bu kadar da değildi. Anlaşılmadı. Ne kadar değildi ve neden bahsediyordum ben şimdi? İşin aslı bilmiyordum. Kaytardığım için kafam karışmış olmalıydı. Ya da kaytardığım için değil, rüya nedeniyleydi, hatta kaytarışımın da bugüne denk gelmesi hasebiyle rüyaya yontulabilir kısmı oldukça belirgindi. Saçmaydı, hepsi saçmaydı. Git yoluna dedim kendime, aklını karıştırıyor aklındakiler. Bu da saçma oldu ama en azından beni zihnimdekilerden uzak tutmaya yaradı ve yürümeye devam

ettim. Bir park gördüm yüz metre kadar ileride, kuşlar filan vardı. Ağaçlar da vardı. Oturmak için tahtadan, ismini bilmediğim o şeylerden de vardı hatta. Hoşlandım, gidip oturmaya ve düşünmemeye orada devam etmeye karar verdim. Odamda yapardım ben bu işi aslında ama odama gidişim parka gidişimden kesin daha uzun süreceği için tereddüt bile etmedim.

Parka giriş zahmetsiz oldu, gördüğüm en savunmasız parktı diyebilirim. Etrafı çevrilmemişti, çimenleri zaten azdı ama onlar da diz hizasına kadar demirlerle çevrilmemişti. Sanki biraz da yolun dışında gibiydi, üstelik giriş için fazladan mesai gerektirecek kadar. Geçerken bir soluklanayım denmez böyle parklarda, yola uzak oluşları nedeniyle ama bir dengesizlik de var çünkü etrafı da açık, gel bana dinlen der gibi. Bir yanı uzak bir yanı ise çekiyor. Çok önemsemedim, fazla da oturacak değilim, düşünmezken vakit çabuk geçse de zamanı kontrol edebilirim sanıyorum, biraz dinlenir sonra devam ederim yoluma. Gideceğim bir yer yok ama yollar bunu önemsemez, yol yoldur. Yine gülmedim. Fazla ileri gittiğimi düşündüm. Hem kırmızı araba, hem rüya hem de Levent Bey aklımda, ben düşünmeme paydosunu parka denk getiriyorum. İşin içinde iş var. Aslında ne diyordum ben, rüya tedirgin olmayı gerektirecek bir rüya değildi, en azından öyle bir rüyaya benzemiyordu. Neden aklımın onda takılı kaldığını da kendimce çözmüştüm. Ama bunlar dün olmuştu, bugün değil. Dolayısıyla bu tespitleri yaparken rüyayı sadece bir kez görmüştüm. Ama şimdi rüyayı bir kez gören adam değilim, iki kez gören adamım. Bu sabah uyandığımda rüyayı bir kez daha bu gece görmüş birisi olarak dün yaptığım tespitlerin arkasında durmaya çalışmam pek mantıklı olmazdı sanırım. Sanma, sanırımlı manırımlı konuşma, sen rüyayı gerçekten sadece iki kez mi gördün bakalım? Daha önceden de görmüşsün ama aldırmadığın için unutarak üzerine yılları örtmüşsün gibi bir his var içimde. İçindekiler; sayfa bir, his, hem de nasıl bir his, sıfatı epeyce uzun bir his.

"Ne yapıyorsun sen?" dedi. Dönüp sırıttım bana bu soruyu soran o adama.

"İyiyim siz nasılsınız?" dedim.

"Onu demiyorum, kuşları eziyordun," dedi. Dikene basmış gibi zıpladım, zıplarken yere doğru da bakarak, hafifçe arkama doğru sanki, hafifçe yana doğru. Kuş filan yoktu ayağımın altında.

"Burada kuş yok ki," dedim.

"Seni mi bekleyeceklerdi, baksana uçtular," dedi, derken de eliyle işaret etti. Eliyle işaret ettiği yere doğru baktım. Kuşları gördüm, bu iyi oldu adamı hemen deliler sınıfına dâhil etmem için bir gerekçe oluşmamıştı böylelikle.

"Üzgünüm, görmedim," dedim, normal bir insan duruşuna geçerek. Kuşları izleyen adam cevap verdi;

"Önemli değil, zaten kuş bu, uçan bir yaratık. Sen uçabiliyor olsan durur muydun, durduğun yerde?" Ben yine sırıttım;

"İşin aslı efendim, ben duracak olsam sadece durduğum yerde dururdum ama kuş olsam durduğum yerden başka bir yerde de durmazdım," dedim sırıtmaya devam ederek. Güldü adam. Gülünce tanıdım birden. İşe gitmiyor gibi işe giden yaşlı ve lacivert kazaklı uzun pardösülü adamdı bu. Ama işe gitmediği açıktı, o halde işe gitmiyor gibi de olsa işe giden adam olamazdı. Başka birisiydi. Ama sadece şimdi başka birisi değildi, sabah ilk gördüğümde de başka birisiydi. Ben yanlış tanımış ve tanımlamıştım. Gördüğünüz kişinin sandığınız kişi değil de bir başkası olması, olabilmesi henüz benim için mesele değildi tabii, bu açıdan şu an önemli de değildi bu durum. Karşımdaki adamın işe gitmiyor gibi işe giden adam olmasa da sabah gördüğüm adam olduğunu anlamak içimde bir endişe uyanmasına neden olmuştu. İçindekiler iki; endişe... Bunu yaşlı adama belli etmekle etmemek arasında kararsız kaldım. Ben bu kararsızlık içinde ne yapacağımı düşünürken, üstelik düşünmemeye geldiğim parkta yaparken bunu, adam konuştu yine;

"Ben seni sabah da gördüm, avarelik ediyordun." Adamın sözlerini aklımın süzgecinden geçirip bakışlarımı ölçerek ve kontrol ederek üzerine diktim.

"Bana arkanız dönüktü, beni görmüş olamazsınız," dedim.

"Seni görmüş olmasam, seni gördüğümü nereden bileceğim," dedi. Mantıklı bir cevaptı, ben onu gördüğümü söylemediğime göre...

"Benim sana arkam dönükken ben seni değil, sen beni görmüşsündür, ben seni senin bana arkan dönükken gördüm, durağa doğru bakıyordun, ben arkandan geldim, yanından geçtim, sen benim arkamda kaldın," dedi. Bu da mantıklı, arkasından gördüğüm bir adam hareket halindeyse ve ben duruyorsam muhakkak ki benim arkamdan gelmiş ve beni arkasında bırakarak geçmiştir. Tepeden tırnağa titredim çünkü bu olay ve bu çıkarım bana yine rüyamı hatırlattı. Üstelik düşünmemek için geldiğim parkta.

"Beni arkamdan gördüyseniz avarelik ettiğimi nereden biliyordunuz?" dedim. Neden düşündünüz değil de biliyordunuz dedimse.

"Bilmiyordum nereden bileceğim sadece gördüm avarelik ediyordun," dedi. Nereden anladınız diye sorulmaz, bir kere sormaya teşebbüs ettiysen ve soruyu yanlış sorduğun için cevap alamadıysan tekrar sormak için zaman geçirmen gerekir. Yoksa rezil olursun, insanlar senin akıllı olmadığını düşünür. Sen zaten akıllı olmadığın için bir şey kaybetmeyeceğini düşünme, akıllı olmayan bir insanın akıllı olmadığının toplum tarafından tescili, onu daha da akılsız yapar. Aslında daha da akılsız yapmaz da, akılsız sayılmanın verdiği güvensizlik akıllıca hareket edeceği istisnai durumlarda bile akıllıca hareket etmesine engel olabilir. Bu olur yani, söyleme bilmesinler.

"Doğru," dedim büyük bir gururla,

"İşimden kaytardım ben bugün, avarelik ediyordum, daha da edeceğim, hem de akşama kadar," dedim. Başını salladı

hızlıca. Onay veriyormuş gibi değil de alışkanlıktan sanki ya da ben öyle hissettim. Yine kararsız kalmıştım ve yine hoşlanmadım bundan. Kararlı insanları sevmemin nedeni sürekli kararsız kalmam mı acaba?

"En azından bir tercih yapmışsın, aferin sana," dedi. Derken ve bundan önce de konuşurken biraz safça bir adamı andırıyordu adam bunu da eklemeden edemeyeceğim. Yüzündeki ifadenin çocukça olması kadar, konuşmalarındaki vurgu ve söyleyiş tarzı, ifade biçimi de çocukları andırıyor. Bir de tercih demesi, tam ben içimden kararlılıktan bahsederken üstelik daha da akıl karıştırıyor. Yine de akıl karıştırıcı olması benim içimden geçirdiklerimle eş zamanlı olmasından kaynaklandı, bu sebeple söylediği şeye büyük manalar yüklemek gibi bir toyluğa düşemem. Bu tercih meselesi azıcık akıllı her insan tarafından çok önemliymiş gibi dillendirilir zaten her daim. Ama adamın bir şeylere özenir gibi değil de kendi halinde oluşu hatta birazcık komik oluşu hoşuma gitmedi desem yalan olur. Bu yüzden başımı salladım. Bunu ne amaçla yaptığımı anlamadı, ben de herhangi bir amaç gözetmemiştim zaten. Bunun üzerine o da başını salladı. Ve başını salladıktan sonra meraklı gözlerini kocaman açıp baktı bana. Hafif yamuk duruyordu ayakta, garipsedim. Bakışı zaten muamma, ne amaçladığını bilmiyorum. Bu yüzden başımı salladım tekrar ve onun bana baktığı gibi baktım yüzüne. Bir de daha akıllı olmayı diledim, kendimce içimde uyanan basit bir istek. Ya da özlem diyelim. Konuyla bir alakası yoktu galiba. Adam da aynı şekilde ilk yaptığı gibi başını salladı ve yine gözlerini açıp bana baktı. Bu durumda ben ne yapacağımı bilemedim. Birkaç saniye olabilir, bekledikten sonra başını geriye çekti adam ve sordu;

"Ne yapıyorsun böyle?" Doğal olarak;

"Anlayamadım," diye cevapladım.

"Bunun bir anlaşma biçimi, bir tür ifade şekli olduğunu düşünmüştüm ama galiba yanlış düşünmüşüm," dedi. Galiba kastettiği bu baş sallama olayıydı.

"Hayır, ben siz başınızı salladığınız için salladım başımı," dedim.

"Olmaz öyle şey önce sen salladın başını," dedi. Manasız bir tartışma olacaktı, aklıma Levent Bey geldiği için uzatmak istemedim. Onun odasında olur genelde bu tür şeyler. Tekrar başımı salladım ve gülümsedim. Bunun mevzuyu nihayete erdirmek için yapılmış bir hareket olduğunu anladı mı bilmiyorum ama arkasını döndü, birkaç adım yürüdü sonra tekrar bana döndü ve sırıtarak baktı.

"Ben seni daha önce de gördüm, ama o zaman böyle avarelik etmiyordun," dedi. İşte buna şaşırdığımı itiraf etmeliyim.

"Nasıl yani ben sizi görmedim," dedim.

"Sen de beni görmüş olsan ben zaten seni görmüş olmazdım, o durumda görüşmüş olurduk," dedi. Ben yine başımı salladığımı fark ederek durdum hemen.

"Nerede gördünüz, buna şaşırdım," dedim.

"Hatırlamıyorum," dedi. Bir süre bir şeyler daha söyler diye bekledim ama bir şeyler eklemeye niyeti yok gibiydi. Söyledikleri kendisine yetiyordu anlaşılan ve bana yetmemesi de onun sorunu değildi, anlaşılan.

"Avarelik etmediğimi hatırlıyor ama beni nerede ne zaman gördüğünüzü hatırlamıyor musunuz?" diye sordum samimi bir merakla. Bu sefer o sırıttı ve sırıtırken beklendiği üzere başını salladı hızla. Tam bir şey daha söyleyecektim ki;

"Aslında nerede gördüğümü hatırlamıyorum sadece ama ne zaman gördüğümü biliyor gibiyim," dedi. Birkaç saniyeden sonra da ekledi;

"Ama mantıksız, yıllar önceymiş gibi geliyor, oysa sen çok gençsin." Ben başımı sallamaktan imtina ettim bu sefer. Saçmaydı her söze baş salla, onayla.

"Belki benzettiniz," dedim, yine olayı geçiştirmek için. Bu olayları geçiştirme hastalığı da Levent Bey nedeniyle sarmış olabilir beni. Levent Bey'in hassasiyet gösterdiği hususlarda

onunla daha fazla mesai geçirmemek için yapılacak tek şey olduğunu bildiğimden ya da öğrendiğimden hep geçiştirmeyi, hatta baş sallamayı bile alışkanlık mı edinmişim ben? Tuhaf, işimden memnun olduğumu düşünüyordum ama bugün hep Levent Bey geliyor aklıma.

"Benzetmedim de... Zaten çok önemli de değil, boş ver," dedi. Adamın sözleriyle parka döndüm tekrar. İnsan düşünürken de mekân değiştiriyor bir bakıma, o açıdan parka döndüm, yoksa zaten parktaydım. Yine başımı salladım ama bu sefer başımı salladığımı geç fark ettiğim için yarıda kesemedim.

"Ben de avarelik ederim çoğunlukla, avarelik etmediğim zamanlarda da çok önemli işlerim olduğu için avarelik etmiyorumdur zaten, başka bir sebebi yok," dedi.

"Öyle mi ne güzel," dedim, neden dediğimi bilmeden.

"Tabii, güzel ama çok uğraştım bunun için," dedi. Ne için çok uğraştığını anlamadım ama sormak da içimden gelmedi. İşin aslı düşünmemek için geldiğim bu parkta tam da amaçladığım şeyi gerçekleştirmiş olduğumu fark ettim bu tuhaf yaşlı adam nedeniyle. Ama ben sormasam da kendisi anlatmayı kafaya koymuş ki devam etti;

"Bir zamanlar sıradan insanlar gibi yaşıyordum ben de. Gidip geldiğim bir işim bile vardı, saat gibi hem de kurulmuş, her dakika ne yapacağım önceden belirlenmişti. Aman ha çok önemli bir işim olduğunu düşünme sakın, önce bir şirkette çalışıyordum, idareci gibi bir şeydim, çok yoğun bir işti, yani vasıf gerektiren filan. Medya ile bağlantılı etkin bir iş. Sonra o işin beni benden uzaklaştırdığını düşünerek ki sorun bende değildi, iş denen şeydeydi, istifamı verdim ve basit bir işe başladım. Kafamı yormayacak, sadece gidip gelebileceğim, bir miktar da geçimim için bana gelir sağlayacak. Ama sonra o iş de beni esirgemeye başladı kendimden. Pek yerine oturmuyor ha." Kahkaha attı birden. Anlayamadım, özellikle son cüm-

lesini, yerine oturmayan ne, bunu düşünecek oldum bir an. Buraya geliş amacımı hatırlayınca vazgeçtim hemen.

"Sonra işte bilirsin," dedi. "Aslında bilmezsin, kendi kendine kurtuluşu bulur yükselişe geçersin. En çok yardımı da kendinden alırsın, üstelik kendin sana bile fark ettirmeden seni sürükler kurtuluşun arkasında olduğu kapının önüne kadar." Başımı sallamadım, onay vermedim ama karşı olduğum ya da kabul etmediğim için değil, söyledikleri zaten ilgimi çekmemişti, sadece ya ya evet diye mırıldanarak geçiştirmeyi tercih ettim.

"Çok mu konuşuyorum?" diye sordu birden. Sıkıldığımı anladığını düşündüm ama mahcup olmadım, bunu hicveder gibi gülümsedim cevap olarak. Sırıttı kelimesiz cevabım üzerine. "İnsan içe doğru konuşur dışa doğru susar hâlbuki," dedi. Sonra yine gözlerini dikti üzerime ve ciddi bir ifadeyle sordu;

"Sen yazar filan mısın?" İrkildim bu soruyla. Sebebini de bilmiyorum.

"Hayır," dedim. Bu da nereden çıktı der gibi biraz.

"Emin misin?" Emin miyim, bu da ne demek.

"Ben bir güvenlik görevlisiyim özel bir şirkette," dedim. Güldü, hatta kahkaha attı,

"Benim kitaplarımdan bir tanesinde bir kahramanım güvenlik görevlisiydi," dedi.

"Kırmızı bir arabaya takıyordu kafayı, sonra bir köpek öldüreceğini düşündüğü için doktora gidiyordu. Sonra da karısını öldürüyordu." Kahkahalarına devam etti.

"Rüya da görüyor muydu bari?" dedim ben kızarak. Neye kızıyorum ki, adam sen de.

"Herkes rüya görür," diye cevap verdi. Sonra şöyle bir daldı sanki.

"Beni çok etkilemişti o kitabım. Kendi yarattığım kahramanın hayatını arzu etmiştim bile diyebilirim, üstelik onun tüm

yaşamını ben bizatihi kendim kurguluyorken," diye ekledi. Başını kaldırıp bana baktı yine.

"Sen yazar olmadığına emin misin?" diye sordu büyük bir içtenlikle. Hayır, aslında içtenlikle filan değil, o kısmını uydurdum, sadece sordu.

"Merak etmeyin yazar filan değilim, sadece güvenlik görevlisiyim, ama bugün o da değilim, bugün avareyim. Aslında avareyim ama bu güvenlik görevlisi olduğum gerçeğini değiştirmiyor. Galiba ben bugün işinden kaytararak avarelik eden bir güvenlik görevlisiyim," dedim ve tüm bunları söylerken gülümsedim. Ama bu samimiyetin tebessümüydü, alayın değil. Adam bunu fark etmiş gibi gevşedi, baktı bana ve o da gülümsedi.

"Ben yazarım, bir yazar olarak kendim dışındaki insanların yazmadan yaşayabilmelerine hayret ediyorum, hatta buna anlam bile veremiyorum. Bu yüzden belki ısrarlı soruşum," dedi ve kendince bu meseleyi anlamlandırmış oldu. Bu sefer çekinmeden salladım başımı. Neden bu sefer dediğimi, neden bu sefer çekinmeden başımı salladığımı ve neden başımı salladığımı bilmiyorum yine.

"Yazar olduğunuzu anlamıştım," dedim sırıtarak. Birden kocaman açıldı gözleri.

"Nereden anladın?" diye sordu hayretle ve merakla. Bu soru anlamsızdı ve hemen belli ettim bu sefer.

"Kitabınızdan bahsettiniz ya," dedim ben de şaşkın. Tuhaf adam, bu bir özellikse tereddütsüz teslim edilmeli bu özellik sana. Birden yüzü değişti, müthiş hayal kırıklığına uğramıştı sanki. "Körsün sen kör, senden bir cacık olmaz," dedi ve döndü arkasını. O arkasını dönünce şaşırdım, sözlerine de şaşırdım. Düşünme ihtiyacı hissettim ama bunu yapmak için parktan çıkmam gerekir mi acaba diye düşündüm derken düşünmüş olduğumu fark ettim. Acaba da bizi tuzağa düşürdü. Ben kendimle meşgulken adama bir şey söyleme fırsatını da

elimden kaçırmıştım, gerçi adama söylemek istediğim bir şey var mıydı emin değildim ama... Çoktan parkın çıkışına yaklaşmıştı. Çıkmak üzereyken yavaşça döndü ve bana baktı. Göz göze geldik. Kızgın sanıyordum ama sadece kızgın değildi sanki, üzülmüş gibiydi aynı zamanda. Körmüşüm kör. Merhamet eder gibi bakıyordu ki döndü tekrar, çıktı parktan. Parkın ortasına doğru döndüm ben bunun üzerine. Kuşlar geri gelmişti. İçimden kuşların yem yiyişlerini tarif etmek için otluyorlardı demek geldi. Ama kuşlar otlamaz. Oturdum adını bilmediğim oturaklardan birine ve düşünmeden geçirdim ne kadar olduğunu bilmediğim bir miktar vaktimi.

Parktan çıktığımda hava kararmıştı. Evimin yolunu bulmakta zorlandığımı söyleyebilirim, biraz karıştırmışım yolları. İnsan nereye gittiğini bilmezse, nereden döndüğünü de bilmez tabii. Eve girdiğimde acıkmıştım, yorulmuştum, dinlenme değildi zaten avarelik ama zihnimde belirgin bir berraklık peydah olmuştu, kendimi iyi hissettiğimi söyleyebilirim. Bununla beraber rüyayı düşünmemeye çalıştığımı fark etmedim. En azından uzun bir süre. Belki de bu bir çaba değildi, gerçekten aklımda değildi çünkü, zihnimdeki berraklık nedeniyle, emin olamıyorum şimdi. Sonra yemek için Z'yi bekledim. O geldiğinde koltukta oturmuş yorgunluktan uyuyakalmış taklidi yapıyordum. Salona girince önce bana baktı, sonra üzerime küçük bir battaniye getirip banyoya gitti. Kısa süre kaldı orada, çıkınca mutfağa gidişini izledim göz ucuyla. Bir süre de mutfakta çıkardığı sesleri dinledim. Kendimi yeterince mutlu hissettiğimde kalktım yerimden ve yanına gittim. Sofrayı kurmuştu neredeyse, gözlerimi ovuşturdum ve ona baktım. İçimden gelmedi. Zihnimdeki berraklık ve içimdeki mutluluk sebebiyle olabilir, sebepsiz de olabilir, ona;

"Geldiğinde uyumuyordum, bana şefkat gösterdiğinde tadacağım mutluluğu hesaplayıp uyuklar gibi yaptım, şimdi yeterince mutlu olduğum için bana bir ceza verirsen bu beni üzmeyecek çünkü beni cezalandırsan bile beni sevdiğini

biliyorum, buna şahit oldum," dedim. Şaşıracağını düşünmemiştim ve düşünmediğim gibi şaşırmadı.

"Daha önce bilmiyor muydun seni sevdiğimi de teste tabi tuttun?" dedi.

"Test değildi, sadece tatmak istedim, beni uyandırmamaya özen göstererek üzerimi örteceğini biliyordum ama bunu tatmak istedim," dedim.

"Bana ne ceza vereceksin?"

Cevap vermedi. Kızmadığını anladım. Bu mutluluğumu artırmadı, seviliyor olmanın ötesi yoktur belki. Ellerimi yıkayıp sofraya oturdum. Bana gününü özetledi. Benim de konuşmamı beklediğini biliyordum. Fazla konuşmadım ve böyle yaparak bir şey anlatmamış oldum ona. Sormadı ima etti, anlamazlıktan geldim ve basit cümleler kurdum; yoruldum bugün, şu Levent Bey, bugün... filan. Ben yattığımda bilgisayarını açmış çalışıyordu, yetiştirmesi gereken bir yazı varmış. Bir de beni sorduklarını söyledi, gazeteden. Ama bunu çekinerek ve üstü kapalı söyledi. Neden öyle söylediğini ve neden beni sorduklarını anlamadım. Yatar yatmaz uyumuş olmalıyım çünkü yattığımı hatırlıyorum ama sonra bir şey hatırlamıyorum.

4.

Uyandığımda Z yatakta değildi. İçinde bulunduğum duruma aslında uyanmak da denemez, yüzüm yastığa yapışmış gibiydi, yüzüstü yatıyordum, saçlarım karmakarışıktı, sanki gece boyunca birtakım yaratıklarla kavga etmişim gibi, ayrıca suratımda yastığın kat ve kıvrım izleri de vardı. Bunları yüzümdeki hafif acı nedeniyle elim vasıtasıyla yokladığımda anladım ama öncesinde hiç kımıldamadan gözlerimi açtığımı söylemeliyim. Z yatakta değildi demiştim, sadece gözlerimle bakındım odanın içine, hareket etmeden. Perdeyi açmamıştı henüz ama havanın aydınlık olduğu belliydi. Hareket etme-

meye devam ederek geçirdim vakti ama uzun sürmedi bu, çünkü Z girdi içeriye, çoktan giyinmişti, hızlı hareket ediyordu. Önce perdeyi açtı, sonra dolabı açıp bir şeyler yaptı, o sırada bana seslendi.

"Hadi hayatım daha kalkmadın mı, bak geç kalacaksın yine." Mırıldandım ama ne söylediğim anlaşılmadı. İşin aslı ben de tam bilmiyorum ne dediğimi. Onaylar manada bir şeyler söylemeye çalışmış olmalıyım ama yaşadığım en büyük uyku sersemliklerinden birinin içindeydim sanki. Birkaç dakika geçmiş olmalı, tekrar girdi odaya, bu sefer daha da giyinmişti, galiba çıkmak üzereydi, yine bir şeyler söyledi, sanırım kahvaltıyla ilgiliydi. Ben yine dalmıştım, anlayamadım tam olarak. Sonra galiba çıktı, kapının sesini duydum. Yüzümü o sırada yokladım elimle ve bu esnada sırtüstü döndüm. Yataktan çıkmak için en ufak bir istek duymuyordum, bunun yanında sanki gerek de yoktu. Garipsemedim, işe gitmem gerektiği aklıma bile gelmedi. Sırtüstü yatmaktan da çabuk sıkıldım, yana doğru döndüm, sağıma doğru. Uyuduğumu söyleyebilirim, tam o uykuya dalma anını bütün ayrıntılarıyla yaşadım, üstelik bir işe gitme saati olduğu için tarif edilmez bir iç huzuru eşliğinde. Tekrar uyandığımda öğlen olmuştu ve sersem gibiydim.

Yataktan hemen kalkamadım yine, uzun bir süre yatağın içinde ve sırtüstü uzanarak tavanı seyrettim. Tavanı seyrederken insanın ne kadar yaratıcı olabildiğini de tecrübe etmiş oldum. Uyku sersemliğine ve çok uyumuş olmanın neden olduğu ince baş ağrısına rağmen etkin bir düşünme süreci olduğunu ifade etmeliyim. Ama düşüncelerin içinde yine rüya ve yine sokaktaki kırmızı araba olması sinir bozucuydu. Yataktan kalkmayı bir süre de bu nedenle erteledim. Kalk dışarıya bak, kırmızı arabaya, bu esnada geceki rüyayı gözünün önüne getirmeye çalış. Hayır, tavanı seyrederek sebep arar gibi yaparak bunları ertelemek daha tercihe şayandı. Ben de öyle yaptım ama bir süre sonra normal olarak kalkmam gerekti. Tuvalet ihtiyacımı tavanı seyrederek çözmem mümkün değildi.

İhtiyacımı görürken belirgin bir umursamazlık ve kaygısızlık içinde hayatımın hiç de fena olmadığını düşünmemi hangi geçerli sebebe dayandırabilirim, hiçbir fikrim yok. Yüzümü yıkarken bir ölçüde kendime geldiğimi söyleyebilirim ama bu içimden geçenlerin değiştiği manasına gelmiyor. İçimden geçenler... Aslında içimden geçmeyenler... Ama bu da hiçbir şeyin içimden gelmediği gibi bir çağrışım yapıyor. Aslında farklı, çünkü içimden geçenlerle içimden gelenler denen şeyler farklı. İçimden geçenlerin arasında ne aramalıyım, bir şey aramalı mıyım bilmeyerek baktım aynaya. Sadece kendimi görüyordum, gözleri şişti kendimin. Çok akıllı, aklı başında bir görüntüsü yoktu. Levent Bey'in yüzünü düşündüm. Tıraşlı ve parlayan suratını. Kırmızı suratını, sağlık fışkıran suratını. Rüyamdaki adamın yüzünü de düşündüm. Aslında hiç görmemiştim onun yüzünü, arkasından görüyordum ya, başının arkasını yani. Ama bu düşünmeye engel değil. Kime benziyorsun, kimsin? Anlamın ne? Garip bir soruydu hemen kabul ettim, bununla beraber aynaya bakmaktan da vazgeçtim. Gördüğün şey değişmeyecekse ısrarla bakmanın ne anlamı var? Ki bakmak sana haz da vermiyorsa. Yine daha akıllı bir adam olabilmeyi dilediğim aklımda. Bu sıralar böyle şeyler düşünüyorum, bunu garipsemeli miyim? Garipsemiyorum. Kahvaltı masasına geçtim elimde havlu usul usul yüzümü silerken. Çaydanlık... Şimdi de çaydanlığa bakıyorum. Görüntüler... Gördüklerini içinden sık sık tekrarlayarak kendine yabancılaştırdığın kelimelere benzetiyorsun şimdi. Tabure diye diye taburenin kelime olarak anlamsızlaşması gibi, çaydanlık da görüntü olarak, şekil olarak, nesne, kütle eşya olarak... Anlamsızlaşmak. Kaç.

Yüzü bana benziyor... Saçma. Çaydanlığın mı? Ama arkası dönük, görmüyorsun ki yüzünü. Saçma diyerek insan farklılığa meyleder de yaramaz bir işe. Keşke daha akıllı olsaydım demeyeceğim bugün, daha akıllıyım zaten demek istiyorum bugün, daha akıllı olduğumu bildiğim için hem de. Gülmeliydim ama bu aklıma gelmedi o an. Çaydanlık soğuk, çay soğuk,

reçel ve zeytin yedim. Levent Bey beni merak etmiş midir? İnsanın yokluğunun da olsa fark edilmesi ne anlam taşır. Buldum, dedim kendime. Bugün kendimi daha akıllı görmemin nedeni sürekli anlamlardan bahsedişim. Eşyanın tabiatı bu. Yine çaydanlığa baktım ama bu sefer gülerek. Kendimden memnun olduğum anlardan. Çabuk olmalıyım, sokaklarda dolaşacağım bugün, akşama kadar.

Kahvaltıdan sonra iş kıyafetlerimi giymedim, zaten bir iş üniformam yoktu ama işe giderken giydiğim kıyafetlerim belliydi, onları giymedim demek istiyorum. Daha güzel kıyafetler giydim. Aslında aynı kıyafetlerin değişik renkleri sadece. Bir de temizi. Saçlarımı da taradım, her sabahkinden daha uzun kalarak ayna önünde, kaşlarıma filan baktım, kendisine özen gösteren insanlar gibi ve bir değişiklik yakalayacakmış gibi sanki yüzümde, dikkatle. Bu bana komik geldi. Sıyrıldığımı düşündüm bu sırada, aklımın daha benden taraf olmayı başardığını, aslında aklımı daha benden taraf olmaya yaklaştırmayı başardığımı, kendimin yani. Bu başarıda başrolde aklımın değil benim olduğumu. Bunların hepsi bir ölçüde zaten akıllı olduğumu göstermiyor mu? Başımı sallayarak onayladım kendimi. Ama o görmediğim yüzü kendi yüzüme benzetmem affedilecek şey değil doğrusu. Bunu iş yerimde hatta Levent Bey'in karşısında bile yapmazdım ben. İnsan baskı altında kalınca... bu cümleye devam etmek içimden gelmedi. İçimden gelenler ve içimden geçenler derken bunu mu kastediyordum acaba ben? Bir fikrim yoktu, zaten o konu çoktan geride kalmıştı, şimdi başka bir yerdeydik. Baskıyı unuttum çabucak, rüyadan ve sokaktaki kırmızı arabadan da sıkıldığımı düşünerek yürüyüşe çıkmak istediğimi düşündüm. Düşünerek düşündüm. Bunu da beğenmeyerek kendime, karşı acımasız olma provası yaptım. Yapmadım. Hayır, aklım karışık dedim kendime en manalı açıklama bu olacaktı çünkü. Bu düşüncenin etkisi altında kalarak pencereye doğru yürüdüm. Şimdi her şey eski halini alacaktı, ben pencereden bakınca o

arabayı orada görünce... Eskisi kadar az akıllı olarak, eskisi kadar çok huzurlu olarak, yaşadığım hayata, kendi kurduğum düzene... Araba yok. Zaten çok basit bir geçiş planlamış olduğumu düşünerek kızdım kendime. Kendime ayıp ettiğime kanaat getirdim. Dışarıya çıkmaktan vazgeçerek kendimi cezalandırmayı bile düşündüm. Yine aynanın karşısına geçtim ve yüzüme baktım. Bana benzemiyordu, uydurmuştum. Belki yanlış yerde duruyordum, o yüzden göremiyordum adamın yüzünü. Tabii arkası dönük bana, o halde ben onun arkasındayım, ya da o benim önümde, ya da bizim konumlarımız birbirinden bağımsız. Bunun bir anlamı var mı? Yine anlam diye mırıldanırken buldum kendimi, bir de sokağa çıkmıştım çoktan, farkında değildim. Ya da farkındaydım da unutmuştum evden çıktığımın farkında olduğumu. Evden uzaklaşmıştım, yürüme zamanı olarak on dakika, bunu nasıl hesapladıysam. Gidecek bir yer belirlemeden kendine ve yine de bir yerlere giderek yürümek güzeldi. Ama her güzel olanın sadece güzel olmasının yeterli olmadığı gibi yeterli değildi. Çünkü aklımı meşgul eden birtakım düşünceler varken yürümenin amaçsızlığı hazzına sahip çıkamıyordum pek. Bu sebeple belki sadece yürümekle yetinmemeye karar verdim. Bir vasıta ile kendime destek olma ihtiyacı duydum. Bunun için de ilk otobüs durağına yanaştım. Bu sırada yine hayatımın dışında ama beni de kapsayan hayatın içinde olması itibarıyla aslında beni de etkileyecek olan başka bir şeyle karşılaştım, hatırladığım kadarıyla dünkü gibi. Yalnızca dünkü gibi değil, her zamanki gibi ama dün bunu düşünüp dillendirdiğim için dünkü gibi diyorum. Karşılaştığım bu şey yalnızca insanlar ve halleriydi tabii, abartılacak bir şey yoktu. Duraktaydılar, üç beş kişiydiler. Saat değerlendirmede bir kıstas olarak alınırsa işe gitmiyor olmalıydılar. Ama yine de mutsuzdular. Suratları asıktı, iki kadarının yüzü boya içindeydi, diğerleri cinsiyet gereği boya kullanmıyordu ama onların da kendilerine göre aynı amacı taşıyan araçları vardı. Kılıkları mesela. Yine de yüz ifadeleri hemen hemen aynıydı. Güçlü ve umarsız görünmeye ça-

lışmaları onları güçlü ve umursamazsız kılmıyordu. İçimden yüzlerine bakarak gülmek geldi ama bunu yapmanın hangi güdümü tatmin edeceğine karar veremediğim için yapmadım bunu. Sadece onlar da değildi, yoldan geçen arabaların içindeki insanlar, kaldırımda yürüyen insanlar, hepsi birtakım farklılıkları muhafaza etmelerine rağmen genelde aynıydılar. Salt mutsuzluk diye ifadelendirmek ne derece doğru bilmiyorum ama başka pek bir şeye benzetemiyordum hallerini. Dünyada insanlar zamana göre sınıflandırılabilirdi belki. Sabahları hepsi işe gidiyordular. Günün bu saatinde ise hepsi yine aynı şeyi, aşağı yukarı aynı şeyi yapıyordular. Bu şeyin ne olduğunu bilmiyordum ama benim yaptığım şey değildi muhtemelen yaptıkları. Çünkü ben katıksız biçimde hiçbir şey yapmıyordum. İçimde tarifsiz bir sevinç uyandı, kocaman, derin ve yoğun. Keyifle sırıttım bu hissin etkisiyle. Bunları akşam olunca Z'ye anlatmak istediğimi düşündüm. Ucunun nereye varacağını hesap etme kaygısı gütmeden. Akşam olunca güdüp gütmeyeceğimi bilmediğim kaygıyı şu an için yani o an için gütmeyerek ilk gelen otobüse bindim. Otobüse binerken içimde uyanan o güzel hissi de tanımlamaya çalıştım bu arada kendimce. Heves gibi bir şeydi. Çok sevdiğin ama şartlar nedeniyle çok sevdiğini unuttuğun bir şeyi çok sevdiğini hatırlayarak ve çok sevdiğini sana unutturan şartların da namevcut olması sebebiyle ilk defa yapıyormuş gibi heves ederek yapmak kabilinden bir şey dedim içimden kendime. Hoş oldu, hayatımın eskiyle kıyaslanabilir bir yanı yoktu şimdi. Büyük bir iç huzuruyla pencereden dışarıya bakarak geçirdim uzun bir vakti. Uzun diyorum ya vakit de eski vakit değildi artık, bilinir görecelik gereği. Yine de içten içe sezdiğim veya hissettiğim garabetin yakınlarına yanaşmamaya çalışır bir zihni çaba içinde gibiydim, bunu da itiraf etmeliyim. Otobüs şoförünün uyarısıyla aracın hareket etmeyeceğini anladım, son durağa gelmiştik. Nerede olduğumu tanımak için bakma gereği duymadan indim otobüsten. Dünyanın umurumda olmadığını düşündüm, hiçbir şeyi zerre kadar önemsemediğimi.

Yükseliş, evet bunu fısıldadım kendime, tam bir yükseliş, adı bu olmalı, birdenbire gerçekleşen, birden olan, olan olmaz, oluveren... birden tüm bağlarımdan ve yüklerimden kurtulduğumu, sıyrıldığımı hissetmeme neden olan şeyin işi asmak olmayacağını, bu kadar basit olamayacağını da bir kenarda tutarak yine rüyama dönecekken onu gördüm. Adını hatırlayamamakla beraber önemli olduğunu bir şekilde hissettim hemen. Önem denen şeyin neliği ise şimdi üzerinde durulabilir türden değil. Benim için mi mesela, önemli, değil ise ne? O beni görmedi. Hatırlamak için kendimi de zorlamadığıma bakılırsa derken başını çevirdi. Ona baktığımı fark ettiği için belki. Gördü. Kaşlarını çattı. Yüzü anlamsız. Dudakları gerildi. Hayır, bu gerilmek değil, yayvanlaştı demeliyim. Onu da geçti, bu gülümsemek. Kontrolsüz bir gülümseme, üstelik şirin ve hoşluktan tam çirkinliğe geçilen o çizgideki gibi abartılı ve kontrolsüz. Ve tabii tüm bunların ardından bana doğru yürümeye başladı. Ben rüya diyordum tam. Adını bilmediğimi de biliyorum. Kafam karıştı, birçok şey birbirine girdi. Şu yükseliş hali... Saçma buldum birden, nedeni de yok üstelik.

"Kaç yıl oldu? İnanmıyorum, seni görmeyi hiç beklemiyordum." Yapacak başka şey bulamadığımdan sırıttım ve "Seni unuttum," dedim. Zaten gülümsemekte olan bir insanın, söylenen ya da yapılan bir şey üzerine gülümsemesini nasıl tarif edeceğimi bilmediğim için yine sadece gülümsediğini söylemekle yetineceğim bu sözüm üzerine.

"Biliyorum," diye fısıldadı, hakiki bir sırrı paylaşır gibi. Rüyam diyordum ben, aklım neden orada kaldı bulmak üzereyim. Bu yükseliş meselesini de. Araçlar bularak kurtulma çabası. Sonra ansızın soruverdi;

"Nasılsın?"

Ona gerçekten hissettiğim şeyi söylemedim, ya da aklımın karışık olduğunu. Üstelik bir dakika önce kendimi dünyanın en mutlu insanı sayacak zihni berraklığa sahipken, ansızın ve

anlamsız değişerek. Bu yüzden "İyiyim," dedim. "Sen nasılsın?" Bu soruyu gayriihtiyari dillendirdiğimin farkındaydım her şeye rağmen. Cevaben omuzlarını kaldırıp yüzüyle, aslında dudaklarıyla bir hareket yapmakla yetindi. Ne olsun işte ya da gördüğün gibi manasına geldiğini düşündüğüm bu hareketlerin üzerine yüzümdeki ifade takıldı aklıma birden. Şu an nasıl görünüyordu yüzüm, gülümsüyor muydum, kızgın gibi mi duruyordum yoksa şaşkın gibi mi, bir fikrim yoktu. Gülümsemeyi denedim bu sebeple, nihayetinde karşımdaki bayan da gülümsemekteydi, en uygun ifade bu olabilirdi pekâlâ. Gülümsedim. "Anlatsana," dedi bunun üzerine. Anlayamadığım için anlatamam demedim. Yine manasız gülümseyişime devam ederek, "Neyi?" dedim. Ne bileyim ya da bilirsin işte der gibi dudaklarını büzdü, kafasını salladı sağa sola filan. Bu arada ben dudakların dilini bildiğimi anladım. Ama bu bilgiyi şimdilik kendime sakladım, yeri değildi hiç deşmenin.

"Çalışmıyorum, avarelik ediyorum, bugün... hiçbir şey yapmamanın hazzını tadıyorum," dedim ama dedikten sonra hemen ziyadesiyle anlamsız kaçtığını düşündüm. Küçük hatta kibarca denebilecek bir kahkaha koyuverdi. "Harikasın," dedi. Biliyorum demek istiyorum ama diyemem. Bir süre öylece durduk. Belki bir şeyler söylememi umuyordu çünkü bir sürenin sonunda, "Hey iyi misin, o kadar mı sildin beni?" diye sordu. Ama bu şakayla karışık bir soru, çabuk anladım. Bir kastı var, ne olduğundan emin değilim.

"İyiyim, silmedim, aslında hatırlamıyorum seni, galiba o kadar silmişim, kimsin sen?" dedim. Bu sefer yüzümdeki gülümsemenin farkındayım. Ama bu gereksiz tebessüm sözlerimi gayriciddi kıldı galiba ki, onun yüzündeki tebessümün şekli değişti. Daha duygulu veya hüzünlü diyeyim bir tebessüm yerleşti yüzüne.

"Uzun zaman oldu, yeni hayatlar kurduk..." dedi. Bu deyişi aynı zamanda ne söyleyeceğini bilemeyen bir insanın gevelemesi gibiydi.

"Ben de bundan bahsediyordum galiba," dedim, gerçekten galiba kısmında samimiyet barındırarak. Başını eğdi.

"Evlendiğini duymuştum," dedi. Sen Z'yi tanıyorsun. Bu kendi kendime içimden söylediğim bir şaşkınlık cümlesiydi.

"Evet," dedim.

"Sonunda zafer onun oldu ha?" Bu sözüne de mana veremediğim için sıkıttım. Sorumu tekrar etsem mi diye düşünürken yine o konuştu.

"Kitabını beğendim." Tebessümü bir kenara bırakmanın zamanı gelmişti galiba, beni birisine benzetmiş bile olabilirdi.

"Kimsin?" kaşlarını çatarak sordun bunu. Ben yani. Bazen ikinci tekil söylemler havayı değiştirir, dikkatin dağılmasını veya kopuklukları engeller. Yüzündeki ifade tekrar ve son kez değişti. Artık gülümsemiyor.

"Neyse, boş ver, seni gördüğüme sevindim... ben gideyim, seni de alıkoydum..." Mahcup gibi, aynı zamanda pişman gibi de. Ayıp mı ettim. Önemsediğimi söyleyemeyeceğim. Döndü arkasını, yürümeye başladı.

"Seni kırmak istemedim..." dedim arkasından. Gerçekten öyle, kırılmasına üzülmemem onu kırmak istediğim anlamına gelmiyor. Döndü gülümser gibi yaptı ama duraksamadı, yürümeye devam ediyor. İşte bu... Rüya rüya rüya... Yaşlı adamın parktan çıkarken birden bana dönüşünü ve bakışını anımsattı bana, bu gülümser gibi bakış ama duraksamayış. Yaşlı adamın yüzündeki o garip ifadeden sanki bana bir şey söylemek ister gibi olduğunu zaten fark etmiş ama bunu kendime bile ortada bir bağ olmadığı için hissettirmemiştim ama şimdi çözdüm. Bunlar araç, kendimi oyalamak için, çünkü rüya aynı değil ve ben bunu şimdi anlıyorum. Rüya aynı değil, aynı değil, adım atılıyor, ben atıyorum, yaklaşıyorum. Tamam, sakin ol. Başımı salladım. Aynı olmayan ne? Rüya. Aynı gibiyken ve bunda bir şüphe bile yokken aynı olmadığını nasıl anladın? Mesafeden. O yürüyorken bana arkası dönük iler-

liyorken anladım. Mesafe değişiyor. Yaşlı adam yürüyorken dönüyor ve bunu söylüyor dönüşü ve bakışıyla, dikkat çekiyor oraya. Gözlerini kapat ve zorla kendini. Mesafe değişiyordu evet, bu kesindi, hem de sadece bu gece değil, her rüyada ama çok yavaş bu yüzden fark edilmesi zor. Belki bunu da uyduruyorum, hazzı ve mutluluk halini uydurduğum gibi, olamaz mı? Başımı sallayarak olabilir dedim kendime. Test etmeliyim, emin olmak ya da anlamak için başka bir yol yok. Şimdi konuyla ilgili bir karar vermiş olduğum için rahatlayabilirdim ve aynen öyle yaptım. Derin bir nefes alarak avareliğin tadını çıkarmaya devam ettim. İnsanları görmüyorum bu arada. O da bir araçmış demek. Yok, işlerine gidenler mutsuzmuş, hepsi birbirinin kopyasıymış, yok vakitle bağlantılı olarak işe gitmeyen diğerleri de aynı vakitlerde aynı işlerin peşindeymiş ve onlar da mutsuzmuş falan. Mutsuz olan benim. Rüya da benim rüyam. Bu olanlardan Z'ye de bahsedemem, paylaşımcı bir insan değilim sonuçta. Ama henüz günün ortası. Yürümeye devam.

Akşama doğru döndüm eve. İşten dönmüşüm gibi oldu, bunu planlamamıştım, ama öyle olduğu için de bozma gereği hissetmedim. Z gelmişti, mutfaktaydı, yanına gidip yardım ettim ona. Salata yaptım, yemekten önce çöpü de çıkardım. Yemekten sonra ağırlık çöküyor, zor oluyor. Erken yattım. Geç uyudum. Kırmızı araba sokakta değildi yine lambanın altında başka bir araba vardı ve ben uyuyana kadar da gelmedi.

5.

İki gün önce parkta o yaşlı adamla konurken konuşmanın başlarında akıllı olmayı dilediğimi hatırladım hem de uyanır uyanmaz. Bunu dilememin nedeni muhtemelen akıllı olursam mutsuzluğumun dineceğine dair öngörüydü. Bu yüzden de dün bütün gün boyunca neredeyse kendimi mutsuzluğunu

dindirmiş bir insan gibi hissettim. Zira dün sokağa adım atarken akıllı olduğuma kanaat getirmiştim. Sonuç olarak iki gün önceki tespitime binaen dün küçük bir kandırmacayla mutsuzluğu bir yerlere bırakmıştım. Ne büyük gaflet. Ben kendimi kandırıyorum, hiç yapmazdım böyle şeyler. Peki, bugün sabahın köründe bana bunları düşündüren ne?

Yatağımın içindeyim, yorgan burnuma kadar çekili, odanın içi aydınlanmış ama perdeler açık değil, kalkıp perdeyi açsam daha da aydınlanacak ortalık. Üşeniyorum, bunu Z'nin yapmasını istiyorum ama o uyuyor, yanımda, yorgan onun da burnuna kadar çekili. Saate bakıyorum. Hayır, bu saatte uyumamalı, işe geç kalacak. Bir şeyler yapmalıyım.

Paniğe kapıldığım zamanlarda gerçekleşen ya da gerçekleşmesi gerektiği halde gerçekleşmeyen en ufak olaylar bile beni daha da endişe ile hareket etmeye iter. Sadece beni değil belki, insani bir özellik de olabilir bu. Bu sebeple durup birkaç saniye şöyle derin nefeslerle olayı kendi içinde dinlendirerek, normalleştirirsin. Tabii ya dün bir kandırmaca değildi, ben akıllı bir adamım zaten. Ama o halde bir önceki gün bir kandırmacaydı, zira o gün kendimi tamamen akıllı olmayan bir insan olarak kurgulamıştım. Kararsız kaldım. Bunun üzerine sakinleşmenin de etkisiyle doğrulup Z'ye seslendim. Şu durup birkaç saniye şöyle derin nefeslerle olayı kendi içinde dinlendirme evresi başarıyla geçildiğinden tabii. Z zorlanarak açtı gözlerini, bana bakmıyor, odanın içine bakıyor. Sonra saate de baktı, en son bana döndü hafifçe doğrularak. "Efendim hayatım." Kelimeler ağzında dağılıyor, yoksa hasta mı? İşe de gitmez hastaysa ve eğer öyleyse ona küçük sırrımdan bahsedebilirim. Bahane olur. "İşe geç kalıyoruz," dedim. Hemen yastığa bıraktı yine başını.

"Aşkım saçmalama ya bugün cumartesi," dedi ve hemen kapattı gözlerini. Anormal bir durum yokmuş gibi ben de bıraktım başımı yastığa. Bugün cumartesi, demek ki insanlar

cumartesi günleri çalışmıyor. Bu sırada yine açtı gözlerini Z, galiba bana bakıyor. Hafifçe döndüm ona.

"Sen neden yatıyorsun?"

Ben yatıyorum çünkü...

"Çünkü bugün cumartesi," dedim. Güldü arsızca, "Ama sen cumartesileri çalışıyorsun hayatım," diye cevapladı beni daha da arsızca. Yüzüne bakarken olağandışı bir şey yokmuş gibi başımı salladım bir süre durakladıktan sonra. Ertesinde ise hemen doğruldum ve çıktım yataktan. Ne düşünüyordum ben, akıllı olduğumu mu en son? Karar vermek için önümde uzun bir gün var, üstelik şu an tek yapmak istediğim uzanmak, hatta uzanmak değil yatmak ve uyumaya devam etmek. Kalktıktan sonra pencereye doğru yürüdüm. Perdeyi aralayıp aşağıya baksam mı? Vazgeçip döndüm. Hayır, göreceklerimden ya da göremeyeceklerimden değil, bu işi daha sonraya bırakıyorum sadece, bir açıdan hayatımı düzenlememin vakti geldi, üstelik fena bir başlangıç da yapmamışken. Nasıl olsa dışarıya çıkacağım birazdan ve kaldığım yerden devam edeceğim bugün de hiçbir şey yapmamaya. Kapıdan çıktığım zaman kırmızı araba oradaysa ne yapacağımı da belirlerim o an, şu an buna hazırlanmak manasız. Ve ben bugün kendimi daha akıllı hissettiğimi de itiraf etmeliyim. Ayrıca rüya da aklımda ve bunu ayrıntılarına kadar yorumlamak için de doğru zamanı bekleyeceğim. Mutlaka yine bir araç belirecek manayı kavramam için hem de tam gerektiği zaman aralığında. En azından dün öyle olmasından cesaret alıyorum, sandığım gibi yani dünkü gibi olmazsa gözden geçirmem gerekecek başka şeyler de olacak böylelikle.

Dışarıya çıktığımda haklı olduğumu biliyordum diye tekrarlıyordum içimden. Mesafe aynı değil, yaklaşıyorum ben ona. Ama daha fazla yormayacağım çünkü anlam senin ona koşmanla ilgilenmiyor, sadece geleceği zaman geliyor sana. Bu bilginin emniyetiyle sokak lambasının altına baktığımda

kırmızı arabanın park halinde olduğunu görerek rahatladım. Rahatlayınca da bu görüntünün beni neden rahatlattığını bilmemenin etkisiyle huzursuz oldum. Bunun da bir manası olacak değil ya artık diyerek geçiştirmeyi tercih ettim araba meselesini ve yürüdüm. İşe gitmiyordum bundan emindim ancak bir yandan da rahatsızlık vermeye başlamıştı bu. Hayır, işe gitmemek değil, bunu gizlemek. Z'den saklamak işi sürekli olarak astığımı. Zira bugünle birlikte işe gitmeyişim mazeret sınırlarını aşıyordu artık ve artık ben bir güvenlik görevlisiyim diyemezdim. Muhtemelen şimdi işe gidecek bile olsam beni işten çıkarmış olduklarını öğrenirdim. Bunu önemsemiyordum, bu hiç mühim değildi, zaten işe dönmek gibi bir düşüncem yoktu ama artık bu meseleyi Z'ye anlatmam gerekiyordu. Bunun ahlakî bir gereklilik mi yoksa başka bir şeyden kaynaklanan daha başka bir şey mi olduğu konusunda bir fikrim olmamasına rağmen. Daha evden çıkalı birkaç dakika geçtiği halde geriye dönmeyi bu yüzden düşündüm. Sadece düşünmedim aynı zamanda istedim de. Ama dönmemeye de yine aynı dakikalar içinde karar verdim. İki sebep vardı bu hususta, birincisi bunu kendim de uyumak istediğim için uyduruyor olabilirdim, eve dönmek için bahane olabilirdi. İkincisi, bu bir bahane filan değildi, son derece samimiydim ama şu an dönemezdim çünkü Z uyuyordu, onu bu şekilde uyandırıp sonra da böylesi tatsız ve sonuçta onu üzecek bir meseleyle karşı karşıya getirmek iyi bir fikir değildi. Bu iki ihtimalden ikincisini daha gerçeğe yakın bularak yürümeye devam ettim. Kahvaltımı cadde üzerinde bir pastanede yaptım ve çay yerine süt içtim, hem de iki bardak. İçim bulandı sıcak süt nedeniyle ama yarım bırakmadım sütü. Yıllardır süt içmediğim gibi bir düşünce uyandı içimde. En son ne zaman içtiğimi hatırlamaya çalışıp muvaffak olamayışım da bunun göstergesiydi. Ama içinde bulunduğum durumda çok mühim de değildi. Öğlen saatlerinde eve dönüşe geçtim. Eve döneceğim için evden çok uzaklaşmayışım nedeniyle kısa bir süre sonra vardım evimin bulunduğu sokağa. Sokaktan gi-

rerken rahattım, Z ile konuşmaya karar vermek iyi bir fikirdi, o beni seviyordu ve anlayışa ihtiyacım olduğunu anlayacaktı. Arabaya bakmak aklıma gelmedi, bunu merdivenleri çıkarken aklıma getirdim ve bu aklıma getirme işlemini tamamen bilinçli yaptığımı fark ettim. Aklıma getirme işlemini bilinçli yapıyorsam binadan girerken arabayı aklıma getirmeme işlemini de bilinçli yapıyor olabilirim diye düşündüm sonra. O halde tek yapılacak iş bundan sonra aklıma getirmeme işlemini geniş zamanlara yaymak olacaktı çünkü sıkılmıştım artık bu kırmızı arabadan. Bağlantısını kuramadığı gerçeklikler anlamsız kalıyordu insanda. Anahtarımı çıkartıp kapıyı açtım ve girdim içeriye. Önce salona geçtim ve bir iki dakika oturup bir konuşma provası yapıp yapmama arasında gidip geldim. Provayı boş verip her şeyi en başından alarak ve ayrıntılarına da girerek anlatma kararı aldım. Bu düşünceyle ayağa kalktım ki... Salondan içeriye bir adam girdi. Ben de ayakta, o da ayakta, durmuş birbirimize bakıyoruz.

"Ne yapıyorsun burada?" galiba ben sordum ama tam emin değilim, o kadar şaşkındım ki. "Asıl sen ne yapıyorsun?" Normal olarak bu soruyu ilk soruyu sormayan sordu. İlk söz ondan geldi bu andan sonra.

"Burası benim evim, sen ne arıyorsun burada?" Burası onun evi olamazdı çünkü benim evimdi. Karşımdaki adamın hırsız olduğunu düşünmüştüm ama belki de hasta birisiydi. Önyargılı olmamaya karar verdim, ne de olsa akıllı olmayı dilemekle değil, akıllıca davranmakla akıllı olunabilirdi.

"Burada bir şey aramıyorum, burada bir şey bulmak istersem aramama gerek olmaz, çünkü istediğimin nerede olduğunu bilirim, çünkü burası benim evim. Sen bu evin senin olduğunu söyleyeceksen tıpkı benim yaptığım gibi evin sana ait olduğuna dair bir delil dile getirmelisin," dedim sakince ve çok beğendim konuşmamı. İşe yaradı sanki, biraz bocaladı, şaşkın bir ifade yerleşti yüzüne. Sağına soluna baktı. Belirgin

bir mahcubiyet bu. Sırıttım keyifle, bu benim akıllı olarak ilk galibiyetim. "Şey," dedi, tedirgin de oldu.

"Aslında ne kadar oldu bilmiyorum ama ben bir süre önce bu evde yaşıyordum..." diye ekledi. İlginç geldi bana, tam bir şey söyleyecektim devam etti.

"Hiç değişmemiş... Birilerinin buraya taşınmış olabileceğini düşünmemiştim hiç. Özür dilerim." Düşüncesizlik özürle üstü örtülemeyecek kadar büyük sorunlar çıkarabilir, bunu bilerek sırıtmaya devam ettim. Galibiyetin hazzı için sürerlik gerekir. Bir süre sessizlik oldu. Karşımdaki adamda beliren mahcubiyetin sağladığı güvenle konuştum.

"Özre gerek yok, ama evimde bir yabancının bulunmasından da rahatsız olduğumu söyleyebilirim, bu yüzden gitmenizi isteyeceğim." Bunları söylerken aslında çok da güvenli olmadığımı fark ettim. Zira adam doğru bile söylüyor olsa, yani bir süre önce bizden önce burada oturuyor da olsa bugün buraya izinsiz girmişti ve nihayetinde tanımadığım bir adamdı. Tanımadığınız bir adam evinize izinsiz girmişse bu ne kadar akıllı olursanız olun, tedirgin eder sizi.

"Gideceğim," dedi ve duraksadı.

"Gideceğim de... Almam gereken bir şeyler vardı, onları alsam..." Yine duraksadı.

"Burada size ait bir şeyin kaldığını sanmıyorum," dedim. Başını sallıyordu ben bunları söylerken, kendince olayları değerlendirdiğine kanaat getirdim.

"Ama buradalar işte," dedi. O sırada fark ettim, kolunun altında birtakım kâğıtlar vardı. Büyükçe bir dosya hatta. İlk defa görüyordum. Bu arada kolunda asılı paltoyu da yeni görüyorum. Benim paltom. Uzun süredir giymiyorum ama yine de benim. Bir şey söylemem gerekiyordu;

"Onlar burada mıydı?" dedim şaşkınlıkla. Başını sallıyordu yine, bunun benim sözlerimden bağımsız olduğunu anladım.

Düşünürken başını sallıyordu belki hep. "Evet," dedi. "Aynı yerdelerdi, hiç dokunulmamış..." Aynı yer dediği yerin neresi olduğunu kestirmeye çalıştım ama bu durup dururken sahip olabileceğim türden bir bilgi değildi.

"Yani nerede?" Elini başına doğru götürdü, kafasını kaşıdı. Başını sallamadığına memnun oldum. Sonra gösterdi eliyle kâğıtları nereden aldığını. Antrenin sonunda soldaki odayı gösteriyordu. Benim çalışmama odamı.

"Garip," dedim. "Orası benim çalışma odam, nereye gizlemiştiniz orada?" Çalışmama odam demek anlamsız olacağı ve belki sonrasında hiç tanımadığım ve evime izinsiz giren bir adama açıklama yapmayı gerektireceği için çalışma odam şeklinde bütün insanların bildiği bir oda türüne atıfta bulunmuştum. Yine başını kaşıdı. Galiba kirden dolayı kaşınıyor, adam fena halde pis görünüyordu. Bunu neden daha önce fark etmedim, pislik bir insanın güvenirliği hakkında yeterince bilgi verirdi. Ama önyargılı olmamaya karar vermiştim, bu yüzden yeni beliren yeni tedirginliğimi saklama ihtiyacı hissettim. Bu, insanın korktuğu nesnelere karşı bir mukavemeti olarak da öne çıkabilir bir eylemdi aynı zamanda. Korktuğunuzu belli etmemek yani.

"Gizlememiştim, masadaki çekmecede duruyordu," dedi. Masadaki çekmece... Bende anahtarı olmayan çekmece. Anahtarını ne yaptığımı bilmediğim çekmece. Kaybetmek bile diyemem, anahtarını hatırlamıyordum bile, var mıydı da kaybolmuştu, yoksa zaten hiç mi yoktu? Ama ben o çekmeceli masayı aldığımı hatırlıyordum gayet net hem de. Mobilyacının birinden, hem kullanılmış da değildi. Şimdi netleşiyor, garip. Kullanılmış değilse anahtarını bana vermiş olmalıydılar, o halde o kâğıtlar oraya benden gizli nasıl girmiş olsun? Hem de benden önce bu evde oturduğunu söyleyen bir adamın eliyle. Masa ben burada oturmuyorken burada değildi ki... Bunlar adam hakkındaki endişelerimin artmasına yol

açtı ve yapmam gerekenleri gözden geçirdim hemen. Konunun üzerine gidemezdim daha fazla, olayı geçiştirip adamın evimden bir an önce çıkmasını sağlamalıydım. Aynı zamanda bir süre dikkat etmeliydim. Kilidi de tabii değiştirmeliydim. Dikkatle baktım adamın yüzüne. İlk bakışta göründüğü kadar yaşlı olmadığı anlaşılıyordu dikkat edince. Ama konu bu değil. "Kâğıtlarınızı da aldığınıza göre artık gidiyorsunuz sanırım." dedim. Yine başını salladı ve bunu yaparken onun da tedirgin olduğunu anladım.

"Kâğıt değil," dedi. "Yani kâğıt tabii ama sadece kâğıt değil. Bu dosyanın içinde benim yazdığım bir roman var. Yayınlamama kararı almıştım, hatta yazarlığımı da zihnimin derinlerine atmıştım ama bazı şeyleri yoluna koyup kendimi temize çıkarmam için bunlara ihtiyacım var şimdi." Bu sefer ben başımı salladım ama katıldığım onayladığım için filan değil, sadece geçiştirmek için, çünkü cümlelerinin sonuna doğru gözlerini yatak odamın kapısına dikmiş ve direkt oraya bakar olmuştu. Daha da tedirgin oldum Z'yi düşünerek. Bir şey hissettirmemeye çalışarak oraya doğru adım attım. Küçük adımlar... Adamın ne yaptığını da kontrol altında tutarak. Kapının aralığından fark ettirmemeye çalışarak içeriye bakarken beni fark etti adam ki; "Orada bir şey yok," dedi. Korku hissettim hem de çok güçlü. Kendimi tutamayarak kapıyı ittim ve içeriye baktım. Z yoktu. Adamla bir bağlantı kurup kurmama arasında gidip gelirken adamın orada bir şey demekle neyi kastettiğini düşünmemeye çalışıyordum. Düşünmeme çabası işe yaramadı, panikle "Z nerede?" diye bağırdım. Adam hareketlenmişti. Döndü hızla ve kapıya yöneldi. Tam peşinden bir adım attım ki... Durakaldım. Arkasından gördüm adamı. Bu o... Rüyamdaki adam. Dizlerimin bağı çözüldü, korkuyla çöktüm yere. Açık kapının ardında kayboldu adam. Paltomu da çaldı.

Bir süre hareket edemedim. Bir sürenin sonunda hareket ettiğimde ise yaptığım tek şey en yakın koltuğa kadar sürünmek oldu. Koltuğa tutunarak ayağa kalkmayı istiyordum belki ama

yapmadım, yaslanıp bir süre daha hareketsiz kalmayı tercih ettim. Aklımdan rüyayı ve adamı uzaklaştırdığım an içimde yeni bir korku peydahlandı. Bu seferki korkumun adı, adamın rüyamdaki adam olduğunu anlamadan az önceki korkunun adıyla aynıydı. Z. Hemen başımı çevirdim ve yatak odama doğru baktım. Kapı artık ardına kadar açıktı. İçerisi tam görülmüyordu ama biraz önce Z'nin orada olmadığını görmüştüm zaten. Z'nin adını anmam ve adamın kaçması arasında kurulabilecek tüm bağlantıları daha başlangıçta reddederek kalktım ayağa. Titreyerek girdim yatak odama. Olağandışı hiçbir görüntünün olmayışı insanı rahatlatmıyordu. Tam o sırada daire kapısının açıldığını duydum. Kalbim korkuyla titredi yine. Etrafıma bakındım, galiba insanın kendisini korumasına vesile olabilecek sert bir cisim arıyordum. Aramamı henüz tamamlamamışken Z'nin sesini duydum. Bana "Hayatım sen mi geldin?" dedi. Yutkundum. Ben geldim demek yerine hemen çıktım yatak odamızdan ve Z'nin olduğunu tahmin ettiğim yere, mutfağa doğru yürüdüm. Gerçekten de Z'ydi. Mutfağa girmişti ve elindeki poşetleri mutfak tezgâhına boşaltıyordu. Derin bir soluk alarak gittim yanına büyük bir hasretle sarıldım arkasından karıma. Şaşırdı ama şaşkınlığıyla uğraşacak değildim. Sebep de göstermedim, hasretim dinince ve korkum bir nebze geçince salona dönüp oturdum. Ona bir şey anlatamazdım, onu korkutmak istemiyordum, tüm bunlarla tek başıma başa çıkmalıydım. Dışarıdan eve gelme sebebim olan ona içimi açma fikrim ise çoktan çürümüştü ve hatta şimdilik önemini kaybetmişti. Hiçbir şey olmamış gibi bir öğleden sonra geçirdik birlikte. Ben bu sırada düşünmemeye çalışarak kendimi kandıramayacağımı çoktan anlamıştım. Rüyamdaki adam bugün evime gizlice giren adamdı. Ne planı olduğunu bilmiyordum, karımın adını duyar duymaz kaçmasının nedenini bilmiyordum ama ben her rüyamda ona doğru bir adım daha yaklaşmaktaydım ve bir iki geceye kadar artık aramızda mesafe kalmayacaktı, yüzleşecektik. Ve evet kesin olan bir şey vardı ki, bu korkuya bu tedirginliğime, bu

hiçbir şey belli değilken bile hissettiklerime bakılırsa bu adam yüzleştiğimiz an, birbirimizin yüzünü gördüğümüz an, beni öldürecekti. Gerçek hayatta karşıma çıkması da buna delildi. Ama rüyada öldürülmek... insana nasıl zarar versindi ki? Bu basit bir kandırmacaydı, insanın korkularını bertaraf edebilmek için başvurduğu bir bahaneydi. Gerçek ya da rüya... fark etmeyecekti. Korkuyla titredim bir kez daha. Z bana bakıyor, hiçbir şeyden haberi yok. Rüya devam etmemeli. Uyumamalıyım.

6.

Ona anlatıp anlatmama arasında gidip geldim iki gün boyunca. Koca bir pazar günü, gündüzü... Anlatırsam bir şekilde beni tüm bu olanların saçmalığı konusunda ikna etmeye çalışacaktı, ardından ise muhtemelen uyumamı salık verecekti, içtenlikle ve beni rahatlatacak kadar yoğun bir güvenle. Benim ikna olup olmamam bu durumda önem arz etmeyecekti de üstelik. Hiçbir şeyi hissettiğiniz ölçüde anlatamazsınız, açıklayamazsınız. Bu yüzden tüm bunları kendime saklamam fikri daha baskındı. Ama emin de değildim. Aslında zaten kafam karışıktı ve bu düşünce nedeniyle daha da karışıyordu ki, ne yapacağıma doğru karar vermem mümkün değilmiş gibi geliyordu. Bu durumda bir şey anlatamazdım ve anlatmadım da zaten. Ama gece boyunca uyumamam gerekiyordu hem de Z'den gizleyerek. Geç saatlere kadar oturmak problem değildi ve oturdum. Z çalışıyordu yine, bilgisayarını kucağına almıştı, arada bir şeyler atıştırıyordu. Ben televizyon izliyormuş gibi yaparak tehlikeyi bir ölçüde bertaraf etmeyi başardım. Yorgun bir şekilde gözlerini ovuşturarak kalktığında ise ben de yorulmuş ve uykum gelmiş gibi yaparak kalktım onunla beraber. Onun yatmasını beklemem gerekiyordu bu yüzden önce banyoya gittim, dişlerimi fırçaladım. Sonra yatak odamıza döndüm. Yatağın içine girmiş ve gözlerini kapatmıştı. Henüz

uyumadığını biliyordum, zaten o uyumadan benim de yatağa girmem gerekiyordu ama pencereye kadar yürümüş bulundum. Gayriihtiyari perdeyi aralayıp dışarıya baktığımda belki de görmemem gereken tek şeyi gördüm. Kırmızı araba bu sefer aşağıdaydı. Bu kırmızı arabanın benimle ya da rüyamla ne gibi bir alakası vardı kuramadan irkildim. Aslında irkildim değil, irkilmekten kendimi alamadım demeliyim. Sinirlerim bozuluyor diye hükmettim. Sonra da sinirlerim bozulmuyor, zaten bozulmuş durumda ve belki de her şey o yüzden oluyor diye hükmettim. Özellikle bu araba... Diğer her şeyin içimde bir karşılığı mevcuttu, özellikle o garip adamın bugün evime girmiş olmasından sonra. Ama bu... bu araba o adamın olsa ve ben bir şekilde bu arabanın adama ait olması sebebiyle onu kafama takmış olsam. Saçmaydı, bunun için delilim yoktu, üstelik adam hiç de araba sahibiymiş gibi durmuyordu. Aslında bu düşünce de saçmaydı ama yapacağım bir şey yoktu bu saatten sonra. Yatağa girdim ve Z uyuyana kadar, bundan emin olana kadar bekledim. Sonra kalktım ve salona geçtim. Kapıyı kontrol ettim, tekrar pencereden baktım, bir bağlantı yakalamayı umdum, düşüncelerimin arasında bir şey belirsin ve bana bağlantıyı sunsun diye bekledim ama hiçbirisi olmadı. Bir açıklaması yoktu. Anlamsızdı. Galiba sabaha karşı uykusuzluğa yenik düştüm. Üstelik salonda.

Z'nin sesiyle açtım gözümü. Garip bir yüz ifadesiyle bana bakıyordu.

"Tatlım ne işin var burada?" Bir işim yok, uyuyakalmışım. Sabah mahmurluğu ya da uyku sersemliğinin arkasına saklandım bir süre ama çok fazla idare etmezdi beni bu durum. Şaşkın hareketler yaparak kalktım.

"Uykum kaçmıştı gece, salona geçmiştim uyuyakalmışım galiba." İkna edici olmayabilirdi ama ilgilenmeyerek banyoya yürüdüm. Z hazırlanıyor olmalıydı işe gitmek için. Banyoda yüzümü yıkamaya başlamadan önce rüyayı düşündüm,

görüp görmediğimi. Ama düşünmeye gerek bile yoktu, bir dakika önce çok belirgin bir şekilde yaşadığım bir olay gibi belleğimdeydi ve tam da dediğim gibi bir adım daha yaklaşmıştım arkası dönük adama artık. İçimde derin bir korku uyandı, bununla beraber yoğun bir de çaresizlik. Evde kalırsam yine uykuya yenik düşebileceğimi biliyordum, anca bir iki saat uyumuş olmalıydım, bu yüzden dışarıya çıkmalı ve kendimi oyalamalıydım. Belki bir psikoloğa giderek beni uyutmayacak, sürekli uyanık kalmamı sağlayacak bir şeyler önermesini istemeliydim. Bu fikri beğendim mi beğenmedim mi bilmeden ve dahası herhangi bir karar almadan banyodan çıktım hızlıca, üzerimi değiştirdim. Z kahvaltı yapıyordu mutfak masasında, baktım bana da çay doldurmuş, ekmek bile kızartmış. Yanında kalmayı göze alamadım, ama onu evde yalnız başına bırakmayı hiç göze alamazdım. Kafam karışık değil, her şey benim kontrolümde diyerek içimden kendi kendime, çıktım evden.

"Aşkım daha erken, bir şeyler yesene..."

"Bugün erken gitmeliyim canım, akşam görüşürüz." Bir gariplik yoktu, ne hareketlerimde ve davranışlarımda ne de görünüşümde. O halde gerçekten üstesinden gelebilirdim. Sokağın köşesine kadar yürüdüm ve beklemeye başladım. Gözlerim binanın girişindeydi, bir giren olsa merdivenleri çıkana kadar yetişebilirdim. On beş dakikadan biraz uzun olduğunu sandığım bir sürenin sonunda Z çıktı binadan. Onun çıkışıyla derin bir nefes aldım. Şimdi iş yerine kadar onu takip etmek ve güvenliğini sağlamak kalmıştı yol boyunca. İş yerinde onu izlememe gerek yoktu, güvenlik sorunu olmayan bir iş yeri var sayılırdı, o iş yerine girdiği zaman ben günümü planlayabilirdim. Ama planım tutmadı çünkü çok garip bir şey oldu. Z binadan çıkınca sokak lambasının altına doğru baktı, hem de o yöne doğru yürüyerek. Sokak lambasının altındaki arabaya doğru bakarak ve yürüyerek... arabanın yanına gelince durdu. Arabanın ön camından bir şey aldı, gözlerimi kıstım ve ne

aldığına baktım. Bir yapraktı. Bu bir mesaj mıydı? Korkuyla izlemeye devam ettim, içimden yanına giderek aşkım o arabayla ilgili kötü şeyler hissediyorum, lütfen o arabadan uzak dur demek ve onu oradan uzaklaştırmak geliyordu ama bunu yaparsam neden burada beklediğimi açıklamak zorunda kalırdım. Sıktım dişlerimi ve bekledim. Üstelik kırmızı arabanın Z'nin dikkatini cezbetmesi de tamamen benim hatamdı. Ona o arabadan hiç bahsetmemiş olsam, o da şimdi o arabaya yanaşmayacaktı. Sokaktaki bir sürü arabadan bir farkı olmayan herhangi bir araba olacaktı kırmızı araba, yanından geçilecek ve gidilecekti. Hatta sokağın caddeye açılan yönü bu taraf olduğuna göre yanından bile geçilmeyecekti. Sıktım dişlerimi ve bekledim demiştim. Z yaprağı elinden yere bıraktığında rahatlar gibi oldum, en azından herhangi bir yapraktı. Ama sonra Z arabanın etrafında dolaştı, bir tur attı. Bunu neden yapıyor, bunu neden yapıyorsun? Sonra birden arabanın sinyalleri yanıp söndü. İçim uçacak gibi oldu. Z şoför kapısına doğru yaklaştı. Arabanın içinde birisi mi var, neden arabanın içini kontrol etmedim ben? Ya bana akşam son derece saçma gelen zannımda haklıysam, bu o adamın arabasıysa, adam sabaha kadar arabanın içinde beklediyse, tam yerimden fırlayıp, koşarak Z'nin yanına gidecektim ki, Z şoför kapısını açtı ve arabanın içine bindi. Durakaldım. Gözlerimi biraz daha kıstım. Arabanın içinde kimse yoktu, Z binmişti ve şimdi sadece Z vardı arabanın içinde. Üstelik arabayı çalıştırdı. Üstelik hareket etti. Üstelik gizlenmeye fırsat bulamadım ve beni gördü ve yavaşladı. Pencereyi açtı üstelik.

"Aşkım gitmedin mi sen, ne yapıyorsun burada?" Dilim tutuldu sanki... "Evde... bir şey unuttum." Gülümsedi, güneş gibi, içten sıcak.

"Ne unuttun, hadi al gel, ben bırakırım seni," dedi.

"Sen git," dedim. Başka diyecek bir şey bulamadım ve yürüdüm hızla. Düşünme, düşünme diye tekrarlıyordum galiba

içimden. Birkaç saniye ses gelmedi, binadan içeriye girince eğilip kapının camından baktım. Bekliyordu galiba. Neler oluyor, neden o arabaya bindi, neden beni görünce hiç şaşırmamış gibi yaptı, olağandışı bir şey yokmuş gibi davranmaya çalıştı? Ya arabayı sorsaydım... ne diyecekti? Neden sormadım? O adamı tanıyor musun? O adam bizim evimizde seni mi bekliyordu? Beni görünce, bu sıralar aklı karışık bir adam olduğumu bildiği için garip açıklamalar yaparak olayı karmaşıklaştırdı ve senin uzağında bıraktı olanları. Ama sonra ben senin adını anınca paniğe kapıldı ve kaçtı. Seni ne için bekliyordu evde, bir fenalık yapmak için mi? Öyle olsaydı sen şimdi onun arabasına binmezdin? Onu tanıyorsun. Ama sen bana böyle bir şey yapmazsın... yapamazsın... hareket etti kırmızı araba, köşeyi dönüp kayboldu gözden.

Psikoloğa neden gittim bilmiyorum. Aslında biliyorum ama bilmiyorum diyerek bildiklerimden emin değilmiş gibi davranmak beni sakinleştiriyor.

Kötü şeyler düşünen insan düşündüklerine inanmak da ister bazen. Yok, olmadı... Kötü şeyler düşünen insan bazen garip bir şekilde kötü şeylerin aslında olmadığına inanmaktan sakınır kendisini. Yok, bu da olmadı. Bazen insan kötü düşüncelerini reddetmekten uzak durur kasten. Aslında bu da olmadı ama böyle bir şeydi özünde. Öte yandan doktora gitmek kötü şeylerin olmadığına dair bir imge yakalama çabasına benziyor. Hadi beni ikna et. Saçma, bulamadım... Ama gittim doktora. Belki de gerçekten yanlış bir şeyler oluyordu ve bir şekilde engellenmeye ihtiyacım vardı. Bazen hayatın sizi getirdiği yer nedeniyle yapacaklarınızı kestirir, bilirsiniz ama bu onları istediğiniz manasına da gelmez. Nihayetinde yapacaklarımı biliyordum galiba ama yapacaklarımı yapmak istemiyordum da aynı zamanda. Bu bilinçle tamamen sağlıklı bir adam gibi "Merhaba," dedim doktora. Uzun bir bekleme süresinin sonunda tabii. İçtenlikle karşılık verdi bana doktor. Masasının üzerinde adı yazıyordu ama adını okumamak için

zorluyordum kendimi. Sanırım ona bir kişilik kazandırmak istemiyordum. Basit bir süreçti, geldim, konuşalım bana bir şeyler söyle, sonra gideyim ben ve unutayım seni. Kapıda da adı yazıyordu ve bir yandan o görüntüyü de silmeye çalışıyordum zihnimden.

Adı olmayan aslında kendisi de olmayan doktor bana kısa girizgâhın ardından sorunumun ne olduğunu sordu. Ona bir köpek öldürebileceğimi söyledim. Bugünlerde bir köpek öldürebilirim, bunu yapabilirim ve bu beni endişelendiriyor, endişelenmeli miyim sizce, dedim. Neden bir köpek öldürebileceğinizi düşünüyorsunuz diye sordu. Aslında bir köpek öldüreceğimi filan düşünmüyordum aklımdaki tek şey karım Z ile ilgiliydi ama ona bugünlerde yaşadığım birtakım garip şeyler beni fena bir yere getirdi ve ben bunların sonucunda karıma ciddi bir ceza kesmekten korkuyorum diyemezdim. Bu yüzden geçen gün o garip yaşlı adamın sözlerinin arasında nasıl ve hangi bağlamda geçtiğini hatırlamadığım bu köpek öldürme sanrısına sarıldım.

Öldürebileceğimi düşünmüyorum, öldüreceğimi düşünüyorum, bana bugünlerde bir köpek öldürecekmişim gibi geliyor, dedim. Neden bugünlerde bir köpek öldüreceğinizi düşünüyorsunuz diye sordu bu sefer. Önemli bir soru olabilirdi, bir süre düşündüm cevap üzerinde. Cevap son zamanlarda yaşadıklarımdı. Aslında son zamanlarda değil, son zamanlarda yaşadıklarımın da belki etkisi vardı ama asıl sebep bugün yaşadıklarımdı. Z'yi o kırmızı arabanın koltuğunda gördüğümü getirdim gözlerimin önüne. Evet, bu benim sinirlerimi altüst ediyordu ama şaşılacak oranda sakin durabiliyordum. Derin bir nefes aldım ve;

"Bunu sizin söylemenizi bekliyordum," dedim. Sonra köpekler hakkındaki düşüncelerimi anlatmamı istedi benden sayın adını unutmaya çalıştığım için adı olmayan bu itibarla kendisi de olmayan doktor dediğim doktor. Köpekler ile ilgili

hiçbir şey düşünmüyordum aslında, onlarla ilgilenmiyordum. Korkardım sadece ama o kadar. Karım Z ile ilgili düşüncelerime gelince... O benim karımdı ve ben onu seviyordum. Ayrıca o benim karımdı, o da beni seviyordu. Ben öyle sanıyordum diyeyim. Hayır, bunu demek istemiyorum, bunu demek aklımdan geçince düşünmek zorunda kalıyorum ve düşünmek zorunda kalınca da öldürmekle kastettiğim şeye doğru itiliyorum zaten.

Doktora da bu türden şeyler söyledim. Köpeklerden korkarım ama sadece o kadar, dedim. Bu öldürmek için yeterli bir sebep olmasa gerek dedim. Zaten sorun da burada dedim. Ben bir köpek öldürmek istemiyorum. Ama bugünlerde bir köpek öldürecekmişim gibi geliyor. Bir şeyler olacak ve hayat beni bir köpekle karşı karşıya getirecek ve ben onu öldüreceğim. Aslında hiç istemediğim halde dedim. Aslında hayat beni o şeyle karşı karşıya getirdi bile. Aklımdaki her şeyi bütün açıklığıyla kendime, benzetmelerle de doktora anlatmaya çalıştım. Bana yardımcı olmasını istiyordum, buna ihtiyacım vardı. Ama olmadı. İşime yarayacak hiçbir şey söylemedi bana. Siz kendinizi yalnız hissediyorsunuz ve bu yüzden birtakım takıntılar oluşmuş zihninizde, onları aşamıyorsunuz, dedi. Zihnimde oluşan takıntılarla, bir köpek öldürmekle karşı karşıya kalabilecek olmamın ve bununla da yalnızlığın arasında herhangi bir ilişki kuramadım, her ne kadar bir köpek öldürme fikrim yoksa da, olay tamamen başka olsa da, doktor benim anlattıklarımdan yola çıkıyor ve bana bunları söylüyordu, saçmaydı, bir köpek öldürme endişesinin gerçek olduğunu varsaysak bile insanın kendisini yalnız hissetmesiyle ne ilgisi olabilirdi? Çağın hastalığına yani yalnızlığa tutulmuşsunuz. Doktor tam bir fiyaskoydu. Hemen pes etmek istemedim yine de cesaretle baktım yüzüne ve "Sayın adı olmayan doktor siz beni aptal mı sanıyorsunuz?" dedim.

"Aşağı yukarı her yürüyen ve konuşan yaratık hayatın belirli dönemlerinde yoğun bir şekilde yalnız hisseder kendisini.

Belki de yaşadığı tüm sorunlar da onunla ilgilidir gerçekten ama... söyler misiniz asıl sorun insanın kendisini neden yalnız hissettiği değil midir? Gerçekten yalnız oluşu ve bunu sadece bazen idrak etmesi derseniz de bu sefer size şunu soracağım; neden neyin etkisiyle bazen idrak edilir bu? Hem neden bazen idrak edilir, hem de bazen de olsa neden idrak edilir?"

İçten bir tebessümle karşılık verdi bana sayın adı olmayan ve bu itibarla kendisi de olmayan doktor;

"Bazen insan başarısız olur ve çeker kendisini etrafındaki herkesten, onların varlığıyla kendisini teselli etmek yerine. Yalnız hisseder kendisini. Sonra da o hissin etkisiyle başka hislerin içinde doğmasına çanak tutar. Sadece bir örnek. Siz neden yapıyorsunuz? Mesela yüzleşmekten kaçındığınız şeyler mi var hayatınızda. Ben bilemem, siz bilebilirsiniz."

Yüzleşmekten kaçınmak... dedim adı olmayan doktora ve biraz da kendi kendime gibi. "Mesela... yüzleşmekten kaçınmak, korkmak... ve daha binlerce şey olabilir. Siz söyleyin," dedi. Sıkıldım cevabıyla yine.

"Ben söyleyeceksem neden size ihtiyaç duyayım?"

Cevap verdi beklemediğim kadar çabuk;

"Sizin söyleyeceklerinizi size inandıracak kişi olduğum için."

Ben de gülümsedim.

"Ben benden bağımsız birisi gibi kendimi karşıma alacağım ve diyeceğim ki, kendini yalnız hissettiğin için bir tepki geliştirmişsin zihninde, bu tepki tesadüfen oluşmuş ama tabii ki o yalnızlığın etkisiyle. Mesela yolda yürüyordun ve tam karşıdan karşıya geçmek üzereyken bir araba hızla geçti caddeden, zaten sıkıntılıydın ve üzgündün çünkü farkında olmasan da fena halde yalnız hissediyordun kendini, bir de o arabanın neredeyse seni ezecek gibi geçiverişi gelince üstüne köpürmüştün o an. Ama küfür ederek yürümüş ve devam etmiştin gününe, sonra o gece başladı takıntı, iğrenç köpek suratları

belirdi hep gözünün önünde ama bak ben sana şimdi söylüyorum: köpeklerle bir sorunun yok sadece araba geçerken dalgınlığın nedeniyle algılayamadığın ama beynin tarafından çekilmiş, kaydedilmiş bir fotoğraf sadece bu takıntının sebebi. Hangi fotoğraf mı? Düşün ey sevgili kendim, o gün arkasından küfür ettiğin araba uzaklaşırken ne gördün? Bak bilmiyorsun, çünkü farkında değildin, hatta görüntüyü algılamadan kullandığın için aslında görmüyordun da ama beynin fotoğrafı çekmişti ve gece hep gözünün önüne başka sahnelerde ve başka suretlerde getiriyordu arabanın arka koltuğunda miskince oturan ve arka pencereden boş boş bakan köpeği. Oldu mu doktor bey?"

Maaşımın üçte birini yarım saatlik görüşmenin sonunda bıraktım ve sıkıntılarımla eve döndüm. Z, evde beni bekliyordu. Aslında beklemiyordu, olağan bir gündü galiba onun için, muhtemelen işten her zamanki saatte gelmiş ve her zaman işten geldiğinde yaptığı şeyleri yapıyordu. Buna benim geleceğim zamanı beklemek de dâhil mi emin değilim. Önceden emindim. Bu konuyu düşünmek istemediğimi çabuk anladım. Zaten o sadece televizyon seyrediyordu, içinde bulunduğum durumu daha estetik hale bürümek için gerçeği eğip bükmeye gerek yok. Ben içeriye girince de kalktı mutfağa gitti. Selamlaşmadığımızı söyleyemem. Yemek yerken fazla konuşmadık. Yorgun görünüyordu ama sadece bu değildi sebep, bu sıralar benim garipleşmemi garipsediğinden sanırım biraz soğuk bana karşı. Bu da yalan, bana karşı soğuk değil ama bana karşı soğuk olmaması garip değil mi? Sabahki sahne gözümün önüne gelince. Kapıdan girerken kırmızı arabaya bakmak aklıma neden gelmedi?

Ne diyordum, evet, yemeği yerken fazla konuşmadık, Z ile konuşacak pek fazla şeyimiz yok özellikle bu sıralar, bunun yanında yemek yerken televizyon izlemeyi de tercih ettiğimizden... Hayır, sadece bu değil, aramızda bir gerginlik de vardı, benim garipleşmemle ilgili. Doktora gitmem anlamsızdı, her-

kesin birtakım sorunları vardı ve onun da vardı, bu şekilde bir şehirli gibi hareket etmek de ne oluyordu? Ama ben bir şehirliyim... aldığım maaşı, kazandığım parayı küçümseyerek söylediğini anladım. Bunda şaşılacak yahut sıkılacak bir şey yoktu. Sırıtmakla yetindim. Çileden çıktığını söyleyebilirim. Erkeklerin hiçbir şey yapmayarak bile kendilerini kabul ettirmelerinden, baskın çıkmalarından nefret eden kadınlardan. Hangisi öyle değil ki. Bu yüzden bana kapıdan içeriye girdiğim andan başlamak üzere yemeğe kadar hiçbir şey sormadı ve söylemedi. Yemeğin ortalarında neyin varmış öğrenebildin mi bari dedi sadece. Ben o sırada doktora verdiğim parayı nerelere harcayabileceğimin hesabını yapıyordum. Hayal kurmak da denebilir. Aslında böyle olmadı. Durup dururken doktora gitmek istemem onu şaşırtmıştı ama bundan çok memnun oldu. Memnuniyetini anlayamadım çünkü ona bir şey anlatmamıştım, en azından detaya girmemiştim, yoksa aynı evin içindeyiz tabii ki sezmiş ve anlamıştır birtakım şeyler olduğunu. Eve geldiğim zaman ise hemen bir şey sormayışı üzerimde baskı oluşturmak istememesinden kaynaklanıyordu. Yukarıdakileri neden söylediğimi bilmiyorum. Yemekteyse yumuşak bir şekilde sordu. Deliriyormuşum, bu bir süreçmiş, kendimi toparlayamazsam yakın bir zamanda cinayet işlemem söz konusu olabilirmiş dedim. Gözlerimi kaldırıp yüzüne bakarak ne tepki verdiğini görmeye çalıştığımı fark etmesin istediğim için ne tepki verdiğini ölçemedim ilk an. İlk andan sonra da tepkinin ölçülebilir bir yanı kalmadı, çünkü bir şey söylemedi. Yemeğin sonlarına doğru rapor alsam iyi olurmuş, dinlenmeye ihtiyacım varmış diyerek konuyu kapatmış olmak istedim. İyi ya al işte dedi. Bu konuda söyleyebileceğim başka bir şey yok. Aslında iyi ya al işte demedi, bırak o işi istersen dedi. Anlamsız...

Yine de gerçekleri sadece kendime sakladığımı, gerçekleri sadece kendime sakladığım için olsa gerek, sadece ben biliyorum. Doktora bile söylemedim sayılır ama bu kendi

korkularım nedeniyle gibi geliyor bana. Bundan bahsetsem iyi gelebilir. Rüya desem... o rüya.

Ben benden bağımsız birisiymiş gibi kendimi karşıma alacağım ve diyeceğim ki... bunu ben mi dedim? Şaşkınlığa düşürdü kendim beni. Bunu ben demiştim tabii ki, hem de bambaşka bir bağlamda ama... rüya deyince şimdi. Göz ucuyla karıma baktım. Ürktüm bunu yapınca, çünkü gözleri bende... Ne bakıyorsun? Ben o adamı gördüm, evde karşılaştım. Arabadaki adamı. Kırmızı arabanın sahibi. Ama çok karıştı şimdi. Karıma sırıttım kendimi zorlayarak.

"Bırakacak mısın o işi?" Ne ilgisi var? Demedim, şimdi değil, kalktım pencereye doğru yürüdüm. Hayır, şimdi bakamam, şimdi kafam karışmamalı çünkü yakaladım. Pencerenin önünde sıkı sıkı yumdum gözlerimi ve rüyamı düşündüm. Düşünmek denmez, gözlerimin önüne getirdim denir. Bu o adam değil. Çok benziyor ama değil. Ben benden bağımsız birisiymiş gibi kendimi... Karımı neden doktora gittiğimi söyleyince şaşırmadı? Neden bir cinayet işleyebilirmişim deyince şaşırmadı, korkmadı, endişelenmedi? İşi bırak ne demek? Ben benden bağımsız...

Rüyamda yaklaştığım adam, o değil. Rüyamda yaklaştığım adam, benim. Aç gözlerini, hayır açma, emin ol, zamanı gelince bir araç belirecekti ya, işte belirdi, o adam benim... Bir adım daha atmaktan kork, zaten korkuyordum ama şimdi... açtım gözümü. Terlemişim, her yanımdan sular süzülüyor. Çünkü anladım. Ben benden bağımsız birisiymiş gibi falan filan deyince doktora, onun bana bunları söylememe sebep olan sözlerinden sonra bunu deyince ve bunu dediğimi evde bana ihanet ettiğini düşündüğüm karımın yüzüne bakarken hatırlayınca, rüyanın hatırladığım kısımdan sonrasını da gördüğümü hatırladım, aslında hatırlamadım, karanlık olan yanı aydınlandı rüyanın, ama bu...

Arkamı döndüm. "Neden işimi bırakmamı istiyorsun? Ekonomik özgürlüğümü kaybetmem sana ne sağlayacak?" Saçma

oldu ama önemli değil, amacını bilmeliyim. Kendimle ilgili yeterince sorunum var, bir de Z'ye takılırsam. Ama takıldım zaten, tüm bunların arasında o kırmızı araba...

"Aşkım ekonomik özgürlüğün var zaten senin, nedenini biliyorsun, neden soruyorsun?" diye cevapladı beni. Hiçbir şey anlamadım. Aklım başka yerde. Bu gece de uyumamam gerektiğini düşünüyorum. Neyle karşılaşacağım uyursam, biliyorum. Beni öldürecek kişi benim. Yok, aslında öyle değil ama... anlatamam bunu ama hissediyorum, korku işte... ya o adam, evdeki adam... onun benimle değil, Z ile bağı var, ama her şeyin sebebi o itki değil mi? İtki mi, bu ne demek, nereden buldum ben bu kelimeyi.

"Peki, sebep?" dedim, neden dediğimi çok fazla önemsemeden.

"Çünkü yeter aşkım, kendine yazık ediyorsun, işine dön, iyi yaptığın şeyi yap, bu seni daha iyi yapacaktır, lütfen... aylar oldu." Anlamadım ama kafamı karıştırmak için bundan iyi yol bulamazdı, muhtemelen sabah onu gördüğümü gördüğü an planladı bunu, aklımın karışıklığı nedeniyle beni ikna edebileceğinden emindi, hiç tepki vermeden her şey olağanmış gibi uzaklaştı yanımdan, şimdi de kurgusuna devam ediyor. Peki, şimdi seninle savaşarak yorgun düşme lüksüne sahip değilim, sevgili karıcığım, ama bunun da üstesinden geleceğime dair en ufak bir şüphen olmasın. Zamanı gelince tabii...

"Şimdi bunları konuşmak istemiyorum, yorgunum, psikolojim bozuk, doktorumun tavsiyelerini dinlemeli ve zihnimi dinlendirecek faaliyetlerde bulunmalıyım, mesela televizyon seyretmeliyim," dedim ve yürüdüm odanın ortasındaki koltuğa doğru. Bana bakakaldı, yürüyüşümü izledi. Televizyonun sesini açtım. Uyumamak için bir yöntem geliştirmeliyim. Uyumamak zorunda olduğumu Z'ye hissettirip eline bir koz daha vermemeliyim. Sonra ne olacak peki? Bilmiyorum, ne bileyim, düşüneceğim. Gece boyunca yapacak başka bir işim yok ki.

7.

Gecenin kör bir vakti yataktan fırladım ve yerde buldum kendimi. Ter içinde ve nefes nefeseyken gözlerimin alacakaranlığa alışmasıyla aslında yataktan çıkmadığımı çünkü yatak odasında olmadığımı anladım. Salondaydım ve kanepeden fırlamıştım. Neden fırladım kanepeden? Galiba kanepeden değil, uykudan fırlamaktı bu. Rüya nedeniyle...

Gecenin başında Z uykusu gelip yatmak için odaya çekilirken... ona içimdekileri hissettirmeyip ben de birazdan yatarım gibi bir şeyler geveleyip ağzımda... ve onun uyuduğundan emin olduktan sonra mutfağa gidip koyu bir kahve hazırlayıp... kahveyi hızla içip, gözlerimi televizyona dikip sabahı beklerken... nasıl oldu, kaçta oldu, hangi program varken televizyonda oldu, hiçbirisini anımsamıyorum, anlamadan kanepe üzerinde uyuyakalmış olmalıyım. Nefeslerim düzene girene kadar hareket edemedim. Yerde, bir yere yaslanmadan öylece oturdum. Kendimi kontrol altına almaya, yaşadıklarımı yahut şu an yaşadığımı sindirmeye çalıştığımı da söyleyebilirim, herhalde bu çok yanlış olmaz. Sonra yavaşça doğruldum ve gayriihtiyari etrafıma bakındım. Görülebilecek pek bir şey yoktu. Hem karanlıktı hem de bir şeyler görebilecek durumda değildim. Sessizce kalksam yerimden, içeriye baksam, Z'ye... saçma geldi. O uyuyor. İçimde nefret büyütüyordum sanki. Hem de karıma... Yaşadıklarımı, bildiklerimi unutmak istedim. Ağlamaya başladım, hem de bir çocuk gibi, gürültüyle ve hıçkırarak. Bunu kendime hiç yakıştıramamakla beraber engellemek için de yapabileceği bir şeyi olmayan bir adamdım. Şu an... anların içinden bir çıkabilsek. Bir sıyrılabilsek bize en kötüyü yaşatan, hissettiren olayların o ilk ama sürekli duyumsanma anından. Her şey bir zamanlama sorunu aslında. Ama bu rüya. Tepeden tırnağa ürperdim yine. İnsan ağlarken bir boşalma anını yaşamaktadır ve ağlarken ürpermesi bu yüzden çok zordur, buna rağmen. Kendimi kontrol etmeyi başardım

bir süre sonra. En azından ağlamaya son verdim. Gözlerimi duvardaki bir noktaya diktim ve aklımı boşaltma uğraşına giriştim. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum ama hava aydınlanmaya başlamıştı yavaş yavaş ki kalktım yerimden. Pencereye doğru yürüdüm. Pencereye doğru yürürken iki kişiydim. Birinci ben, pencereden fena halde korkuyordu ve bu sebeple gitmek istemiyordu oraya, durduruyordu beni. Ama hangi beni? Çünkü ikinci ben pencereye doğru itiyordu beni ve sanki hiçbir şeyden korkmuyordu, ya da kaybedecek bir şey olmadığını düşünüyordu korkmasına rağmen. Zaten cesaret korktuğunu yaşayabilmektir ya, fazlaca cesurdu o halde. Ama iki benin de düşündükleri veya yapmak istedikleri sanki benim için bir önem taşımıyordu, çünkü pencereye doğru yürüyordum ama bunu zerre kadar da önemsemiyordum. Korku yoktu. Heyecan da yoktu, ayrıca olması da sanki saçmaydı. O kadar normal bir şeydi pencereye yürümek. Bunun sebebini pencere önünde anladım. Perdeyi araladım ve pencereyi açtım. Sonra derin birkaç nefes aldım ve pencereyi açık bırakarak döndüm geriye. Pencereden aşağıya bakmamıştım. Bir şey hissetmememin nedeni buydu. İçimdeki birinci ben ve ikinci ben ise olası ki hayal kırıklığına uğramışlardı. Sorun değildi, daha büyük bir sorunum vardı benim. Dün gecekinden daha büyük. Dillendirmekten imtina etmeyi gerektirecek kadar. Dün gece uyumama isteği yahut düşüncesi bir korkudan kaynaklanıyordu ve bir ölçüde temkinli olmaktı. Oysa ben neyle karşı karşıya olduğumun farkında bile değilmişim. Korku dediğim korku, basit bir hiscikmiş. Şimdi anladım. Biraz önce beni uykudan fırlatan o şey... rüya denmez... gördüklerim. Gözlerim yine yaşla doldu ama bu üzüntüden kaynaklanan bir dolma değildi. Ne dolması? Gözlerimin dolmasından bahsediyorum tabii. Başka bir sebebi vardı. Elimle örttüm yüzümü, saklan dedim kendime, gerçeği böyle uzaklaştıramazsın biliyorum, ama bedensel bir tepkidir bu, gerçeği uzaklaştıramayacağını bilsen de yaparsın. İnsansın. İnsan diye mırıldandım içimden. Kendi mırıltım bana ürkütücü ve bir o kadar da

trajik göründü. İnsan, yani zaaf yüklü ve ölümlü. Korkunç günler beni bekliyordu, emin oldum birden... korkunç günler...

Hava hâlâ karanlık olduğu için evden çıkmak düşüncesi aklıma bile gelmedi ki gelseydi de zaten bu saatte dışarıya çıkmak ziyadesiyle saçma olurdu. Yapmam gereken evde vakit geçirmekti. Her şey aslında bu iki kelimeden ibaretti. Vakit geçirmek... başka bir amacımız ve bir çabamız söz konusu değildi. Bizler sadece vakit geçirmeye çalışıyorduk. Sanki geçecek olan vaktin sonunda bizi çok iyi bir şey bekliyormuş gibi. Zaten kitap okumayı sevmezdim, vakit geçirmek için yapacağım şeyin de bu itibarla kitap okumak olamayacağı açıktı. Buna rağmen, kitap okumayı sevmeyen bir adamın aklına vakit geçirmesi gerektiğinde neden kitap okuma düşüncesi gelir, bu konuda bir fikrim yok. İnsandan kastım benim tabii. Yoksa başka insanlar üzerinde ahkâm kesmeye müsait bir hâletiruhiye sergilemiyorum şu an. Zaten okumaya çalışsam kesin uykum gelirdi hemen. Gerçi yine bu hâletiruhiye nedeniyle uykumun geleceğini de hiç sanmıyordum ya artık. Neyse işte. Televizyonda bu saatte seyredilecek, en azından benim bir süreliğine zihnimi meşgul edecek bir şey olamazdı. Yapacak bir tek şey kalıyordu. Aslında yapacak bir tek şey kalmıyordu tabii, ama benim aklıma yapacak tek bir şey mantıklı ve kayda değer göründüğü için yapacak bir tek şey kalıyordu diyorum. Banyo yapmak. İnsan ıslanırken uykuyu düşünmez. Islanmak şeklinde ifadelendirdiğim yıkanma işlemi de öncesinde ve sonrasında giyinmeyi soyunmayı, sonrasında kurulanmayı filan gerektirdiği için vakit alan bir eylemdir. Beğendim fikrimi. Acele etmeden üzerimdekileri çıkardım. Acele etmezsen daha çok vakit geçer. Banyoya girdim. Uzun uzun yıkandım, sıcak suyla ve işin tuhafı epeyce keyif alarak. Ama bir süre sonra fark ettim ki helva gibi olmuştum. Bu şekilde banyodan çıkarsam mümkündür ki koltuğun üzerinde bile gevşeyip uyurdum. Bu sebeple sıcak sudan bir nebze uzaklaştım, suyu soğuttum ve uzun bir süre daha yıkandım. Bu sefer de

özellikle başım ciddi biçimde üşüdü. Aldırmadım, hasta olmamak için gerekenleri yaptığın müddetçe üşümenin zararı dokunmaz. Banyoda iyice kurulandıktan sonra yatak odama geçtim. Temiz çamaşırlar giydim, temiz kıyafetler de giydim. Yeşil bir gömlek giymiştim önce, neden bilmiyorum içime sinmedi, sanki giysiler şu an çok önem taşıyormuş gibi çıkardım ve yeşil bir tişört giydim. Bu kelimenin bizim lisanımıza bu şekilde girmiş olması da cidden rahatsız ederdi beni, neden bilmiyorum hatırlayıverdim. Altıma da genç insanlar gibi kot pantolon geçirdim. Ama ben zaten gençtim, yirmi beş filan gibi bir yaştaydım Bu ne demek şimdi? Hislerim nedeniyle kendimi yorgun hissedişimin yaşımı düşünürken beni yanlış yönlendirdiğini anladım hemen. Hava aydınlanmak üzereydi, olduğum yerden kapalı perdeye doğru bakarak anlamıştım bunu. Güne başlamalıydım artık. Z uyanmadan evden çıkmak da işime gelecekti. Yüzünü görmek istemiyorum senin. Sesini duymak istemiyorum. Seninle konuşmak istemiyorum. Ama akşam yine buraya dönmek zorundayım... Bu işi sonuçlandırmalıydım, böyle yürümezdi. Kendi içimdeki sorunu aştıktan hemen sonra Z ile de içinde bulunduğumuz durumu açıklığa kavuşturmalıydım. Doktora bahsettiğim gibi mi? Cinayet mi? Korkmadığımı söyleyebilirim bu düşünceden. Onu öldürmeyi planlamıyordum ama bana bu yaptığını da cezasız bırakacak değildim. Benim canımı yakmıştı, hem de zaten hiç iyi bir halde değilken ben, kendi içimdeki tuhaf meselelerle uğraşıyorken... ben de onun canını yakacaktım elbet. Vakit geçirmek evet... çok oyalanmadım ve evden çıktım. Z uyuyordu.

Binadan çıkarken, yani sokağa ilk adımımı attığımda neredeyse gözlerimi kapatarak yürüdüm. O lanet kırmızı araba yine buradaysa, kendimi engelleyemeyip tekrar eve koşmak ve Z'yi uyandırıp, kendi içimdeki deliği kapatmadan ondan hesap sormaktan korktum belki. Bilinir ki; mücadeleye girişmeniz için hiçbir şeye ihtiyacınız yoktur öfkeden başka, ama kazanmak için güçlü olmalısınız. Aklımın böyle bir haldeyken

bile bunu düşünebilmesi beni mutlu etti. Kendimle bir an gurur duyduğumu itiraf etmeliyim.

Sokağın köşesini dönüp yeni bir sokağa girdiğimde rahatladım ve gözlerimi kısarak yürümeye son verdim. Caddeye kadar yavaş adımlarla sanki bir sahil kenarında gününü gezmek ve tozmak ile harcayan insanlar gibi yürüdüm, keyifliymiş gibi. Sallana sallana derler ya hani. Caddeye çıkınca birazcık temkinli olmam gerektiğini anladım çünkü cadde sokak gibi değildi, bir nebze daha canlıydı. Arabalar geçiyordu, bu saatte olması şehir normallerine aykırı olmayacak kadar. İnsanlar da vardı tabii, kaldırımda yürüyorlardı, hızlı yürüyorlardı hem de. Herkesin mesaisi aynı saatte başlamıyordu tabii, kimisi daha erken işbaşı yapıyordu. Sosyal çeşitlilik. Büyük şehir burası. Artık insanları kusmaya başlamış olsa da. Şehrin de bir kapasitesi var tabii, güzel ve eğlenceli olduğu için yirmi kişinin aynı anda bindiği bir salıncak gibi bu şehir. Ama benim dışımda. İnsanlara her zamanki gibi fazla dikkat etmeden, bakışlarımı üzerlerinde yoğunlaştırmadan yürüdüm cadde boyunca. Cadde bittiğinde durdum. Şimdi ne yapacağım? Bir vasıta ile uzaklaşabilirdim. Ama nereye? Önceki cümlenin yapısı itibarıyla saçma bir soru oldu. Bir vasıta ile uzaklaşabilirdim. Ama nereden? Bu doğru oldu ama bu sefer de sormak istediğimi sormamış oldum. Bir vasıta ile uzaklaşabilirdim. Ama nereye gidecektim? Şimdi oldu da ben neden böyle bir meseleye taktım şimdi? Bu da oyunun bir parçasıymış gibi göründü ve ürküttü beni. Arkadaşlarımın yanına gideyim diye düşündüm. Hemen sırıttım keyifle ve duraktaki otobüse yetişebilmek için koşmaya başladım geriye doğru. Otobüse yetişemedim, otobüsün şoförü gözlerimin içine baka baka sürdü aracını ve yanımdan geçip gitti. Birkaç yüz metre ileriden başka bir otobüs geliyordu, sorun etmedim. Yeni otobüsün geldiğini görmemiş olsam sorun eder miydim bilmiyorum. Otobüs kalabalık sayılmazdı, henüz vaktin çok erken olmasının işime yaradığını inkâr edemem. Hatta üç beş durak sonra

gideceği yere vardığı için yerinden kalkan bir yolcunun yerine bile oturdum. Başımı her zaman işe giderken oturma fırsatını yakaladığım nadir anlarda yaptığım gibi cama yasladım ve gözlerimi kapadım. Hemen açtım tabii. Hatta hemen yerimden de kalktım tabii. Hayatın insanı sarhoş edici bir yanı vardı ve her zaman çok güzel olması gerekmiyordu insanı sarhoş etmesi için. Anlık kırılmalar, kırılma anları... Otobüste de hayatta olduğu gibi yeri boşalanların yerini doldurmaktan çekinmeyecek, hatta bunun için fırsat kollayan insanlar vardı, kalktığım yere hemen bir başkası oturdu ve benim biraz önce yaptığım gibi yasladı başını cama. Onun irkilerek yerinden sıçraması için bir nedeni yok. O kör ve bu nedenle mutlu, zayıf ve bu nedenle mutsuz çoğunluktan. Ön tarafa doğru yürüyüp, dışarıyı seyrederek sürdürdüm yolculuğumu. Yolculuğumun sonunda yine bir hayal kırıklığı beni bekliyordu.

Otobüs son durağa geldiğinde yapacağı şeyden çok emin bir insan gibi indim otobüsten. En azından bir yere gidiyormuş ya da ne bileyim bir yere gelmiş bir adam gibi. İndikten sonra hemen meydana doğru yöneldim ve yürümeye de başladım üstelik. Ama meydana giden yolu yarılamıştım ki duruverdim birden. Nereye gidiyorsun? Bu soruyu bana içimden bir ses yöneltti. Cevap veremedim. Nereye gidiyorsun? Yineledi ve yine cevap veremedim. Otobüse nasıl bindiğimi düşündüm, ne amaçla bindiğimi. Arkadaşlarımın yanına gitmek... benim burada arkadaşım yoktu ki... benim burada olmayan, yani başka bir yerde olan bir arkadaşım da yoktu. Benim arkadaşım yoktu. İş yerimdeki birkaç sima ne kadar arkadaştan sayılırsa artık, sadece onlar vardı ve onlar iş yerimde olmalıydılar, iş yerim ise buranın tam ters istikametindeydi. Peki, ben neden onca kararlı, ne yaptığını biliyormuş, nereye gittiğini biliyormuş gibi geldim buraya?

Anlamsız gözlerle, anlamsız bakışlarla bakındım etrafıma. Çok takılmak manasızdı, insan zihni bazen saçmalardı, öyle bir şey olmalıydı, üstelik bir süredir yaşadıklarımı göz önüne

alırsak... buraya kadar gelmişken gidilecek başka bir yer de olmadığı için dönülecek bir yer de yoktu, meydana doğru yürümeye devam ettim.

Büyük ağacın altında masalar vardı, sandalyeler masaların üzerindeydi, bir iki genç ama kart görünüşlü adam ortalığı sulamış ve süpürüyorlardı. Çay ocağında da birisi vardı. Sandalyelerden birisini indirdim masanın üzerinden. Tepki çekmedim, demek ki bu normal bir şey. Gençlerden birisi çay getirdi hemen ve önüme bıraktı. Ben çayımı içene kadar ortalık tamamen süpürüldü, toparlandı, sandalyeler indirildi masaların üzerinden, tam bir çay bahçesi görünümüne kavuştu ağaç altı. İlk çayımdan sonra bir tane de simit aldım, kahvaltı niyetine. Gelip geçenleri seyrederek ikinci çayımı da içtim. Ama burada çok fazla vakit geçiremezdim. Oyalanabileceğim herhangi bir şey yoktu çünkü. Aslında sadece burada değil, buranın dışında herhangi bir yerde de beni oyalayabilecek bir şey yoktu. Evime dönmeliydim. Ama ne yapacaktım dönerek, tek yapmam gereken şey uyumamaktı, yaşamak için tek yapabileceğim şey. Gerisi bundan sonra gelirdi, bilinirdi, önce hayatta kalması gerekirdi insanın. Bunun için ise bir formül bulmalıydım ama bulamazdım. Belki de formül buydu, bulunamayacak olması, yani kaçınılmaz olması yaşayacak olduğum o şeyin. Gözlerim nemlendi yine. Güneşten kaçıp gölgeyi arayan bir adamım şu an, önünde bir yarım bardak çay... masanın ters yanına otur, oraya güneş vurmuyor. Bu küçük çözüm benim derdimle ilgili değil ki... İşin aslı itiraf etmeliyim ki bir çıkmazdaydım ve yaptığım tek şey önce kendi içsel sorunum yani rüyam diyerek kendimi kandırmak ve her şeyi geçiştirmekti. Galiba karnım doyduktan sonra içtiğim çay sayesinde bunu idrak ettim. Çayın uyarıcı bir etkisi olduğu söylenir ne de olsa. Çıkmazdayım, çıkış yok. Belki de kaçıyorum. Z ile yüzleşmekten... Canımı sıktı bu düşünceler. Bugün bitse... bugünler bitse...

Akşam normal bir iş çıkış saatinden yarım saat kadar önce eve döndüm. Kendimi cidden yorgun hissediyordum, sokak-

larda akşama kadar karanlık düşünceler içerisinde dolanmak beni epeyce hırpalamıştı. Moral olarak çökmüş bir vaziyette olduğumu söyleme gereği hissetmiyorum bile. Sokaktaki kırmızı arabaya bile dikkat etmedim ki zaten bu saatte orada olması mantıksızdı. Başka hangi saatte orada olabilirdi peki, bunu aklından geçiriyor musun? Kendimi küçültmekten vazgeçmeliydim.

Eve girip üzerimi değiştirdim. Ağırlığı belirgin kıyafetler giydim üzerime; tişört yerine gömlek, kot yerine kumaş pantolon filan. Kravat takmayı bile düşündüm ama bu saçma olacaktı, hemen vazgeçtim. Salona geçip tekli koltuklardan birine oturdum ve beklemeye başladım. Yirmi dakika kadar sonra geldi Z. Aşkım ne zaman geldin diye seslendi bana, merhabadan sonra, ama bana bakmadan, işine devam ederek. İşi neydi; içeriye yeni girmişti, galiba yatak odasına geçiyordu. Üzerini değiştirecektir. Cevap vermedim. Üç beş dakika sonra salona geldi, bana yaklaştı üzerime eğildi, yanaklarımız birbirine değdi.

"N'apıyorsun?"

"Oturuyorum..."

Yine gitti, sanırım bu sefer mutfağa. Neden hiçbir şey olmamış gibi davranıyor? Dahası nasıl hiçbir şey olmamış gibi davranabiliyor? Yarım saati bulmadı ki yemeği hazırlamıştı ve beni çağırıyordu mutfağa. Gidip gitmemekte tereddüt ettim. Ama gitmemek bir işe yaramazdı, saçma olurdu. Bu işe bir son vermeliysem fazla hesap yapmamalıydım. Yemek esnasında konuşmak nasıl olacaktı peki? Ziyadesiyle iyi olacaktı; sakin bir şekilde her şeye hâkim olduğumu ve her şeyin farkında olduğumu ona hissettirerek konuyu açacaktım ve gerisi gelecekti. Güvenle kalktım yerimden ve mutfağa doğru yürüdüm. Tezgâhın önündeydi, mutfak kapısına dolayısıyla bana arkası dönüktü. Masa hazırdı. Sessizce geçtim masanın başına ve her zamanki yerime oturdum. Döndü, elinde ekmek dilimleri vardı, göz göze geldik... yapamayacağımı anladım.

Konuyu bile açamayacağımı hemen o an anladım. Yemeğe başladık, her yemekte olduğu gibi gününü özetledi. Yeni yazı işleri müdüründen bahsetti. Uzun uzun... Biraz sıkıntı veriyordu Z'ye bu yeni adam, bunu anladım. Arada adamın beni sorduğunu söyledi. Bunu söylerken yüzüme baktı. Anormal bir şey söylemiş gibi, ama anormal bir şey söylememiş gibi yapıyormuş gibiydi yüzündeki ifade. Adamın beni neden sorduğunu sormadım. Karmaşık ilişkilerden, kafamı daha da karıştıracak şeylerden uzak durma arzum nedeniyle olabilir. Tepki vermediğimi görünce üzerinde durmadı, konuşmasına devam etti. Hafta sonu için hazırladıkları yeni ekten bahsetti. Ben sadece dinledim. Ağzımı açıp tek kelime etmedim. Yemek bitince de kalktım yerimden ve salona geçtim. Sofrayı toplamasına yardım etmedim. Bunu garipsemiş olabilir. Ama kasten yapmamıştım, daha doğrusu kasten yapmıştım ama sebep içimden yardım etmek gelmemesiydi. Üzerime gelmesini bana bir şeyim olup olmadığını sormasını, neden böyle suratsız olduğumu sormasını falanı filanı, böyle şeyler istemiyordum. Yalnız kalmaya ihtiyacım vardı. Belki onu terk etmeliydim. Bu konuda yapabileceğim başka ne vardı ki? Evet, canını yakmak istiyordum, yüzüne vurmak istiyordum ama öte yandan da... hiçbir şey istemiyordum. Sadece yalnız kalmak istiyordum, bir köşeye çekilip, yalnız, sessiz... Başımı koltuğa yaslayıp gözlerimi kapadım.

Uyuma... bu benim kendime söylediğim bir şey. İçimden. Z gelmiş, çay yapmış, kocaman bir kupaya doldurmuş çayını, bana ince belli bardakla getirmiş, ince belli bardaktan başka bir şeyle çay içmeyeceğimi bildiğinden, bunu bilmesini gerektirecek bir hukukumuz olduğundan, bilmem ne kadardır birbirimize eş olduğumuzdan...

"Tatlım, neyin var? İyi görünmüyorsun..." Bunlar senin sözlerin sevgili Z. Peki ben ne cevap vereceğim sana?

"Bir şeyim yok." Üzerime gel, hadi... Ama gelmesin, hayır istemiyorum.

"Ama iyi görünmüyorsun..." Ama iyi değilim, tabii ki iyi görünmeyeceğim sevgili karıcığım. "Uykum var sadece... yorgunum..." İşine geri dönüyor. Hayır, dönmüyor, kalkıyor yanıma geliyor. Boynuma doluyor kollarını, midem bulanmaya başlıyor o esnada. Aslında bulanmıyor ama böyle bir durumda bulandığını söylemek daha iyi. Ben karşılık vermiyorum zaten o da karşılık beklemiyor, belki anladığımı anlıyor, hafifçe başını sallıyor, evet galiba anladığımı anlıyor. Ne çağdaş insanlarız inanamıyorum, hayatın bizi getirdiği yer itibarıyla birbirimize mahcup sarılıp dostça mı ayrılacağız şimdi? Şimdi gerçekten midem bulanıyor işte. Kalkıyorum oturduğum yerden hızla... kolları boşlukla karşılaşıyor ve tabii şaşırıyor.

Yatak odasına geçtim, karanlıkta oturuyorum, pencere önünde. Pencereden... bu... anlam veremiyorum, bazı kelimeler geçerken zihnimden sadece geçip gitmiyor, sanki bir yerlere, bir şeylere takılıyor. Kapı açıldı. Dönme, bakma. Dönmedim ve bakmadım. Yine geldi, bu sefer kollarını dolamadı boynuma, sadece yanıma oturdu sessizce. Ben ne sümük gibi bir adammışım böyle. Bildiğim gerçeği nereme sığdırdım da böyle süklüm püklüm oturabiliyorum, hayret.

"Konuşmak ister misin?" Dönme ve bakma ona. Dönmedim ve bakmıyorum zaten.

"Hayır..." Kısa ve net cevaplar iyidir.

"Zor günler geçirdiğini biliyorum hayatım, ama ben senin yanındayım..." Döndüm ve baktım ona.

"Anlayamadım," dedim. Şaşırdı galiba, böyle bir karşılık beklemiyordu belki.

"Seni anlıyorum bir tanem..." dedi bu sefer. Bu sefer hiç anlayamadım. İçimden hicvetmek geçti.

"Evet, uykusuzluk zordur, herkes de bilir bunu," dedim. Gülümsedim de...

"Birkaç gündür fark ediyorum... geceleri oturuyorsun, yanıma uzandıktan bir süre sonra kalkıyorsun. Benim anlayıp üzülmemem için çaba harcıyorsun ama ben anlıyorum. Yataktan çıktığını hemen fark ediyorum. Şimdiye kadar bir şey söylemedim. Bilmemi istemediğini düşündüm. Ama ben senin yanındayım, bunu sana hissettiremiyorsam bağışla, ama inan senin yanındayım. Birlikte aşabiliriz hayatım."

"Sen ne diyorsun, kafa mı buluyorsun benimle?" dedim garip sözlerini bitirir bitirmez. Gözleri açıldı kocaman.

"Ne durumda olduğumu biliyor musun sen benim? Deli gibi uykum var, şimdi başımı koysam yirmi bin saat filan uyurum herhalde ama uyumamalıyım, bunun ne demek olduğunu biliyor musun? Üstelik sevgili karım benim bu garip halimi fırsat bilip, kendi pisliğini benim karışık aklımla örtmeye çalışırken..." Tebessüm etti bu sözlerim üzerine.

"Uzaklaşma fazla," dedi. "Ne pisliği aşkım, önce ondan bahsedelim mi?"

"Hayır, canım bahsetmek istemiyor, hem gerek var mı? Ne kadarını bildiğimi öğrenmek senin için çok mu önemli?"

"Hayır, ama ne düşündüğünü öğrenmek önemli," diye cevapladı beni. Yine kafamı karıştırıyor, sözleri bir mana ifade ediyormuş gibi dinliyorum sonra da... olacak belli. Kelime oyunu yok, çarp yüzüne.

"Evdeydi... cumartesi günü. Karşılaştık. Sana bahsetmediğini söylemeyeceksin herhalde," dedim kinle. Gözleri açık, bana bakıyor.

"Kim?"

"Oyun oynama tatlım..."

"Oyun oynamıyorum aşkım, kim evdeydi, sadece bunu söyle, bir şeyi inkâr etmiyorum ben, sadece söyle," dedi. Söylemedim tabii. O kadar küçülmeyeceğim. Kalkıp gitmek istedim,

ama canını yakmak da istiyorum. Aslında canını yakmak istemiyorum, sadece üzülmesini istiyorum, çok üzülmesini.

"Onun kim olduğunu bildiğin için mi söylemiyorsun aşkım..." Bu ne demek şimdi? Şaşırarak baktım yüzüne. Aslında bir açıdan doğru, kim olduğunu bildiğim için söylemiyorum, ne diyeyim, âşığın mı diyeyim.

"Evde mi gördün onu?" diye sordu bu sefer. Yine cevap vermedim.

"Beni asıl delirten ne biliyor musun? Birazcık tuhafım diye bugünlerde, sorunlarım olduğunu anladın diye, seni onun arabasında gördüğümde hiç tepki vermemiş olman... Anormal bir şey yokmuş gibi..." Devam edemedim. O ise sanki bunu bekliyormuş.

"Peki, bunu da kabul ediyorum. Araba ne renkti aşkım?" Bu ne demek şimdi?

"Kırmızı değil mi?" Ama bu ne demek şimdi? Başımı mı sallasam onay mı versem, ya da ne yapsam bilemedim. Amacı ne bunun?

"Aşkım garip olan şu ki... arabaya kırmızı diyorsun ama araba aslında yeşil, fıstık yeşili. Sen o arabayı ilk gördüğünde de kırmızı diye beğenmiştin. Hatta ben kırmızı olmadığını söylediğimde ne dediğini hatırlatayım mı sana? Olsun aşkım ben nasıl olsa hep kırmızı diye bineceğim. Neden böyle dediğini hatırlatayım mı sana peki? Basit... renk körü olduğun için. O arabayı alırken ruhsatındaki yazı senin için anlamsızdı yani." Sustu bunları söyledikten sonra ve tebessüm ederek baktı yüzüme.

"Ne saçmalıyorsun sen Z?" dedim.

"Aşkım inan ki seni anlıyorum ve hak veriyorum ama yetmez mi artık? Bir son verelim, bak ben yanındayım bir tanem, hadi birazcık gayret et, sıyrıl artık..." Anlayamadım, ne?

"Ne diyorsun sen, seni anlamıyorum," dedim yine. Derin bir nefes aldı.

"Bir yıl oldu aşkım. Sen o rüyayı göreli. Geçmedi mi hâlâ?"
Şaşırdım, ne diyeceğimi bilemedim bir an.

"Ne bir yılı, hangi rüya, sen rüyayı nereden biliyorsun?" dedim kızarak. Ne zaman anlattım, hayır anlatsam hatırlardım, ama anlatmadıysam nasıl biliyor? Nasıl mı, biraz önce rüya müya lafı ettim ya, dâhi olmaya gerek yok. Akıllı kadın ne de olsa.

"Aşkım belki zamanı gelmiştir. Eğer beni dinleyeceksen sana kısacık bir şey okuyacağım. Ama sakin olacaksın. Şimdiye kadar olduğu gibi yani, sakince dinleyeceksin. Anlaştık mı?"

Anlaşmadık ama anlamak istiyorum ne saçmalayacak? Hayır, bak yine kapılıyorsun, seni kandırıyor, zaaflarından yararlanıyor, yapma bunu. Çık git daha iyi. Çıkayım da... Z alelacele kalktı, gitti sonra geldi, elinde bir kitap var. Yine oturdu ve okumaya başladı.

"Çünkü uyursam öleceğimi hissediyorum. Çünkü uyuduğum en son gece, her gece, her uyku ve her rüyada biraz daha yaklaştığım o kendim olduğunu fark ettiğim adama iyice yaklaşa yaklaşa mesafe bitti, aramızda hiç boşluk kalmadı ve... o gece işte, son rüyayı gördüğüm gece... son rüyada... ben rüyayı görmeye başladığım an adamın kendim olduğunu anladığım an, korkunun başladığı an... dan sonra... kendim olan adam yavaşça bana doğru döndü... yüzüme doğru döndü yavaşça, bana döndü. O korkuyu anlatamam. Ama o sonsuz korkuyla uyanmadan önce, tam uyanacakken, tam rüyadan çıkacakken bir şey fark ettim ki... bu beni uyumaktan tamamen alıkoyuyor. Evet, fark ettim ki... yüzünü bana doğru dönen, hemen burnumun ucundaki kendim olan adam... bir deliydi... Yüzü gerilmiş... sanki korkudan aklını yitirmiş gibi bakan bir deliydi... korkunç bir acziyet hissediyorum, çok korkuyorum... çünkü biliyorum ki uyursam ve rüya başlarsa göreceğim şey o deli olan ve kendim olan adamın karşısında dikilen asıl kendim olacak. Ben o kendim olan adam olacağım ve beni göreceğim ve gördüğüm şey beni o kendim olan deli adama çe-

virecek. Gördüğüm ben, şu anda içimde olduğum ben, beni korkudan delirtecek, yüzüm aynen öyle gerilecek. Ve öleceğim." Sonra kitabı bıraktı ve baktı bana. Korkunç, bu benim rüyam, nasıl olur? Hemen elimi uzatıp aldım kitabı bıraktığı yerden. Sayfayı buldum, okudum. Korkunç, bu ne demek şimdi? Kitabı tam elimden atacaktım ki... arka kapakta... ama bu... bu o... müthiş bir hayal kırıklığıyla baktım Z'nin yüzüne.

"İşte bu adam" dedim, "Soruyordun kim diye, işte bu adamdı evdeki... sevgili sevgilin mi demeliyim yoksa?" Hafifçe tebessüm etti.

"Aşkım," dedi, elini uzatıp kitabı elimden alırken ve aldıktan sonra kitabı yüz hizasına kadar kaldırdı, bana bakıyor resimdeki iğrenç surat, hemen Z'nin yüzünün yanında...

"...bu adam sensin..."

Sonra uzunca bir süre yüzüne baktım Z'nin. Bana ne yaptığını anladım. Daha önce anlamıştım ama şimdi yeniden anladım. Âşığı, çalıştığı gazetede beni soranlar... kadın gazeteci, adamsa bir şirkette güvenlikçi... yakıştıramıyor... sevgilisi yazarmış demek. Kaybedenler kulübüne hoş geldin. Artık gitmeli, daha fazla yitirmeden sahip olduklarımı...

"Bana bak... kendine bak, dışarıdaki araba yeşil ve sana ait, ilk kitabının telifiyle almıştın. Hatırlıyor musun? Sonra bir kitap daha yazdın. Bir güvenlik görevlisiydi kahramanın, sonra bir kitap daha yazdın, bu kitabı... rüyaların olduğu kitabı. Sonra televizyonlara çıktın, gazetelerde manşet oldun. Herkes senden bahsetti. Ama sen hoşlanmadın bundan. Çünkü ilk kitabındaydı aklın, kurgu diyordun, onunla oynadım diyordun... Küçük dünyanda kelimelerinle yaşamak istiyordun. Sonra seni küçük dünyanı talan eden şeyin de o kelimeler olduğuna hükmettin. Ün, para hepsini sana kelimelerin nedeniyle veriyorlardı. Son kitabındaki gibi rüyalar görmeye başladığını söyledin, ilk kitabının ikinci baskısının ardından sana uyarı olarak gönderilen ve sadece bir kez gördüğün ama sonra

görmemeye başladığın için unuttuğun o rüyayı sürekli görmeye başladın ve sonra ilk kitabındaki gibi bir güvenlik görevlisi olarak uyandın bir sabah. Tam bir yıl önce... ben hep sabrettim, geri döneceğini biliyordum, ama dönmüyorsun aşkım. Yeter artık, bana dön, lütfen, gücüm kalmadı."

İnanılmaz bir hikâye. Bunu şimdi uydurmuş olamaz.

"Ne yapmaya çalıştığını bilmiyorum Z, ama inan işe yaramayacak. Benim aklım başımda," dedim. Sırıttı birden.

"Z mi? Bu nasıl isim söyler misin? Benim adım Z, peki senin adın ne?" Cevap vermemi bekliyor olamaz, ama öyle bakıyor. Bir şey söylemeyince ben birden bağırdı;

"Adını söyle bana." Korktum.

"M," dedim bağırarak. Sakinleşti yine.

"Bak aşkım, insanların ismi ne Z ne de M olmaz. Bu senin romanlarında kullandığın yöntem, sen romanlarında isim kullanmazdın, harflerle hitap ederdin karakterlerine, güvenlikçi kahramanının adı M idi. Üstelik o evli değildi, karısı yoktu, Z ise köpeğinin adıydı, bak okuyalım birlikte ve gör. Bu harf isimlerin de annenin dilsizliğinden kaynaklanıyordu, o senin adını söylemek istediğinde, sen korkup... Bu şimdi önemli değil. Sen gerçek hayatını bir kalemde sildin ve romanlarındaki hayatlara döndün, onlarmış gibi, oralardaymış gibi. Hatırlıyor musun?"

Bir süre oturduk. Sakinleşmesini bekledim.

"Demek ben bir romancıyım?" dedim. Gülümseyerek ve hatta neşeyle başını salladı. Kitabı aldım elime. İsmi okudum. Gereksizyazar yazıyor.

"İsim tutmuyor," dedim. Hemen uzattı elini ve çevirdi kitabın arkasını. Yine aynı surat. "İşte bu da o adam, söylemiştim, evde gördüğüm adam, senden bahsedince hemen koşup evden çıkan adam..." Gözleri doldu, ağlayarak "Aşkım bu sensin," diyebildi sadece.

"Bak bunlara gerek yok, benimle oynama," dedim. Devam ettim; "Benden daha akıllısın, bu yüzden beni istediğin yere sürüklüyorsun ama ben neyin ne olduğunu anladım. Bir yabancı surata bu sensin diyerek olmaz bu iş. Korkma sana zarar vermem, kendime yakıştığı şekilde çıkacağım hayatından. Sadece kabul et. Sen bir gazetecisin, biz çocukluktan beri birlikteyiz, ben liseden sonra okumadım, sen devam ettin, ama bu bizim için engel değildi. Sen daha üniversitedeyken evlendik. Genceciktik. Ben tezgâhtarlık yaptım yıllarca, küçük, şirin bir evde oturduk. Birbirimizi deli gibi seviyorduk. Birlikte açmıştık gözlerimizi. Ben ilk defa elini tuttuğum kıza âşıktım, sen dudaklarını ilk öpen adama. İlk aşktan değerli ne vardır, ona sonsuza kadar sahipsen. Sonra sen mezun oldun. İş buldun. Çalıştın. Benden çok kazanmaya başladın. Gazeteci oldun, çevren genişledi. İlk önce beraber giderdik toplantılara, gecelere davetlere, ama sonra beni yanında götürmemeye başladın. Ben kültürsüzdüm, konuşacak pek bir şeyim yoktu. Filmden anlamazdım, kitap okumazdım. Benden utanmakta haklıydın. İlk aşk denen şey çocuklukta kalmalıydı. Sana kızıyordum, ama kızmıyorum artık, hak veriyorum, ben olduğum yerde saydım, sen yükseldin. Beni aştın. Kendine göre birini bulmakta da... ne bileyim haklıydın herhalde... adam yazarmış baksana... ben... beni delirtmeye çalışma, zaten aptalın tekiyim..." Ağlamaya başladım. Konuşacaktı, izin vermedim.

"Benden kurtulmak için beni delirtmeye ihtiyacın yok, ben senin ayağına istesem de takılamam. Bu yüzden benimle oynama. Zaten zor durumdayım. Baksana, rüyam bile çalıntıymış... o bile benim değilmiş... ben... ben..." Sustum kaldım. Sarıldı bana...

"Tamam tamam geçti, özür dilerim, çok üstüne geldim, yapmamalıydım üzgünüm sevgilim. Seni seviyorum tamam mı? Geçti bir tanem, geçti..." Başımı okşuyordu ve mır mır konuşuyordu. Ben hıçkıra hıçkıra ağlıyordum. Ağlarken sordum,

neden sorduysam; "Kitaptaki adamın gerçekten Z diye bir köpeği mi var?" Güldü Z...

"Evet hayatım, hatırlıyor musun? M, kitabın sonunda vuruyordu köpeğini. Başında oturup sabaha kadar bekliyordu. O bölümü yazarken bile ağlamıştın sen. Neden onu öldürdüğümü yazdım bilmiyorum, ama öyle gerekti, bir protesto gerekti, öldürmeliymiş gibi geldi, çok canım yanıyor şimdi ama öldürdüğünü yazdım bir kere, demiş ve ağlamıştın saatlerce..."

Parktaki yaşlı adam... Bu son cümleleri kurmasaydı belki Z'nin son cümleleri olmayacaktı bunlar. Ama... ne bileyim. Bilmiyorum. Galiba karımı öldürdüm. Hatırlamıyorum o dakikaları. Evden koşarak çıktığımı hatırlıyorum sadece. Üzerim kan, kırmızı, koyu, sıcak... üşüyerek...

Tavan

1.

Artık rüya görmüyordu. Birisinden bahsediyor olsam böyle derdim herhalde, peki bahsettiğin kişi başkası değil de sen isen nasıl kurarsın bu cümleyi? Artık rüya görmüyordum. Böyle olmaz, böyle söyleyince insan başka bir şey söylüyormuş gibi oluyor. Artık rüya görmüyorum. Bak bu uygun aslında. Hem benden bahsediyorum, hem şimdiden, hem de rüya görmediğimden. Canım sıkıldığı için mi bunları düşünüyorum ben? Hem evet hem de hayır. Evet, çünkü canım sıkıldığı için bunları düşünüyorum, hayır çünkü bunları canım sıkılmasaydı da düşünecekmişim gibi geliyor. Neden bilmiyorum insan hissediyor işte, bir açıklaması yok. Baştan alayım o halde.

Artık rüya görmüyorum. Rüya görüşüm belirli bir sebebe dayandığı için, o sebep zuhur ettiği an rüya yok oldu. Artık gerçeği düşünmek yetiyor. Acı mı? Sadece bu kadarcık bir kelimenin içine sığmak zorunda olmak ne kötü, kimse bilemez. Ama uyumakta zorlanıyorum, bunu da itiraf etmeliyim. Her gece yatıyorum ve yatarken hemen uyuyabilmeyi umuyorum. Ummak yetmiyor, saatler alıyor uykuya dalmam. Neredeyse uyuma uğraşımdan o kadar yoruluyorum ki, uyuyakalıyorum yorgunluktan. Yani uykuya kavuşmam da uykusuzluğuma dayanıyor gibi. Aman neyse işte, ben aslında başka bir şey diyecektim.

Artık rüya görmüyorum çünkü uyuyamıyorum, uyuyabilmek için büyük bir mücadele veriyorum, mücadelenin sonunda uykuya dalınca da öyle derin uyuyorum ki, ne rüya ne de

başka bir şey görmüyorum. Demek istediğim sadece o rüya değil, başka rüyalar da görmüyorum. Yatağıma uzanıyorum ve derin diyorum kendime. Birkaç kere tekrarlıyorum ve kelimenin manasını yitirmesini bekliyorum. Derin, derin, derin... kelime manasını yitirince... kelime manasını yitirmiş oluyor. Ben kazanmış oluyorum, bu bir oyunsa tabii, sonra hayal kuruyorum, uzun hayaller, her gece başka bir hayal. Sonra sabah ezanı okunurken gözlerimi açıyorum. Hocanın sesiyle. İçimin huzur dolması gerekirken tersi oluyor. Rahatsız da oluyorum bir parça, caminin hoparlörü eski, sesi çok yüksek ama ses kalitesi de yüksekliğiyle ters orantılı şekilde düşük. Kulak tırmalıyor. Ama sözler ve makam hoşuma gidiyor. Hocanın sesini duymazmış gibi içimden ben okuyorum ezanı. Hocanın sesi siliniyor birkaç saniye içinde. Ezan bitince tekrar uyuma ihtimalimin olmadığını biliyorum. Gün başlamış oluyor. Böyle böyle. Şimdi de can sıkıntısından anlatıyorum zaten. Aslında anlatmıyorum, aslında kendi kendime konuşuyorum. Kendi kendime konuşuyorum ama içimden. İçinizden konuşursanız sadece kendinizle paylaşmış olursunuz diye düşünülür ama öyle değil. Değilmiş yani. Ben de yeni anladım. Bu konağa gelişimin üçüncü gününde, bir ikindi vakti, yolun karşısındaki camide ikindi ezanı okunduktan kısa bir süre sonra. O günden bahsetmeli şimdi, hem vakit geçer...

Üçüncü gündü. Diğer günlerden bir farkı olmadığından üçüncü demenin anlamı yok aslında ama süreç verilirken bir baş ve bir son olur. Arada da üç olur. Üçüncü gün... Yol geniş bir yol, cumbadan dışarıya baktığında insan bu genişlik nedeniyle özgür olduğunu hissediyor. Ama bu his yanıltıcı zira özgürlük genişliğin içte olmasıyla yaşanır, dıştaki genişlik manasızdır. O yüzden denir ya; özgürlük durduğun yerde durabilmektir diye. Durduğum yerde durabilmeye çalışıyordum ben de. Dışarıya çıkamazdım. İçerisini dışarısı gibi kılmak, daha anlamlısı dışarıyı öldürmekten başka çarem yoktu. Bu sebeple cumbadan çekildiğim an... zaten o andan

bahsedecektim. Ezan başladı o an. Üçüncü gün ilk defa ezan sesi duyuyorsanız bunun garip olduğunu mu düşünürsünüz, anlamlı olduğunu mu? Akıllıysanız garip olduğunu, yürekliyseniz anlamlı olduğunu. Ben hangisi olduğum konusunda bilgi vermeye çalışmıyorum tabii, sadece hislerimden bahsediyorum. Ezanın sesi, hoparlör nedeniyle çok yüksek ve kulak tırmalayıcı olmasına rağmen içime bir şey fısıldar gibi oldu, üçüncü gün. Bu fısıltının ilahi olduğunu söylemiyorum, kalbi olduğunu söylüyorum. Ama kalbi olanın ilahi olan olduğunu söylerseniz karşı çıkmam. Bunu hidayete ermek için bir araç kılmadım mana dediğim başka bir şeydi. İçerideyken dışarıda daha önce duyulmayan bir şeyi duymaya başlama haliydi manalı olan. Deli gibi dışarıya çıkmak isterken dışarının içeriye buyur edilmesiydi, ne yaptığından bihaber zihnim tarafından. Dışarıdan içeriye daha önce gelmeyen ama şimdi gelen ezan sesiyle dışarı çıkma arzumun usulca dindiğini fark ettim. Tam dinmek de değil, azalmak diyeyim. Ezanı sonuna kadar dinledim ve tekrar cumbaya doğru yürüdüm ezan bitince. Bu arada şaşkınlık ve coşku içinde ezanı ayakta kalakalarak dinlediğimin de altını çizmeliyim belki. Cumbaya tekrar yürüdükten sonra pencereye arkamı dönerek oturdum. Odanın içine bakar vaziyetteyken gözlerimi kapattım ve dinlemeye başladım. Neyi dinlemeye başladım? Sesleri. Hangi sesleri? Dışarıdaki sesleri. Hayır, dışarıdaki sesleri değil, dışarıdan içeriye gelen sesleri. Ne kadarını içeriye alabilir ve duyarsam o kadar dışarıda olacağımı biliyordum artık. Ama yanlış anlaşılmasın, dışarının içinde değil, dışarıda olacağımı. Yani sevgilide olmak gibi, onu sevmek gibi değil, onda olmak gibi. Onun yanında yakınında evinde değil, onda olmak gibi. Ki bu işin sonunda bütün sesleri duymaya başlamanın ardından bütün seslerin yok olacağını ve artık dışarısıyla beraber içerisinin de yok olacağından nihayetinde sadece ve sadece burada olacağımı da anladım. Burada, yani durduğum yerde. Mutlak özgürlüğü ayaküstü keşfedivermiş olmanın huzuruyla geçirdim o günü. Üçüncü günü yani. Sonrası ise burası, yani bugün.

Bugün konakta kaçıncı günüm olduğunu bilmiyorum. Uzun bir süre oldu diyeceğim ama Aynştayndan beri bu türden tabirler anlamını yitirdi, bu sürenin içeride kalmak zorunda olan bana göre uzun, başka bir durumda oldukça kısa olduğu ileri sürülebilir. Henüz dışarıyı öldürmeye muvaffak olamamış birisi olarak da içeride kalmak zorunluluğunun ne ifade ettiği anlaşılabilir. Peki burası nasıl bir yer? Şimdi zamanı.

Burası bir konak. Zaten konak olduğundan bahsetmiştim ama o cümlelerde amaç burasının bir konak olduğu üzerinde yoğunlaşmıyordu, bu sebeple yineliyorum. Burası aslında sadece bir konak değil, eski ve terk edilmiş bir konak. Ama her terk edilenin olduğu gibi buranın da kendisine göre birtakım kader yoldaşları var. Bu eski, yıpranmış, terk edilmiş, her yanı dökülen ve ben ilk geldiğimde toz içinde bulunan konağın iki tane yoldaşı ve misafiri var. Bunlardan bir tanesi bir adam, diğeri ise diğer bir adam. Onlara sıra gelirse anlatırım. Şu an konaktan bahsetmek zorundayım. Bu konak uzun yıllar önce adı hakkında bir bilgiye sahip olmadığım ama akıllı olduğu kesin bir adam tarafından yapılmış. Adam akıllı olmasının yanında epeyce de uzun boyluymuş, bu da emin olduğum bir bilgi. Aynı zamanda uzun boylu olması nedeniyle bizim milletten olmadığını da rahatlıkla iddia edebilirim. Konağın ilk sahibi, aslında sahibesi o yıllarda neresi olduğunu bilmediğim bir yerde, ne iş olduğunu bilmediğim bir işi yapan yaşlı ama sözü geçen bir adamın yedi kızından en küçüğüymüş. Aslında tahmin edileceği üzere asıl sahip, o nerede ne iş yaptığını bilmediğim adammış ama adamın o kadar çok malı mülkü varmış ki, şimdi tutup da bu özel konağı o kadar mal mülkün arasında saymak pek akla yarar olmayacak. Nihayetinde adamın vakti saati gelince ölmesi dolayısıyla dağıtılan mal mülkünden en küçük kıza kalan tek yer olması hasebiyle yedi kızdan en küçüğüne bu konağın ilk sahibesi demekte bir beis görmüyorum. Anlaşıldığı üzere bu konak öyle bir konak, ona sahip olmak için tek varlığınızın o olması gerekenlerden.

Başka bir varlığın varlığı nedeniyle sizin sahiplenmenizi reddedecek asalete sahip olangillerden. Bu açıdan baş döndürmeyen, aklı başa getiren nadir kadınlara benzetilebilir belki. O yıllarda, ki o yıllar zannımca epeyce eski yıllar, sahibe tarafından ikametgâh olarak kullanılan bu konağın epeyce gelen gideninin olduğunu söyleyebilirim. Bunu söyleyebilmemin nedeni sadece ziyadesiyle aşınmış kapı eşiği değil tabii. Bu arada bana göre kapı eşiği tereddüdü simgeler ki arada bunu da söylemiş olayım. Kapı eşiğinden başka verilere de sahibim ama zamanı değil şimdi. Altı ablaya sahip olmak bu sebeplerden en sonuncusu, bunu da ekleyeyim. Konağın tavanı özellikle girişteki sofaya benzer salon cinsi ama adının başka olduğunu tahmin ettiğim o koca ve merdivenli odada çok yüksek. Zıplayıp değil, taşınır merdivenle bile ulaşılamayacak denli. Bunun dışında tabii ki bir adet kocaman cumbası var. Bunun da dışında diğer konakların taşıdığı mimari özellikleri taşıyor ama ben o türden özellikler hususunda bilgi sahibi olmadığım için pek fazla bir şey söyleyemem artık. Peki, bu gereksiz ve kaba ayrıntılara neden girdim? Konağı önemsediğimi göstermek için olabilir zira konağın kapısından geçerken püriperişan ve gidecek yeri olmayan bir adamdım. Gidecek yer bir yana, bir yere gitmeye dair en ufak bir arzu bile taşımayan bir adamdım. Tek istediğim ki eğer içimdeki karmaşık ve korkunç o hisse istek denirse, kaybolmaktı. Adeta dipsiz bir kuyu bulup onun içinde yokluğa karışmaktı. Pişman mıydım? Pişmandım ama Z'yi öldürdüğüm için değil, var olduğum için, o merhaleye geldiğim için, beni o merhaleye getiren hayatı yaşadığım ve beni o merhaleye getiren hayatı yaşayan adam olduğum için. Pişmanlığı sade bir olay nedeniyle değil, varlığının tüm zerrelerinde hissetmek şeklindeki bir tanımla ifadelendirebileceğim bir pişmanlık taşıyordum ve bu yüzden sanki tek çıkar yolum yok olmaktı. Öyle bir yok olmak ki, hiç var olmamış gibi yok olmak. Sokaklarda başıboş bir şekilde ve sanki her karşıma çıkan varlıktan saklanmaya çalışarak yürüyordum. Direklerden saklanmaya çalışarak, kedilerden

saklanmaya çalışarak, insanlar, arabalar... insanın kendisine duyduğu nefretin en uç noktasındaydım ve oradan da düşmek üzereydim, umutsuzluğum oradan da düşmek üzere olduğumu söylüyordu bana, hem de daha kötü bir yere. Neler oldu diyordum, nasıl kaybettim hayatımı, hangi yanlış hamleyle, ya da hayat böyle bir şey miydi, birkaç yanlış hamleyle rayların birbirine karışacağı, altüst olacağı algının, düşüncenin, olayların, her şeyin. Verilecek bir cevabım yoktu sadece bir yanlışı hissediyordum. Temel bir yanlışı, özde bir yanlışı. Ne olduğunu bilmediğim gibi onu bulmak için bir hareket noktası bir izlek de belirleyemiyordum. Z'nin sözleri sadece, arada kulağıma gelir gibi oluyordu, sen bu adamsın mıydı, sen yazarsın mıydı, sen... hayatına bak, kim olduğuna bak, anlamını bul. Bunu aklımdan geçirdiğimi hatırlıyorum çünkü en son aklımdan geçirdiğim söz buydu ve en son dememe rağmen öncesinde aklımdan ne geçirmiş olduğum konusunda bir fikrim yoktu ve ne diyordum... en son aklımdan geçirdiğim buydu, hatırlıyorum da bunu, çünkü tam bu cümle aklımın içinde sonlanırken bu konağı gördüm. Tam karşısına gelmiştim ve neredeyse bir şey bekler gibi karşısında durmuştum. Kim olduğuna bak, anlamını bul. Konak bana bakıyordu. Benim kadar perişan bir hali, bir duruşu vardı. Hava karanlıktı ama konak havadan da karanlıktı. Ahşabının rengi acayip bir hâl almıştı. Renk körü olduğum için ne renk aldığını söyleyemem ama gördüğüm ve görmeye alıştığım renklere benzemiyordu ve bu yüzden acayipti. Zaten acayip dediğimiz budur ya, gördüklerimizden ve görmeye alıştıklarımızdan olmayanlar. Burası işte bir kuyu. Yok olmak için en güzel yer. Bir yer olmayan bir yer. Ama hiçbir yer de olmayan bir yer. Hiçbir yer olsaydı ben de hiç olurdum ki bu bana kabul edemeyeceğim bir lütuf olurdu. Yok olmak bana yetecekti, hiç olmak haddime değildi. Uzun bir süre konağın karanlığı karşısında bekledim ve o karanlıktan payıma düşeni almaya çalıştım. Sonra ayakta dikilmekten yorulunca kaldırıma çöktüm ve uğraşıma devam ettim. Sonra kaldırımın soğuğu içime

işledikten kısa bir süre sonra karanlık içime işleyip de kaldırımın soğuğunu içime işleyen karanlık nedeniyle bilmez olunca kalktım kaldırımdan konağın kapısına doğru yaklaştım. Konağın yüksek, çok yüksek ve çok iri kapısının koluna doğru elimi uzattım. Ne yalan söyleyeyim bu hâletiruhiye içerisindeyken bu hâletiruhiye içinde değilmiş gibi bu konağın mimarı dev miymiş, nasıl kapı bu böyle diye de içimden geçirdim. Kapı kolu kapıyı açıp kapamaya yarayan bir mekanizmaya sahip değildi ama bunu fark etmek bir hayal kırıklığı yaratmadı bende. Bir yere girmenin yolu ilk olarak kapıdan geçerdi ama kapıları da çoğu zaman yalnız geçmemize rağmen yine çoğu zaman açan biz olmazdık. Kapıyı vurdum ve "aç kapıyı" diye bağırdım. Kime seslendiğim hakkında bir fikrimin olmayışı önemli değildi, içeride birilerinin olduğuna emindim. Ama bir süre sonra yanıldığımı anladım. Kapıyı açan yahut herhangi bir tepki veren olmadı. Birkaç adım attım geriye doğru, başımı kaldırdım ve yukarıya doğru baktım. Filmlerden öğrenilen bir şey bu, kapıyı çalarsın, açan olmazsa bir iki adım geriler ve yukarıya doğru bakarsın. Bakmakta herhangi bir amacım yoktu, olamazdı da, konağın kapkaranlık olduğunu söylemiştim zaten. Sonra yürüdüm ve konağın etrafını dolaştım. Sol tarafı hemen yanındaki binanın duvarı tarafından kapalıydı, bina ve konak bitişikti ama sağ yanında ince bir sokakçık vardı. Sokak değildi, bir aralıktı o yüzden sokakçık diyorum. Orası da oldukça karanlıktı ama korku duymak mevzubahis olamazdı, girdim oradan. Konağın ahşap duvarı boyunca yürüdüm, konağın arkasına dolaştım. Aslında tahmin ediyorum öyle yaptığımı zira o kadar karanlıktı ki herhangi bir görüntüyü seçmek ve algılamak mümkün değildi. Konağı bir bütünlük olarak düşünürsek, bir yanından bir doğrultuda yürüyünce o bütünlüğün arkasına dolaşmış olursunuz, bu yüzden konağın arkasına dolaştığımı söylüyorum. Zaten bir iki saniyenin ardından elimle yoklayınca da konağın arkasına ulaşmış olduğumu kesin olarak anladım. Burası sokaktan daha karanlık olduğu için hiçbir şey seçilemiyordu gerçekten.

El yordamıyla ilerledikten sonra bir kapı daha keşfettim. Camlı bir kapıydı. Bu hoş oldu çünkü burası eski bir konak olduğu için camı da kırıktı. Elimi içeriye sokup kapı kolu olduğunu tahmin ettiğim bir çıkıntıyı çevirdim. Kapı açıldı. Açılmasaydı da sorun olmayacaktı, pencere boşluğu vücudumu geçirebileceğim büyüklükteydi. Şimdi söylemek iyice dikkat çekecek ama abartı yok, içerisi konağın arka tarafından da karanlıktı. Karanlığın daha karanlığı olur mu, olurmuş, buydu işte. Zifiri karanlık denen şey. Bu yüzden elimle yoklayarak dolaştım konağın alt katını, alt katın tamamını. El yordamıyla da olsa fark ettiğim şey, buranın kati bir şekilde terk edilmiş olduğuydu. Düzenli hayat yaşayan sokaktaki ve sadece sokaktaki değil şehrin her yanındaki normal insanlar tarafından kullanılan bir barınak olmadığıydı. Alt katta dolaşırken rastladığım ama keşfin tamamlanmasından sonraya bıraktığım üst kata çıkan merdiveni planladığım şekilde alt katın tamamını dolaştığıma ikna olunca buldum tekrar ve basamaklara fazla güvenmemeye dikkat ederek çıktım üst kata. Burada sıra sıra odalar vardı ve bu karanlıkta dolaşmak pek akıl karı değildi ama ben de akıldan yana kâr amacı gütmüyordum zaten. Bütün odalara ve odaya benzer yerlere girip çıktım. Konağın baktığı sokak tarafında olduğunu tahmin ettiğim odalardan bir tanesinde ise konağın kapısını çaldığım ve alt katını dolaştığım sırada yapmış olduğum tahminin yanlışlığını anladım. Konak terk edilmişti evet ama her terk edilenin bir yoldaşı muhakkak olurdu çünkü başka terk edilenler öbür terk edilenleri görür ve tanır ve... Buna benzer bir şeyi daha önce söylemiştim galiba, yinelemek yersiz.

Sokağa bakan oda nispeten daha az karanlıktı. Göz en azından bir şeyleri seçebiliyordu. Mesela kapıdan girişe göre sol duvar kenarında bir yükseltide yatmakta olan adamı. Yükselti divan olabilirdi, sedir olabilirdi, açılmış vaziyette bir çekyat ya da arkalıksız bir kanepe olabilirdi ama ne olduğu hiç önemli değildi. Sonuçta bir yükseltide yatıyordu, yani yerde yatmıyordu.

yani böyle bir yerde kalmak durumunda olduğuna göre bir düşkündü ama yerde yatacak kadar da düşkün değildi, tabii benim durumumda birisi değilse şayet. Ki ben buna olanak tanımıyorum. Benim durumumda olması söz konusu değildir. Düşkün derken... her neyse bilemiyordum, tercihi nedeniyle mi çaresizlik nedeni ile mi burada kaldığı bilinmeden konuşulmamalı bu. Nihayetinde başka bir yerde olabileceği halde buradaysa ve buna rağmen yükseltide yatıyorsa düşkündü ama hala en zirveye çıkacak kadar düşmemişti. Sırtı hala yer ile yükselti arasındaki ayrımı fark edebiliyordu. Yerde ya da yükseltide yatmak arasında hiçbir fark yoksa zirvede olabilir insan, düşkünlük yükseliştir. Bu arada ben evden çıktığım andan beri ne kadar başka bir lisan edindim kendime. Zihnim açık sanki, çok şey biliyorum sanki. Çok şey bilen bir insanın cesaretini ve umutsuzluğunu taşıyorum sanki. Bunu da düşünmeli. Adamı eğer ölü değilse ve sadece uyuyor ise uyandırmadım ve çıktım odadan. İki oda daha dolaştıktan sonra dolaşılmayan son oda olduğunu bilerek bir odaya daha girdim ki, burada da başka bir adam yatmaktaydı. Diğerinin aksine suratı tavana doğru dönüktü, iki kolu ise iki yana doğru açıktı. Adamın gökten düşecek bir sevgiliye kollarını açtığını ve uykusunda bile onu beklediğini anladım hemen. Bu durumda diğer adamın katıksız bir umutsuz ya da kibirli bir yalnız olduğunu da çözmüş bulundum. Adamların sayısı ikiye çıktığına ve karanlık nedeniyle yüzlerini seçemediğime göre onları bu ilk izlenimlerim doğrultusunda isimlendirmem gerekiyordu, bunun için en kolay yöntemi seçtim, onları bütün dünya toplumlarının kendilerini numaraladığı gibi numaraladım. Yalnız adam sıfır birdi, bekleyen adam sıfır iki. Adam sayılarının iki hanelere yükselmesi mevzubahis değilken neden numaralarının başına sıfır koyduğumu ise alışkanlıklara veriyorum.

Sıfır ikiyi de odasında ve yatağında ve bekleyişinde rahatsız etmeden çıktım oradan. Şimdi kendime de bir oda seçmeli

ve gecenin bana örtü olacak kısmına geçmeliydim. Kendimi fevkalade yorgun hissediyordum, kuyuya geldiğime göre dibe inmemde bir sakınca yoktu. Karanlıkta kendime bir yön tayin ettim ve içimden üç dedim. Aslında sıfır üç. Ben de burada olduğuma göre artık benim numaram da bu olacaktı. Oda belirlerken de yardımcı bir rakam... yürüdüm ve üçüncü odanın kapısını açarak girdim içeriye. Biraz önce el yordamıyla dolaştığım odalardan biriydi tabii burası ve diğer tüm odalar gibi toz içindeydi. Bunun bir önemi var mıydı; yoktu, olmamasına rağmen toz içinde olduğunu fark edişim daha kuyunun dibine inmediğimi gösteriyordu ki bu hoşuma gitmedi. İlk bulduğum yükseltinin üzerine uzandım ve derin bir uykuya daldım, tozları burnumdan çeke çeke.

İşte bu konak böyle bir konak ve bu konağı ben böyle buldum. Yanlış ifade, biz bu konakla böyle tanıştık ve böyle buluştuk demeliyim. Dedim de. Ama ilk anki kuyunun dibinde kaybolmaktan üçüncü günkü içeride kaybolup dışarıda olmak düşüncesine geçiş çelişkili görünebilir ki onun da bir çelişki olmadığını tek cümleyle özetleyeyim; burası bir kuyuydu ve ben kaybolma iştiyakının tavan yaptığı bir anda keşfetmiştim burayı ama içinde olduğum an içinde kaybolacağımı, kaybolunca da kendimi yok etmek gayesi taşıyorsam bulmam gerektiğini fark ettim, bu ise bir referans noktasına ihtiyacı doğurdu, o referans noktası kaçınılmaz olarak dışarısıydı. Yetmediği için ikinci cümle; üçüncü gün seslerin etkisiyle dışarıyı bulduğum an, içeride kaybolurken dışarıya duyduğum özlemin manasızlığına da yaklaşmıştım, zira dışarıda olmak için içeride yok olmam, dışarıya çıkmak içinse dışarıda yok olmam gerekiyordu. Yetmediği için üçüncü cümle; ben bir kuyunun dibinde kuyunun dışından gelen sesler nedeniyle dışarıda bir hayat olduğunun farkına varan bir insanken, seslerin tamamını duyduğum an seslerin aslında tamamının yitmesiyle içeride kaybolacak ve dışarıda olacağım. (ezanı duyduğum evrenin az ötesi.) Yetmediği için bilmem kaçıncı cümle; daha

önce de söylediğim bu şeyin olmasıyla ise dışarıya çıkmak da, içeride kalmak da farksız olacak. Ben durduğum yerde durabilmeyi başarabilmişsem nasıl olsa her yerdeyimdir artık. Özgürlük bu değil midir?

Neden özgürlük? Çünkü kaybolmak istediğimden bahsetmiştim. Neden kaybolmak istediğimden bile bahsetmiştim, bunları tekrar söyleyecek değilim. Sadece şunu söyleyeceğim; kaybolmak istiyorsanız özgür değilsinizdir, bir şeyler sizi kuşatmıştır. Onların elindesinizdir. Kurtulmalısınızdır. Başka türlü kendiniz olamazsınız. Başka türlü özgür de olamazsınız. Özgürlük insanın kendisi olabilmesinden başka ne olabilir? Durduğu yerde yalnızca kim durabilir?

2.

Kendim olmak. Çocukluğum boyunca kim olduğum hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Kim olduğunuz hakkında en ufak bir fikriniz yoksa kendiniz olmak türünden bir ifade sizin için anlamsızdır. Şimdi sokaklara çıkıp benim adım M diye bağırmak ihtiyacımın o zamanlardan kalma eksiklikler nedeniyle olduğunu sanıyorum. Ne türden eksiklikler? Sanki söylesem bana inanmayacaklar mı, yok canım senin adın M olamaz, M biraz önce buradaydı, tuvalete gitti şimdi gelir mi diyecekler? Hayır demeyecekler, benim, benim adım M diye bağırışım zaten dışımdaki birtakım insanlara adımın seslendirilmesi anlamını taşımıyor. Şu anlamı taşıyor; ben çıkıyor ve beni ben olmaktan alıkoyduklarını inandığım herkese kendimi ifade ediyorum. Benim adım M diyorum, ben varım der gibi. Dışımdakilerin varlığı ya da kim oldukları ya da dinleyip dinlemedikleri değil önemli olan, mana benim ihtiyacım olan şeyi, kendimi ifade edişimi kusursuz biçimde gerçekleştirmiş olmamda.

Var olmak. Önce var olmalısınızdır. Var olmayı başardığınız an ancak kendiniz olmaktan bahsedebilirsiniz. Ben bunu

daha ilkokuldayken başardım. Var olmayı yani. Ama yapıp ettiklerinizde tutarlılık bulunmuyorsa kendiniz olma aşamasına geçemiyorsunuz, kim olduğunuz konusunda sizin bir fikriniz yoksa sizin kim olduğunuzu kaçınılmaz olarak başkaları belirliyor.

Uyuyordum. Bir ses duydum.

"Burada biri var alo."

Gözümü açamadım bir süre, açmaya çekindiğim için değil, uykudan tam uyanamadığım için olabilir.

"Bu kim be?"

"Bilmem gece gelmiş."

"Ölü mü?"

"Bilmem."

"Uyuyor be."

"Deli galiba."

"Niye ki?"

"Bilmem. Buraya gelmiş, uyumuş, delidir başka ne olacak."

"Kaçaktır belki."

"Yok değildir, baksana kıyafeti düzgün."

"O zaman deli de değildir."

"Değildir."

Gözümü açtım ve doğrulmadan önce tepemde dikilen iki adama baktım. Hangisi sıfır bir, hangisi sıfır iki belirleme şansım yoktu. Ya da yeniden belirleyebilirdim. Ama bu durumda dün geceki isimlendirmem terse dönebilirdi, çünkü yanılabilirdim. Kendilerini ele verecek bir şeyler beklemeliydim onlardan, bir şey yapmazlarsa ben de tanımlamazdım onları. Benden bir eksilen olmazdı doğrusu. Uyandığımı fark edince birer adım gerilediler. Doğruldum ve yüzümü ovuşturarak baktım tekrar yüzlerine. Bir tanesi sakallıydı, diğeri değildi.

Dün gece yüzü tavana dönük adamın bekleyen olduğunu, sıfır iki olduğunu söylemiştim ya, yüzünde sakal var mıydı yok muydu görememiştim ama bekleyenin yüzünde sakal olmaz gibi geldi bana, yalnızın sakalı olur gibi geldi. O halde solumda duran ve sakalsız olan sıfır ikiydi, sağımda duran ve sakallı olan sıfır bir.

"Günaydın," dedim adamlara.

"Aha konuştu," dedi sıfır bir.

"Konuşacak tabii, uyandı, bizi gördü," dedi sıfır iki. Bana cevap vermeyi akıl edemiyor gibiydiler. Beni yok saydıkları için olmadığı açıktı, benim tepemdelerdi ve benden bahsediyorlardı, gerçekten akıl edemiyor olmalıydılar.

"Günaydın," diye yineledim bu sefer daha yüksek sesle. Birer adım daha gerilediler.

"Bize diyor ha," dedi sıfır bir. Sıfır iki gülümseyerek kafasını salladı. Var olmak hoşuna gitmiş olmalıydı. Onlar sonuçta terk edilmiş bir konakta yaşayan eşyasız iki insandı. Eşya insanın yaşamakta olduğunun en kati kanıtıdır sokaktaki insana göre, bilinir bu, itiraf edilmese de.

Konak arkadaşlarımla böyle tanıştım. Sabahın erken bir saatinde.

İlkokuldayken başardım evet. Aslında daha önce başarılmış bir şeydi benim varlığım ama benim bizatihi işin içinde ve etken olmayışım nedeniyle bunu sayamam. Annemin oğlu, babamın da tabii ve evdeki ağlayan ses olmaktan bahsediyorum. Bu şimdilik bağlam dışı. Okuldan eve kendi başıma dönüşlerimin sanırım üç beşincisinde annem bir dakikalık bir yanılma nedeniyle pencerede beni beklemiyor vaziyetteyken, onu orada göremeyip kapıyı açması için zili çaldığımda var oldum ben ilkin. Bu şekilde kendi çabamla belki çok daha önce var olmuştum ama hatırlamıyorum bu yüzden zili çalışım ve annemim benim çaldığım zil nedeniyle kapıya doğru dönmesi, bir gelen olduğunu anlaması, kapıya doğru yürümesi, yürürken

M mi geldi acaba diye düşünmesi, kapıyı açması ve beni görünce kocaman gülümsemesi, ayy sen ne zaman geldin, ben camdan bakacaktım şimdi, filan gibi bir şeyler söylemesi, sürüklediğim çantamı elimden alması, sonra beni de eve alması...

Deli. Sonra da kaçak. Bu da onların tanımlamaları. Artık çocuk olmadığım için benim hakkımda yapılan tanımlamalara müdâhil olma şansım var. Vardı yani, o günden bahsediyorum. Beni görmeleri beni var kıldığı gibi, kendi algılayışlarından kaynaklanan sebepler bana kimlik de kazandırmıştı sadece dilde olmasına rağmen. Değişecekti. Ben bir söz söyleyecektim ve deli değil diyeceklerdi, başka bir söz daha söyleyecektim, kaçak değil, başka bir söz daha, galiba girişken, çekingen, yalnız, pısırık... değişecekti sürekli. Hep böyle olur. Ta ki sen onların tanımlamalarına karşı durana dek. Bunu nasıl yapacaksın? Kendin olarak. Başka türlü olmaz. Peki, bunu nasıl yapacaksın? İlkokuldan bahsediyorum, konaktaki arkadaşlarım şu an benim başımda dikiliyorlar, ben bir şey söyledim ve onlar birer adım gerilediler ve zaman orada durdu. Annemin beni okula götürdüğü günü hatırlıyorum. Birçok anım gibi bu da çok net değil ama anılarınızı değerli kılan budur zaten değil mi, çok net olmayışları. Birkaç görüntü, birkaç sözcük hem de zaman sıralaması olmaksızın. Bazı görüntülerle bazı sözcükler hiçbir zaman oturmaz birbirlerinin üzerine. Uslu durursan ve hiç konuşmazsan öğretmen sana yıldız verir. Yıldız iyi bir şeydi. Gökyüzünde olurdu. Geceleri parlardı. Çok uzak olduklarını gök bilimi hakkında en küçük bir bilgiye sahip olmadan bile bilirdi insan. İlkokuldan mezun olana kadar onca az cümle kurmamın tek nedeni yıldızlardı. Buna rağmen ilkokulu çok zor bitirdiğimi hatırlıyorum. Babamın benim geri zekâlı olduğumu düşündüğünü de hatırlıyorum. Ama öğretmen bana yıldız filan vermedi. İlkokul hayatımda çok ciddi bir şekilde kandırıldığımı düşünmüştüm, mezun olurken o okulun son gününde bile bana öğretmenin yıldız vermeyişi karşısında. Gerçi ilkokuldan mezun olurken yani

o son okul günü sanırım büyümüş olmanın etkisiyle bir öğretmenin o acayip derecede uzaktaki yıldızlardan bir tanesini nasıl olup da bana vereceği konusunda ciddi biçimde şüpheye düşmüştüm ama bilirsiniz ki inanç kördür. Bu yüzden değerlidir. Az konuşan, genelde cümlelerini kendisine saklayan bir insan olmamın nedeni yalnızca yaratılıştan kaynaklanmıyorsa bu olabilir belki. Bu durumda takdir edersiniz ki insanın kim olduğunu ifade etmesi için iki kat uğraşması gerekir. Tabii böyle bir şeyin varlığından bihaber değilse.

İlk şaşkınlığın sonrasında benim artık yerleştiğimi sandığım toz içindeki odamda oturuyor ve konuşuyorduk konaktaki arkadaşlarımla. Benim kim olduğumu sormadılar ve ben bunu hiç garipsemedim. Benim nereden geldiğimi sordular ki bu bence garip bir soruydu.

"Sen nerden geldin?" dedi sakallı olan. Sakallı olan birinci adam. Yalnız olan. Onun hakkında tek bildiğim bu olduğu için aklımda tutmalıydım ve bu yüzden tekrarlıyordum. "Sokaktan geldim," dedim büyük bir kararlılıkla.

"Niye geldin?" Bu da ikinci adamdı. Bekleyen yani.

"Burası benim babamla birlikte yaşadığım yerdi bir zamanlar. Çocukluğum burada geçti. Sokaktaydım, görünce hatırladım ve nezaketen kapıyı çaldım. Duymadınız. Ben de çok iyi bildiğim arka kapıya dolaştım. Oradan içeriye girdim. O zamanlar da arka kapının camı kırılırdı sık sık. Ben arka bahçede oynardım genelde, tabii yokluk yılları ne oynayacak insan, çelik çomak filan. Konserve kutusuyla da kuka. Oradan girdim. Odaları dolaştım, hiçbir odasını unutmamışım düşünün o karanlıkta hepsini tek tek dolaştım. Sizi de gördüm bayım ve bayım sizi de. Ama uyuyordunuz, rahatsız etmek istemedim sabah tanışırız diye düşündüm ve bu odaya geldim, dinlenmeye çekildim."

Birinci adam sakallarını kaşımaya başladı. İkinci adamın sakalı olsaydı o da kaşırdı belki. Ama o sadece başını kaldırıp

yukarıya doğru baktı. Bir şey görmek için değil, insan başa çıkamayacağı durumlarla karşılaşınca böyle şeyler yapardı, biliyordum. Sonra;

"O zamanlar aşağıdaki büyük salonda kocaman bir avize var mıydı?" diye sordu birinci adam. "Tabii ki dedim. Burası şu an çok eski ama bir zamanlar çok görkemliydi, böylesine görkemli köşklerin salonlarında kocaman kristal avizeler bulunur her daim."

İkinci adam sırıtarak birinci adama döndü ve hızla iki elini birbirine vurarak söylendi yüksek sesle. "Demedim mi ben sana..." sonra kocaman kahkahalar atmaya başladı. Birinci adam umursamaz bir edayla omuzlarını silkti.

"Biz efendiyle iddiaya girmiştik de... Ne bileyim ben canım, filmlerde olur dediydim. Ne yapayım varmışsa varmıştır. Şimdi avize mavize yok," diye söylendi dudak ucundan. Sonra daha önemli bir konuya geçer gibi ciddileşti, döndü arkadaşına.

"Konağın sahibi geldiğine göre bize yol göründü, kasılacağına sor bakalım ne yapacağız şimdi." Bu sözlerin üzerine ikinci adam bana döndü, kıstı gözlerini.

"Bizim gidecek yerimiz yok, yıllardır burada kalıyoruz," dedi. Büyük bir keyifle sırıttım.

"İyi de bu beni ilgilendirmez ki," dedim. "Ben çocukluğumun burada geçtiğini söyledim, bu konak bana ait demedim ki. Sizin burada kalıp kalmamanız beni alakadar etmez."

Şaşırdılar ama çabuk attılar şaşkınlıklarını. "Tamam o zaman," dedi birinci adam, "Biz konağın sahibi ortada olmadığı için burada kalmaya devam ediyoruz. Sen de yeni geldin, bu durumda konağın sahibi ortada olmadığına göre ve konakta ikamet edenler şu an biz olduğumuza göre senin burada kalıp kalmaman da bizim aramızda vereceğimiz karara bağlı oluyor." Döndü ikinci adama, ne diyorsun der gibi baktı.

"Burası büyük bir konak ama... bizim bir kurulu düzenimiz vardı. Bu kararı aceleye getirmemeliyiz. Toplantı yapmaya davet ediyorum seni efendi," diye cevap verdi ikinci adam. Ben oturduğum yerden doğruldum ve ikinci adama doğru yaklaştım hafiften. İkinci adama yakın bir vaziyetteyken birinci adama döndüm.

"Ben burada kalmak istediğimi söylemedim ki," dedim. İki adam benim bu sözlerim üzerine birbirlerine baktılar. Sonra birbirlerine yaklaştılar. Aralarında mırıltılarla konuştular. Sonra arkalarını döndüler, kapıya doğru yürüdüler. Birinci adam ikinci adamın çıkmasını bekledi, sonra kendisi de çıktı, sonra kapının dışından uzattı kafasını içeriye.

"Bu konak öyle gelip gidilecek bir konak değil. Biz işe gidiyoruz. Döndüğümüzde burada ol. Konuşacaklarımız var," dedi ve ortadan kayboldu.

İlkokulda okula girdiğim o ilk günün ardından o koca binadan bir daha hiç çıkamayacağımı sanmıştım, bunu neden hatırladım bunca yıl sonra bilmiyorum. Annem sırada yanıma oturmuştu, mır mır bir şeyler konuşmuştuk ki hiçbirini hatırlamıyorum. Hatırladığım tek cümleyi de mealen söyledim zaten. Sonra gitti mi ortadan mı kayboldu bilmiyorum. Öğretmeni gördüm. Annem sınıfta değildi. Yalnızdım. Elimde upuzun bir kurşun kalem vardı. Ucu sipsivriydi. Kalemin sipsivri ucu defterin üzerindeydi, hareket ediyordu. Kalemi tutan küçük bir el vardı. Benim elime çok benziyordu, el hareket ediyordu, kalem de el ile birlikte hareket ediyordu, el garip bir şekilde iki kere ileri geri gidiyordu ama o garip ileri geri gidişle kalemin sivri ucu kâğıdın üzerinde çok güzel ve belirgin izler bırakıyordu. Öğretmenin yaklaştığını hatırlamıyorum. Tam tepemde dikildiğini hatırlıyorum. İkinci sınıfta adını yazmayı yeni öğrenmek türünden cümleler hatırlıyorum. Beni kastediyor olabilir, emin değilim. Sonra zaten defterin üzerindeki o güzel şekillere bakıyorum, o şekillerin şekil değil harf olduğunu

anlıyorum ve oh diyorum şimdi. Ben değilmişim, defterin üzerinde yazan benim adım olamaz. Çünkü uzunca. Bu kadar.

Zaman sıralamasının olmadığını söylemiştim sanırım. Hatırlarken yani, anılar zihinde canlandığında. Belki de sadece bende böyledir, kesin konuşmayayım. Akşam dönüşlerini bekleyip beklemeyeceğimi düşündüm odada yalnız kalınca. Aslında buradan bir yere gitmek gibi bir düşüncem yoktu. Onlara burada kalmak istediğimi söylemedim ki dediğimi biliyorum ama bunu neden dediğimi bilmiyorum. Önce burayı terk etmek zorunda kalmakla karşı karşıya olduklarını düşünüp ardından biraz önce teslim oldukları adamı teslim almış insan tavrı beni rahatsız etmiş olabilir. Ama bunu döneklik olarak algılamıyorum tabii, o kadar abartmıyorum. Basit bir şeydi ve oldu. Ama akşam döndüklerinde burada olacağımı biliyorum çünkü ne gidecek bir yerim var, ne de bir yere gitmek için küçücük de olsa arzum. Bunu dillendirmek bile bu aşamada son derece yersiz, özellikle konak hakkındaki düşüncelerimi, konakta olmanın manasını uzun uzadıya bu kadar anlattıktan sonra. Nihayetinde olduğu yerde saatler geçirebilecek insanlardan değildim henüz, insanların çoğu da öyle değildirler zaten. Bu yüzden yapacak bir şeyler bulmalıydım kendime. Konağı bir kez daha baştan aşağı dolaştım. Bu arada gecenin karanlığında görme şansına sahip olamayacağım şeyleri de gündüz aydınlığı nedeniyle görme şansına sahip oldum. Bunlardan ilki ve belki de en önemlisi alt salonun duvarlarında sırasıyla asılmış vaziyette duran eskiliğiyle farklı bir mana kazandığını hissettiğim yedi tabloydu. O yedi tablodan bahsetme gereği duymuyorum şu an, belki yeri gelir ama kısacık değinmeden de edemeyeceğim. Bunlar birbirlerine çok benzediklerine bakılırsa yedi kardeşti. Tepelerinde bir de yaşlı adam vardı ki, kardeşlere pek benzememesine rağmen muhtemelen babaydı. Yedi kardeş de kızdı. Baba erkekti. Anne yoktu. Zaten ondan hiç bahsetmemiştim.

Bunun dışında ayrıntılara gerek olmadığını düşünüyorum. Gece de fark ettiğim gibi her yerin toz toprak içinde olması da

zaten ayrıntılardan değil. Yapacak iş arıyorsam eğer bulmuş oldum. Bu konakta girişilecek bir temizlik harekâtı benim akşamı etmeme yeter de artardı. En azından öyle düşünmüştüm. Yanlış düşünmüşüm. Artan kısmının miktarı konusunda.

Akşama doğru geldiler. Ben dört odanın tamamını temizlemeyi başarmıştım. Konak arkadaşlarımın odalarına dokunmamıştım. Beşinci odaya geçmeyi bir sonraki güne bırakmış ve temiz odamda dinlenmeye çekilmiştim. Temiz odamda hiç eşya yoktu bu arada. Gece yattığım şey de epeyce rahatsız bir divan eskisiydi. Yani bir zamanlar divan olduğu açıktı ama artık pek bir şeye benzemiyordu, üzerinde bir sünger yatak vardı, pis kokuyordu, örtü ise yoktu. Yatağı yıkamıştım ama henüz kurumamıştı. Örtü bulamamıştım, düşününce örtüye gerek olmadığına da kanaat etmiştim. Şimdilik her şey yolundaydı.

Hava kararmamıştı daha içeriye girdiklerinde. Önce etrafa bakındılar. Birinci adam şüpheyle gülümsedi bana bakıp.

"Sen temizlik mi yaptın?" Cevabı bilinen soruların yöneltilmesinden hoşlanmadığımı söylememe gerek var mı?

"Sizin odalarınıza dokunmadım, bunca zaman oralarda yaşayıp da temizlemediğinize göre vardır bir bildiğiniz diye düşündüm," dedim. İkisi birden sırıttılar. İkinci adam odanın ortasında dönerek karşılık verdi.

"Ben bu kadar temizlenebileceğini bilsem temizlerdim. Hiç aklıma gelmemişti temizlik yapmak. Ama yarın ilk iş..." Birinci adam kesti arkadaşının sözünü.

"Saçmalama efendi, burası bizim değil ki, ne diye temizleyelim." Saçmaladı ama yüzüne vurmak istemedim.

"Siz bilirsiniz," dedim. "Bu arada benimle konuşmak istediğinizi söylemiştiniz sanırım. Şu an müsaitim."

İkinci adam arkadaşının yüzüne bakıyordu. Bu yüzden sanırım birinci adam derin bir nefes aldı ciddi bir yüz ifadesi takındı.

"Konuşacak bir şey belirlememiştik. Zaman kazanmak için öyle söyledik. Seni tanımıyoruz," dedi. Belli ki ikinci adamın ekleyecek bir sözü yoktu, arkadaşına katılmak ona yetiyordu.

"Ne için zaman kazanmak?" diye sordum. Ama ikinci adama bakarak. Cevabı o versin istiyordum. İkinci adam arkadaşına baktı, sanırım ondan onay aldı. Bu yüzden bana döndü.

"Sen bizim konağımıza izinsiz girdin. Sonra bu konakta yaşadığını söyledin. Yani küçükken. Biz sana saygı duyduk. Biz..." Arkadaşını gösterdi eliyle, sonra kendisini gösterdi.

"Küçüklüğümüzü konaklarda geçirmedik. Ama burada kaldığımız süre içinde hep bunu hayal ettik. Cumbada oturduk ve küçük birer çocuk olduğumuzu kurduk. Burası bu halde değil tabii. Yeni, eşyalarla dolu, pırıl pırıl. Bizim de güzel ve temiz elbiselerimiz var. Okuldan dönüyoruz, babalarımız arkadaşmış mesela, annelerimiz de kardeş mesela. Akşam yemeğini hep beraber yiyoruz, sonra aşağıdaki salonda oturup hep beraber radyo dinliyoruz. Tatil günlerinde arka bahçede efendiyle oyunlar oynuyoruz. Böyle."

Sözü birinci adam devraldı tam bu esnada.

"Sen bütün bunları yapmışsındır bu konakta. Güzel bir çocukluk geçirmişsindir. Ailen zengindir. İyi eğitim almışsındır."

Sonra. İkisi de gözlerini dikmiş bana bakıyor. İkinci adam merakla, birinci adam şüpheyle.

"Şimdi gidecek bir yerin yok ve yine buraya geliyorsun." Şimdi buraya geliyorsun, gidecek bir yerin yok diye mi buraya geliyorsun, yoksa burada yaşadıklarının tatlı hayali için mi? Böyle soracak sanmıştım ama yanıldım.

"Ben efendiden daha akıllıyım. O da bilir bunu. Ve ben daha akıllı olduğum halde şunu düşünürdüm. Biz bu konakta geçirseydik çocukluğumuzu, hayalini kurduğumuz şekilde büyüseydik, şu an burada olmazdık. Çok başka bir hayatı yaşıyor

olurduk. Efendi çok akıllı olmadığı için bunları düşünemez, ama ben bunları anlattığım zaman hemen inanır, o da böyle olacağını düşünürdü. Ama sen buradasın şimdi. Bizden çok farklı da görünmüyorsun. Bu da bize şunu düşündürüyor. Aslında sadece bana düşündürüyor. Ama efendiye anlattığım zaman o da ikna oldu. Şuna; sen bize yalan söylüyorsun. Sen bu konakta yaşamadın. Çünkü eğer sen bu konakta yaşadıysan ulaştığın yer itibarıyla bize kuracak bir hayal kalmaz ve biz ölürüz. Bu yüzden inandığımız bu; sen bize yalan söylüyorsun. Bunu düşünmek için zamana ihtiyacımız vardı. Çekip gitseydin biz hayatımızın sonuna kadar arafta kalacak ve hep bunu düşünecektik. Ama şimdi zaman kazanma çabamız işe yaradı ve sen gitmemişsin, bize yalanını itiraf edeceksin. Gerekirse sana işkence yapmayı bile göze aldık."

Konak arkadaşlarımın samimi yüzlerine baktım ve güldüm.

"Hoşuma gitti, çok mantıklı," dedim. "Ama düşünün bir, belki benim burada olmam sizin sandığınız gibi bir düşüş, bir muvaffak olamama nedeniyle değildir. Belki tam tersidir. Belki bir yükseliş sonucudur ve son noktayı burada koyacağım, mutlak özgürlüğe kavuşacağım için buradayımdır," diye ekledim. Bir şey anlamadıklarını da hissettim. Böyle karar verdim konak arkadaşlarıma her şeyi bütün ayrıntılarına kadar anlatmaya.

3.

Akşam olmuştu. Ne diyecektim?

Birtakım yasaklar vardı hayatımda. Kötü zamanlar olmasından kaynaklandığını tahmin ediyorum. O zamanlar herkes sokakta oynardı. Şimdiki gibi çok araba yoktu sokaklarda, sokaklar çocuklarındı. Ama sokakta belirli bir saate kadar kalınırdı. O belirli saat herkes için ne ise benim için o saatin iki

saat kadar daha erkeniydi. Bu babamın koyduğu bir yasaktı, ilk bakışta ben akşama kadar annemle birlikte evde bulunduğum için anneme yontulabilir bu yasak ama değil. Konakta yaşamıyorduk tabii o zaman. Küçük bir evde yaşıyorduk. Zaten konağa geçiş ile beraber değişti bazı şeyler anlatacağım asıl orası ama girişi de geçmek olmaz. Babamın bu yasağının altında benim kapasitem yatıyordu. Kapasitenin ne olduğu hakkında o zamanlar en ufak bir fikrim yoktu, şimdi de yok. İlkokula gidiyordum, okulda çok az konuşuyordum, okumayı ikinci sınıfın sonunda öğrenir gibi olmuştum, misket oynamaya bayılıyordum ama babam bir kapasiteden bahsediyordu. Bu çocuk diyordu beni kastederek, farklı bir çocuk. Adını yazamaması önemli değil, onun adını başkaları yazacak. Annemin bu konuda ne düşündüğünü hatırlamıyorum.

Sokaktan eve giriş saatim diğer çocuklarınkinden erken olduğu için evde vakit geçirme zorunluluğu beni yeni uğraşlara itiyordu. Babamın amaçladığının bu olduğunu düşünüyorum şimdi. Benim kendi kendisine yeten birisi olmamı hayal etmiş olabileceğine aklım kesmiyor ama kendi kendisine iken bir şeyler keşfedecek birisi olduğumu düşünmüş olmasına da bir engel görünmüyor. Bunların hepsi hikâye tabii, hepsi yanılgı. Sokakta diğer çocuklardan kendisine has bir özellik nedeniyle belirlenmiş bir zamanda ayrılmak zorunda bırakılan bir çocuk, hayatı boyunca kendisini diğer insanlardan da diyebileceğimiz sıradan insanlardan ayıran birtakım özelliklere sahip olduğu ön kabulüyle yetişiyor. Babamın amaçladığının bu olduğuna eminim. Bunu da sırf benim okumayı bile o kadar zor öğrenmem nedeniyle kendimi geri zekâlı bir farklı olarak hissetmem yerine, birtakım özelliklere sahip ama bu özellikler nedeniyle birtakım basit şeyler konusunda son derece başarısız bir üstün zekâlı farklı olarak hissedebilmem amacını güderek yapmış olabilir. Hatta olabilir değil buna eminim. Tabii bu taktiğin o yıllarda başarılı olduğunu söylemek anlamına gelmiyor yukarıda söylediklerim. O zamanlar kendimi ne

üstün ne de eksik bir farklı olarak hissetmiyordum. Kafamın diğerlerinden az çalıştığını fark etmiştim ama kafam az çalıştığı için bunu sorun etmem söz konusu olamazdı. Farklılığı acıya ve yalnızlığa dönüştürmek için aklın belirli bir oranda çalışması gereklidir. Çünkü bu türden acı ve bu türden bir yalnızlık entelektüel bir acı ve yalnızlıktır. Bu sebeple bir sıkıntı içine düştüğüm söylenemez çocukluğum boyunca.

İkinci gün, aslında ilk gündüz böyle geçmişti konakta. Akşamını da kısmen anlattım zaten. Daha fazla bir şey konuşmadık konaktaki arkadaşlarımla. Yanlarında getirdikleri yiyecekleri açtıkları zaman birden hatırladım aç olduğumu. Öncesinde aklıma bile gelmemişti işin aslı. Birlikte oturduk ve ne olduğunu bilmediğim, lezzeti de olmayan ama külçe gibi mideye oturduğu için doyurucu olduğundan şüphe edilemeyecek şeyler yedik. Arada tabii birtakım konuşmalar oldu ama çok önemli değildi. Sadece burada bulunduğum süre içinde, sabah ve akşam konuşmalar esnasında dikkatimi çeken bir şey vardı; konaktaki arkadaşlarım birbirlerine efendi diye hitap ediyorlardı. Önce hangisi hatırlamıyorum ama diğerine efendi deyince hitap edilenin adı sanmıştım bunu ama öyle olmadığını anladım. Önemsemedim, laf lafı açtığı zaman benim adıma ihtiyaç duymaları kaçınılmaz olacaktı, insanlar adsız insanlarla konuşmaktan hoşlanmazlar, isimler insanları birbirine yaklaştıran belirgin unsurlardandır. Bana adımı sordukları zaman açardım konuyu ve geçiştirirdik önemli sayılmasa da hayatımıza dâhil olduğu için yok sayamayacağımız bir bilinmeyeni daha. Gece olmadan odalarına çekildiler. Zaten hava kararduktan sonra müthiş bir sessizlik çökmüştü odaya, kimse konuşmamış bir köşede suspus olup kalmıştık üçümüz de. Ben yeni olmanın etkisiyle ortamı ya da alışkanlıkları ölçüyor olabilirdim. Ama onlar tabii hallerini yaşıyor gibi oldukları için müdahale etmek pek doğru gelmemişti. Sanırım uykuları geldi sonra. Ya da alıştıkları uyku saatine erişti vakit. Çünkü aynı anda kıpırdandılar, ayağa kalktılar, yürüdüler, odadan

çıktılar. Bana dönüp hiçbir şey söylemediler. Odalarına dağılırken birbirlerine söylediklerini de sanmıyorum. Yorgun olduğum için çıkmalarını fırsat bilerek hemen sünger yatağıma uzandım. Tam kurumamıştı daha, hasta olabileceğim geldi aklıma. Hayır, yalan söylüyorum, gelseydi yatmazdım herhalde, kalkıp bir çare düşünürdüm. Ama kalkmadım yatmaya devam ettim. Hemen uykuya daldım.

Uyandığımda hep yeniden doğmuş gibi hissederdim kendimi ama hatırlanacak bir şey olmadığından da, içimin kocaman bir umutla dolu olmasından da değil. İkisi de geçerli değil. Sebebini de bilmiyorum üstelik, ne olmadığını biliyorum ama ne olduğunu bilmiyorum. Gözümü açtığım an başlardı ve çabuk hareketlerle kalkar, yüzümü yıkar, giyinir, kahvaltımı eder, evden çıkar... işte bu... evden çıkmak... bundan bahsetmem gerekiyordu sanırım. Önceleri bu konakta oturmuyorduk. Küçük bir apartman dairesinde oturuyorduk. Tabii ki Beyazıt'ta. Beyazıt'ı bilirsiniz, herkes bilir, mutlaka yolunuz birkaç kere düşmüştür. Yolunuz zaten hiç Beyazıt'a düşmemişse siz kafadan yarım adam sayılırsınız, dünyadan haberiniz yok demektir. Neyse konu bu değil. Eski Tiyatro Caddesi, şimdiki Azak Yokuşu, yoksa tersi mi, ne bileyim, orada beş katlı bir binanın dördüncü katında oturuyorduk. Ben galiba orada doğmuşum ve ne şanslıyım tek çocukmuşum. Babam garip bir adamdı. Çok neşeli, sürekli gülümseyen, asla hiçbir şeye aşırı tepki vermeyen, hiç kızgınken görmediğim bir adamdı. Ama kuralcıydı. Kurallarını gülümseyerek koyardı. İtiraz şansınız olmazdı. İtirazlarınızı fevkalade yumuşak bir şekilde karşılar ve bir şekilde sizi o kural konusunda ikna ederdi. Hem de çok fazla cümle kurmadan. Annemle olan diyaloglarından hatırladığım bu. Ben, yeni yeni yürümeye başladığım zamanlardı galiba, o evden taşındık. Konağa taşındık. Ama bu kuru kuru geçilecek bir olay değil, biraz ayrıntıya girmem gerekiyor. Bu ayrıntıları konaktaki arkadaşlarıma ikinci gündüz, daha doğrusu sabah, uyandıktan, akşamdan arta

kalanlarla kahvaltı yaptıktan sonra havanın güzelliğini fırsat bilip arka bahçeye çıktığımız andan alarak anlatmayı tercih ediyorum şu an. Tabii burada böyle bir anlatım seçiyorsam eğer, onlara söylemediğim, sadece size söyleyeceğim şeyleri ayrıca belirtmek zorunluluğum olacak, bunu ifade etmeliyim.

"Çay yok mu?" Tahmin edileceği üzere bu gereksiz soruyu ben yönelttim.

"Var," dedi birinci adam, "Ama sıcaktan bozulmasın diye buzdolabına koyduk."

"Konakta buzdolabı var mı?" Bu soruyu da bağlam dâhilinde düşünürsek benim sorduğum açık.

"Tabii ki," dedi, birinci adam, "Ama elektrik bağlı olmadığı için ayakkabılık olarak kullanıyoruz."

Bu esnada ikinci adamın iki eliyle yüzünü kapatarak kahkahalarını zannımca bana ayıp olmasın diye gizlemesini görmesem sorularıma devam edecektim ama gördüm ve sustum. Susmanın bozulmak olarak algılanma tehlikesinden dolayı da sırıttım. Birinci adam da sırıttı. Espri insana kendisini akıllı hissettirir ne de olsa.

"Başka türlü olmak," dedim, biraz da konuyu değiştirmek için. İkinci adama döndüm önce. Cevap bekledim kısa bir süre ama o benim cevap beklediğimi anlamadı. Birinci adam girdi söze.

"Ne diyorsun" dedi, kaşlarını çatarak. Ona dönmek zorunda kaldım.

"Galiba dündü, konuşuyorduk ya, bu konakta büyümüş olsaydık başka türlü olurduk filan demiştiniz, ben de bunun aslında... neyse işte, onu diyorum," dedim. Birinci adam kaşlarını çattı. Hatırlamıyordu galiba, hayal kırıklığına uğradım. Ben bütün hayatımı onların önüne sermeye karar vermiştim oysa.

"Olabilir, söylemişizdir, kafamızda bin tane mesele var, arada önemsiz olanları unutabiliyoruz, devam et sen." İnsan kendi

hayatına önemsiz bir ayrıntı muamelesi yapıldığı zaman kendisini nasıl hissederse öyle hissedecektim ki, önemsiz ayrıntı dediğinin benim hayatım değil, dünkü konuşmamız olduğunu anladım. Kızacak bir şey yoktu bu durumda. "Benim yalancı olduğumu düşünüyordunuz, hâlâ öyle mi düşünüyorsunuz?" diye sordum. Bu sefer hiç beklemediğim bir şekilde ikinci adam girdi lafa.

"Düşünmüşsek doğru düşünmüşüzdür ve hâlâ da düşünüyoruzdur." Bunu dedikten sonra göz ucuyla birinci adama baktı. Birinci adam bilgiç bir edayla başı dik oturuyordu ve arkadaşına kendisini onayladığını gösteren kibirli bir bakış attı. Sonra bana döndü.

"Şüphelerimiz var," dedi. "Bize önce kendini tanıtmalısın, kimsin necisin, nereden gelip nereye gidiyorsun? Bunlar konusunda sana inanırsak eğer, konakla ilgili olarak da seni dinleme lütfunda bulunuruz. O konuda da sana inanırsak eğer, sen bu konakta büyümüş birisiysen eğer, bizi bu hususta ikna edersen eğer..." bunları söylerken başı yine fazlasıyla dikti ve epeyce yukarıdan konuşuyordu ama sanki lafını unutmuş gibi sustu. Ben tamamlayacakken de elini kaldırdı, "Ben düşünürken araya girme." Girmedim.

"Biz sana saygı duyarız." Bu da yeterliydi görünen o ki. Benim işim olmazdı da şimdi önemli değil. Yok olmak dururken. Başımı salladım büyük bir samimiyetle ve söze başladım;

"Benim adım M..."

Duraksadım. Sözümü arkasından hiçbir şey söylenmeyecek bir gerçeklik halinde söylemiş olduğumu ifade etmeliyim. Bu yüzden duraksamak gibi bir ifadenin sözümü bitirdikten sonra takındığım hali ifade edemeyeceğini de ifade etmeliyim. Galiba bir tepki bekledim. Bu tepki insanın genelde bir söylevde değilse eğer, adını söyledikten sonra karşılarındakinden de onların adını söylemeleri türünden bir şeydi. Elimi çaresiz onlara doğru uzattım cevap gelmeyince, ya siz denir ya hani.

öyle bir şey yapar ya da der gibi. Birinci adam ağzını açmadı, ikinci adam da birinci adam ağzını açmadığı için tereddüt etti, sonra bir çırpıda biz birbirimize efendi deriz deyiverdi. Ben bunu fark etmiştim zaten demek yerine gülümsedim arkadaşlarıma.

"Sorgudayım biliyorum ama ben sorgulandığı için değil istediği için anlatacak insanlardanım. İstemem için de sizinle sohbet ediyor olmam gerekiyor. Sizinle sohbet ediyor olmam için sizinle arkadaş olmam, arkadaş olmam için de en azından adınızı bilmem," dedim.

"Biz birbirimize efendi deriz," dedi bu sefer birinci adam.

"Peki, dışarıdaki insanlar size ne der?" diye sordum ben akıllıca bir soru sorduğumu zannederek.

"Bizim hiçbir şey demediğimiz insanların bize bir şey deme hakkı mı var?"

Yanıldığımı anladım ve yeni bir soru yönelttim.

"Peki, ben size ne diyeceğim?"

"Biz sana bir şeyler dediğimize göre senin de bize bir şeyler deme hakkın var tabii. Bu yüzden sen de bize efendi dersin." Tatmin olmadım, yine sordum.

"Siz şimdiye kadar iki kişiydiniz ve karşı karşıya olduğunuz zaman biriniz efendi dediği zaman efendi diyenin kendisi olmadığını bilen seslenişin kendisine olduğunu anlıyordu. Ama şimdi bu karşı karşıya olma hali bir üçüncü kişi nedeniyle bozuldu, ben efendi dediğim zaman iki kişi de efendi diyenin kendisi olmadığını bildiği için seslenişin kendisine olduğunu sanacak, ama aslında sesleniş ikinizden sadece birinize olacak, bunu nasıl aşacağız?" İkinci adam panik halinde birinci adama döndü cevap bekleyerek. Ben iyi bir şey yaptığımı düşünüyordum. Birinci adam biraz sakalını kaşıdı, sonra yine başı dik cevap verdi.

"Efendi diye seslendikten sonra kime sesleniyorsan şöyle hafifçe uzanıp elinle bir dürtersin."

Düşündüm ve bana da çok mantıklı geldi. Aklımızın ermeye başladığı ilk günlerde bile uygulamayı akıl ettiğimiz bu pratik çözümü nasıl da unutmuşuz. Başımı salladım ikna olduğumu göstermeye çalışarak. Bir taraftan da tüm bu olanların bir sebebi olduğunu düşünerek rahatlamaya çalıştım. Bir sebebinin olması rahatlatıcı değildi aslında ama en azından şunu biliyordum; kötü bir şey olmuştu ve ben şimdi buradaydım. Kötü bir şeyin sonrasındaki her şey sonuca dairdir. Ne istediğimi bildiğime göre... kurtulmak herkesin düşüdür. Bu kurtuluşun nasıl bir kurtuluş olduğu ise asla bilinemez. İnsanı yaşatan da budur zaten. İki saat sonra öleceğini bilmediğin için final sınavından önce deli gibi ders çalışırsın. Sonu bilmek hayatı bitirir. Final sınavı deyince aklıma gelenlere bakarsam... Aklım karıştı. Çabuk kurtuldum, arkadaşlarıma döndüm hemen, tek tek baktım yüzlerine ve devam ettim içtenlikle.

"Benim adım M... Özel bir şirkette çalışıyordum bir süre öncesine kadar."

"Özel bir şirkette çalışmak diyebilmek için özel bir şirkette çalışmak isterdim," dedi ikinci adam sözümü keserek. Basit bir özlemi dile getirir gibiydi. Biraz utandı sanki ekledi sonra; "Özel bir şirket ne işe yarar bilmiyorum."

Gülerek ciddiyeti bozmak istemedim, ama gülümsemezsem de sözümün kesilmesinden hoşlanmamış gözükecektim, tebessüm ettim bu yüzden.

"Güvenlik görevlisiydim. Akşama kadar beklemekti işim. Kapıda. Geçenleri engellemek için değil. Galiba kolay bir işti. Derinliği var mıydı emin değilim. Bir evim vardı, dolayısıyla evimden geliyorum diyebilirim ama nereye gittiğim sorusunu sorduğum zaman nereden geldiğim hakkında şüpheye düşüyorum, zira bir eviniz varsa, bir yere gitmezsiniz. Bir yerden gelip bir yere gidiyorsanız, evinizden gelmiyorsunuzdur, sadece bir yerden geliyorsunuzdur. Bu yüzden bu kısım muğlâk."

Kısa bir süre soluklandım. Ne söyleyeceğimi düşündüm bu soluklanma esnasında. Ama yine fırsat kalmadı, bu sefer birinci adam karıştı söze.

"İyi, güzel, bu kadarını anladık, şimdi bizi konakta yaşadığın konusunda ikna edeceksin."

"Evet," dedim, kim olduğum neci olduğum nereden gelip nereye gittiğim gibi evrensel ve temel sorunun bu kadar kolay aşılmış olmasına aldırmadan. Onlar için temel olan bu değil, konakta büyüyüp büyümediğimdi. Bir insanın hayallerinin safsata olduğunu iddia eden bir yaşantınız varsa, siz o insanın cellâdısınızdır. Tabii ki eğer iddianız doğruysa. Bundan büyük bir yıkım daha varsa beri gelsin. Ama hemen devam edemedim, evet dedikten sonra kalakaldım bir süre. Sanırım bu sorgu havasının samimiyetimi gölgelemesi nedeniyle. Çünkü ancak içtenlikli bir geçmiş anlatımı onlar için ispat niteliğini haiz olacaktı ama sorguda içten anlatım yakalamak da pek olası değil. Sorgu derken...

"Beni sorgulamanız için benim sizler veya sizlerin sahip olduğu bir şeyler tarafından kuşatılmış olmam gerekmez mi?" diye sordum, her şeyi bir yana bırakarak. Sonra kendi kendime mırıldandım, sonra da arkama yaslandım. Oturduğum sandalyenin arkalığının olmadığı aklımda değildi, ama düşmedim hemen toparlandım.

"Anladım, sorguda değilim ben. Siz beni sorguluyorsunuz ama ben kurtulmak ya da cezayı küçültmek ya da korku, kaygı nedeniyle anlatıyor değilim. Bana inanmanız için anlatıyorum. Bana inandığınız zaman sahip olacağım ayrıcalık nedeniyle değil, bizatihi o güven nedeniyle. Bu da beni sorgulanıyor olma durumundan çıkarıyor." Neşeyle sırıttım hatta tutamadım kendimi kahkaha attım. Arkadaşlarım birbirlerine baktılar, birinci adam omuzlarını silkti.

"Fark etmez, burada tutsağımız sayılırsın, işkence konusunda da blöf yapmadık," dedi, benim kahkahama aldırmadan ve

bütün ciddiyetiyle. Bu sırada birinci adamın hayatında karınca bile ezmemiş olduğuna emin oldum, ikinci adamın ayağının gölgesinin dahi bir karınca üzerinden geçmediği zaten kesindi. Gülümseyerek sözü aldım tekrar.

"O halde sorun ben de cevaplayayım," dedim rahat bir şekilde.

Birinci adam hiç istifini bozmadı.

"Biz sorarsak yalan söyleme ihtimalin artar ama cevapların arasında tutarlılık bulamazsak da yalanını yakalamış oluruz. Evet, doğru biz soralım, daha güvenli," diye söylendi, sonra ikinci adama baktı.

"Önce sen sor efendi," dedi.

İkinci adam kaşlarını çattı.

"Ne diye önce ben soruyormuşum, sen daha akıllısın önce sen sor," diye söylendi. Sen daha akıllısın derken kabul edilmiş bir gücü teslim ediyordu ama aynı zamanda bundan yakındığını da belli ediyordu. Bu şekilde bir yere ulaşamayacaklarını düşündüm ama ben de başlayacağım yer konusunda fikir sahibi değildim.

"Buraya nasıl geldiğini anlat," dedi bu sırada ikinci adam, belli ki aradaki suskunluk ona zaman kazandırmıştı ve aklına gelen ilk şeyi söylemişti. Benim için de iyi oldu bu, hatırlamaya ihtiyacım vardı çünkü. Her insan hayatının belirli dönemlerinde duyar bu ihtiyacı da, çoğu bir iç sızısı sanıp neşelenmek için arkadaşlarıyla gezmeye gider.

"Buraya ilkokul çağımda geldiğimizi sanıyorum," dedim. Bu zan hoşlarına gitmeyebilir diye ekledim; "İlk önlük giydiğim günü hatırlıyorum, o gün evden annemle birlikte çıktığımızı hatırlıyorum. O ev bu konak değildi. Demek ki konağa taşınmadan önce okula başlamıştım. Evet, sanırım değil, kesin bu, akıl yürütünce ulaştık."

Sonra duraksadım. Birinci adam güvensiz bakıyordu hâlâ ama dinlemedeydi.

"Konak bize miras kalmıştı, babamın halasından..."

Yine duraksadım. Halamlar yedi kardeşti. Dedem ceberut bir adamdı. Halamlar dediğim babamın halası, insan babasının halasına ne demeli bilmiyorum. Çoluğu çocuğu var mıydı onu da bilmiyorum. Galiba yoktu. Galiba buradaki ilk birkaç yıl halaya biz bakmıştık. Ben küçük olduğum için pek bakamamış olabilirim. Annem bakmıştır. Sonra hala ortadan yok olmuştu. Sonra Aşiyan Mezarlığı'na gider olmuştu babam, bayram sabahları filan. Aşiyan Mezarlığı aklımda, denizi görmüştüm ve çok korkmuştum çünkü. Arkadaşlarım hâlâ yüzüme baktığı için devam etme ihtiyacı hissettim.

"Salonda zemin ahşaptı, yürürken ayağımdaki terlik takır tukur ses çıkartırdı. Bu benim hoşuma giderdi. Üst katta bir odada tek kalırdım. Ben uyuduktan sonra salondan geçen oldu mu, muhakkak uyanırdım."

Hâlâ bir tepki vermiyorlardı arkadaşlarım.

"Hayat hiçbir zaman sandığımız ve düşündüğümüz gibi bir şey değildir sevgili arkadaşlarım. Ama bununla beraber hayat her daim bildiğimiz gibi bir şeydir. Şimdi aklınızdaki bir şüphe nedeniyle hayatınızı askıya alınmış gibi hissediyorsunuz ama kurduğunuz cümleler içinden bir kelimeyi itinayla çekip almak istiyorum. Hayal... Benim bu konakta geçirmiş olduğum çocukluğumun gerçekliği sizin hayallerinizin önüne onları çürütecek yok edecek denli çıkıyorsa, bu, ne benim, ne sizin ne de beni ve sizi bağlamayan hayatın genel kurgusunun bir hatası olamaz. Ben size burada sizden hiçbir farkım olmadan bulunuşumun sandığınız gibi bir düşüşten kaynaklanmadığını anlatmakla mükellef olabilirim belki, ama burada olmakla hayat denen denklemi çoktan çözmüş olması gereken sizler için anlatacaklarım bir mana taşımayacaktır. Çünkü taşıyacak olsa benim bu konakta yaşamış olmamın basit gerçekliği daha başlangıçta sizin hayallerinizin çürümesine yol açacak bir katiyete sahip olmazdı. Bence bu durumda sorgulanması

gereken benim bu konakta geçirdiğim çocukluğum değil, sizin bu konakta geçirdiğiniz yaşamınız."

Ve hâlâ bir tepki vermeden oturuyorlardı karşımda konaktaki arkadaşlarım. Bu konuşmanın olduğu günün ertesinde yani daha önce uzun uzadıya bahsettiğim üçüncü gün fark ettiğim o müthiş gerçeğin kıvılcımı burada kurduğum cümleler sırasında benim tarafımdan atılmıştı demek, diyebilirim şimdi. Ve yine diyebilirim; birtakım çarpıcı gerçekleri yalnızca onlara içimizde hakiki bir karşılık bulduğumuz zaman kabul ederiz ve anlamlı kılarız. İçimizde karşılığı olmayan hiçbir gerçeğin bizim için zerre miskal önemi yoktur. Mesela yaşam, mesela ölüm, mesela aşk...

Ben konağa gelmekle kendime gelme arasındaki bağlantıyı da böylelikle fark ettiğimi itiraf edeyim yeri gelmişken. Kısa süre öncesinde aklının içindeki karmaşaya bakıp da galiba bugün biraz akıllıyım, galiba bugün kafam hiçbir şeye basmıyor diyen bir adam olduğumu hatırlayarak ve şimdi kendimden insan denen mahlûka doğru hareket edip, var olmakla kelimeler arasındaki ilişkiye dikkat çekecek algıya sahip oluşuma hayran kalarak.

Sanat insanın olağan tabiatı ile yüksek potansiyelleri arasındaki vasıtadır şeklindeki bir cümleyi de nereden duyup da hatırladığımı, neden şimdi andığımı da bilmeden üstelik. Alaka kuramadan. Ama inanarak, vakit var. Hatırladıysam mutlaka bir anlamı vardır. Hatırlayabildiğimiz her şey öyle ya da böyle anlamlıdır.

Kendimle ilgili çok az anım var.

4

Sokak nedir, ne değildir? Akıllı insan soru üreten midir, cevap bulan mıdır? Senin iddian ne peki? Bunu arkadaşlarıma sorsam yine hep yaptıklarını yaparlar. Birinci adam sakallarını

kaşır, ikinci adam gözlerini açarak bana bakar. Muhakkak cevap verirler ve ben verdikleri cevapla tatmin olurum. Oldum olası çabuk etkilenen ve çabuk ikna olan bir insan olup olmadığımı düşündüm birkaç saat. Oldum olası düşünmedim, birkaç saat düşündüm, ben oldum olası nasıldım der gibi. Elde var bir diyebileceğim bir sonuca ulaşamadım. Zihnimde kendimle ilgili fazla bir şey yok. Şey diyorum zaten, kendimle ilgili ney diyebilirim bilmiyor gibi. Bunun yanında korkunç şeyler biliyorum. Anı az ve bulanık ama o anılardan çıkan gerçekler, gerçeklikler çok ve yoğun. Konaktaki arkadaşlarıma son andığım günün devamında ikna olmayışlarından dolayı bölük pörçük bir şeyler daha anlattım. Konaktaki yaşantımızla ilgili. Bunun sonucu ikinci adam benim bu konakta büyüdüğüme ikna oldu, birinci adam ise benim sadece bir konakta büyüdüğüm konusunda ikna oldu. Ben de dedim ki;

"Konak konaktır. Konak daire değildir ama evdir; daire dairedir, konak değildir ama evdir. Ev evdir, konak ve daire değildir ama konak ve daire gibi evdir. Ev konağı kapsar, sizin de bir eviniz vardı, benim de bir evim vardı, asıl olan o evin içindeki şartlardı."

Birinci adam; "Benim evim yoktu," dedi. Tabii bunun üzerine ben de fena halde arafta kaldım tabiri caizse.

"Tabii ev dediğin bir çatıdan müteşekkil değilse," diye ekledi. Bu eklemeyle düzeldim. Düşündüm kısaca, mutlaka bir çatı olmuştur tepesinde diye, sonra da bunun ev olmak için yetip yetmeyeceği takıldı aklıma, büyük bir cesaretle yeter dedim ve kendimi kurtardım. Birinci adam zaten bunlara takılıyor değildi. Küçüklüğünde ailesiyle bir evde barınıyor olmayışını anıp anıp kendisine acıyor değildi. Zaten bunu da ifade etmişti;

"Yok yani, yeri geldi diye söyledim, sen bazen diyorsun ya durum tespiti yapalım diye, o açıdan, yoksa sorun değil, büyüdük çoktan."

Tabii yukarıda kurduğum kendime ait cümleler sebebiyle evin konağı kapsaması hasebiyle benim aslında bir konakta büyümemiş olduğum zannına kapılmadı kimse, o cümleler farksızlığa atıf ve asıl farkın neliğine dairdi. Başta da söylediğim gibi konak konusunda ikna olmuşlardı. Sadece birinci adam o şüpheci bakışıyla sormuştu;

"Peki, o konak nereden bu konak oluyor, konaklar birbirine benzer, belki senin konağın başkaydı, olamaz mı?"

"Olamaz tabii, insan nerede kendisini evinde hisseder?"

Bunları anışımın sebebi işte benim birinci adamın sorusuna verdiğim bu cevap. İnsan kendisini evindeyken evinde hisseder. Bir de evi kadar rahat ettiği bir yerde hisseder. Falan filan. Ama bir de şu var ki, hangi insan kendisini nerede evinde hisseder? Çünkü demiştim ki daha önce özgürlük durduğun yerde durabilmektir. O halde diyebilirdim ki; insan özgürse her yerde kendisini evinde hisseder. Bu açıdan önemliydi ya zaten var olmak, birisi olmak, kim olmak, kendisi olmak, özgür olmak, yok olmak...

Yok oldum ve dışarıya çıktım sonunda bu anlatacaklarımı yaşadığım gecenin sabahında ki aslında var oldum ve dışarıya çıktım. Ki aslında dışarısı benim için artık dışarısı olmadığı için dışarıya çıktım. Aslında dışarıya çıkmayı deli gibi istediğimi anlatmalıyım önce buradaki üçüncü haftam itibariyle. Sonra da burada kendimi evimde hissedişimin nedenini anlayıverdiğimi anlatmalıyım. Burada kendimi evimde hissedişimin nedenini anlayıvermeme burasının çocukluğumun geçtiği konak olmadığını fark edişimi de anlatmalıyım. Bu fark etmenin etkisiyle burada neden kendimi evimde hissettiğimi çözmemin artık kolay olduğunu, o anladığım şey yüzünden artık dışarıya çıkmama da bir engel kalmadığını anlatmalıyım. Ben de bunları anlatacaktım zaten.

Üçüncü gün benim açımdan yapılmış olan kendi içinde devrim niteliğini haiz tespit ya da keşfin ardından devam ettim

çabama. Buna çaba diyebilir miyim, demeli miyim bilmiyorum. Yaptığımı söyleyeyim ben asıl, pencerede oturdum, önünde yani, ama arkamı dönerek dışarıya, pencere pervazına kafamın arkasını yaslayarak, sırtımı da pencerenin altındaki duvara yaslayarak. Uzun saatler boyunca da diyebilirim çünkü arkadaşlarım sabahın erken saatlerinde çıkıyorlardı dışarıya ve akşama kadar, onlar gelinceye kadar konakta bir başıma kalıyordum. İlk günler, belki bir hafta boyunca sürekli temizlik yaptım. Arka bahçedeki kuyudan su çekiyordum ve sırasıyla tüm odaları temizliyordum. Ama kabası tamamen bitip, ince temizliği de tamamlanınca her gün temizlik yapma gereği de ortadan kalkmış oldu. Bunun üzerine duvarları temizlemenin de bana bir iş ve meşguliyet olacağını düşündüm. Duvarlar konağın çeşitli odalarına göre farklılık arz ediyordu. Bazı odaların duvarları bir zamanlar badanalıydı ve boyaları kalkmış ve dökülmüştü. Bazı odalar ise kâğıt kaplıydı ve tabii onlar da kalkmıştı yer yer. Rutin konak temizliği esnasında kalkmış vaziyetteki boyaları elimdeki herhangi bir nesneyle duvardan kazır gibi yapmıştım. Ama sadece kendiliğinden bile neredeyse dökülecek olanlarını. Sonrasındaki işlemde bunun daha da ilerisine gitmem gerektiğine hükmettim ve elime aldığım ince bir tahta ve kendi yatağımın ucundan koparttığım sünger parçası ile bütün duvarları tavana kadar deyim yerindeyse zımparaladım. Aslında tahtaladım ve süngerledim demem gerek, elimde zımpara değil tahta ve ıslatılmış sünger olduğu için ama manasız olur öyle demek. Ardından tekrar genel bir kaba temizlik, ardından yine genel bir ince temizlik. Sonunda bu işlem de bitti. Şimdi yapılması gereken sıva problemi olan yerlerin sıvanması ve ardından bütün konağın badanalanmasıydı ama içinde bulunduğumuz şartlar dâhilinde böyle bir şey ummak safdillik olurdu. Bu kadarı yeterliydi. Tabii benim ilk günkü kısa ve sadece bir gün süren birkaç odalık temizliğimin ardından iki haftamı alan bütün bu çabanın altında konakta üçüncü gün keşfettiklerimin sonrasında içime yerleşen yol bilmezlik de etkiliydi. Zamana ve düşünmeye

ihtiyacım vardı. Ne olması gerektiğini bilmek önemlidir, ne olması gerektiğini bilir hale geldiğiniz zaman hakiki manada bir değer elde etmişsinizdir ama ne yazık ki yeterli de değildir. Olması gereken o şeyin nasıl yapılacağı veya gerçekleştirileceği tamamen ayrı bir iştir ve en az ne olması gerektiğinin bilinir hale gelmesi kadar önemlidir. İçimde bu tereddüt ve soru işaretleri yeşerince soru işaretleriyle karşılaşan tüm insanların yaptığı gibi o soruları düşünür gibi yapıp beni ziyadesiyle meşgul edecek birtakım faaliyetlere girişerek o zorlu olacak zihinsel faaliyeti ertelemek, içinde olduğum durum göz önüne alınırsa fevkalade insani ve normaldi. Nihayetinde düşünmek için önümde kendime zamandan bir yol açmış ve meşguliyetim nedeniyle ise asıl sorumluluğumdan kaçmış, onu ertelemiş olmanın vicdan rahatsızlığını bertaraf etmiş oluyordum. Akıllıca olduğu söylenebileceği gibi en basit insanın bile bilinçsizce tercih ettiği bir yöntem olduğu da söylenebilir tabii. Ama sonrasında iş bitti. Yapılacak başka bir iş elbette ki bulunabilirdi ama bu artık erteleme değil kaçış olurdu ve ben bile içinde bulunduğum duruma rağmen bunu fark eder ve kendime güvenimi yitirirdim. Bunu yapmadım ve başladım.

Temizlik faaliyetim benim dışarıya duyduğum ihtiyacımı da ertelemiş oluyordu tabii, bunu dışarıya duyduğum ihtiyacın yaptığım keşif sonrası çaba sonucunda giderilecek olması yani onunla bağlantılı olması sebebiyle yinelemiyorum.

Başladım, sanırım üçüncü haftanın sonunda, yapacak hiçbir iş kalmadığı için ve yapacak hiçbir iş kalmaması ve dışarı çıkma isteğimin iyiden iyiye gün yüzüne çıkması nedeniyle.

Bir insan neden dışarıya çıkmak ister, bunun birçok cevabı olabilir. Başlangıç olarak çıkabileceği için ister. Ama daha ileri gidersek, çıkmasına bir engel olduğu için ister. Bir iç ya da dış etken nedeniyle dışarıya çıkması söz konusuysa daha çok ister insan dışarıya çıkmayı. Bununla beraber insan dışarıya çıkmayı dışarıda olmak, olabilmek için de ister. Bunun yanında

insan içeride olmamak, olmayabilmek için de dışarıya çıkmak ister. Fark edildiyse burada dışarının imkânları ile ilgili hiçbir arzu dillendirilmiyor, bizatihi dışarıya çıkma ve dışarıda olma hali içeride olmak haline göre ifade ediliyor. Çünkü dışarının imkânları nedeniyle arzuya şayan olması bir sonraki adım. Ve tabii benim içimde o da barınıyor. Barınıyordu...

Konağa gelmeden önce geçirmiş olduğum süreci hatırlayacak olursam dışarıya çıkma şansımın olmadığı açıktı. Ama duramıyordum da hele ki hiçbir şey yapmadan, sadece olduğum yerde durarak, pencereden bakarak ve konağın odaları arasında dolaşarak. Sesleri tekrar ve bu sefer sonuca kesin olarak ulaşması gereken bir çabanın ürünü olarak davet ettim içeriye, sanırım konaktaki üçüncü haftamın son günlerinde. Pencereye arkam dönük olarak tüm seslere dikkat kesilerek sabah arkadaşlarımın evden çıkıp akşam eve geliş saatlerine kadar durmaksızın. Dışarıya çıkmak ve içeride olmak... içerisi güvenli, neden bilmiyorum belki de biliyorum belki içerisi dışarısı olmadığı için güvenli, dışarısı güvenli olmadığı için içerisi güvenli. O halde isteğin dışında ya da ötesinde içimde başka bir şey daha var ki, o da dışarıya çıkmak özlemine rağmen içeride kalmaya dair duyduğum büyük iştiyak. İstediğim halde dışarıya çıkmayışımı yalnızca dışarıdan duyulan korkuya bağlamak çok doğru olmayacak. Zaten içeriyi dışarısı kılma isteği bu kaynaktan güç bulmuyor muydu biraz? İçeride duyulan güven. İnsanın kendisini evinde hissetmesi. Sesleri bir bütün olarak içeriye davet edip, bir bütünün en küçük parçalarına kadar onları ayrıştırarak algılayıp, sonra da zihnimde onların her birisine belirlenmiş yerler tedarik ederek yaptığım çalışmalar bana gösterdi ki, zaman içinde insan ait olduğu yerde bile kendisini ait olduğu yere ait kılan etkenleri sorgulayarak rahatsız kılma çabasına girişebiliyor. Bu durumda ise insana verilecek bazı cevaplar düşüyor.

Konakta rahattım, çünkü evimdeydim. Evimde olmamın sebebi fiziki olarak burada bulunuyor olmamın yanı sıra burada

kendimi evimde hissediyor olmamdı, takdir edersiniz ki bazı insanlar da evlerindedirler ama kendilerini iyi ve huzurlu ve güvende hissetmezler. Onlar fiziki olarak evlerinde olmalarına rağmen öz olarak evlerinde olmadıkları için böyle hissederler. Çünkü ev dedikleri aslında evleri değildir. Bir tür çatının altındaki bir tür dört duvardır. Ben bu açıdan bakıldığında kendimi evimde hissederken yine bu açıdan bakıldığında aslında biçim olarak evimde olmayabileceğimi de böyle fark ettim. Öz olarak evimde hissediyordum ama fiziki olarak bir zamanlar büyüdüğüm konakta olmadığım ihtimali beliriyordu yukarıdaki cümlelerim gereği. Tabii ki bir ihtimaldi sadece ama bu durumda göz ardı edilmemeliydi ve ben de etmedim, konaktaki beşinci haftamın içinde.

İnsan çevresine şüpheyle ve sorgulayarak baktığı an, bir an önce görmüş olduklarından çok başka görüntülerle karşılaşır, kati olarak. O bir an dediğim an benim için de aynı sonuca neden oldu. Düşünüyorken ve gerçek manada düşünsel çaba içerisinde yorgun düşmüşken tam gözlerimin doğrultusunda olan ve o bir an bakıvermiş olduğum kapı tokmağı... bu konağa ilk gece girerken arka bahçe kapısında da bulunan, çevrilerek açılan, çevrilerek açıldığını herkesin bildiği kapı tokmağı. O zaman hangi gerçeklik içimde hüküm sürdüğü için bir yabancılık görememiştim bilemem ama şimdi şimdi yani o an o yabancılığı görebiliyordum. Daha önce de söylemiştim, sadece önemli ayrıntılar anıdır ve hatırlanır, bu sebeple bir adamın çocukluğunun geçtiği konağın kapı kollarını hatırlaması mevzubahis olmayabilir ama annemim sanırım bir pazar günü, kahvaltı masasına bir elinde bir şey diğerinde çaydanlıkla gelmek için yemek odasına girmesi gerektiğinde babama seslenip sonra bekleyip sonra babamın hareketlenmediğini sanarak dirseğiyle kapının koluna bastırması ve kapıyı açmasının hemen akabinde babamın da annemin çağrısına geç kalmış olmanın etkisiyle hızla kapıya elini uzatması sonucu iki aynı yönde çabanın amacı aşması annemin dirseğinin ucundaki

elinde tuttuğu çaydanlığın babamın bacağına dökülmesi hatırlanabilir bir anı olacaktır. Bu anıdaki diğer hatırlanan ayrıntılara gelecek olursak mesela onlar neden hatırlanmaktadır? O günün bir pazar günü olması; çünkü babam yalnızca Pazar günleri pijamalarıyla otururdu pazar kahvaltısına. Peki, babamın pijama giydiğini nasıl hatırlıyorum, annemin kıyafeti aklımda yokken... Çünkü çaydanlık döküldüğü an hemen pijamanın bacağa olan bolluğundan faydalanmışlardı hem annem hem de babam ve nihayetinde bacak önce soğuk suya tutulup sonra merhem sürüldükten sonra oturulan gecikmiş kahvaltı sofrasında Allah'tan pijama vardı bacağında pantolonu çıkartana kadar alimallah haşlanırdı bacak, türünden cümleler kurulmuştu. Peki, kapı tokmağı ya da kolu ile bağlantı? Nihayetinde kapıda tokmak olsaydı annem çaydanlık olan elinin dirseğiyle kapıyı açma konusunda bir girişimde bile bulunamazdı. O halde bütün kapı tokmaklarına bakılacak ve karar verilecekti. Kalktım ve bütün kapı tokmaklarını kontrol ettim, yanılmamıştım konakta bir tane bile kapı kolu yoktu, hepsi çevrilerek açılan kapı tokmaklarıydı. Bir soru da şuydu tabii zihnimin ürettiği; ya sonradan değişmişse? Ama cevap açıktı; önce kapı tokmağı vardı. Kapı kolları sonradan çıktı. Önce kapı kolu vardıysa ve sonradan değiştiyse yine kapı kolu yapılmış olmalıydı. Çünkü her yerde gördüğümüz; önce kapı tokmağı varken bile yapılan değişiklik kapı koluna doğruydu. Açıktı ve birinci adam haklıydı, burası benim çocukluğumun geçtiği konak değildi. Burası benim evim değildi.

Ama burada kendimi evimde hissediyordum. Bunun tek açıklaması olabilirdi.

Tam emin olmamakla beraber üçüncü günü ilk andığım gün olan ikinci haftanın filan içinde yahut üçüncü haftanın falan başında olmalıydım o an. Daha önce de dediğim gibi nasıl olacağını o an keşfetmiştim, yani üçüncü günü ilk andığım gün olan ikinci haftanın içindeki o gün. Sonra da yukarıda anlattıklarımı yaşadım. Ve en son ne dedim; burası benim

çocukluğumu geçirdiğim ev değildi, burası benim evim değildi, ama kendimi evimde hissediyordum. Bunun tek açıklaması olabilirdi. Kendimi evimde hissedişimin nedeni içinde bulunduğum evden, onun sahip olduğu özelliklerden kaynaklanmıyorsa şayet, tek açıklaması olabilirdi. Kendi kendimi tartarak, gözlemleyerek ve düşünerek kendimi evimde hissedişimin bu evin özelliklerinden kaynaklanmadığını da bulduğuma göre... buldum mu gerçekten?

İlk bakışta söylenecek şey güvendi. İçimde duyduğum, duymaya başladığım güven. Evin özellikleri dediğim şey burada öne çıkıyor zaten, duyduğum güven acaba bu evden mi kaynaklanıyordu? Etkili olabilirdi ama sebep değildi, sebep daha içerideydi. Evin daha içinde değil, benim daha içimde. Buna düz mantıkla kendi içinde özgürlüğe kavuşmak da diyebilirim, burada yaşadıklarım, düşündüklerim ve çabam sonucu kendim olmayı başarabilmek de diyebilirim. İnsan kendisi olabildiği yeri evi beller, orası kaçınılmaz bir biçimde kendisine ait ve kendisini kapsayan yegâne yerdir artık ama bunun yanında orası artık sadece bir çatıdan ve üç beş duvardan müteşekkil de değildir. Kendisi olabilmeyi başarabilen insan artık her yerde kendisidir, bu açıdan her yerde özgürdür ve bu açıdan her yer diye bir şey kalmamıştır, yerlerin mekânların önemi yitmiştir. Üçüncü gün hafifçe içimde uyanan ve sonraki günler içimde şekillenen ve daha sonraki günler içimde uyanması ve şekillenmesi itibariyle çabamla kendisini var kılan -çabam sadece ve sadece bir aracı olabilirdi, gerçeğe ulaşmak bir beceri değil bir lütuf meselesidir nitekim- anlayış kesinliği ile artık karşımda, hatta değil karşımda, içimdeydi. Sadece cehaletin uzun sürecinde insanın kendisine olan inancında oluşan kaçınılmaz şüphe gereği bir ispata daha ihtiyaç duyuyordum. Daha doğrusu sınamaya gereksinimim vardı. Bunu da yapabilirdim ve yapmalıydım. Artık çocukluğumdan beri hiçbir zaman başaramadığım o şeyi başarmışsam, becermişsem, kendim olabilmişsem mutlak manada özgürlüğe kavuşmuş

olduğum söylenebilirdi, bu durumda artık dışarısı diye bir şey bir yer kalmamış demekti, bu durumda her yer artık aynıydı benim için, bu durumda dışarıya çıkabilirdim ama riski de göz ardı etmek içimden gelmiyordu, mutlak ve kati bir biçimde içimdeki güvene güveniyor olsam da. Temkinli olmaya şartlanmış insanların basit alışkanlığı diyelim. Bu yüzden akşamın olmasını bekledim ve arkadaşlarım geldiğinde konuyu onlara açmak istedim. Anlayacakları ölçüde anlatabilirdim sadece bunun farkındaydım ama gerekirse bir zamanlar benim için dışarısı olan o yerlerde yaşadıklarımı da anlatmaktan çekinmeyecektim nasıl olsa, çekinmem için bir sebep kalmamıştı çünkü. Ama arkadaşlarım o gün ilk defa gece yarısına kadar gelmediler. Cumbada oturup bekledim, önce hava kardı, sonra sokak karanlığa gömüldü, sokak lambalarının ışığı hiçbir şeyi aydınlatmaya yetmez oldu. Sokakla beraber konak da zifiri karanlık içinde kayboldu ve havaya kaldırdığım elimi bile görmez oldum. Bu durumda beklemeye devam etmenin bir manası olmayacağını bildiğim için cumbada oturduğum şekilde kapattım gözlerimi ve gözlerimin açık haliyle kıyasladığım zaman bile ufkumda hiçbir değişiklik olmadığını görerek şaşırdım. Ve sonra şaşırmak da bana anlamsız geldi. İçeride dışarıyla ilk defa bu kadar katıksız tanışıp, içeride esir kalarak dışarıya muhtaç bir biçimdeyken, içeriden dışarıya duyulan arzu içinde, dışarıyı içeri buyur edip sonra da buyur ettiği tüm ayrıntılarla ilk defa görüyormuş gibi tanışıp, en sonunda dışarıyı içeride öldüren ve dışarının ölmesiyle, dışarıyı öldürme çabası karşılığı birdenbire kendisi olabilmeyi başarabilmiş ve özgürlüğe ulaşmış olduğunu fark eden ben, karanlığın içinden geçtiğim karanlığın önceki karanlıktan bir farkının olmadığını görünce şaşırmamalıydım. Hiçbir karanlığın bir diğer karanlıktan farkının olmadığını bilmeliydim. Ve hiçbir aydınlığın bir diğer aydınlıktan farkının olmadığını da tabii. Ve denizin karşısındaki bir büyük ev ile dağın başındaki bir ağaç kovuğunun birbirinden farkının olmadığını. Ve dünyada birbirinden farklı hiçbir yerin olmadığını. Sadece

karanlığın olduğunu ve sadece onun karşısında aydınlığın olduğunu bilmeliydim artık. Ve yeterince yükseğe çıkabilmişsen aslında sadece aydınlığın olduğunu, aydınlığın olmadığı yerde karanlığın oluştuğunu, var olanın sadece aydınlık olduğunu bilmeliydim artık. Biliyordum artık. Sokağa çıkmamda bir sakınca olamazdı artık. Çıkacağım hiçbir sokak içimdeki sokakların bana vaat ettiğinden fazlasını veremezdi. Mutluluk ya da acı, güven ya da tehlike. Hepsi bende mevcuttu zaten. Arkadaşlarımın gece yarısını saatler geçe konağa girdiklerini duyduğum halde kalkma gereği hissetmedim bu yüzden. Sabah olduğunda onlarla birlikte dışarıya çıkacaktım ve nereye gitmek istersek oraya gidecektik. İhtiyaç duyduğum için değil, artık ihtiyaç duymamayı başardığım için insanların çıkmak diyeceği şeyi yapacaktım zaten. Hiçbir karanlık içimdeki kuyudan daha tehlikeli, hiçbir gökyüzü içimdekinden daha mavi olamazdı nasıl olsa.

5.

Sabah mutlu ve son yıllarda hiç olmadığım kadar huzurlu uyandım. Sanki bir yaz günü serin bir odada, pencereden içeriye tertemiz bir havayla giren kuş sesleri, böcek sesleri, ağaç dallarının, yapraklarının hışırtısı eşliğinde bahçedeki tulumbadan su çeken ilk aşkımın testide taşıdığı suyu, içinde uyuduğum eve doğru taşırken, küçük ayaklarının yere bastığı zaman çıkan o inceden ezilen toprak sesiyle uyanır gibi. Birazdan onun başucuma ıslak ellerini alnıma sürüp de kurulayarak geleceğini, o küçük ayaklarıyla bu sefer uyandığım odanın ahşap zemininde pıt pıt sesler çıkararak yürüyeceğini bilerek, bunların olacağına dair içimde duyduğum güvenle tembellik edip, gözlerimi açmayı onun nemli eliyle benim alnıma dokunmasına kadar erteleyerek. Huzuru nasıl tarif edebilirim? Kerpiç duvarlı ahşap zeminli tek kat bahçeli bir köy evi ve o evle asla bağdaşmayacak şehirli ve gözleri beni

hiç görmemiş ilkokuldaki, en saf halimdeki ilk hayal kırıklığım ilk aşkımı buluşturmaktan ve ömrüm boyunca zayıf bünyemden dolayı hiç pencere açık yatamamış olduğumu da unutmadan, sıcağı sadece serin bir gölgelik varken, hani cennet tasvirlerindeki gibi, kuş ve böcek sesleriyle de süslemekten başka. Huzur hep en çok isteyip de yaşayamadıklarımızda gizli değil midir? En saf halimizdeyken isteyip, yıllar boyunca istediğimizi bile çoktan unuttuğumuz ve hatırlayınca da ölmekten beter olduğumuz...

Adlarını bilmediğim ama adlarına gereksinim duymadığım arkadaşlarım konakta değillerdi. Odaların hepsini tek tek dolaştım ama onları bulamadım. Galiba ben uyanmadan önce uyanmışlar ve beni uyandırmadan yine çıkmışlardı. Akşama kadar sokaklarda ne yaptıklarını bilmiyordum ve hiç sormamıştım ama herkesin kendisine göre bir meşguliyetinin muhakkak var olduğunu biliyordum. Onlar da bu açıdan kendi işlerini yapıyorlardı. Diğer insanların onların yaptığı işe gerçek manada iş demememeleri ya da o işe iş gözüyle bakmamaları diğerlerinin sorunuydu, onların değil. Genel kabuller oluşurken adı üzerinde genele bakılırdı da oluşurdu, herkese bakılmazdı. Bazı insanlar genel kabuller oluşurken yok sayılırdı ya da onlara toplumun dışkısı olarak bakılırdı. Dışkı benzetmesi sadece arkadaşlarımın kötü kokmasından kaynaklanan bir benzetme değildi, hayatın iyi çalışan yanlarının iyi çalışmaya devam etmesi için bir şeylerin posa olması, öğütülmesi, dışkıya dönüşmesi kaçınılmazdı. Ama eminim ki tarih boyunca hiç kimse bir dışkıyı karşısına alıp da sen kimsin diye sormamıştı. Sorsalardı görevini herkesten daha kusursuz biçimde yerine getiren bir insanın tavrı ve güveniyle, yaşadığınız hayatı bana borçlusunuz dercesine bir cevap almaktan korkarlardı. Bu yüzden sormadan onlara kısaca dışkı derlerdi. Onlarsa kendilerine dışkı dendiğinden bile bihaber efendi efendi efendilik yaparlardı. Adlarını bu yüzden merak etmediğimi söylemeyeceğim tabii, benimkisi tamamen meraksızlık.

Sorduğumda aldığım cevaplardan tatmin olacağım bir günüme gelmiş olabilirdi isim mevzusu, ya da sorduğuna aldığı cevaptan çok cevabı verenin kim olduğuyla ilgilenen bir insan olabilirdim pekâlâ. İnsanlar çeşitlidir.

Arkadaşlarım konakta olmadığına göre yapacak bir şey yoktu, gezimi kendim yapacaktım. Bu yüzden öncelikle çok fazla hissetmediğim ama insani ihtiyaçlar ve yaşamın sürerliği gereği var olduğunu bildiğim açlığımı bertaraf etmem gerekiyordu. Bu amaçla birinci adamın odasına girerek bir gün önceden arta kalan ve ne olduklarıyla ilgilenmediğim yiyeceklerle karnımı doyurdum. Sonra konağın dış kapısına kadar yürüdüm güvenle ve kapıyı açtım. Gördüğüm sadece ve sadece bir sokaktı ilkin. İlk adımı atıp arkamda kalan kapıyı kapattıktan sonra da değişmedi bu gerçek. İçinizde sindirdiyseniz eğer sizi şaşırtan gerçekler normalleşir, buna şaşıracak değildim. Aştığım mesafeler bu şaşkınlığı imkânsız kılıyordu zaten, şaşıracak olsam dışarısı benim için hâlâ dışarısı olurdu ve bu itibarla zaten çıkmaya tevessül etmezdim. Bunlara dönmemeliyim yine diye geçirdim içimden, sokakta yürürken. Bu arada konağın karşısında dediğim kötü hoparlörlü caminin, konağın karşısında değil, sokağın sonundaki parkın karşısında olduğunu gördüm. Yakın denenin uzak olduğunun fark edilmesi bile içinde bulunduğum hâl açısından beni haklı çıkarıyordu, ne mutlu bana. Güvenle sırıttım. Ya çocuklar nerede? Onlar her yerdeydi, sokaktalardı, parktalardı. Gürültüyle oynuyorlardı ama kendi doğallıkları gereği hareket ediyorlardı. Gürültülerine kızmak için çocukluğun doğasını reddetmek gerekiyordu. Bu benim için zaten söz konusu değildi ama bir realite olduğu için ifade etmek durumunda olduğumu ifade edeyim. Her anın hazzını yaşayabilecek olgunluğa erişen birisi olduğum için öncelikle parkta oturdum biraz ve etrafımı izledim, nefesler aldım. İnsanları gözlemledim. Yaşıyorlardı işte. İçlerinde ne olduğu başka bir parantezin içerisine sığdırılmalıydı, insanlar içlerinde ne olursa olsun birtakım

davranışlara devam ediyordu, kaçınılmaz olarak. Bazı genç kadınlar muhtemelen evlatları olan küçük çocukları getirmişlerdi parka ve onlarla ilgileniyorlardı. Bazı yaşlı kadınlar muhtemelen torunları olan küçük çocukları getirmişlerdi ve onlar da ilgileniyorlardı yanlarındaki veya etraflarındaki küçük varlıklarla. Parka kendi kendilerine gelebilme hürriyetine sahip nispeten büyük çocuklar da kendileriyle ilgilenerek bir şekilde onlarla ortak bir payda içinde barınıyorlardı. Kendileriyle ilgilenebilme kudretinde olanlar ve kendileriyle ilgilenebilme kudretinde olmayanların haricinde, kendileriyle ilgilenebilme kudretinde olmayanları oraya getirerek onlarla ilgilenmiş olan genç ve yaşlı kadınların da kendileriyle ilgilenme kudretine sahip olduklarından hareketle bir şekilde oraya kendileriyle ilgilenme kudretine sahip olmayanları getirerek bizatihi kendileriyle ilgilendiklerini söylemek de yanlış olmayacaktı. Başkaları için yaptıklarımız, o işi yapan biz olduğumuz için tabii ki bizi de ilgilendirirdi nitekim. Çocuğunu parka götüren anne, çocuğuyla parka giden annedir aynı zamanda. Aynı zamanda çocuğu tarafından parka götürülen annedir, çocuğunu parka götüren anne. Park çocuk için neyi ifade ediyorsa, anne için de, çocuk için olduğu kadar ya da o şekilde olmasa da bir şey ifade eder ve o anne o parka götürme eyleminde kendi hayatına dair edinimlerde bulunur kaçınılmaz olarak. Orası ve o an yaşamın bir parçasıdır ve yaşanmaktadır yani. Parka gitme, anne ile parka gitme; parka gitme, çocuğu ile parka gitme... Hem parkta olmanın, hem annesi tarafından parka götürülmenin hazzı; hem parkta olmanın, hem de çocuğu ile parkta olmanın hazzı. Bunları parktaki manzara nedeniyle annemi hatırladığım için andığımı ifade edeceğim şimdi ama arkasından gelecek şeyi çok güçlü bir şekilde hissettiğim halde ne olduğunu bilmediğim için ifade edemeyeceğim. Hatırlananların bu kadar pus içinde ve bağsız olmasına bir mana vermeye çalışarak düşündüm bu sebeple uzun diyebileceğim bir süre. Ama gerçekten bir yere ulaşamadım. Hatırladığım o ki, parka geliyorduk annemle ve ben oynuyordum ama

kendimi iyi hissetmiyordum. Neden? Cevabım yok, içimde bir yerlerde saklı. Zamanı gelince diyerek geçiştirmek istemesem de görmediği bir şeyi görecek kadar yaklaşana kadar beklemek zorunda olan her insanın yapacağını yaptım. Parktan ayrıldım usul adımlarla ve yaşayarak. Ne hoş ifade, yaşayarak... İnsan var olmayı başarabildiyse değerlidir hayat.

Parkın diğer yanından çıktım, caddeye bakan tarafından, bu arada güvercinler çekti dikkatimi. Güvercinler daha yakın bazı anıların canlanmasına sebep oldu ama kayda değer olmadıkları için sanırım üzerinde durulması gereksizdi. Cadde boyunda yürümeye başladım. Çok insan vardı, hem benim yürüdüğüm doğrultuda yürüyen, hem de karşı yönden gelen. Keza caddenin araçlar için ayrılmış kısmında da çok insan vardı, özellikle otobüslerin içinde. Güzel gözlerini etraflarını izlemek için kullanıyor ve yani sürekli etraflarına, sağlarına sollarına bakıyordu otobüslerdekiler. Ama bunu merakla ve bir şey görmeye çalışır gibi hızla yapmıyorlardı, öylesine bakıyormuş gibi yavaş ve umarsız yapıyorlardı. İnsanların hayata bu kadar kayıtsız kalabilmeleri, içinde bulunduğum hâl açısından benim için manalandırılabilir türden bir tavır değildi. Caddenin benim olduğum kısmında yani yayalar için ayrılmış kısmında yürüyenler ise genelde önlerine bakıyor ve ara sıra sağlarına ve sollarına dönüyorlardı. Onların yaptığı biraz daha bilinçli bir bakma bakınma eylemiydi sanki. Bu da anlaşılır bir şeydi, onlar yollarında kendi yetilerince ilerlemek zorunda olan insan türünü temsil eder bir haldeydiler yürümek zorunda veya durumunda oldukları için. Otobüstekiler gibi bir araç nedeniyle yetileri körelmiş ve ihtiyaç duymadıkları için kullanmadıkları özelliklerini hemen unutmuş o özelliklerin kırıntılarını oyalanmak için kullanan insan türünden değillerdi. Bu gözlem sonucu bir nebze de olsa güvenimin kırıldığını itiraf etmeliyim ama insanın içindeki güven duygusu belirli bir işi ifa etmeye yarayacak türün haricindeki güven

türündense, herhangi bir iş, oluş, amaç tarafından kısıtlanmaksızın, kendisi ve hayat ile arasındaki irtibata dairse, bir şekilde kırılması zaten kaçınılmaz olduğu için ve ben de bunu gayet iyi bildiğim için, aldırmadım.

Küçüklüğümde de yürüdüğümü hatırlıyorum. Çok küçüklüğümde değil, kastım galiba lise yılları. Uzun bir yokuşu bir solukta çıkışım gözümün önünde, sonra oradan üniversitenin kapısına kadar yine yürüyüş. Babamı bekliyorum evet. Bu çok net işte. Babam üniversitede çalışıyordu, galiba profesördü, galiba bunu daha önce söylememiştim. Belki de söylemiştim, emin değilim. Ama o zaman lise yıllarımda olamam, babam ben liseye başlamadan önce ölmüştü. Galiba... ortaokula gidiyor olabilirim, insan hatırlarken kendisini görmez, kendisinin gözünden etrafı görür ve etraf genelde aynıdır. Algı farklıdır sadece, görünenleri algılayış değişir zaman içinde. Neden babamı işinden almaya gidiyordum, nereden çıkıyordum yola, bundan pek emin değilim. Evden olabilir, öğleden sonraları olabilir. Annemi hatırlamıyorum bu zaman aralığında. Annem daha önce kaybolmuş zihnimde. Onun da öldüğünü biliyorum ama ne zaman? Asıl soru şu; annemin ölümü benim hangi zamanıma rastlıyor? Bu ülkenin insanı için geçmiş belirli zaman aralıkları olarak hatırlanır ve tek gerçek imge okuldur. İlkokula giderken, liseye giderken denir, ben de öyle yapıyorum. Başka bir referans noktam yok diyeceğim şimdi ve bu bana hoş gelmeyecek.

Geçmiş özellikle net değilse çabuk yoruyor. Konaktaki arkadaşlarıma çarçabuk konak hayatımı anlatışım, anlatabilişim konakla ilgili birçok anının zihnimde net bir biçimde barınıyor olmasından değildi tabii, orada gözümün önünde olduğu için bazı imgelerden hareket ediyordum kolaylıkla. Birçoğu uydurma da olabilir, pek emin değilim. Bana uydurma değilmiş gibi geliyor, ama annemin ölümünün bile benim hangi zamanıma denk düştüğünü hatırlayamazken, durum izah edilebilir gelmiyor şimdi. Aslında izah edilebilir. Ortaokul

döneminde filansam yaşım gereği üzücü olan bu olayı derinlere saklamış olabilirim. Ama ne kadar derine saklamış olursam olayım, bunca mesafeyi aştıktan ve kendim olabildikten sonra hâkim olmalı değil miyim en azından kendi hayatımdaki tüm gerçeklere? Belki bir yerlerde yanılıyorumdur. Olabilir mi?

Komik geldi, denize yaklaşmışken denize benden daha yakın duran bir adamın, elindeki kamışla o kadar hareketsiz bir biçimde ayakta dikiliyor ve bekliyor olduğunu görmek. Gülmektense yanına biraz daha yaklaşıp onun yaşantısını kendimce anlamlandırmaya çalışmayı tercih ettim, çözemediği bir geçmişle mücadele edemez insan, yenilgiyi çaktırmadan kabul eder nihayetinde. Çaktırmayışım, hemen başka bir araç buluşum kayda değer. Şapkası olmayan balıkçı iyi bir araç. Üstelik engin bir denizin kenarında. En güçlü imge denizdir, gökyüzünden sonra, buna da kati bir şekilde inandığımın altını çizeyim yeri gelmişken.

Ama şapkasız ve hareketsiz balıkçının yanında fazla bekleyemedim, beklentim karşılandığı için sanırım. Balıkçının denize karşı yaptığı ile benim onun yakınında ona bakarak yaptığım benziyordu birbirine. Onun beklentisi denizdendi ve aracı elindeki kamış ve bizatihi hareketsizliğiyle örülü bekleyişiydi. Bunu anlamak da benim beklentim olduğuna göre, artık yürümeye devam edebilirdim, nasıl ki o yeterince balık tuttuğuna inandığı zaman buradan gidecekti.

Basit şeyleri çok büyütme diye de söylendim içimden kendime bu arada, itiraf etmeliyim, hayatı anlamlandırma çabası gibi görülecek bu küçük anlamlandırmalar nihayetinde tüm insanların aynı güdü ve dürtülerle hareket ettiğini gösteriyor gibi olsa da fazlasıyla yüzeyseldi sonuçta. Ya da sıradanlığımı muhafazaya devam edebilmek için öyle düşünmem gerektiğini hissediyordum ve bu sebeple bunları söylüyordum ben. Öyle ya da böyle, asli ya da yüzeysel, hayat sadece ve sadece yaşadığımızdır.

Öğleden sonra oldukça bitkin düştüğümü fark ettim ama konağa dönmek neredeyse bütün attığım adımları terse doğru da olsa yinelememi gerektirdiği için karamsarlığa itti beni. Bilgiye sahip olmanın insanı daha dirençli kılacağını sanıyordum üstelik. Belki de bu basit genellemelerin insanı bazen yanılgıya sürükleyebileceği bilgisine sahip olmak manasına geliyordu ve bunu şimdi tecrübe etmek bu bilgiye şimdi sahip olmak olduğundan beni şanslı kılıyordu ama insan yorulduğu zaman zihni de yoruluyor. Bunu büyük bir iştahla kabul etmek ve üzerine yeni açılımlar getirerek düşünmek yerine daha sonraya erteledim. Birazdan hava kararacaktı ve artık orası benim evim de olsa konağın yolunu karanlıkta bulabileceğimden emin değildim. Bir yerin manasını sindirmekle o yere götüren yolun bilgisine sahip olmak farklı şeylerdi demek. Çoğunlukla aştığımız yolun bilgisiyle varılan yerin manasına ulaşıyor olsak da.

Hava kararırken dönüş yoluna geçtim ama içimde bugünümle ilgili inceden bir hayal kırıklığı belirmişti. Buna bir mana veremedim. Beklentinin bitmiş olması anlamına sahip bir insan her şeye rağmen bir şeyler mi bekliyor, ben bu dolaşmadan bir şey mi elde etmeyi umuyordum, bir şeye ulaştığımı düşündüğüm için bu dolaşmaya hak kazandığımı düşünüyorken üstelik. Yeni sorular belirir gibi oldu aklımda. Baktığım her yeri ve o yerlerdeki her şeyi kendi aklımın içinde olabildiğince doğru biçimde anlamlandırabiliyordum, bunun örneklerini yaşamıştım gün boyu ama... birden anladım. Ya da anlar gibi oldum. Her şeye netti, anlamlandırılabilir nitelikte ve açıklıktaydı ama geçmişe bakmak hususunda ciddi zorluklar yaşıyordum hâlâ, memnuniyetsizliğimin sebebi bu olabilirdi. Yolda yürüyorken yeni fark ettiğim bu olasılığın etkisiyle sordum kendime;

Kimsin sen?

Cevap verdim, çok net.

Benim.

Adın ne?

Benim adım M.

Aslında sadece adın ne denmişse, sadece adım M, ya da M denebilir ama benim adım M demek hoşuma gidiyordu.

Herhangi bir dış etken nedeniyle huzursuzluk duyuyor musun?

Hayır.

Herhangi bir iç etken nedeniyle huzursuzluk duyuyor musun?

Hayır.

Mutlu musun?

Bağlam dışı bir soruydu, sorumu geri aldım. Sormanın keyfine vardığım için saçma sorulara meylediyordum galiba.

Yeni bir soruya hazırlanırken parkı gördüm ileride ve hemen vazgeçtim sorudan. Zaten bir şeye ulaşmaya filan çalıştığım yoktu, konağa iç sıkıntısıyla dönüyor olduğumdan sıkıntı üzerinde çaresizce durarak yolu kendime çekilmez olmaktan kurtarmaya çalışıyordum sorularla sıkıntıyı keşfe dair bir şey yapıyormuş gibi görünerek. İnsan kendisini kandırabildiği müddetçe mutlu olabilir. Bu arada mutluluk biraz önce bağlam dışıydı şimdi birden bağlamın içine dâhil oluverdi, herhalde bu da ne demek istediğimi anlatmıştır.

Parka girdiğim zaman zihnimde belirmesi muhtemel soruların iyiden iyiye ertelendiğini hatta belki de yok olduğunu hissettim. Bununla beraber soruların bitişinin hayatın bitişine denk düşebileceği ihtimalini de güçlendirdim içimde. Konağa girerken ise bütün günü düşünürsem aslında hiçbir şey yapmamış olduğumu fark ettim. Aslında bu da bir açıdan üçüncü gün kurduğum gerçekliğin ispatıydı. Hoşlandım gerçeklikten, ispattan ve kendimden. Gülümseyerek vurdum kapının tokmağını. Arkadaşlarımın konakta olacağını tahmin ediyordum hava iyice karardığı için ama kapıyı açan olmadı. Sorun değil dedim kendime, arka avluya dolaştım ve ilk gün

konağa girdiğim kırık camlı bahçe kapısından girdim içeriye. Gece yarısına kadar bekledim ama arkadaşlarım yine gelmedi. İnsan özgürlüğe kavuştuğu zaman yalnızlığa da mahkûm oluyordu galiba.

6.

Bana kendinden bahseder misin? Ara sıra insan ayna karşısına geçip kendisine böyle seslenmeli. Ne işe yarayacağını düşündüğüm için böyle söylediğimi bilmiyorum, sadece hoşuma gitti şimdi, birden aynayı görüp... ama böyle başlamaz. Sabah belki aynı saatte kalktım ve diğer sabahlar yaptığım şeyleri yaptım. Arkadaşlarıma baktım tabii arada, onları merak ediyordum ne de olsa ama odaları boştu. Hem efendinin, hem de efendinin. Onları yine bulamamış olmanın bana ne hissettirdiği hususunda kesin bir şey söyleyemem. Mana veremiyorsanız bir şeye, o mana veremediğiniz şey hakkında şunu hissediyorum da diyemezsiniz kolaylıkla. Önce anlamanız gerekir, sağlıklı ve tutarlı bir hissiyata sahip olmak için. Bu her zaman eve belirlenmiş saatte gelen bir ev arkadaşınızın eve iki gün gelmeyişi türünden bir şey değil, tahmin edileceği üzere. Neden yoklar, önce geç geldiler sonra görünmez oldular gece, acaba geç gelip erken mi çıktılar, yoksa hiç mi gelmediler ve hatta gerçekte yok mu onlar, benim yalnızlıktan ürktüğüm bir sürecimin zihin oyunu muydular, bir fikrim yok. Son düşüncemde sadece kafamın karışık olduğunu göstermek istedim tabii, yoksa öyle bir düşüncem yok. Var da inandığım bir şey değil. İnsan gün içinde yaşadıkları olayların paralelinde birçok şey düşünür ama bunlardan sadece bazılarını benimser ya da onlara inanır. Nihayetinde odalardan aklım karışık ve hatta düşünceli bir biçimde çıktıktan sonra üst kattaki geniş koridorda yürürken onu gördüm. Yani kendimi gördüm. Aslında ne onu demek doğru ne de kendimi demek doğru, koridorda yürüyordum ve duvardaki aynayı gördüm. Bu aynayı

hatırlamıyordum demem bazı gerçekleri ifade etmek açısından son derece yetersiz kalacak, zira ben bu konağın tüm duvarlarını neredeyse tırnaklarımla kazımıştım temizlik yaptığım ilk günler. Bu ayna burada değildi. Sadece burada değildi değil, hiçbir yerde değildi, bu konakta böyle bir ayna yoktu. Hatta bu konakta böyle olmayan bir ayna bile yoktu. Bu konakta insanın kendi suretini görmesine ve kendi suretine bakmasına yarayacak herhangi bir araç gereç, alet edevat, eşya veya hırdavat yoktu. Bu ayna buraya yeni gelmişti. Bu ayna buraya yeni gelmişse anlatımın başında onu gördüm demem yanlış olmayacaktı. Yok değil de bu ayna buraya yeni getirilmiş ise yanlış olacaktı. Bu durumda cümlenin başında kendimi demem doğru olacaktı. Ama kendimden önce aynayı görmüş olduğum için aslında bu da doğru olmayacaktı. Bu durumda anladım ki benim aklım konaktaki arkadaşlarımda takılı kaldığı için düşünmekte zorlanıyor ve zorlanmama rağmen düşünmeye çalışarak kendimi oyalıyordum. Ama insan kendisini oyalamak için düşünüyorsa o düşüncelerin herhangi bir üretime sebep teşkil etmesi mevzubahis olamaz. Düşünce ancak kendisi için yapıldığı zaman anlamlı olabilen bir şey. Sonuçları ise bir tarafa ayıralım.

Aynanın tozuna baktım ilkin. İçinde bulunduğum durumda çok akıllıca bir hareket olduğu için kendime mahcup oldum bu sefer. Ayna tozlu değildi. Ben aynanın burada olduğunu fark etmeden onu temizlik sırasında silmiş olabilirdim, bunun yanında varlıklarından şüphe ettiğimi söyleyerek aklımın karışıklığını ifade etmiş olmak istediğim arkadaşlarım da temiz bir halde getirmiş olabilirlerdi onu. Onu değil, bunu. Bunu derken elimle gösterdiğimi de ekleyeyim. Ama bunların şimdilik benim için anlamlı olmadığının da altını çizmeliyim. Önemli olan şuydu; "Bana kendinden bahseder misin?"

Bir insanın bu soruyu ya da dileği diyelim kendisine yöneltirken amacı genellikle bellidir. Ayna karşısında kendisine bakıp, bana kendinden bahseder misin demek insanın çok da samimi

olmayan bir şekilde kendisi karşısında bir role soyunmasının tezahürü sayılabilir. Ama öncesinde tam da samimi sayılabilecek şekilde bir gönül kırıklığının ya da zihin bulanıklığının söz konusu olması gerekir. Samimi bir arızadan, gayrisamimi ve deyim yerindeyse naylon bir hâl hareket çıkarmak da insanın çiğliğiyle alakalı olabilir. İnsan en büyük hayal kırıklığını; çektiği o sonsuz acının aslında tüm insanlar tarafından bir zamanlar bir şekilde çekilmiş veya halihazırda çekiliyor olduğunu fark ettiği an yaşar. Nitekim o an çektiği sonsuz acı nedeniyle kendi içinde farklılaşarak çıktığı kürsüden paldır küldür aşağıya yuvarlanmıştır. Ama işte olgunluk da tam orada başlar. Tüm bu olanlar henüz olmamışsa veya olmuş da sen görmezden gelmişsen, ayna karşısında kendine; bana biraz kendinden bahseder misin, diye sorabilirsin. Bu durumda kendimi içinde bulunduğum hâl üzere değerlendirecek olsam, kendimi hiç ciddiye almaz ve tüm olanların beni neden bir parça daha olgunlaştırmaya yaramadığı üzerine düşünürdüm. Ama bunu yapamam, zira ayna karşısında bana biraz kendinden bahseder misin diye soran ben olsaydım tüm bu söylediklerim geçerli olacaktı. Ama tahmin edildiği üzere durum bu değildi. Galiba aynada görmekte olduğum suret bana sormuştu o garip soruyu. Aslında garip olan soru değildi tabii, nitekim bu cevabı ölçüsünde acayipleşecek bir soru sayılmazdı, ama aynadaki aksinizi kendiniz sayarsanız ve bu itibarla bu soru kendinizden size doğru sorulan bir soru hüviyeti kazanırsa işler biraz garipleşiyordu. Ben kendime sordum demek, farkında olduğunuzu kendi yüzünüze vurmanız manasına gelirdi. Kendim bana sordu demek ise haliyle benim farkında olmadığım bir şeyi kendim benim yüzüme vurdu demek olurdu. Bilinçaltı filan diyerek işin içinden çıkar bazı insanlar ama ben şimdi konuyu uzatmak istemiyorum. Mevzuya dönelim.

Önce olduğum yerde kalakaldım ve sorunun mahiyetinde gözden geçirdim bazı gerçekleri. Tutup aynadaki aksimle muhabbete girecek değildim ama bu, cevabı kendimce

düşünmeye değer bulmamam anlamı taşımazdı. Sorunun olduğu her yerde ciddiyete ihtiyacımız olduğunu bilerek gözden geçirdim kendimle ilgili bazı gerçekleri. Çok uzun sürmedi, birkaç saniyemi aldı, tamamlanmadan da kaldı çünkü tam o esnada kapı çalındı. Kapının tokmağına vuruluyordu hızla. Döndüm aynaya sırtımı ve aslında kendime sırtımı. Kendim de bana dönmüş oldu kendi sırtını. Bu basit hareketteki ironiyle soru ve cevap arasındaki ilişkiyi düşünerek merdivenlere yöneldim, aşağıya indim. Kimin geldiğini hiç merak etmeden kapıyı açtım. Gelen Z idi.

Kapıyı açtığımda nasıl göründüğümü biliyordum. Birkaç saniye önce ayna karşısındaydım ne de olsa ama Z bana bir yabancıya bakar gibi baktığında, ayna karşısında olanlar nedeniyle düşündüklerimin doğru olduğuna kanaat getirdim. Aynada gördüğüm kendim, dışarıdan görülen ben idim ve o ben, bana kendinden bahseder misin, demişti. Benden fazlasına sahip olduğu bu itibarla kesindi. Bu yüzden Z bana bakıp da kendimi görürken ve ilk defa görüyormuş gibi gözleri fal taşı gibi açıkken yapmam gereken tek şeyi yaptım. İki elimi ona doğru uzattım ve "Kendine gel, benim, M..." diye söylenerek omuzlarından sarstım onu.

"Farklı göründüğümü biliyorum, aslında ben farklılık görmüyorum baktığımda ama dışarıdan bakanların göreceğini biliyorum, ben farklılığı konuşunca anladım ama sizin için bu bir şey ifade etmez, çünkü ben konuştuğumda siz benim dışımda olduğunuz için söz benim tarafımdan söylenmiş gibi görünür, konuşanın ben olduğumu sanırsınız, neyse bunlar uzun hikâyeler, ayaküstü konuşulmaz ama meraklanma nasıl görünüyorsam görüneyim şu an karşında olan ve konuşan benim, bir başkası değil. İçeriye gelsene."

Sözlerime de tıpkı görünüşüme olduğu gibi yabancı kaldı sanki. Onu elinden tutarak içeriye buyur ettim ve kapıyı kapattım. Hâlâ dikkatle yüzüme bakıyordu. Sonra başını eğdi ve

galiba derin bir nefes aldı. Saçlarını eliyle arkaya atarak tekrar baktı bana.

"Merhaba," dedi. Sadece bu kadar. Gülümsedim ona içtenlikle.

"Merhaba, nasılsın bakalım?" diye sordum yine içtenlikle. Şaşkınlık içindeymiş gibi hareketler yaptığını söyleyebilirim. Çok fazla hareket yoktu da, bakışı, duruşu, elini saçlarına götürüşü... Bir şey söyleyemeyişi de cabası.

"Tedirginsin... sebep?" dedim bunlar üzerine. Yine derin bir nefes aldı ve bu esnada gülümsemeye çalıştı.

"Sebep mi... şey," dedi. Bu şaşkınlık ifadeleri iyi durmuyordu üzerinde. O her zaman kendisine güvenen güçlü bir kadındı.

"Burada ne işin var?" diye ekledi etrafına bakınarak. Etrafına bakındığı an bir nebze mahcubiyet hissettim, çünkü Z'yi kendi odama götürmemiştim, henüz girişteki salonun ortasında durmaktaydık ve burada oturacak bir yer bile yoktu. Ama sanırım eda ve tavırlarındaki yabancılık beni de etkiledi. Duraksadım birkaç saniye. Sonra aynı tavrı benimsedim. Yüzümdeki içtenlik yerini kaygılı bir bekleyişe bıraktı. Bunda, birkaç hafta önce olanları hatırlamanın etkisi de olabilir tabii.

"İstersen odama geçelim, en azından oturabiliriz, yorgun görünüyorsun," dedim. Aslında yorgun görünmüyordu, yorgun görünmenin nasıl bir şey olduğunu bile bilmiyordum hatta ben. Ama filmlerde ve kitaplarda kullanıldığı zaman çok hoşuma gidiyordu, bu yüzden yeri olduğunu düşünerek ben de kullanmak istemiştim bu ifadeyi. Birlikte yukarıya çıktık, Z merdivenleri çıkarken de sürekli olarak etrafı süzdü. Bu tavır bana bir çeşit yadırgama içerdiğinden büyüklenmeymiş gibi geldi ve hoşlanmadım bundan. İlk anki memnuniyetin ardından duyduğum kaygı ve yabancılığın sebebi, sezmiş olduğum bu yadırgama da olabilir tabii. Odama girdik sonra, ben kendi sosyal alanına girmiş sade bir insanın rahatlığıyla yatağıma oturdum ve Z'ye de işaret ettim, "Otur, ayakta kalma..."

Oturmadı tabii. Neden cümlemin sonunda tabii dedim bilmiyorum tabii. Galiba oturmayacağını tahmin ediyordum.

"Burada ne işin var hayatım? O kadar zamandır... burada mıydın?"

İki sorudan birisi gereksiz zira diğerini çürütüyor ama önemli değil.

"Burada... yaşıyorum. O kadar zamandır da yaşıyordum ve buradaydım." dedim illaki bir cevap vermem gereğini hissettiğim için.

"Sana inanamıyorum, beni hiç düşünmüyor musun?"

Ben de birçok şeye inanamıyorum, mesela bu olanlara. Şu an yani.

"Düşünüyorum. Yani düşünüyordum. Ama geçmişte yaşayarak bir yere varamayacağımı biliyorum. Geçmişte yaşayanlar, şimdiden ve gelecekten umudunu kesmiş olanlardır. Biliyorsun ki seni öldürdüm ben," dedim büyük bir içtenlikle.

Gözleri bir acayip bakıyordu, bunu söylememde bir beis olduğunu sanmıyorum. Gerginlik, tedirginlik adı her neyse artık ama bunu çok anlamlı bulduğumu da söyleyemem. Şu an ben bilgiye sahip olan kişiyim ve bu olay benim etrafımda gerçekleşiyor, merkezde ben varım, bu sebeple bir açıdan mana veremesem de katlanmak durumundayım. Z ise sadece şu an için bir araç, deyim yerindeyse bir figüran niteliği taşıyor. Tabii dediklerimden bir şey anlayamayanlar olduğunu, son cümlemle neyi kastettiğimi çözemeyenler olduğunu da biliyorum. Biraz sonra diyaloglarla konumuz anlamına kavuşacağı için şimdi burada bir açıklama yapmıyor ve zamana bırakıyorum bu meseleyi.

Onun rahatsızlığı üzerine ayağa kalktım ve yanına yanaştım. Ellerinden tuttum Z'nin. Parmak uçlarını dudaklarıma götürdüm ve öptüm. Sonra çektim kendime doğru ve eski sünger yatağıma oturdum. Doğal olarak Z de oturmuş oldu yanıma.

"Şimdi meseleyi gözden geçirelim. Nedir vaziyet, anlat bakalım."

"Rahatlığın beni şaşırtıyor..." devam edecekti ama hemen lafa girdim yine.

"Bak hayatım, sorunun benim rahatlığım olduğunu sanmıyorum. Neden gerçek meseleye dönmüyorsun? Bazı gerçeklerin altının çizilmesi açısından benim için de çok anlamlı olacak bu."

Şaşkın baktı yüzüme. Ağzını açtı ama bir şey söyleyemedi. Sonra bir çırpıda anlattı;

"Haftalar oldu. Beş hafta... evden çıktın, bağıra çağıra çıktın ve ortadan kayboldun. Yine deliliklerinden birisidir ve kafanı bir nebze toplayınca geri dönersin dedim ama dönmedin. Beş haftadır yoksun, perişan oldum, aramadığım yer kalmadı, bütün arkadaşlarını aradım, bütün eski arkadaşlarını, artık görüşmediklerini bile aradım, haberlerde bile bahsettiler kaybolduğundan, gazeteler seni anlattı, bu adam nerede diye, hiçbir şey duymadın mı, herkesin seni aradığını duymadın mı? Hadi duymadın, karının seni merak ettiğini seni beklediğini düşünmedin mi? Ne durumda olacağımı hiç mi aklına getirmedin? Seni buluyor ve buraya geliyorum ve sen bana bakıp tebessüm ediyorsun, her şey normalmiş gibi cümleler kuruyorsun karşımda. Ben... seni ararken... ben..."

"Sen öldün."

"Ben..." deyince yine Z, yine yineledim ben;

"Sen öldün."

Sustu. Yüzüme baktı yine.

"Hatırla o son akşam neler olduğunu. Neler konuştuğumuzu hatırla. Beni olmadığım bir kişi olduğuma inandırmaya çalıştığını hatırla. O zihinsel sapkınlık değildi, bir amaca hizmetti ama sonuçta reddedilmesi gereken bir şeydi benim tarafımdan ve ben sana yenilmedim, aklıma ve kendime sahip çıktım. Sonuçta olanlar için üzgünüm ama nasıl oldu ben de bilmiyorum, seni öldürmek istemezdim ama oldu bir kere. Şimdi ise

karşımdasın ve bana yine aynı tuzağı kurmaya çalışıyorsun. Düşünsene sevgilim; sen benim dışımdayken ve olaylar senin kontrolündeyken bile gerçeğin farkına varmış ve kendisine sahip çıkabilmiş bir insandım ben. Şimdi sen benim açımdan bir gerçeğin altının çizilmesi için aynı kurguyla tamamen benim zihnim tarafından üretilerek karşıma çıktığında daha önce en güçsüz halimde düşmediğim bu tuzağa düşme şansım var mı? Hayır yok."

Ve yüzümde sonsuz bir gülümseme.

Sağ elini kaldırdı Z, dur bir dakika der gibi.

"Sen ne dedin? Beni öldürmek..."

Başımı salladım, gözlerimi yumarak usul usul. Bu hareketi insanlar, çok iyi bildiği ve sonuna kadar inandığı bir gerçeği ifade ettikten sonra, karşısındaki insanın tam o en muhteşem anlama anında verdiği tepkiye karşı yapar.

"Öldürmekle beni... ben başka bir şey anlıyordum, sen beni fiziksel olarak öldürmekten bahsediyorsun..."

Yine aynı şekilde başımı salladım. Ölü olduğunu fark eden bir insanın şaşkınlığını yaşıyordu karşımda Z.

"Sen... yine iyi değilsin hayatım," dedi sadece ve eğdi başını.

Gülümsemekten başka yapabileceğim bir şey yoktu.

"Yapma böyle yeter artık. Ben hayattayım bak. Seni buldum. Dün görenler olmuş bu civarda. Seni buldum ben, karşındayım işte. Bu kadar da değil, bana dokunuyorsun, yeter artık, lütfen biraz da sen çabala."

"Karşımda olmanın, sana dokunabiliyor olmamın tek açıklaması var, biliyorsun. İçimde bu olayı hallettim. Özgür kıldım kendimi. İnsan tam anlamıyla özgür olduğunda geçmişindeki en kötü anılar bile karşısında çocukluk oyunları gibi kalır. Çünkü artık halletmiştir kendisiyle olan meselesini. Biliyorsun bunları."

Pes etti sanırım, yüzü düştü diye bir tabir vardır ya, moral gücünü kaybedip pes edenlerin yüzündeki değişim için söylenir, işte o oldu. Bana da bakmıyor hatta şimdi.

"Demek özgür kıldın kendini..." diye mırıldandı usulca. Birazdan yok olacak, bunu anladım. İçime bir hüzün çöktü. Yanlış işler yaptı, beni aldattı ama yine de bir zamanlar güzel bir hayatımız vardı, paylaştığımız, hatta birlikte kurduğumuz. İnşa ettiğimiz, mücadelede birbirimizden güç alarak... gözüm de yaşardı...

"Evet, özgür kıldım kendimi. Burada oldu, bu konakta. Çocukluğumu geçirdiğim bu konakta. Uzun uzun anlatmam gerek anlaman için ama buna vaktimiz yok. Zaten buna gerek de yok. Sen bir ölü olduğun için en kusursuz bilgiyle şereflenmiş durumdasın ve benim bildiklerim senin bildiklerinin yanında devede kulak kalıyordur. Buradaki rolün de tamamen benim aklımın bir kurgusu olduğuna göre senin aslında yokluğundan bile bahsedebiliriz, ki bu durumda uzun uzun anlatmak iyice yersiz."

Acı içinde tebessüm eder insanlar, inanmadıkları ama reddetmeye de güç yetiremeyecekleri gerçeklerle karşılaştıklarında. Bu sefer tam öyle tebessüm etti inceden ve yine mırıldandı;

"Kim olduğunu bilmeden nasıl özgür kılabildin ki kendini?"

Bu cümle aslında sonundaki soru işaretine rağmen soru değildi. Ben de gülümsedim bu yüzden. Kafasını kaldırdı yerden, gözleri odanın içinde dolaştı birkaç saniye. Sonra bana döndü.

"Kimsin sen?" dedi, kısık bir sesle, sorusuna güvenmeyen yenik bir kadın ifadesiyle.

Sırıttım ve sırıtışımla güçlenerek cevap verdim.

"Benim adım M."

Yine güldü ama bu sefer karşısındakinin inancını sorgulamaktan uzak ve inancından dolayı karşısındakini küçümseyen bir kadın suretinde.

"Adını değil, kim olduğunu sordum ben. Ama önemli değil. Galiba sona ermeyecek. Çıkmaz sokak... ya da sen ne zaman istersen o zaman sona erecek. Sanatçı olan sensin, senin dediğin olsun," dedi ve kalktı ayağa. Kaybolacak şimdi. Silinecek. Ama silinmedi, kapıya doğru yürüdü.

"Bir süre önce öldürdüğün karını ve hatta ilk aşkını kapıya kadar geçirecek misin?"

Kapı mı? Gözlerimin önünden silinerek kaybolacağını düşünmüştüm. Kalktım aceleyle. Bana ihanetini görmezden gelerek ortamı dramatikleştirmeye çalıştığımı anladım ama bu kadarına müsaade edebilirdim. Özgürdüm artık. Dediğim gibiydi yani, tüm anılar renkli birer misket sadece.

Birlikte aşağıya indik. Son bir kez dönüp baktığını sandım ama son değilmiş. Yine de o an son olduğunu sandığım için son bir kez dönüp baktı dememde sakınca yok. Son bir kez dönüp baktı ve;

"Belki... dönmek istersen... ne zaman olursa artık. Orası senin evin. Kitapların, hayallerin ve ben orada olacağız. Seni bekleyeceğiz," dedi. Gülümsedim ona. Karıma ve yani ilk aşkıma. Başımı salladım, nihayetinde benim de gideceğim yer herkesin nihayete erince gideceği yer ve orası gerçekten de evimiz. Her ne kadar son kez şansını deneyip beni yokluyor ve kitapların mitapların diyor olsa da. Sonra son bir kez daha döndü ki, zaten biraz önceki dönüşünü son bir kez olmaktan çıkaran dönüşü buydu. Ve gülümseyerek ama hüzünle sordu.

"Beni nasıl öldürdün? Hatırlıyor musun?"

"Çok net değil," dedim. "Üzerim kan içinde sokaklarda koştuğumu hatırlıyorum sadece."

Yine gülümsedi ama bu seferkini tarif etmeyeceğim. Ve yine mırıldandı inceden üzerimdeki gömleğe bakarak;

"Dediğim gibi, sen renk körüsün. Bunu aklında tut. Seni hayata döndürecek şey belki de renk körlüğün olacaktır. Kim bilir?"

Sonra gitti. Üzerimdeki gömleğe baktım kapıyı kapatmadan gidişini izler ve birden yok olmasını beklerken. Hala aynı kanlı gömleği giydiğime inanamadım. Neden bunu yıkamayı akıl etmedim ben hiç? Bunun bir anlamı olabilir mi?

Ya şu ne demek; "Adını değil kim olduğunu sordum ben."

Sokağın köşesini döndü ve ortadan kayboldu Z. Ortadan kayboldu. Kapıyı kapat. Kendinle baş başasın.

7.

Gözden kaybolunca hayatını gözden geçirme ihtiyacı hissediyorsun. İki kez gözden kelimesi kullanıyorsun bu ifade için, ama bu senin hatan değil. Ortada hatanın varlığını kanıtlayacak herhangi bir belirti yok. Gözden kaybolmak meselesi aklına takıldığı için mi? Hayır aslında basit; söylemek istediklerin diline gelirken sıra gözetmiyor, onları anlamlı hale gelmesi için sıraya sokması gereken zihnin de görevini bu durumda yapmadığı için karışıyor bazı şeyler. İnsan hayatının bazen anlamsızlaşması da farklı açıdan aynı şeyin, bu şeyin olmasıyla gerçekleşiyor. Anlamsızlaşmanın gerçekleşmesi... gariplikler... amacın ile yaptıkların arasındaki derin uçurum ruhsal karışıklığa neden oluyor ki bu esnada amacın da bulanıklaşıyor. Hayatını anlamlı kılmalısın işte tam o anda. Bunun için yapman gereken pencereye yanaşmak. Perdeyi aralamak. Dışarıya bakmak. Gördüklerini kelimeler ile ifade etmek.

Kendince bu şekilde aslında manalı olmayan bir yöntem belirlersin ve sadece bir yöntem ve o doğrultudaki amaca inanç gereği kendini kurtarırsın. Aslında bir nevi kandırmacadır. Üşümüyorum, üşümüyorum diyerek üşümediğini kendine inandırmaya çalışmakla özde aynıdır. Ben de bu yüzden sanırım pencereye yanaştığımda garip bir şey oldu ve gerçekten bu yöntem işe yaradı, çünkü konaktaki arkadaşlarımı gördüm dışarıda. Sokağın ortasında yürüyor ve konağa doğru

geliyorlardı. Onları görünce aklımdakileri tamamen unuttum ve hemen aşağıya koştum. Kapıyı açtım ve bekledim arkadaşlarımı. Onları bu şekilde karşılayışıma biraz şaşırdılar sanırım, beni o şekilde görünce ilkin birbirlerine baktılar, sonra bana ve ardından yürümeye devam ettiler. Kapıdan içeriye girdiler. İlk sözü onlara bıraktığım için bir şey söylemedim. Onlar da bir şey söylemediler ve karşılaşma-karşılama bu şekilde gerçekleşti. Üç adam aralıklı olarak birbirlerinin suratlarına baktılar ve başka bir yere döndüler. Sonra arkadaşlarım üst kata çıkmak için merdivenlere yöneldiler. Hemen anladım durumun ne şekilde cereyan ettiğini. Anladığım şey beni hayal kırıklığına uğrattığı kadar üzdü de. Galiba konaktaki arkadaşlarım benim buradaki varlığımdan rahatsız olmuşlardı ve birkaç gündür bu yüzden ortada görünmemişlerdi. Birkaç günlük yokluklarında da muhtemelen benim yalnızlıktan sıkılarak konağı terk edeceğimi düşünmüşlerdi. Yalnızlıktan sıkılacak birisi olduğumu düşünmüşlerdi demek. İçsel oluşumumdan haberleri yoktu demek. Onca anlattıklarımdan bir şey anlamamışlardı ve bu konağın benim için manasını kavrayamamışlardı demek. Döndüklerinde benim hâlâ burada olduğumu görünce şaşırmışlardı, bu yüzden. Acıydı, kendimi gerçekten yalnız ve çaresiz hissettiğimi söyleyebilirim onlar merdivenlerden çıkarken arkalarından bakıp. Aynı esnada Z'nin sokağın köşesinden dönüp gözden kayboluşunu hatırlayarak kendime acıdığımı da söyleyebilirim. Aynı esnada haftalar önce o müthiş akşam vakti, hatta vakit gece yarısına yaklaşırken Z'nin kanı üzerimde, sokaklar boyunca koştuğumu hatırladığımı, bu anının gözlerimin önünde beliriverdiğini söyleyebilirim. Sokaklarda koşarken yüzüme vuran rüzgârı tarif edebilirim, o rüzgârın bana neler hissettirdiğini tarif edebilirim. Küçücük bir çocukken Piyerloti yokuşundan aşağıya, karşı evde oturan Meral teyzenin oğlu Murat ağabeyin bisikletiyle inerken, bisikletin arka lastiği patladığında... Lastiğin patladığına aldırmayıp bisikleti son sürat yokuştan aşağıya sürmeye devam edip, ama biraz sonra lastiğin patlaması

sebebiyle annemin komşu teyzeye nasıl mahcup olacağını, akşam babamın da olayı duyacağını, ama babama annemin söylemiş olamayacağını, annemin çünkü hiç konuşmadığını, benim annemin ses tonunu bile bilemeyeceğim kadar hem de hiç konuşmadığını, ama babamın duyduğu bu olaya kızacağını, yapılması gerekenlerin yapılmadığı zaman başımıza neler geleceğini anlatan uzun bir söylev vereceğini ve Murat ağabeyin bana bir daha asla bisikletini vermeyeceğini düşünüp de, sadece ve sadece yüzüme vuran o rüzgâr nedeniyle tüm bunlara aldırmayıp, o kadar aldırmayıp ki, rüzgârla sanki uçtuğumu sanmaya başlayıp, gözlerimi kapayıp... Kadırga Hamamı'nın önündeki yüksek kaldırıma çarpıp... yerde yuvarlanıp... elim kolum kan... ama yüzümde sonsuz bir huzurun izleriyle... rüzgâra şükran... duyarak...

Onlara kendilerini hayal kırıklığına uğrattığım için üzgün olduğumu söyledim, bunun gerçek bir mahcubiyet değil nezaket gereği içi boş bir ifade olduğunu da hissetmeleri için uğraşarak. Beni anlayamadıklarını söylediler. Burada geçirdiğim son birkaç gündür önce geceleri çok geç vakit gelip sabahları çok erken vakit konaktan çıkmalarını ve sonradan da yine birkaç gün boyunca hiç gelmemelerini örnek göstererek benim burada olmamla ilgili düşündüklerini tahmin ettiğim düşüncelerimi söyledim. Buna bir mana veremediklerini söylediler. Neden o halde gece yarısı gelip sabah erkenden çıktınız dedim. Bana neredeyse görünmeden... Farkında olmadıklarını söylediler. Peki neden birkaç gündür hiç uğramıyorsunuz konağa dedim. Yine farkında olmadıklarını söylediler. Bunu da ben anlayamıyorum dedim. Basit dediler. Aslında demediler. Birinci adam dedi. Basit dedi. Çünkü sen bizim gibi değilsin dedi. Biz burada burası evimiz olduğu için kalmıyoruz, biz burada evsiz olduğumuz için kalıyoruz ve bu yüzden biz burası gibi herhangi bir yerde de kalabiliriz ve kalabiliyoruz ve nerede kaldığımızı bile fark etmiyoruz, orası ya da burası bizim için fark etmiyor, çünkü biz evsiziz, hiçbirisi bizim

evimiz değil ve bu itibarla aralarında bir fark gözetmiyoruz. Ve giriş çıkış saatlerimizin de erken mi geç mi olduğu konusunda bir şey düşünmüyoruz. Anladım dedim ben de birinci adama ama çok anlamadım aslında. Bir ucu benim durumuma dokunduğu için anlamıyor olabilirdim tabii. Nihayetinde ben evsiz olmamış oluyordum bu duruma göre. Ama ben zaten evsiz olduğumu filan da düşünmüyordum ki öncesinde. Hatta tam tersi diyordum, burası benim kendimi kendim gibi hissetmeyi başardığım yer. Burası benim evim. O halde bir ucunun bana dokunmasında bir sakınca yoktu. Bunu fark ettiğim zaman arkadaşlarımın bu konağı ilk günler bana karşı benimsemiş ve burayı sahiplenmiş gibi görünmeleri geldi aklıma. Sonra da müthiş bir kızgınlık uyandı içimde ama onlara karşı değil. Neye karşı olduğunu çözemediğim bir kızgınlıktı sanki. Sonra bunun bir duygusal yükselme hali olduğunu anladım, yalnız kalmalıydım bu durumda, zira biraz sonra bu duygusal yükselme ve yoğunlaşmanın, deyim yerindeyse hassaslaşmanın ardından müthiş bir duygusal çöküntü yaşayabilirdim. Başımı eğdim arkadaşlarımın önünde usulca. Gömleğimdeki lekeyle göz göze geldim. Sanırım can acıtacak bir söz etmek ihtiyacı hissettim ve "Üzerimde karımın kan lekesiyle yaşıyorum haftalardır," dedim. Dünyadaki her şey benden uzaktı o an. Her şeye öfkeli ve yalnız bir adamdım. Ama yine birinci adam şöyle bir şey söyledi bana; "Sen bir kertenkeleyle mi evliydin?" Anlaşılacağı üzere söylenecek başka bir şey yoktu. Döndüm arkamı ve odayı terk ettim. Kendi odama geçtim, giyecek başka bir şeyim olmamasına rağmen gömleğimi çıkarttım ve parçaladım. Sonra da yaktım onu. Sonra da odadaki dumanın çıkmasını bekledim. Sonra da uyudum.

Ertesi gün her şey geride kalmıştı uyandığımda. Sadece gece sanki uykumda uzun uzun, hatta sabaha kadar durmaksızın ağlamış gibiydim. Bir garipti içim, yüzüm, gözlerim. İnsanın uyandığı ilk an üzerinde olan o hoş sersemliği attıktan sonra ayağa kalktım. Odamın içinde dolaştım birkaç dakika. Bunu

sıradan bir sabah yürüyüşüne öykünerek yaptım. Yeterince yürüdüğüme hükmedince düşündüm ne yapacağımı. Arkadaşlarıma karşı içimde bir yabancılık belirmişti ve galiba bu kendi kendine olmuştu, belirgin bir sebep yok gibiydi. Bunu fark etmek içimde bir acı uyanmasına neden oldu. Bu acının etkisiyle neler yapabileceğimi tekrar gözden geçirmem gerektiğini hissettim. Ve gözden geçirdim.

Aşağıya indim. Salona. Yine karanlık sayılabilecek bir haldeydi salon ve yine eşyasızdı ve normal bir evin salonu referans alınırsa pis bile sayılırdı, benim onca temizlik yapmama rağmen. Sebepler üzerinde değil sonuçlar üzerinde durursunuz daha çok. Ben de öyle yaptım ve hiçbir şey yapmadım bu yüzden bu konuyla alakalı olarak. İçimden bunlar geçerken birden arkamı dönme ihtiyacı hissettim ve bu ihtiyacın birdenliği nedeniyle döndüm hızla. Arkadaşlarım bana bakıyorlardı. Merdivenlerden aşağıya inmişlerdi, ilk basamağın hemen önündelerdi, yan yana duruyorlardı ve bana bakıyorlardı. Herhangi bir tepki vermedim, onları gördüğümde hemen sırıtan, en azından gülümseyen birisiydim ama şimdi hiçbir tepki geliştirmedim ya da geliştiremedim. Sadece baktım ben de onlara, sanırım onların bana baktığı gibi.

"Ben mutsuzum..."

Galiba bunu ben söyledim. İkinci adam bir adım öne çıktı ve "Biliyorum," dedi. Biliyormuş, buna inanabilir miyim?

"Nereden biliyorsun ben bunu daha önce söylemedim ki..." dedim. Ama bunu söyler söylemez pişman oldum, bildiğim bir söz vardı ve bu sözü söyler söylemez o geldi aklıma. Horoz resminin altına bu bir horozdur diye yazılmaz. Sırıtma ihtiyacı hissettim ama yapmadım. Kendime karşı bir öfke uyandı içimde.

"Aslında belki de mutsuz değilimdir de sadece kafam karışıktır," dedim ve evet bunu ben söyledim. Bunun üzerine bu sefer ikinci adam bir adım attı ve birinci adamın hizasına gelmiş

oldu adımıyla ve "Ben de bunu biliyorum," dedi. İtiraf edeyim ki böyle bir şey söyleyeceğini bekliyordum sanki. Başımı salladım.

"Siz ikiniz o kadar zıtsınız ki birbirinize, nasıl bu kadar birlikte olabildiğinize hayret ediyorum," dedim. Sonra kendime karşı içimde uyanan öfkenin çoğaldığını fark ettim.

"Aslında bu bana garip görünüyor doğru ama öte yandan bunu hayret edecek denli ne düşündüm ne de önemsedim. Neden öyle söylediğimi ise bilmiyorum, galiba bir anlık bir şeyler söyleme ihtiyacı..." dedim. Çoğunlukla itiraf yalnızca içinizdeki çukuru derinleştirir. Kimse bilmezse unutma şansınız daha fazladır. Kime ne? Neyi unutmak?

"Karnın aç mı, bizim yiyeceğimiz var, üçümüze yeter..."

Galiba bunu arkadaşlarımdan birisi söyledi, hangisi olduğu önemli değildi. Yine başımı salladım. Ben başımı sallayınca döndüler ve yürümeye başladılar. Arkalarından gittim ve önce onlar sonra da ben bahçeye çıktık. Nispeten temiz bir köşeye geçtiler ve ben de takip ettim onları, ardından ise ne olduğuna dikkat etmediğim birtakım yiyeceklerle karnımızı doyurduk. Yemek esnasında hiç konuşmadık. Bunu garipsemedim. Yemeğin sonlarında ise, kimsenin olanlardan bir şey anlamayacağı, bütün bunların görünen bir anlamının olmadığı ama görünen bir anlamının olmamasının bu olanları anlamsız diye nitelendirmeye yetmeyeceği, anlamsız diye nitelendirmenin olanlara haksızlık olacağı, ama buna rağmen olanlardan benim de çoğu zaman bir şey anlamadığım türünden bir şeyler geveledim ağzımda. Arkadaşlarım da çoğunlukla öyledir türünden bir şeyler geveledi ağızlarında. Sonra gece boyunca anladıklarımı anlattım onlara. Anlayıp anlayıp ağladığım o şeyleri. İfadelerim ne kadar garip bozuk ve yetersiz ama ne diyebilirim ki başka?

Arkadaşlar, sevgili arkadaşlarım, ben galiba büyük bir yanlışlık içindeyim diyerek hep daha büyük bir yanlışlık içine

sürüklenen, hayat konusunda ziyadesiyle yeteneksiz fânilerdenim. Fânilerdendim ve hâlâ da öyleyim. Kendim olma ve özgürlüğe kavuşma hususlarında göstermiş olduğum hassasiyetin sonucunda yaptığım çalışma olumlu sonuçlandı ve buldum kendimi ve özgürlüğümü desem şimdi size, hem de beş haftada... duvarları kazıyarak, bir açıdan tırnaklarımla kazıyarak, kazanarak hayatımı... ne anlayacaksınız bundan? Ne kadar güzel diyeceksiniz belki, ne harika... nasıl da keşfetmişsin kendini, üstelik kendinle baş başa kalarak ve hep düşünüp çalışarak... ama tüm bunların foyası işte burada çıkacak.

Dedim ki ben karımı öldürdüm.

Gözleri açıldı ve garip baktılar yüzüme. İkinci adam bir karın mı vardı dedi, bir karın mı vardı, yani bir yuvan ve o doğrultuda bir evin yani kendine ait pencerelerin, akşamları sokağa samimi bir umudun içinden başını uzatıp bakmaya yarayacak ve tabii bir geleceğin, kurgulama ihtiyacı bile hissetmeyecek bir alışkanlıkla örtülmüş güvenle yaşayageldiğin türünden sözleri de sorunun içinde barındırarak. Birinci adam ise şüpheyle gülümsedi ve "Ya yapılması gereken hiçbir şeyi yapmayanlar ya da yapılması gereken her şeyi tam yapanlar yükselirler buraya... Senin ikincilerden olduğunu ilk gördüğümde anlamıştım," dedi. Ama dedikleri bir mana ifade etmedi bana.

Yineledim. Ben karımı öldürdüm ve kaçtım.

Anladılar anlatmaya devam edeceğimi ve açmadılar ağızlarını bir daha. Ben de elimden geldiğince anlatmaya çalıştım, önce rahatlatmaya uğraşarak kendimi. Birkaç derin nefes filan...

"Dün gece," dedim, "Zor ve uzun bir geceydi... Sanırım farklı bir yere çekip kendini, gerçeğe oradan bakmaya cesaret edince insan... bazı şeyleri daha iyi görebiliyor." Arada yine birkaç nefes alarak zaman kazanmaya çalıştım.

"Yapılmaması gereken bir şey yapmıştı diyeceğim sadece belki kendi penceremden bakarak, ama bu durumda tüm pencereleri kapatmaktan başka çarem mi var?"

Herhangi bir tepki vermeleri benim için daha iyi olacaktı belki ama vermediler, sadece dinlemeye devam ettiler.

"Yakaladım onu, ben kendi hayatında çıkmazlar içinde sürekli olarak debelenmekteyken, o ne yapıyordu? Benim arkamdan iş çeviriyordu."

Bunlar tabii ki yaptığımın doğruluğuna kanıt olması amacıyla söylenmiş boş sözler...

"Bir âşığı olduğunu anladım, ama o beni bu sefer o debelenmelerimi kullanmaya çalışarak kandırmaya devam etmek istedi. Farklı bir yöntem buldu kendine ve sürekli olarak o yöntemin üzerine oynadı ve dayanamadım ve öldürdüm onu. Ama ya sonra..."

"Öldürdüğüm için mi, yani ona kıydığım için mi; yoksa bir cinayet işlediğim için mi, yani bu sonuçları korkunç bir suç olduğu için mi; yoksa ihanete uğrayan adam olduğum için mi, yani kolaylıkla aldatıldığım için mi bilmiyorum ama fena halde acıdı içim. Sürekli taşıyacağınızı hissettiğiniz bir yükünüz oldu mu hiç? Elinizden hiç bırakamayacağınız, sırtınızdan hiç indiremeyeceğiniz," dedim bir soru olmadığını bilerek, cevap beklemediğimi anladıklarından emin olarak.

"İnsan böylesi bir yükün altında hissettiği zaman kendisini, her şeye farklı bir açıdan bakıyor. Düşündüm belki; bütün bir hayatım boyunca ihanete uğramış olmanın ezikliği altında nasıl yaşayacağım? İnsanın kalbi düğüm düğüm olmaz mı, zihni bulanıp durmaz mı? İşte o sırada beyin denen o müthiş yaratık devreye girmez mi? Galiba her şey böyle başladı. Bu konağı gördüm ve içeriye girdim. Sonrasında olanları biliyorsunuz ve galiba sadece siz biliyorsunuz." Nefes almak için durakladım. Gerçeklerin sonuçlarına katlanmalısınızdır. Katlanmıyorsanız sadece kendinizi kandırmış olursunuz, zira yaşanmış bir gerçeği değiştirmenin yolu yoktur. Acaba?

"Yaşanmış bir gerçeği değiştirmenin yolu var mı? Sanırım yok ama etkilerini ortadan kaldırmanın yolunu bulabiliyor insan

beyni. Galiba ben de bunu yaptım. İhanete uğramış ve bunun sonucunda cinayet işlemiş olmanın üzerime yüklediği o mide bulandırıcı yükü gerçek dışı kılmanın, onu üzerimden atmanın tek yolu farklı bir gerçekliğin içine girmekti belki."

Güzel sözler söylediğimi düşündüm bunları söylerken ama aynı zamanda zor sözler olduklarını da düşündüm söylediğim bu güzel sözlerin. Devam etmeliydim, bu aynı zamanda kendime de itirafımdı.

"Tüm bu gerçekliği zihnimin dışına iterek başka bir hayatın ve başka bir algının içindeymiş gibi... kendim olabilmek ve özgürlük sorunsalını seçtim kendime. Öyle iyi bir seçimdi ki, onlarla uğraşırken içinde bulunduğun gerçekliğin dışına çıkmakla kalmayacak, aynı zamanda bulduğum çözümle hakiki özgürlüğün ve kendim olabilmenin tüm hazlarıyla, zihnime acı verebilecek her şeyden de kurtulmuş olacaktım. Bu bir kandırmaca mıydı peki? Bilmiyorum. Şimdi biliyorum ve evet diye cevap veriyorum tabii ama... başka çarem yoktu. İnsan... yaşama dürtüsüne sahiptir ve yaşamak sadece nefes alıp vererek yapılabilecek bir şey olmasa gerek. Bir anlamda arınmaydı belki ama hareket noktamın arınma değil, gerçekliğin reddi olması dolayısıyla, tüm olanları aslında olmamış ya da olmuş ama benim kendimi gerçekleştirmem yolunda karşıma çıkan basit realiteler ve olaylarmış gibi kabul etmek... kandırmaca buydu belki. Ama şimdi..."

Sustum. Bu kadarı yormuştu beni. Çünkü bu itirafla aynı zamanda kendimi yerleştirdiğim o büyülü fanusun içinden de çıkmış oluyordum. Gerçekler tüm çıplaklığıyla karşımdaydı artık hem de kaçınılmaz biçimde. Ben şu anda ne kendisi olabilmeyi başarabilmiş birisiydim ne de özgürlüğüne aidiyetlerin sırrını çözerek ulaşabilmiş birisi. Kendini her yerde evinde hissedebilmek de çok uzağımdaydı artık. Bunlar konaktaki arkadaşlarımın meziyetleriydi ve gerçek manada özgürlüklerini elde etmiş olanlar sadece onlar ve onlar gibi olabilenlerdi. Fiyasko...

"Şimdi yalnız ve çaresizim. Yok sayılmış, değersizleştirilmiş, aklındaki birtakım sorunlar nedeniyle önemini ve sahip olduğu sevgiyi kaybetmiş, ihanete uğramış birisiyim. Üstelik bunun üstesinden gelebilmek için, sevgisini kaybettiğim kişiyi cezalandırmış ve bu itibarla asıl manada değerini kendi kendisine reddetmiş birisiyim. Üzgün olduğumu söylemem bir mana ifade etmeyecek. Pişman olduğumu söylemem de... zaten pişmanlık da hissetmiyorum, çünkü bu yıkımın üstesinden gelebilecek başka bir yöntem belirleyebilmiş de değilim kendime. Ceza yerine neyi tercih edebilirdimin cevabı yok bende."

Yine sustum. Neden hiçbir şey söylemiyorlar?

"Şu an içimde tüm bunların acısı ve çaresizliğini barındırıyorum. Sahip olduğunuz bir sevgiyi kaybetmek... bunun sonucuna katlanmak yerine yaptıklarınız nedeniyle sahip olduğunuz iyi ya da kötü ama size ait bir hayatı kaybetmek... tüm bunların üzerine bir de gerçekliğinizi bulabileceğiniz akli salahiyetin çok çok uzaklarına düşmek... bunların içimde sebep olduğu sızıyı tarif edemem... bir şey söyleyin bana arkadaşlarım."

Yine sustum ve bu son susuşum oldu. Bu sözlerin üzerine onlar bir şey söylemedikleri takdirde diyebilecek başka bir sözüm olamazdı. Gözlerimi arkadaşlarımın üzerine diktim ve en ufak bir tepki bile verseler kaçırmayacak şekilde onları izlemeye koyuldum ama bir şey söylemediler uzun bir süre. O uzun sürenin sonunda ise birbirlerine baktılar ve acıktık yahu dediler hem de aynı anda. Ne hissedeceğimi bilemedim bir an. Ama sonra anladım. Gülümsedim onlara ve kalktım, yanlarından ayrıldım. Odama geçtim. Acıkmışlardı demek. Ne olursa olsun, yaşıyorsan eğer hayatını kaybetmiş olmuyordun demek. Öngördüğünün ya da beklediğinin çok dışında da olsa... yaşadığın o hayat... yine kendi hayatındı... demek... Her zaman için kaybedecek bir şeyin vardır. Asla bitmeyecek.

8.

Müzik yüksek sesle dinlenmelidir. Kati kelamlar kullanılmalıdır. Müzik hakiki müzik olmalıdır, çok sesli, çok notalı, çok gelgitli, ancak o zaman hayatı yansıtabilir. İyi de müzik hayatı yansıtmalı mıdır ki? Böyle bir görevi mi olmalıdır? Yoktur. Ne bileyim ben. Kendimi meşgul etmeye çalışıyorum zaten. Acıktım ve arkadaşlarım konakta değiller, yiyecek bir şey de yok.

Dün odamdan çıkmadım bir daha. Arkadaşlarımın yanından ayrıldıktan sonra odama geldim ve akşama kadar pencerenin önünde pencereye arkam dönük vaziyette oturdum ve sesleri dinlemeye çalıştım. Daha önce kendi kendimi kandırırken duyduğumu söylediğim ya da duyduğumu sandığım sesleri duymaya çalıştım, o evreler belki de gerçekten vardır ve ben belki de o evreleri gerçekten geçebilirim diye ama bunların hiçbirisi olmadı. Ne o sesleri duyabildim ne de o evrelerin varlığı hakkında bir kanıt bulabildim. Koca bir gün koca bir hayal kırıklığına dönüştü ve hava kararmak üzereyken bitkin düşüp uykuya teslim oldum. Gece hiç uyanmadım, derin bir uykunun içinde sanki bütün hayatımı baştan sona bir kez daha yaşadım. Ama küçük farklılıklarla. Aslında büyük farklılıklarla. Üniversiteye giderken gördüm kendimi. Nikâhımız kıyılırken Z'nin masanın altından ayağıma bastığına şahit oldum. Ne kadarının gerçek ne kadarının gerçek dışı olduğunu bilemediğiniz rüyalar görürsünüz ya... korku duydum sürekli olarak. Babamı gördüm. Beni konaktaki en karanlık ve en küçük odadan çıkartırken, "Seni neden cezalandırdığımı biliyorsun değil mi?" dediğini duydum ve ona cevap verdim. "Biliyorum babacığım, benim iyiliğim için."

Arkadaşlarım konakta değillerdi ve işin tuhafı onlarla karşılaşmak ya da görüşmek isteyip istemediğimi bilmiyordum. Bir insanla yaşadıklarınız sonucunda onunla karşılaştığınız ilk an nasıl bir tavır içinde olacağınızı bilemiyorsanız, görüşmek istemezsiniz o insanla, bu basitti. Birkaç saat odamda,

birkaç saat de konağın diğer odalarında ve salonunda vakit geçirdim ama sonunda sıkıntım katlanılmaz bir hâl aldı. Bunda açlığın da etkisi vardı ve sonunda çıktım konaktan. Üstelik tüm kandırmacalardan uzaklaşmış olarak, tedirgin ve ilk çıkışımdaki o gerçek dışı da olsa bana özgürlük olarak göründüğü için yaşantıma bir disiplin ve güven sağlayan histen yoksun.

Sokaklar ilk bakışta aynıydı ama siz aynı değilseniz aslında hiçbir şeyi aynı olarak algılayamayacağınız için hiçbir şey aynı değildir. Önce size hayatın içindeliğini hatırlatan ve bu nedenle yaşama sevincinizi perçinleyen bir sokak karmaşası sonrasında korkularınızı uyandıran ve tedirginliğinizi azdıran bir girdaba dönüşür. Olan aslında her gün o sokakta olandır ama üzerinizdeki etkisi bambaşkadır artık. Hayatın baş edilemez biçimde zor olduğunu, karmaşık olduğunu, her yanında girmekten imtina edilmesi gereken karanlık köşelerinin bulunduğunu hissettim tüm zerrelerimde, yürürken. Bir çocuk bağırışı sanki beni fişliyordu ve kol kola geçen bir çift sanki benim kaybettiğim sevgiyi vuruyordu başıma. Sevilmeye bile değer olmayan birisi haline gelmemin suçlusu aklım, zihnimdi ve sokaklar yolda rahatça yürümesine sebep olacak bir hayatı kurması için kendisine hiç engel çıkarmamış zihinlere sahip insanlarla doluydu.

Zihniniz bedeninizden daha önce yoruluyorsa, yapmakla mükellef olduğunuz hiçbir işinizin bulunmadığı bir günü yaşarken üstelik, yaşam konusunda ciddi arızalara sahip olduğunuzu söyleyebilirim. Bedenimden mi zihnimden mi kaynaklandığını bilmediğim yorgunluk üzerime çökünce hemen tahta banklardan bir tanesine çöktüm. Daha sokağın sonundaki parka gelebilmiştim anca ve öyle görülüyordu ki buradan daha öteye gitmeme izin verilmeyecekti yorgunluğum tarafından. Üşüdüğümü hissettim oturunca. Ellerimle kendi gövdemi sardım üşüyen her insanın gayriihtiyari yaptığı şekilde ve bir ses duydum tam bu esnada.

"Üşüyor musun?"

Döndüm sesin geldiği yöne doğru. Yaşlı bir adam yaklaşmaktaydı. Ben cevap verene kadar zaten iyice yaklaştı ve yanımda durdu. Cevap vermedim, başımı salladım evet anlamında.

"Neden atletle çıktın o zaman sokağa?"

Bu sorudan hoşlanmadım. İçimden sana ne demek geldi ama doğru cevabı vermeyi yeğledim sebebini bilmesem de.

"Farkında değilim atletle çıktığımın."

"Çıktığına göre girebilirsin, üşüyorsan dön evine, neden üşüyerek oturuyorsun burada. Deli misin sen?"

"Birtakım sorunlarım var hem de zannımca zihinsel ama bu beni deli yapmaz sanırım. Sadece oturuyorum, yeni oturdum ve yeni üşüdüm. Bin saattir burada oturuyor değilim," dedim biraz kızarak.

"Tabii," dedi, "Zaten sıkıntı ilk an hemen geçme ihtimali olduğundan katlanılabilir haldedir. Geçici olmadığı fark edildiğinde çileye dönüşür."

Nereden çıktı bu adam diye düşünüyordum ben o konuşurken. Anlam verememiştim doğal olarak. Bu sırada bir adım daha attı ve yanıma oturdu.

"Bence sen üşümeye devam edeceksin," dedi oturduktan sonra. "Hava soğuk değil ama sen bu durumda çıplak sayılırsın. Çıplak insanlar üşür, bu doğaldır."

Sözleri üzerine gözlerimi yaşlı adama diktim. Barışık, mutlu ve tasasız görünüyordu ve galiba bu yüzden konuşup durmakta sakınca görmüyordu. Onu kıracak bir söz söylemek içimden gelmiyordu ama ben takdir edilmeli ki pek iyi bir durumda değildim ve ne kadar katlanabileceğimi de kestiremiyordum. Üstünkörü başımı salladım bu sebeple. Başımı sallayışım üzerine ayağa kalktı, pardösüsünü çıkardı. Pardösüsünü bana mı verecek? Vermedi banka bıraktı, sonra kazağını çıkardı.

"Çok kaliteli bir kazaktı, ne zaman hatırlamıyorum ama sanırım uzun uzun bir zaman önceydi, yine bu parkta yaşlı bir adam vermişti bana da. Ben de o zaman tıpkı senin gibi atletle oturuyordum ve tarif edilmesi olanaksız sıkıntılar içindeydim. Dışarıya atletle çıktığımı fark etmeyecek halde yani. Ayrıca oldukça kaliteli bir kazaktır, muhtemelen bu kazağı ilk alan adam bu kazağa çok para ödemiştir. Ama şu an önemli değil bu, önemli olan pahası değil işlevi. Al çekinme. Hemen giy."

Aslında şaşırdığımı söylesem bana bile garip gelecek. Hayatın bizi nelerle karşılaştırdığı göz önüne alınırsa... aldım kazağı, ben kazağı giyerken yaşlı adam da pardösüyü geçirdi tekrar sırtına. Sonra da oturdu. Bunun yanı sıra içimden teşekkür etmek gelmedi, sanırım insanın hayata karşı kızgınlığı o kadar kolay geçmiyordu. Benden aldıkları karşılığında bir kazak vermişti bana, bu pek minnettarlık duyulacak bir şey olmasa gerek. Her ne kadar hayatın aldığı dediğim şeyleri aslında bir açıdan ben kendi kendimden almışsam da, mutsuzluk halinde insan çok fazla özeleştiri yapamaz, gerçeklerin farkında bile olsa, bunları göz ardı eder. Suçu dışsallaştırmak, kabahati dışarı itmek mutsuzluk anındaki en doğal tepkidir. Kazak sanırım iyi geldi, ilk anda bile sıcaklığını hissettim. Yaşlı adam bu esnada parkın ortasına dönmüştü, ilerideki güvercinlere bakıyordu. Güvercinleri izlemekten keyif alıp almadığını düşündüm. Güvercinleri seyreden insanlar oldum olası güven telkin ederdi bana. Sebebini bilmiyorum, sorgulama gereği de duymadım hiç. Ama yine de içimden ona bir şeyler söylemek gelmedi. Hapsolduğum kendi içimdeki mutsuzluk hapishanesinden henüz çıkamamıştım demek. Uzun bir süre oturduk yan yana yaşlı adamla ve hiçbir şey konuşmadık. Bu uzun sürenin sonunda kalkmak ve nereye olduğunu bilmesem de gitmek istedim, karnım açtı ve durduğum yerde durmakta zorluk çekiyordum ama giymiş olduğum kazak nedeniyle gidişim bende bir şeyleri geride bırakıp gitmiş gibi bir mahcubiyet uyandıracaktı, bu yüzden kalkmayı sürekli olarak

erteledim ve önce yaşlı adamın kalkıp gitmesi için dua ettim. Yaşlı adamın yerinden kıpırdamaya niyetinin olmadığı da açıktı öte yandan. Çaresiz kaldım ve kıpırdandım yerimde.

"Kazağınızı geri vereyim," dedim geri alacağına dair herhangi bir düşüncem olmamasına rağmen, gideceğimi ifade edebilmek için. Döndü bana yavaşça.

"Neden?" dedi şaşırmış gibi.

"Gideceğim ben," dedim.

"Nereye?" dedi. Bunu ona söylememin bir anlamı olmadığını ve onun da bunu bilmesi gerektiğini düşündüm.

"Fark eder mi, gideceğim sadece..."

Yüzüme bakarak düşündü sanki birkaç saniye. O sırada arkadaşlarım geldi aklıma. Neden bilmiyorum içimde bir mahcubiyet uyandı yine.

"Halletmem gereken işler var... kendimle ilgili. Anlatabileceğim şeyler değil," dedim.

Gülümsedi inceden.

"Sen de bir köpek mi öldürdün yoksa?" diye sordu. Saçma geldi. Aslında saçma gelmedi. Nasıl yani dedim içimden kendime. Yakın geleceğim gözlerimin önünden bir film şeridi gibi kaydı geçti. Şaşkınlık içinde sordum galiba yalnızca bir tepki vermiş olmak için.

"Anlayamadım, ne dediniz?"

"Bir köpek cinayeti. Her şeyin sebebi bu. Her şey böyle başladı bende. Halletmem gereken şeyler deyince, bir de anlatabileceğim şeyler değil diye ekleyince çağrışım yaptı. Bilirsiniz genç adam, yaşarken karşılaştığımız her olay kendi hayatımızdaki karşılıkları nedeniyle etkiler bizi bir şekilde. Her olayı kendi hayatımızdaki izdüşümüyle anlarız ve değerlendiririz. Bunun için yaşlandıkça daha az şaşırır ama daha çok korku duyarız."

Basit bir tesadüf deme yeterliliğinden bile uzaktım, bu yüzden ne diyeceğimi bilemedim ilkin. Sonra ben de gülümsemeye çalıştım.

"Birisi vardı hayatımda... artık hayatımda olmayan birisi vardı çok yakın zamanda hayatımda. Beni olmadığım birisi olduğum konusunda iknaya uğraşıyordu. Bunu beni kandırmak için yapıyordu. O konunun dışındaki tüm hayatımın kapsadığı alana hükmedebilmek için. Ama ben buna razı olamazdım. Yine de şimdi olsa yine razı olmayacağımı bildiğim halde bütün bunların olmasından dolayı duyduğum sıkıntı içimi tırmalıyor. Başka bir çözümü yoktu çünkü problem çözümü bulma meselesi değildi. Bizatihi problemdi problem olan. Beni o hale iten, onun benden uzaklaşmasına sebep olan problem. Ben sıradan bir işi olan sıradan bir adamken neden aklım o kadar karıştı? Bunları bilmek istiyorum. Ama elimde hiçbir şey yok artık..."

Bunları ben söyledim doğru. İçimden geldi. Güvercinleri seyrederdi annem saatlerce. Neden konuşmadığını bilmediğim annem beni elimden tutar parka götürürdü. Parkta kendisine bir şey soran olursa sadece gülümserdi. Ben de benim annem konuşmaz derdim. Anneme bir şey soran teyzeler üzülürdü. Bunu bana ve ona hissettirmeme inceliğine sahip olamadan yaparlardı. Annem buna da gülümserdi. Sonra güvercinlere dönerdi. Yüzünü yine hüzün kaplardı. Kuşlar uçsun, gitsin isterdim ben... eve geç kalırsak babam yine beni... bizi... sandık odasına...

Yaşlı adam elini uzattı yüzüme doğru ama dokunmadı. Yüzünde ince bir gülümseme vardı yine. Hoşuma gitmedi bu.

"Sanatçı gibi konuşuyorsun... bir yazar gibi... hayatındaki bir şeye takılıp kalmış, onu halletmeden hiçbir şeyi halledemeyecek bir yazar gibi. Belki o olmadığına inandığın kişisindir ve bir süre önce hayatında artık olmayacak hale gelmiş kişi seni kandırmak için değil, gerçekten o olduğuna inandığı için o olduğunu söylüyordur senin. Bilebilir misin bunu? Sadece

şimdi bildiklerinin arkasına saklandığın o güvenli yeri terk etmeden," diye mırıldandı usul usul. Cevap verdim hemen.

"Bilebilirim. İnsanın en temel bilgisi kendisi hakkındadır."

Başını iki yana salladı.

"İnsanın en temel yanılgısı kendisi hakkındadır."

"Buna bir ölçüde katılıyorum ama bu insanın kendisi hakkındaki ayrıntıları belirleme hususunda ortaya çıkacak bir yanılgı. İnsanın ne olduğu ya da ne olmadığı ile ilgili değil. Mesela sen kim olduğunu bilirsin ve kim sana aksini iddia edip sen şu değil busun dese, ona iyi gözle bakamazsın. Senin ne olduğunu senden duyduğu halde senin başka bir şey olduğunu iddia eden birisinin niyeti temiz değildir. Her insan ne olduğunu, kim olduğunu herhangi bir yeterliliğe sahip olmadan dahi bilir," dedim galiba kızarak.

Bu adam ne sanıyordu hayatı? Ben bu hususta bir cana kıymıştım, kiminle neyi tartışıyordu?

"Kimsin sen?" dedim devam eden kızgınlığımla ona bir ders vermek ister gibi.

Gülümsedi olanca içtenliğiyle.

"Haklısın," dedi. "Şimdi ben sana kim olduğumu söylersem sen bana aksini iddia edeceksin muhakkak. Haklısın, insan ne olduğunu yalnızca kendisi bilebilir," dedi yine usul usul ve ardından ekledi;

"Ben bir roman kahramanıyım genç adam. Ve şu anda yazarımı anlatmakla meşgulüm. Peki, sen kimsin?"

İçimdeki korkuyu tarif edemem. Belki de ederim. Şeye benziyordu. Hani o bir sabah uyandığımda kendimi içinde hayal ettiğim kerpiç ev vardı ya... onun yıkıldığını görmeye. Herkes, özellikle de o sabah serin eliyle alnıma dokunan şekli belirsiz aşk sureti kerpiç evin içindeyken. Ve ben dışarıdayken. Elim kolum bağlı.

"Benim adım M...ve ben bunu ne olursa olsun hep söyleyeceğim..."

Kalktım yaşlı adamın yanından ve parkın çıkışına doğru yürümeye başladım. Korkunun sebebi neydi peki?

Eve döneceğimi anlamıştım adamın sorusuyla. Bütün bunlar neden oldu ve nasıl oldu sorusuna cevap verebilmek için, bütün bunların bir şekilde olduğu mekâna dönmekten başka çare yoktu demek. Derlerdi ki her katil cinayet mahalline döner mutlaka. Mana veremezdim, yalnızca bu genellemenin bilinmesi sebebiyle bile bir katil cinayet mahalline dönmeme gereğini bilir derdim. Ama bir defa daha bilgi bir işe yaramıyor. İçinizde huzur yoksa eğer... içinizde veya dışınızda neyin olduğunun hiçbir anlamı yoktur.

9.

Şimdi bütün bulutlar gökyüzünde gelecek binyılda yağacak yağmurların zamanı ve miktarı konusunda karara varmak için bir toplantı düzenleseler ve düzenledikleri toplantıda her toplantıda olduğu gibi karşıt fikirlilerin geri adım atmamasından mütevellit ciddi boyutlarda bir tartışma çıksa ve taraflar yani bulutlar büyük şairlerin şiirlerindeki gibi sille tokat birbirlerine girseler ve biz fâniler de bu olayı biraz abartılı ama bir şekilde dünyanın daha önce şahit olmuş olduğu bir doğa olayı gibi algılasak her şeyden habersiz, ama abartılı olması nedeniyle eklesek de olayın büyüklüğünü anlatabilmek için "gök yarıldı galiba," diye ve korksak yağan fena yağmurun şiddetinden ve ıslansak donumuza kadar hem de elimizden geldiğince sakınırken kendimizi, bir tek damladan bile, ne güzel olur. Âşık olmadan bakarız birbirimize uzunca bir süre, ıslak ıslak...

Çünkü ben içinde delik deşik düşünceler dolanırken sürekli bir çocuğun ağlayışı ve bağırışıyla taciz edilen bir yarım şair

gibi oturup durmaktayım örtüsüz yatağımdan başka bir eşyamın olmadığı terk edilmiş konaktaki izbe odamda.

Bu odayı bana ait kılan benim tercih ve kararım ve davranış ve hareketlerimden başka bir etken düşünmekteyim, düşünecek daha işe yarar ve sonucu garanti bir sorun bulamadığım için kendime.

Cevaplayamadığın soruları biriktiremezsin içinde ve sonuçta ulaştığın yere bakıp, oranın aslında tüm cevapsız sorularının tek bir kaynağa dayandığı küçük bir tepecik olduğunu görürsen, kendine kızmanın da bir manası olmadığını bilerek güvendiğin ve inandığın gerçekleri yeniden ve bu sefer şüpheyle gözden geçirmeyi aklına bile getirmeyip, dünyaya kızmanın yeni biçimlerini geliştirirsin içinde, hayata dair nefrete farklı açılımlar bulur, bu açıdan bir ölçüde aklını ve ruhunu kutsarsın kendi kendine. Hayattan nefret, kendine hayran bir tavırdan başka nedir? Ki sonuçta kendine reva görmediğinden kaynaklanıyordur yaşamın bu biçimini, sen sebebi ne sanarsan san.

Ve şimdi ben bunları bilmenin beni ulaştırdığı camdan kale içinde yalnızlığımı cilalarken aynı zamanda farkındayım da, çaresizlik nöbeti içinde bir zavallı gibi göründüğümü, en azından içeriden. İnsan zaten kendisine içeriden bakabilir ancak. Dışarıdan baktığı yegâne an, örtülmektedir toprak tarafından.

Hiçbir anlamı yok...

Bir anlam arama gereği nereden girdi o halde içime? İçime ama nereme, bir de bu var, nitelikli bir soru mu değil mi bilmeden sormak zorunda olduğum. Mesela kalbime mi yoksa aklıma mı? Gereği kalbimde hissediyorsam vicdani bir rahatsızlık mevzubahistir ve hâl böyleyse yaptıklarımdan bir nebze pişmanlık duyuyorumdur farkında olmasam bile. Ama yok eğer gereği aklımda hissediyorsam... yaşadığın hayatın anlamını arama gereğini akılda hissetmenin izdüşümleri diye bir kitap yazsam güvenlik görevlisi olduğuma bakmayıp... ki bu

düşünceler bir güvenlik görevlisinin aklı için fazla değil mi diye bir soru yöneltilmişti bana cevap beklenmeyen türden, bir süre önce... Ben de evet galiba demiştim kendimce ama fazla geliyor aklım taşıyamayacak dercesine...

Tüm bu olanlar...

Bugünlerde bir köpek öldürecekmişim gibi geliyor... demiştim doktora... ama öncesinde...

Rüya...

Buldum...

Her şey rüya ile başlamıştı. Bir rüya görmüştüm. Hatırlamayanlar kendisini zorlasın ben de hatırlamıyordum önceleri ama sonra hatırladım. Bana sırtı dönük adamı... ona her rüyada bir adım daha yaklaşan kendimi... dönüşü... onu görüşüm... delirişim...

Delirişim... ben delirdim. Evet, böyle olmalı, delirdim ben. Ne işim var burada? Karımı öldürdüm ve evden kaçtım. Her şeyden kaçtım. Delirmiş olmalıyım. Ama pişman değilim, o halde delirme halim devam ediyor olmalı, yani hala deli olmalıyım. Ama bu durumda da deli olamam çünkü deli kendisinin deli olduğunu söylediği an o dünyadan çıkmıştır. Tabii ki bir başkası tarafından mesela doktorlar tarafından deli olduğu konusunda aklen ikna edildiği durumlar dışında. Bu durumda burası yine bir çıkmaz sokak. Zaten gerekçem vardı, beni kandırıyordu, hem de rüyamdaki adam tarafından. Yok, bir dakika, rüyamdaki adam ben çıkmıştım galiba. Deliren adam, yüzü gerilmiş ve deli bana bakan. Ama yok, önce böyle sanmıştım, sonra ise gerçeği anlamıştım, ben değildim, o adamdı, yani o kitapların da yazarı olan o adam, söylemesi acıtsa da, karımın sevgilisi olan adam, bay yazar. Ya da tersi. Tam hatırlamıyorum. Önce o adam sanmıştım, sonra o adam değil benim delirmiş halim olduğunu anlamıştım rüyamdaki adamın... İşin aslı itiraf etmeliyim ki hatırlamıyorum hangisi olduğunu. Ama şimdi gerekli de değil zaten çünkü buldum.

Rüya...

Bir rüya görmüştüm ben. Garabet belirmişti hayatımda.

Şimdi de aynı olmasa bile aynı garabet mevcut burada. Hem içimde hem dışımda. Yani hem bende hem de hayatımda ve algılayışımda, düşüncelerimde. Çünkü? Basit. Dün gece gördüğüm rüya. Rüyalar... yine hatırlamıyorum ve yarım yamalak görüntüler var ama...

Üniversiteye giden birisini gördüğümü biliyorum rüyamda ama o birisi bendim. Sanki yaşamışım gibi. Çünkü öncesinde tüm hayatımı baştan sona doğru görmüş gibi olduğumu hatırlıyorum bölük pörçük. Yani şu gibi; birinci bölüm, ikinci bölüm, birbirinin devamı olan bölümler ve birbirinin devamı olan bölümlerin ertesinde öncekilerin devamıymış gibi bir üniversite anısı. Anı değil rüyası. Ama rüyada gerçeklik rüya ile kuşatılı olduğundan rüya değil anısı. Ya sonrası? Yok.

Bir rüya ile yine hayatım karışacak, üstelik her şey yolunda gidiyorken. O halde, yani sebep bu sefer de rüyaysa, kendimi bu konakta özgürlük hususunda kandırışım dediğim o şeyler gerçek değil. Asıl kandırmaca onlar. Yani ben kendim olmak konusunda kendimi kandırmadım, kendim olmak konusunda kendimi kandırdığımı anladım diyerek kendimi kandırdım. Ama... onları ben rüyadan önce mi tespit ettim, yani dün mü tespit ettim yoksa önceki gün mü? Bunu bilmiyorum ama mantığa göre rüyadan sonra olmalı. Rüya o kandırmacalara sebep olduysa böyle olmalı. Rüya içimi karıştırdı ve beni çıkmaz sokaklara sürükledi yine, kendimi kandırdığımı sandım. O halde şu anda tam olarak kendimim ve tam anlamıyla özgürüm.

Ya da şu olmuştur belki; dünkü kandırmacaların olduğunu fark etmek bana, aklıma, kalbime ağır gelmiştir, bu sebeple aklım ve kalbim bir çıkış yolu bulmak için o kandırmacaların aslında kandırmaca olmadığını kabullenmek iştiyakıyla dün gece gördüğüm rüyalara sebep olarak benim yine kafamın bir

rüya ile karışarak gerçek konusunda şüpheye düştüğümü düşünmemi amaçlamıştır.

Buldum dediğim şeyi kaybettim yine.

Birinci ihtimal; ben durduğum yerde durmak, kendim olmak ve özgür olmak konusunda kendimi kandırmadım. Gördüğüm rüyalar nedeniyle kendimi kandırdığımı sandım. Aslında tam anlamıyla özgürüm.

İkinci ihtimal; ben durduğum yerde durmak, kendim olmak ve özgür olmak konusunda kendimi kandırdım. Ve bunu fark ettim. O kandırmacaların kandırmaca olduğu bana ağır geldi ve kandırmaca olmadığını kendime kabul ettirmek için rüya gördüm ve bunun sonucu dedim ki; ben durduğum yerde durmak, kendim olmak ve özgür olmak konusunda kendimi kandırmadım. Gördüğüm rüyalar nedeniyle kendimi kandırdığımı sandım. Aslında tam anlamıyla özgürüm. Ama aslında bu da yeni kandırmaca. Çünkü bu durumda ben ne kendimim ne de özgürüm.

Rüyalar bilinçaltından kaynaklanır zaten.

Yine karmaşa, yine hüsran ve yine çıkış yok. Tek çıkış yolu, durduğum yerde durmak, kendim olmak ve özgür olmak konusunda kendimi kandırdığımı düşündükten sonra mı yoksa önce mi o rüyaları görmüş olduğumu hatırlamak. Rüyaları önce gördüysem ilk ihtimal, sonra gördüysem ikinci ihtimal geçerli. Ama ben bu sabah ne yediğimi bile hatırlamıyorum. Gerçi muhtemelen bu sabah bir şey yemediğim için hatırlamamam normaldir ama ifade ettiğim durumu gerçekten hatırlamıyorum. Ve hatırlayabilmek için düşünmekten başka elimde hiçbir şey yok. Düşünmek de insanın kendi zihni içinde gerçekleşen bir eylem olduğundan insanın kendi kendisine mahkûmiyetiyle sonuçlanıyor. Hareket noktanız kendi kendinizi mahkûm ettiğiniz zihni evrenden kurtulup realiteyi kavramak olsa da sonuçta bunu yapabilmek için vardığınız yer yine kendi kendinize mahkûmiyetiniz. Kendi yarattığınız

kaostan yalnızca kendiniz kurtulabilirsiniz, sonuçta elinizde sadece bu kalıyor.

Z yaşıyor olsaydı onunla konuşmak ve onun beni kandırdığını itiraf etmesini sağlamak isterdim, böylece dışarıdan sağlanacak bir delil vasıtasıyla en azından içimdeki bilinmezlik nedeniyle gelişen sızıyı dindirmiş olabilirdim ama o yaşamıyordu artık ve onunla kendi yarattığım zihni gerçekliğin dışında görüşme şansım yoktu. Bu cümleyi onun konağa gelişine atıfta bulunmak için bu şekilde bitirdiğim anlaşılmıştır sanırım. Ama bu durumda dün yaşlı adamla parktaki konuşmanın sonucunda aldığım karar yeniden gündeme geliyordu. Yukarıda dışarıdan bir delil şeklinde ifade ettiğim şey, ölmüş olması hasebiyle Z olamayacağı için, onunla hayatımı sürdürmüş olduğum o yer, parktaki konuşmanın sonunda kendimce mekân diye nitelendirdiğim yer yani eski evim olabilirdi. Orada Z'nin ilişkisine ya da benim onunla ilişkime ya da onun iddia ettiği benim olduğumu söylediği kişiye dair bir şey bulmak... Yaşlı adamın söyledikleri doğrultusunda benim içimde bir şüphenin belirmiş olduğunu söylemeyeceğim ama onun söylemiş olduğu şey doğrultusunda yapacağım bir araştırmada herhangi bir şey bulamamak da bir açıdan benim inancımı kanıtlayan bir delil olabilirdi. Ne derler; delil yetersizliğinden derler. Demişti ki yaşlı adam;

"Sanatçı gibi konuşuyorsun... bir yazar gibi... hayatındaki bir şeye takılıp kalmış, onu halletmeden hiçbir şeyi halledemeyecek bir yazar gibi. Belki o olmadığına inandığın kişisindir ve bir süre önce hayatında artık olmayacak hale gelmiş kişi seni kandırmak için değil, gerçekten o olduğuna inandığı için o olduğunu söylüyordur senin. Bilebilir misin bunu? Sadece şimdi bildiklerinin arkasına saklandığın o güvenli yeri terk etmeden."

Ne gibi konuştuğum bir delil olamazdı. Ama takılıp kalmak, bir şeye takılıp kalmak ve onu halledemeden hiçbir şeyi halledemeyecek olmak meselesi geçerliydi. Bunu o söylemeden

önce farkında olduğum bir gerçek olarak ifade edebilirim rahatlıkla. Ve cümlenin sonu; sadece şimdi bildiklerinin arkasına saklandığın güvenli yer. Burası bir yer değil tabii; bu benim şu an inandığım gerçeği ifade eden bir cümle. İnanmasam da, kendimden şüphe etmesem de bir şüphe varmış gibi, karım benim hakkımda bana doğru sözler söylüyormuş gibi bakarsam o evin içinde her şeye, kaybedeceğim bir şey olmazdı. Ama kazanacağım çok şey olabilirdi. Bir delilin bulunamaması, benim kendimden şüphe etmeme yetecek bir delil bulunamaması durumda kendi zihnim içinde beraat kararımı imzalayabilirdim. Bu durumda rüyadan önce mi, sonra mı problemi de ortadan kalkardı. Kendim olarak, durduğum yerde durarak ve özgür olarak huzura ulaşabilirdim. Huzur... yoksun kalındığında değeri anlaşılan her değerden daha değerli olan değer. Tarif etmek için değerden başka bir kelime kullanmaya bile yeltenemediğim değer.

En büyük ve en önemli soru. Bütün insanların yaşadıkları koca bir ömür boyunca kendilerine bir kez olsun sorma yeterliliğine ulaşamadan ve bu yeterliliğe ulaşmadan sorulduğunda bir anlamı da olmayacağından bu yeterliliğe ulaşmayanların kendilerine asla sormadıklarını söyleyebileceğimiz ve sormadıkları için ölür ölmez yokluğa karışmalarına sebep olacak bir yaşam serüvenine kendilerini mahkûm kılan soru. Ben bu soruyu sormadım kendime, çünkü cevabı biliyordum. Şimdi de cevabı biliyorum ama o yeterliliğe ulaşmanın zihni ve ruhi salahiyeti içerisinde o soruyu kendime sormam gerektiğini de biliyorum. Benim sorunum yaşadıklarıma bakılırsa bu sorunun sonrasında gizli değildi. Benim daha bu soruyu sorma gereği bile hissetmeden verdiğim cevapta gizliydi. Ve tüm bunların sorun olmasına sebep olan vaka da karım Z'nin bana kendim hakkında soru sormadan vermiş olduğum cevabı gerçek dışı sayarak olduğum kişiden başka bir kişi olduğumu iddia etmesiydi. Bunlara yeniden dönmeyeceğim, bu iddiasıyla ilgili sebepleri vardı, bir amacı vardı, falanı vardı filanı vardı,

aynı şekilde benim onun bu saçma iddiasına karşı çıkmak için de elimde geçerli sebeplerim vardı falanım vardı filanım vardı ama bir gerçek daha vardı ki, tüm bunlar benim sonrasındaki süreçte karımı öldürdüğüm günlerin başında görür olduğum bir rüya ile başlamıştı. Daha önce de, sanki yıllar önce gördüğüm, ama sonra görmeye görmeye unuttuğum, ama sonra göre göre daha önce de gördüğümü hatırladığım ve gördüğümü hatırladıktan sonra içeriğini de hatırlar olduğum rüyayla. O rüyayla başkalaştım ben. İşimi asmaya başladım. Önemsememeye başladım. Hayatımda daha çok önemsenmesi gereken başka bir şeyler vardı diye değil. Önemlerinizi önem kavramınızı yitirdiğiniz için yitirmişseniz, yitirdiğiniz önemlerinizin yerine başka önemleri koymazsınız. Sonra da başkalaşım devam etti. Bu bana göre bir başkalaşım değildi ama bir zamanlar Z ile sorunsuz bir hayatım vardıysa ve bir zamanlar geride kaldıysa, Z ile görünürde sorunsuz ama özde sorunlu bir hayatım oluştuysa, Z'yi benim dışımdaki bir başkasına itecek sorunlu hayatım oluştuysa, bir başkalaşımın olduğu muhakkaktı. Ben değişmiş isem, değiştiğimde değiştiğim kişi olduğum için, değiştiğimin farkına varamazdım, değiştiğini görmek dış bakış geliştirebilmekle mümkün olur, bu yüzden başkalaşımı kendimde görmem mantıklı olmaz şimdi, ama öte yandan Z'de de fark ettiğim bir değişim olmadığına göre sebep ne ben ne de o değildi demek de kaçamak cevap vermek olacak. Ki Z bu başkalaşımı bana iddia ettiğine göre... bana sen bu kitapların yazarısın dediğine göre... arabanın rengi... renk körü olmam... o arabanın benim olması... ilk kitabımın telifiyle almış olmam... o adam... o surat... onun ben olması... bana bunları iddia etmesi...

Gücümü kaybettim ve yere düştüm. Dizlerimin bağı çözüldü demeliyim ama bu bana çok şairane bir laf gibi geliyor ve bunu söylersem yaşlı adamın bir sanatçı gibi konuşuyorsun dediğini hatırlayacakmışım gibi geliyor, bu yüzden demeyeceğim. Sadece yere düştüm gücümü kaybedip. Çünkü bir taraftan

hatırladım da dün geceki rüyamı. Parça parça ama bir üniversite kantinini... ben liseden sonra okumadığımı biliyorum. Çalıştım çünkü çalışmam gerekiyordu, babam ben liseye başlarken ölmüştü, annemi saymıyorum zaten, o çok daha önceydi... konaktan... taşınmıştım evet. Nereye hatırlamıyorum ama liseyi zor bitirmiştim, lisede okurken de çalışmıştım, marangozda çalışmıştım, sol yanağında beni olan bir adamın yanında. Adı yok. Üniversite sınavına bile girmemiştim. Çünkü ben okuyacağımı sanıyordum, babam çok başarılıydı, profesördü, matematikçiydi, ben daha ilkokuldayken bile bir sürü kitap okumuştum, benim büyük adam olmam için benim sokaktan eve gireceğim saatler bile belliydi, oyun saatlerim bile kısıtlıydı, çok başarılıydım, bana özel ders verirdi, sertti, ama çok akıllıydı, benim okuyacağımdan ve büyük adam olacağımdan kuşkusu yoktu ama ölmüştü sonra. Ben kin doluydum lisede. En çok da son sınıfta. Nefret etmiştim üniversiteye girmek için harıl harıl ders çalışmaya başlayan herkesten. Çünkü ben çocukluğumdan beri büyük adam olmak için çalışmıştım sürekli, ama onlar hiçbir şey yapmamıştı, sürekli sokakta top oynamışlardı, hiçbir şey yapmamışlardı. Sonra birden üniversite çağında üniversiteye girmek onları büyük adam yapacakmış gibi ders çalışmaya, dershanelerde akşamlamaya başlamışlardı. Üniversiteden de nefret etmiştim. Sınava bile girmemiştim. Büyük adam olmayacağım demiştim. Lanet etmiştim. Zaten kazanamazdım. Ders çalışmak için yeterince zamanım yoktu. Basit bir şeydi şimdi bakınca anlaşılıyor, ulaşamayacağın ciğer meselesiydi, ama şimdi bakınca anlaşılıyor. Sonra Z vardı. Onunla evlenecektik. Çalışmaya devam ettim, üniversitede gördüğüm kişi ben olamam bu yüzden. Ama benmişim gibi gördüm, kendimi kendi içimden üniversitede okulun kantininde gördüm. Karşımda Z. Ama okula onu ziyarete gitmiş gibi değil.

Yerden kalkmadım uzunca bir süre. Benim adım M, diyerek inledim birkaç kere. İnsanın güçsüzlük anında reddettiği

her şey tarafından kuşatılması basit bir gerçeklik, ilk defa benim başıma gelmiyor, her insan bu türden şeyler yaşıyor ama zaten mesele de burada. Ben özellikle bu konağa geldikten sonra öyle şeyler söyledim ki, benim dizlerimin bağının çözülmesine bu sözler neden oldu sanki. Sözler; sürekli olarak tespitler, insanlar ve hayat hakkında söyleyecek çok şeyi varmış gibi olan birisiymişim gibi. Ben bir güvenlik görevlisiyim, bu cümlelerle düşünmek bu tespitleri yapmak olağan mı? Cevap olarak yere düştüğümü söylemiştim az önce. Sonrasında benim adım M diyerek inlediğimi de... ama ben sıradan bir insansam... sıradan bir insan... sıradan... ne komik bir ifade. Devam ettim; ben dediğim kişiysem, bu cümleler kimin? Mesela; "İnsanın güçsüzlük anında reddettiği her şey tarafından kuşatılması basit bir gerçeklik." Veya; "Sokaklar ilk bakışta aynıydı ama siz aynı değilseniz aslında hiçbir şeyi aynı olarak algılayamayacağınız için hiçbir şey aynı değildir. Önce size hayatın içindeliğini hatırlatan ve bu nedenle yaşama sevincinizi perçinleyen bir sokak karmaşası sonrasında korkularınızı uyandıran ve tedirginliğinizi azdıran bir girdaba dönüşür. Olan aslında her gün o sokakta olandır ama üzerinizdeki etkisi bambaşkadır artık." Veya; "Ayna karşısında kendisine bakıp, bana kendinden bahseder misin demek insanın çok da samimi olmayan bir şekilde kendisi karşısında bir role soyunmasının tezahürü sayılabilir. Ama öncesinde tam da samimi sayılabilecek şekilde bir gönül kırıklığının ya da zihin bulanıklığının söz konusu olması gerekir. Samimi bir arızadan gayrisamimi ve deyim yerindeyse naylon bir hal-hareket çıkarmak da insanın çiğliğiyle alakalı olabilir. İnsan en büyük hayal kırıklığını; çektiği o sonsuz acının aslında tüm insanlar tarafından bir zamanlar bir şekilde çekilmiş veya halihazırda çekiliyor olduğunu fark ettiği an yaşar. Nitekim o an çektiği sonsuz acı nedeniyle kendi içinde farklılaşarak çıktığı kürsüden paldır küldür aşağıya yuvarlanmıştır. Ama işte olgunluk da tam orada başlar." Ya da; "Huzur hep en çok isteyip de yaşayamadıklarımızda gizli değil midir? En saf halimizdeyken

isteyip, yıllar boyunca istediğimizi bile çoktan unuttuğumuz ve hatırlayınca da ölmekten beter olduğumuz..." Ya da; küçük geriye dönüşlerle görülebilecek, hayatın sürerliği içersinde belirli tecrübeler ve düşünceler sonucu üretilmiş gibi duran söyleyenin kendisine özgü bir sürü ifade, cümle, akıl yürütme. Tuhaf olansa olayların çoğunu veya en azından ayrıntılarını hatırlayamasam da, bu türden ifadelerin satır satır aklımda olması. Bu bir yazar özelliği değil mi peki derdi şimdi Z hayatta olsaydı ve karşımda olsaydı. Ben cevap vermezdim. İnanmıyorsanız teslim olmazsınız, müspet ya da menfi, teslimiyet inancın olduğu yerde başlar. İşte bu cümle de mesela...

Uyumak ve zamanı gelinceye dek ertelemek gerekiyordu. Yorgundum ve açtım. Belki de aklımı midem karıştırıyordu. Açlık insana hiç tahmin edemeyeceği şeyleri bile yaptırabilir. Süründüm ve örtüsüz yatağıma uzandım. Gözlerim kapandı.

10.

Ağrıyan aklımdan irinler sızıyor... ve buna kelime diyorsunuz... ah siz...

Nereden aklıma geldiğini bilmiyorum, bir yerde mi okudum, birisi mi söyledi de ondan duydum, nasıl girdi zihnime bilmiyorum, zihnime nasıl girdiğini, hatta rüyama nasıl girdiğini bilmediğin onca şey gibi. Onca şey diyorum çünkü görüntü diyemem, görüntünün dışındasınızdır, sadece izlenebilir bir şeydir görüntü, rüyamda gördüklerim görüntü ama böyle değil, sadece izlenebilir şeyler değil, yaşandığı görülen bir şeye görüntü denemez. Onların dışında değilmişim gibi gördüm, tıpkı hatırladığım yukarıdaki cümle gibi. Onu da dışımdan, dış dünyadan bir unsura, bir olaya, bir nesneye şahit olur gibi görmedim, almadım ya da duymadım. O şekilde almışsam ya da duymuşsam bile içimde bir anlamı, hayatımda bir karşılığı, bir anısı ve acısı var sanki. Sürekli sankilerle yaşayan ve

konuşan insanlara beslediğim habis niyetler ise şimdi tutarlılığım adına geçerliliğini yitiriyor. Çoğu zaman kendimizde olduğunu fark etmediğimiz insani özellikler rahatsız etmektedir bizi. Onların kendimizde bulunduğunu gördüğümüzde hissettiğimiz duyguyu salt hayal kırıklığı ile açıklayabilir miyiz? Emin değilim ve önemli değilmiş gibi geliyor demek istiyorum. Ama aksine itiraf etmek istemesem de önemliymiş gibi geliyor. Ve ben bunu söylemek istemiyorum. Söylemek istemiyorum çünkü söylemezsem yokluğuna inanabilecekmişim gibi geliyor. Nasıl ki söylediklerinizin artık gerçekliği yadsınamaz hale gelmesi ve sırf söylenmişlikleri nedeniyle hayatınızı tahakküm altına alması kaçınılmazsa. Kaçınılmaz mı gerçekten? Her söylenenin bağlayıcılığı var mı? Çevre açısından değil, etrafınızdakiler açısından değil, ya da onların karşısındaki sizin açınızdan değil. Sizin içinizdekiler açısından, inandıklarınız ve bildikleriniz açısından bağlayıcılığı var mı? Sakarım derseniz sakarsınız ama sakarlığı kelime olarak bile ağzınıza almazsanız sakar değilmiş gibi hissedebilirsiniz demek gibi. Yine söylüyorum ki emin değilim. Bilmiyorum. Bilmek istediğimden de kuşkuluyum. Tek bildiğim her şeyin beni ziyadesiyle yorduğu ve artık tüm bunlara bir son vermek istediğim. Ne şekilde olursa olsun, bir son vermek istediğim.

Beni konaktaki arkadaşlarım uyandırdı ertesi sabah. İki gündür uyuduğumu söylediler. Endişelendiklerini de söylediler. Buna şaşırdığımı söyledim. Hangisine olduğunu sordular. İki gündür uyuyor olmama mı yoksa endişelendiklerine mi? Cevabı bir süre düşündüm çünkü bilmiyordum. Neyi kastederek şaşırdığımı söylediğimi bile bilmiyorken kendimi tanımaktan, kendim olabilmekten ve özgür olmaktan bahsedemezdim. Yoksa bahsedebilir miydim? Emin değildim ve bunu da bilmiyordum. Belki zihnim bir kandırmacaya daha yeltenıyordu. Bundan da emin değildim. Tıpkı şu ana kadar neyin kandırmaca olduğu hususunda emin olmadığım gibi. Ama arkadaşlarıma nihayetinde bir cevap vermeliydim ve verdim.

Onlara endişelenmelerine şaşırdığımı söyledim. Beklediğim bunun üzerinde durmalarıydı ama diğerinin üzerinde durdular. Neden iki gündür uyuyor olmana şaşırmıyorsun, bilerek mi uyudun, yoksa bu zaten ara sıra yaptığın bir şey mi dediler. Bu ara sıra yaptığım bir şey değildi ama bunun ara sıra yaptığım bir şey olmadığını söylemem durumunda bu duruma şaşırmamamı açıklamak zorunda kalacaktım. Ki bunu yapmama olanak yoktu. Bu yüzden sadece çok aç olduğumu, uyumadan önce de çok aç olduğumu ve güçsüz düştüğüm için uyuduğumu ve bu sebeple uykumun bu kadar uzun sürmüş olabileceğini söyledim. Hemen endişelendiler yine ve aralarında bir şeyler konuştular. Sonra alelacele odamdan çıktılar ve on dakika kadar sonra döndüler. Ellerinde bu sefer ne olduğunu bildiğim, sadece benim değil, dünyadaki tüm insanların ne olduğunu bildiği bir tür yiyecek vardı döndüklerinde. Ekmek... taze ekmeğin, sadece ve sadece katıksız taze ekmeğin bir insan için ne ifade ettiğini anlatacak kelimelerimin olmayışı, sanırım açlığın içimde büyüttüğü, aslına kavuşturduğu, katıksız ekmeğe dair anlam ile ilgili. Ve bu aslında benimle ilgili değil sadece. Tüm insanlığın ortak anlam deposundan gelmiş bir anlam gibi. Saygın, değerli ve kati...

Karnımı doyurmam uzun zamanımı aldı çünkü hızlı yiyemedim. Boğazım kendisinden bir şey geçmesini unutmuş gibiydi belki ondan. Arada sürekli su içerek bitirdim arkadaşlarımın getirdiği kocaman ekmeği ve keyifle arkama yaslandım, midemde ve ruhumda hissettiğim doygunluğun ardından. Arkadaşlarım gitmişlerdi. Gittiklerini görmemiştim. Kendimle çok fazla meşguldüm diye geçirdim içimden. Rahatsız ediciydi. Belki onlarla konuşarak... Aslında konuşacak pek bir şeyim yoktu. Benim için bile anlamlandırılamaz şeyler varken, kuracağım cümlelerin ne kadar sağlıklı yorumlara yol açabileceği muallâktı ve bu durumlarda susmak yeğlenmeliydi. Ki zaten gitmişlerdi, benim tercihime ya da tavrıma gerek kalmamıştı.

Sonra yapacaklarımı yaptım. Yeni kazağımla dolaştım konağın geniş odalarında ve her odada o odada benden önce yaşamış insanlarla tanışmış gibi yaptım. Bu beni farklı kıldı kendimce ve kendime olan inancımı perçinlememi sağladı. Kendime olan inancım perçinlendiğinde ise yine aynı sızı başladı. Çaresi yoktu, evden çıktım.

Çok uzun bir süredir uzaklaşmadığım kadar uzaklaşacaktım konaktan bunu fark ettiğim zaman ürpermediğimi söylersem yalan söylemiş olurum doğrusu. Eski bir şarkıda çitin bittiği yerde dünyanın bittiğine inanan genç bir kadından bahsedildiğini hatırlayarak, sanat eserlerinin bir şekilde biz sıradan insanlara bizden de sıradan ama hayatın sıradanlığı içinde fark edilmez olduğu için görünmeyen detayları, hatta detay değil gerçekleri anlattığını düşünerek mutlu oldum. Ama neden mutlu olduğumu anlayamadım, bu anladığım şeyden kendime nasıl bir pay çıkardığımı bulamadım. Faydalanan durumunda bulunup bu açıdan şanslı olduğumu düşünmüş olabilirim dedim kendime sonra ve bu bana oldukça mantıklı göründü. Tatmin ediciydi. Sonra parka girdim. Bu park da benim yeni hayatımdaki o çitti ama ben bir şekilde parkın dışında, -ötesinde- bana ait olmasa da bir yaşamın sürerliğinden haberdardım. Eskiden yüzmüş olduğunuz bir denize girerken aslında o denizin aynı deniz olmadığını bilmez, düşünmez ve aldırmazsınız ya, zira deniz sudur ve sizin yıllar önce teninizi serinleten su çoktan yok olmuştur, bu yeni serinlik tamamen yeni bir suyun etkisiyle olmuştur, sanırım buna benzer şekilde ben de aldırmadım parkın dışındaki yaşamın neliğine. Bir süre sonra sokaklar adımlarım vasıtası ile bana ulaşacağım yeri sundu. Bir süre öncesine kadar sıradan ve basit ve acılı yaşantımı sürdürmekte olduğum evimin kapısı önündeydim artık. Bir parça hüzünlendiğimi söylersem fazla ileri gitmiş olmam herhalde. O halde söyleyeceğim; bir parça hüzünlendim. Hüznümün sebebi anı denen şeyin bir daha yaşanma ihtimalini barındırmıyor olmasında gizliydi sadece. Nasıl ki; onca

sefil zamanlarınızı bile hatırladığınız zaman içinizde inceden bir hüzünle beraber inceden bir özlem de uyanır. İnsan her daim geçmişe hayran tek yaratık türü olsa gerek diyeceğim burada, inanarak. Bu düşüncelerle sefilce olduğunu düşünmeme rağmen şimdi inceden bir hüzün ve özlemle baktığım bir zamanlarki yaşantımın barınağına ilk adımımı attım. Önce sokak kapısından girdim içeriye ve göze çarpan bir değişikliğin olmadığına şaşırmayı akıl etmeyerek çıktım merdivenleri. Daire kapımın önüne gelince az da olsa tereddüt ettim. Cinayet mahalli isimli bir kitap okumuş gibi hissettim kendimi ama eski zamanlardan birinde. Çok eski, hatırlanmayacak kadar eski zamanlardan birinde, cinayet mahalli isimli bir kitap okumuş gibi... ama hatırlamıyordum. O yüzden o kadar eski diyordum ya zaten. Kendime şaşırıyordum bazen. Yine böyle bir andı belki. Kapı koluna uzattığım zaman elimi, doğrusunu söylemek gerekirse beklemediğim tek şey kapının açık olmasıydı. Ama beklemediğim tek şey olan bu şey oldu ve kapının açık olduğunu gördüm. Şaşırmaya gerek duymadım ve kapıyı yavaşça ittim. Kapıların açılmasını seyretmekten hoşlanan bir insan olduğumu sanırım daha önce söylememiştim. İçimde ne ifade ettiğini bu vesileyle aklımdan geçirmeye başlamışken onu gördüm. Hayır, o dediğim bir insan değildi, bir paltoydu. Sokakta gördüğüm, aslında parkta görmüştüm ama parkı da sokağa dâhil etmenin bir sakıncası yoktu, nihayetinde park da sokaktaydı. Gerçi böyle denirse evleri de sokakta olmaları sebebiyle sokak diye nitelendirmek gerekebilirdi... Neyse... Parkta gördüğüm yaşlı adamın paltosunun aynısıydı. Aslında aynısı değil bir benzeriydi. Ne ben yaşlı adamın paltosunu bütün ayrıntılarına kadar incelemiştim ne de o bana bu konuda bir tanıtım yapmıştı. Sadece yaşlı adam paltosunu, kazağını bana vermek için çıkartırken elime tutuşturmuştu, tutmam için ve ben de tutmuştum paltosunu elime tutuşturduğu için.

Elimle yoklamak istememin nedeni sanırım buydu. Elimi uzattım ve paltoyu asılı olduğu yerden aldım dikkatlice.

Sanırım aynısıydı, sadece daha yeniydi. Hiç giyilmemiş gibi. Sonra içeriye doğru yürüdüm, elimdeki paltonun yumuşak yüzünü elimle hafif hafif okşayarak ve bundan haz alarak. Bu yoklamalar galiba bana ulaşmam gereken yeri işaret etti çünkü paltonun üzerinde elimi gezdirirken farkında olmadan sert bir cismin varlığını fark ettim, paltonun cebinde. Dışarıdan sert bir cisim olarak algıladığım şeyi çıkarttım sonra paltonun cebinden. Bir anahtardı. Metal, ama kapı anahtarlarına benzemeyen, yuvarlak hatlı bir anahtar. Bir dolap ya da çekmece anahtarı. Parktaki yaşlı adamın sözleri gitti geldi zihnimin içinde. Keyifle sırıtmak ile haince kahkaha atmak arasında kaldım bu sefer. Eskiden çalışmama odası olarak kullandığım odaya yürüdüm hızla. Çekmeceli çalışmama masamın karşısında durdum. Bu anahtar bu çekmeceyi açarsa... ve çekmecenin içinden tahmin ettiğim şey çıkarsa... ben yanılmış mı olacaktım... Z haklı mı olacaktı en azından bir hususta... anahtarı deliğe sokup çekmeceyi açtım. Dosyalar... aldım. Şu an ne düşüneceğimi bilmediğim gibi düşünmek de istemiyordum. Burada yapabileceğim bir şey değildi. Hemen konağa dönecek, dosyaları inceleyecek ve her şeyi netleştirecektim.

Salondan içeriye girince... onunla karşılaştım diyeceğim ama siz bana kiminle diye soracaksınız ben de cevap verene kadar deli olacağım. Bilmiyorum... kim olduğunu bilmiyorum. Rüyamdaki adamla karşılaştım. Ya da karımın sevgilisi olan o yazar bozuntusuyla... ya da zaten o yazar bozuntusu benim rüyamdaki kâbusum... aklım bu kadar karışık olmasaydı... ve bu kadar şaşkın olmasaydım...

"Ne yapıyorsun burada?" galiba ben sordum ama tam emin değilim, o kadar şaşkındım ki. "Asıl sen ne yapıyorsun?" normal olarak bu soruyu ilk soruyu sormayan sordu. İlk söz benden geldi bu andan sonra.

"Burası benim evim, sen ne arıyorsun burada?" Buna nasıl cesaret edebiliyordu, karımı almıştı elimden, aslında karımı

değil, karımın kalbini almıştı elimden ve ardından haftalar sonra evime geliyorum ve... evime mi yerleşti yoksa? Buna cesaret edemez, hayır yapamaz bunu. Daha neler. Önyargılı olmamaya karar verdim, ne de olsa akıllı olmayı dilemekle değil, akıllıca davranmakla akıllı olunabilirdi.

"Burada bir şey aramıyorum, burada bir şey bulmak istersem aramama gerek olmaz, çünkü istediğimin nerede olduğunu bilirim, çünkü burası benim evim. Sen bu evin senin olduğunu söyleyeceksen tıpkı benim yaptığım gibi evin sana ait olduğuna dair bir delil dile getirmelisin," dedi sakince ve konuşmasından ve konuşmasına neden olan aklından çok memnun olmuş gibi baktı yüzüme. Bocalamadım ama bocaladığımı düşünecek olursa yanıldığını anlamasın istedim, bunun yanında rahatlığı karşısında epeyce şaşırdım. Önyargılı olmamaktan bahsetmiştim ama adam resmen evimi sahiplenmişti, bunu çok doğalmış gibi dile bile getiriyordu. Bu andan sonra bocaladığımı itiraf edebilirim. Sağıma soluma baktım çaresizce. "Şey," dedim, terden sırılsıklam olduğumu hissettim. Belki diklenmenin bir yararı yoktu, hatta... onu tanıdığımı bilmiyordu belki. Hemen karar verdim.

"Aslında ne kadar oldu bilmiyorum ama ben bir süre önce bu evde yaşıyordum..." diye ekledim. Hiçbir şey olmamış gibi davranırsam nereye ulaşırım, onu tanımıyor gibi davranarak ne elde ederim, hesap yapmadan üstelik. Nihayetinde onun kim olduğunu biliyordum ama benim onun kim olduğunu bildiğimi bilmesine benim istediğim bir zamana kadar gerek yoktu. Bu yüzden onun benden sonraki bir kiracı olduğunu düşünüyormuş gibi ekledim;

"Hiç değişmemiş... Birilerinin buraya taşınmış olabileceğini düşünmemiştim hiç. Özür dilerim."

Özrümden önce de sırıtıyordu, sonra da sırıtmaya devam etti. Garipsedim bunu, ben sinirimi kontrol etmeye çalışırken onun bu tavrı... tek kelimeyle sinir bozucuydu. İki kelimeyle... Bir

süre sessizlik oldu. Mahcubiyetimin ve dilediğim özrün kendisine sağladığı emin ve güvenli yerden bana bakarak konuştu;

"Özre gerek yok, ama evimde bir yabancının bulunmasından da rahatsız olduğumu söyleyebilirim, bu yüzden gitmenizi isteyeceğim."

Bu an itibariyle bu adama karşı neden alttan aldığımı, neden onu gördüğüm ilk an suratına bir kafa atmadığımı, hatta onun benim evimin bu şekilde üzerine konmuş olmasına bile gıkımı çıkarmadan onu hiç tanımıyormuş gibi yaptığımı anlayıverdim ve bu anladığım şey beni müthiş üzdü. Ben burada kendi karımı ve onun sevgilisini öldürmüştüm ve onun ne bildiğini bilmiyordum. Beni tutan böylesine aşağılık bir hesaptı. Ben bir zavallıydım. Ama bu kadar düşmüşsem kurtuluşum adına biraz daha düşmemde sakınca yoktu. Nasıl ki; elinizde sadece baba yadigârı bir kol saati kalmıştır ama o masadan kalkamazsınız, bir basamak daha düşüp dibe varmaktan çekinmemek size belki her şeyi geri alabilirimin heyulası gibi görünür. Oysa bilmektesinizdir. Bugün sizin gününüz değil, ama her şeyi kaybetmediğiniz müddetçe kendinize saygınız kalacaktır ve kendinize saygınız kalırsa azabınız büyüyecektir. Her şeyi kaybetmek güzeldir bu yüzden. En dipte acı yoktur.

"Gideceğim..." dedim ve duraksadım.

"Gideceğim de... Almam gereken bir şeyler vardı, onları alsam..." Yine duraksadım.

"Burada size ait bir şeyin kaldığını sanmıyorum," dedi.

Başımı sallıyordum adam bunları söylerken, kendimce olayları değerlendiriyordum ve değerimi yitiriyordum.

"Ama buradalar işte," dedim. Kolumun altındaki dosyaları işaret eder gibi yaptım burnumla, o da fark etti hemen. İlk defa görüyormuş gibi baktı. Galiba paltoyu da gördü. Normal tabii, kocaman bir şey. Usulca bıraksam bir köşeye şimdi dedim kendime. Ama çok dikkat çekerdi böyle.

"Onlar burada mıydı?" dedi şaşkınlıkla.

Başımı salladım yine, bu sanki sözlerden bağımsız bir tepki, bir tür alışkanlık. Düşünürken başımı sallıyordum belki hep.

"Evet," dedim. "Aynı yerdelerdi, hiç dokunulmamış..."

Aynı yer dediğim yerin neresi olduğunu ben bile görene kadar bilmiyordum, muhtemelen kendisi de bilmiyordu, zira biliyor olsaydı bu şekilde hiç dokunulmamış vaziyette kalması söz konusu olamazdı.

"Yani nerede?"

Elimi başıma doğru götürdüm, kafamı kaşıdım. Başımı sallamadığıma memnun oldum. Alışkanlıktan yapageldiğiniz hareketleri alışkanlıktan yaptığınızı fark edince onları yapmamaya başlamak size kendiniz karşısında aldığınız bir galibiyet gibi görünebilir ne de olsa. Sonra gösterdim elimle kâğıtları nereden aldığımı. Antrenin sonunda soldaki odayı gösteriyordu elim. Benim çalışmama odamı yani. Bir zamanlarki çalışmama odamı.

"Garip," dedi. "Orası benim çalışma odam, nereye gizlemiştiniz orada?"

İşe bak, adamın çalışma odası bile olmuş, yıllarca benim çalışmama odam olarak kullandığım bir nevi sığınak olarak belleğim yer. İçimde derin bir acı uyandı ama gizlemek zorundaydım bunu. Herkesin zihni bizimki kadar delik deşik olmak zorunda değildi tabii. İnsanların normal olanları normal olarak çoğunluğu oluşturmaktaydı yerküre üzerinde. Yine başımı kaşıdım adamın bu sözleri üzerine.

"Gizlememiştim, masadaki çekmecede duruyordu," dedim.

Gözlerini kıstı, galiba masadaki çekmeceyi düşünüyor... aklından neler geçirdiğini tahmin etmeye çalıştım ama başardım mı bilmiyorum. Birtakım zanlar uyandı içimde ama... birden kendimi açık etmiş olabileceğimi düşündüm. Bu adam buraya artık evim diyorsa ve ben de burada bir zamanlar

oturmuş olduğumu söylüyorsam, ben bu evde ondan önce oturan ve kendi karımı yani onun sevgilisini öldüren... paniğe kapıldığımı söyleyebilirim. Bunlar adam hakkındaki endişelerimin artmasına yol açtı ve yapmam gerekenleri gözden geçirdim hemen. Konunun üzerine gidemezdim daha fazla, olayı geçiştirip evimden bir an önce çıkmalıydım. Aynı zamanda bir süre dikkat etmeliydim kendime. Bir suçlu gibi yaşamayı öğrenmeliydim diyeceğim ama bu sanki kendime yakışmayacak. Kendi içinde bu olayın acısını çok başka şekilde duyuyorsan eğer böyle cereyan eder durum. Garipti. Ama böyleydi. Bu sırada baktım ki adam dikkatle süzüyor beni. Aklından neler geçirdiğini yine tahmin ettim. Tahminim yine korkuttu beni. Ama konu bu değil. Sakin olmalıydım, az kalmıştı.

"Kâğıtlarınızı da aldığınıza göre artık gidiyorsunuz sanırım," dedi.

Yine başımı salladım ve bunu yaparken onun da tedirgin olduğunu anladım. Belki de dediğim gibi benim kim olduğumu anlamıştı ve bu da onu korkutmuştu. Hemen evden gitmem onun işine gelecekti kim bilir. Benden korktuğu düşüncesi hoşuma gitti.

"Kâğıt değil," dedim. "Yani kâğıt tabii ama sadece kâğıt değil. Bu dosyanın içinde benim yazdığım bir roman var. Yayınlamama kararı almıştım, hatta yazarlığımı da zihnimin derinlerine atmıştım ama bazı şeyleri yoluna koyup kendimi temize çıkarmam için bunlara ihtiyacım var şimdi."

Bir şüpheyi gerçekmiş gibi dillendirmek yalnızca ondan o an için de olsa daha zor bir zaman dilimi içindeyseniz tercih edilir. Bunu buraya sıkıştıralım. Bu sefer o başını salladı ama katıldığı ve onayladığı için filan değil, sadece geçiştirmek için, çünkü cümlelerimin sonuna doğru farkında olmadan gözlerim yatak odamın kapısına dikilmişti ve direkt oraya bakar olmuştum ki adama tam bu haldeyken yakalandım. Daha da tedirgin oldum. Çünkü benim bakışımı yakalamasının

ardından o da başını o yana doğru çevirdi. Bir şey hissettirmemeye çalışarak oraya doğru adım attı. Küçük adımlar... Bu arada sanki beni ve ne yaptığımı da kontrol altında tutarak. Onun bu hareketi üzerine ben de kapının aralığından ona fark ettirmemeye çalışarak içeriye bakarken fark ettim ki; belki de yanılıyordum, adam benim kim olduğumu filan anlamış değildi ama bu garip hâl ve eda beni her geçen saniye biraz daha açığa çıkarıyordu. Panik içinde;

"Orada bir şey yok," dedim sanki bu yüzden.

Yüzü gerildi adamın, ne hissettiğini anlayamadım ama birden hareketlendi ve kapıyı itti, içeriye baktı. Ne yapmaya çalıştığını anlamaya çalışırken... hayır, çalışmama gerek yok anladım hemen. Z'yi muhtemelen o bulmuştu ve benim görüntüm ile Z'yi bulduğu odanın görüntüsünü üst üste koyarak bir bağlantı yakalamak üzereydi ve birdenbire;

"Z nerede?" diye bağırdı.

Anlamsız bir soruydu, ama muhtemelen benim kim olduğumu tam o an anlamış ve bağlantıyı kurmuştu ve bu soru o bağlantıyı kurmuş olmanın yaşattığı anlık şok nedeniyle sorulmuştu. Adamın bağırışıyla birlikte döndüm müthiş bir hızla ve kapıya yöneldim. Peşimden sokaklar boyunca koşacağı ümitsizliğiyle zihnim çökmek üzereydi ki, peşimden gelmediğini anladım. Dizlerimin bağı çözüldü, korkuyla çöktüm yere. Sokağın tam ortasındaydım ve acilen uzaklaşmam gerekiyordu, en çok da kendimden.

11.

Konağa döndüm. Galiba nefes nefeseydim. Galiba koşarak gelmiştim buraya. Galiba korkmuştum epeyce. Galiba diyorum çünkü korkum galiba değil de gerçekse, şüphe ettiğim gibi ne kendim olmanın ne de özgür olmanın kıyısında bile

olmamalıydım. Galiba galibam gerçekti ve ben bu dediğim şeylerin kıyısında bile değildim. Ama bunları zaten bir kenara koymuştuk değil mi, şu an başka bir mesele üzerinde duruyorduk, şu an durduğumuz meseleyi hallettiğimiz an, o meseleyi de halletmiş olacaktık. Bunun güveniyle sırıttım kendime. Sırıtırken odama girdim ve yatağıma oturdum. Sırtımı duvara yasladım. Bu sırada elimdeki paltoyu hemen yanıma bırakmıştım. Hâl böyleyken vicdanımı rahatlatmak için bir şeyler söylemeliydim. Söyledim; bu paltoyu çalmak aklımın ucundan bile geçmemişti, elimdeyken salona girmiştim ve elimden bırakma fırsatım olmamıştı, çünkü adamın karşısındayken elimden bırakırsam paltoyu elime aldığımı da kabullenmiş olacaktım, üstelik bu, adam tarafından da fark edilecekti ve zor durumda kalacaktım. Bunun yanında koşarak çıkmak zorunda kaldığım için elimden bir yana atıvermeyi de aklıma getirememiştim. Sonuç; ben bu paltoyu çalmadım. Aslında yanlışlıkla çaldım. Günahsızım bu hususta. Yine sırıttım, galiba sebebini tam biliyor olmasam da içimde mutluluk uyanmıştı. İçimde uyanan mutluluk hoşuma gitmişti.

Bir süre sonra nefeslerim düzene girdi. Kolumun altına sıkıştırdığım dosyayı da böylelikle bıraktım yatağın üzerine. Rahatlamıştım. Burada güvende olduğumu da söyleyebilirdim aynı zamanda, her ne kadar neden güvende olduğumu bilmesem de. Güvende olup olmamak meselesi zaten pek önemli değildir, bilinir, insan kendisini güvende hissediyorsa iş tamamdır nihayetinde. Aynı zamanda güvende hissetmiyorsa da aslında güvende olması bir şeyi değiştirmez, bu da bilinir. Bilinenleri bir kenara bırakıp daha öncesinde bir kenara bıraktığım dosyayı aldım elime tekrar. Aslında çok geç olmuştu, neredeyse akşam olacaktı, şimdi bırakıp dosyayı elimden, cumbaya yürüyüp, oradan sokağı izleyerek... galiba cesaretim yoktu. Erteleyebildiğiniz durumlarda cesaret gösterisi gereksizdir. Dosyayı tekrar bıraktım elimden. Şimdi de merak kurcalıyordu içimi, ne yapacağımı bilemedim bir an. Ayağa

kalkmaya karar verdim. Ama sadece karar verdim, kalkamadım, aksine sırtımı duvardan aldım ve hafifçe yana doğru bıraktım bedenimi. Yatağa dokundu sol yanım. Yüzümün de sol yanı. Gözlerimi kapattım usulca. Kendimi yorgun hissettiğimi düşünerek ve yalnız olduğumu da unutmadan, kim olduğumu, ne olduğumu, nereden gelip nereye gittiğimi bilmeyerek, aklım boş, içim daha da boş... kapattım gözlerimi. Uykum var diye mırıldanarak kendimi etkim altına aldım ve uyudum sonunda. Korku mu? Garip bir his olduğunu söyleyebilirim korkunun. Hayat çoğu zaman çözemeyeceğimiz kadar karmaşıktı, bu karmaşayı iradeniz ile etki altına alamıyorsanız korku kaçınılmaz oluyordu. Uyku çoğunlukla içinde sıkıntıdan başka bir şey yeşermeyen insanların kaçacakları tek yerdi. Uzun bir uykuya dalıp kaybolmayı tercih ettim, ertelenen bir zamana kadar.

Uyandığımda üzerimde bir ağırlık hissettim. Sersemlik de denir, yavaşça doğruldum ve etrafıma baktım. Hava aydınlıktı. Bu durumda ya birkaç saat ya da en az on altı saat uyumuş olmalıydım. İşin doğrusu bu benim için bir şey ifade etmiyordu. Ayağa kalktım ve bir iki egzersiz yaptım. Spor yapmak iyidir, insan en azından bedensel olarak kendisini daha iyi hisseder. Daha sonra odamdan çıktım arkadaşlarımın odalarına baktım. Yine konakta değillerdi ama bana bir sürprizleri vardı, bunu odama geri döndüğümde fark ettim. Yatağımın başucuna ağzı bağlı bir poşet bırakmışlardı. Açtım ve içinde bir sürü yiyecek olduğunu gördüm, bu beni epeyce mutlu etti. Arkadaşlarımı biraz daha sevdim bu incelikleri nedeniyle. Aslında muhtemelen incelik olsun diye yapmamışlardı, yemek yemeden uyuyup, uyandığımda ölecek kadar bitkin düşmeyeyim diye bana yiyecek bırakmış olmalıydılar ama asıl incelik zaten incelik olsun diye yapılmayan değil midir? İşin aslı bilmiyorum öyle midir, acıkmıştım ve bırakılan ekmeği yedim bütün bunları düşünmek yerine. Sonra yine baş başa kaldım dosya ile. Bana bakıyordu yatağın üzerinden. Gözümü kıstım

ve ben de ona baktım. Sırıtıyor gibi bakıyordu sanki. Yani insan olsaydı, bu görünüş sırıtmakla ifade edilirdi ancak. Ben de sırıttım. Sonra kahkaha attım. Sonra attığım kahkahanın sesi kendi kendime utanmama neden oldu ve hemen ciddileştim. Elimi uzattım dosyaya ve önüme çektim onu. Şimdi sırıtmıyordu, sanırım korkmak sırası ondaydı. Bundan hoşlandığımı saklamayacağım doğrusu.

Dosyayı açtım ve kâğıtları ortaya serdim. Bir de kitap çıktı dosyanın içinden bir yerden, bu kitap bana tanıdık geldi ama nereden tanıdığımı hatırlayamadım. Onu da koydum önüme. Sonra elimi tekrar kâğıtlara uzattım ki durdum birden. Kitabı nereden hatırladığımı hatırlıyorum galiba dedim ama bunu derken biraz da ayıpladım kendimi, aynı cümlede hatırlamayı hatırlamak gibi bir cümleyle basit bir kelime tekrarı yaptığım için. Z göstermişti bana bu kitabı. Kitabı elime aldım ve arkasını çevirdim. İşte bu adamın da ben olduğumu söylemişti. Ayna... önceden olmayıp da sonradan salonda beliriveren ayna. Hayır, salonda değil, koridorda. Kitabı elime aldım ve odamdan çıktım. Koridordaki aynayı buldum ve karşısına geçtim. Kitabı aynanın yanında tuttum. Adam ve ben yan yanayız. Adam bana benziyor ama adı üstünde, benziyor. İnsan kendisine benzemez. Sayın Çaplin kendisiyle ilgili yapılan Çaplin benzerleri yarışmasına girmiş, kendisine en çok benzeyen üçüncü yarışmacı seçilmiş. Kendisinin kendisi olduğunu anlamamışlar, hatta birinci bile değil üçüncü seçmişler adamı. Bu durumda karımın da beni bu adama benzetmesi normal görünüyor. Hayır, normal görünmüyor, karım beni bu adama benzetmedi, bu adama beni benzeten benim, karım bana sen bu adamsın dedi, bu başka bir şey. Bu durumda sayın Çaplin'in durumunda olan benim, yarışma jürisinin yanılgısında olan da ben olabilirim. Bu sonuç mu yani şimdi. Ben bu adamım demek ki mi demeliyim şimdi? Kafam karışıyor. Adama ve aynadaki yüze biraz daha dikkat ederek bakıyorum tekrar.

Odama döndüm. Kitabın arkasındaki resim benden daha çok karımın âşığına benziyor. Aslında ona benzemiyor çünkü o zaten. Yazar bozuntusu...

Önyargılarımı bir kenara bırakıp... ama evden dosyaları alırken neden müdahale etmedi yazar bozuntusu? Kendisinin dosyası, kendisinin kitabı... ise yani... belki de içinde ne olduğunu bilmiyordu. Belki de karım Z ondan habersiz benim daha iyi ve etkili delirmem için bu müsveddeleri hazırlamıştı ve ben onun cezasını o gece kesmeseydim belki de gecenin ilerleyen saatlerinde başka çaresi kalmamış gibi, bak bu da yazdığın kitapların müsveddesi diyerek önüme koyuverecekti bunları. Bilemem. Olabilir. Ne diyordum ben tam yazar bozuntusunun bana müdahale etmeyişini anmadan önce? Evet, önyargıları bir kenara bırakıp dosyaları okumalıyım, belki de korktuğum gibi karımın iddialarını destekleyecek şeylere değil, tamamen onun iddialarını çürütecek bir şeylere rastlarım. Sonuçta benzerlik görüp yakınlığa delil kıldığımız gibi farklılık görüp uzaklığa delil kılmamız da mümkün, bulduklarımızı.

Ama ya kendimce ulaştığım delile benzer şeyler... yazar olma ihtimalimle ilgili... ise yani. Bunları nereye koyacağım? Zihnim kararda birden, ne çok şeyi unutup tamamen başka birisi olmuş gibi yaşamaya geçiyorum, beni eski evime götüren onca zihin burkan sebebi ne çabuk bir yana attım ben böyle. Hayır... unutmadım ve bir kenara bırakmadım. Kendime karşı dürüstüm sadece ve bu yolla güç kazanıyorum. Kimsenin tarafında değilim, kendimin tarafında bile değilim. O yüzden böyleyim. Tekrar sırıttım. Ben galiba yazarım. Bu kadar akıllı olduğuma göre. Güldüm sonra. Sonra sustum ve yeniden sırıttım, yapacak bir şey yok, okuyacak ve anlaşılacak bir şey varsa anlayacağız. İçindeki acıyı bir yana bırak, endişe bizi bizden uzaklaştıran etkenler karşısında duyulmalı. Yaklaştıracak olanlar karşısında değil.

Bütün her şeyi bir kez daha gözden geçirince... aslında bu kâğıtları okumama gerek bile yok sanki. Ama nasıl olur? Hayır,

tabii ki olmaz, basit ve insani bir zaaf bu. Ben elde birtakım deliller olduğu savından hareketle kendimi bir anda reddettiğim kişi olarak buluyorum şu an, ama öte yandan da o bulduğum kişiye inanmıyorum. Çünkü delille olacak bir şey değil ki bu.

Bu cümlelerin ardından böyle cümleler kurarak ve böyle cümleler kurmaya neden olacak şeyler düşünerek yalnızca aklımı karıştırdığımı anladım. Her şeyi bir yana bıraktım ve kâğıtları açtım. Kitabı da koydum kâğıtların üstüne. Nereden başlasam. Kitabı açtım.

Uzun bir süre okudum. Hiçbir şey düşünmeden okudum. Sonra o uzun sürenin ardından kâğıtları ve aslında kâğıtların üzerindeki kitabı ittim önümden ve başımı kaldırdım. Sanırım etrafıma bakacaktım, ya da kâğıtların dışında olmak kaydıyla herhangi bir yere. Ama yapamadım. Aslında sanırım yaptım ama okurken hiçbir şey düşünmemiş olan aklım kâğıtları bırakıp başımı başka bir yerlere çevirdiğimde fena halde çalışmaya başlamıştı. Düşüncelerden dolayı, aklımdan geçenler nedeniyle de diyebilirim, baktığım hiçbir şeyi göremediğimi söyleyebilirim. Şaşkındım ve aklım bulanmıştı. Zihnimdeki her şey altüst olmuştu. Ne dersem eğer tamamen samimi görünür bilemiyorum, bu yüzden bir şey demeyeceğim. Beni şaşırtan ne miydi? Bunu söyleyeceğim tabii ki.

Adamın romanda yazdığı adam bendim. Bunu diyeceğim ama sonra soracağım kendime? Adam dediğim kim? Romanı yazanın da ben olduğum şüphesini bir yere mi bıraktık? Hayır, bırakmadık, zaten mesele de sanırım bu. Romanda anlatılan adam, bir güvenlik görevlisiydi. Ara sıra firmanın tahsilât işlerine filan da bakıyordu. Ara sıra getir götür işleri de ona veriliyordu. Ne denirse yapan kendi halinde bir adamdı. Benim bir kopyamdı diyeceğim ama yanlış olacak bu ifade. Neden mi yanlış olacak? Şu yüzden yanlış olacak; adamın adı M idi. Adam günün birinde işinden fena halde sıkılıyordu. Aslında

işinden sıkılmıyordu, hayatından sıkılıyordu. Aslında hayatından da sıkılmıyordu, kendisinden sıkılıyordu. Aslında evet kendisinden sıkılıyordu ama yaşadıklarından değil, kendisi olmaktan diyeceğim ama o da yerini bulmayacak, nasıl bir şey biliyor musunuz, kendisi olmaktan yani öyle birisi olmaktan sıkılıyordu ve o yaşadığı hayatı yaşamaktan sıkılıyordu. Sonra bir de rüya görüyordu. Sürekli rüya görüyordu. Garip bir rüyaydı bu, ama içeriği anlatılmıyordu kitapta. Çok ilginçti. Benim hayatıma o kadar benziyordu ki... benziyor mu? Ne benzemesi, adamın adı bile M diyorum sana. Yani bana diyorum, ben bana adamın adının bile M olduğunu söylerken, ben hâlâ diyorum ki adam bana benziyor. Bu adam benim işte, bu kadar basit. Ama nasıl? Yazar bozuntusu beni tanıyordu, bu yüzden beni anlatması garip sayılmayabilirdi. Bilmediği özelliklerimi Z'den öğrenmesi de zor olmazdı. Ama Z'nin de bilmediği şeyler vardı. Mesela hissettiklerim. Onları nasıl bu kadar iyi bilebilirdi? Bilemezdi. Sonra bir de şu var ki; yaşadıklarım değil yaşayacaklarım, bunu asla bilemezdi değil mi? Benim rüya görmeye başlayacağımı bildi diyelim, işimden bu sebeple uzaklaşacağımı da mı bildi, sonra sokaklarda avare avare dolaşacağımı nasıl tahmin etti, o dolaşmalar sırasında aklımdan geçenleri nasıl tahmin etti, hislerimi duygularımı, aklımın karışıklığını nasıl tahmin etti, üstelik ben tüm bunları yapmadan tam iki yıl önce. Çünkü kitabın yayın tarihi iki yıl öncesi. Cevap açıktı. Yazar bendim. Bu mu yani? Çok kolay bir cevap olmadı mı bu sizce? Bu kitabın yazarı yazar bozuntusu değildi, bendim, yazar bozuntusu diye birisi yoktu, karımın sevgilisi olan adam muhtemelen bir bankacı falandı, ne bileyim, yazar bensem o değildir işte ne bileyim. Yazar kendi hayatını yazmış diyelim. Ama kendi hayatını yazan yazarlar bildiğim kadarıyla ki pek bilmem bu hususları; kendi hayatının yaşanmış kısımlarını yazarlar, yaşanmamış kısımlarını yazmazlar ki. Peki, bu yazar ne yapmış? Yani görünen o ki ben ne yapmışım? Hayatımın henüz yaşanmamış kısımlarını mı yazmışım? Sonra yazdığım şeyler mi yaşanmış? Korktum

epeyce. Heyecanlandım da. Okumaya devam etmem gerekiyordu. Ve ben de devam ettim bu yüzden.

Tekrar kitabı çektim önüme ve hava kararana kadar okudum. Harfleri göremez hale gelince odadan çıktım, aşağıya inip mum aradım. Bu saçma uğraşımın sonunda bu konakta mum bulamayacağıma ikna oldum ve birkaç gün önce üzerimdeki gömleği yaktığım tenekeyi aldım elime. İçini de ıvır zıvırla doldurdum ve odama çıktım tekrar. Odamın ortasında tenekenin içinde bir ateş yaktım ve alevlerin ışığında okumaya devam ettim. Birkaç saat sonra kitabı tamamen bitirmiştim ama kendimi çok garip hissediyordum ki eve arkadaşlarım geldi. Yani galiba gelenler onlardı zira pek tanıdığımı söyleyemem, sadece ses tonları biraz benziyordu, bir de ikinci adamın odanın içinde koşturmasını benzetmiştim galiba. Neden mi koşturdu ikinci adam, işte bunu hiç bilmiyorum, odaya girer girmezdi sanırım, bağırıp çağırıp koşturmaya başladı, pencereyi açtı ağzına kadar, zaten camın yarısı olmadığı için yaptığı belki çok anlamlı değildi ama ben bunu düşünmüyordum zaten, aklımda başka şeyler vardı. Sonra diğer adam ki birinci adam olması kuvvetle muhtemel, ceketini ya da öyle bir şeyini çıkardı ve elinde anlamsız anlamsız sallamaya başladı. Onları gerçekten çok komik bulduğumu söylemeliyim ama gariptir okumak beni fazlasıyla yormuştu sanırım, gözlerim yanıyordu, bir de galiba başım ağrıyordu, bir de galiba başımı daha fazla dik tutamayacaktım. Belki de tam o anda uyumuşumdur çünkü o andan sonrasını hatırlamıyorum. Ta ki sabaha kadar.

Sabah uyandığımda başka bir odadaydım. Galiba ikinci adamın odasıydı, ama ikinci adam yoktu. Kalkarken sendeledim, başım çatlamak üzere dedikleri zaman neyi kastettiklerini anlamak üzereydim. Elimle saçlarımı ve daha doğrusu saç diplerimi karıştırarak ve kaşıyarak kapıya doğru yürüdüm. Kapıyı açarken duraksadım. Aklımda gece okuduğum her şey o kadar netti ki... duraksamakla iyi mi yaptım? Bilemiyordum. Hatırlayınca duraksamak sanırım ucuz romantik

filmlerden öğrendiğim bir şeydi. Üstelik ben sinemayı hiç sevmezdim. Bundan hoşlandım. Galiba kim olduğumu biliyor olmanın göstergesiydi. Abartmayayım, kendime dair bir özellik saydım diye hemen bir yerlere terfi etmiş sayılamam tabii ki, zira daha önce de kendim hakkında birçok özellik aklımdaydı ve yeri gelince sayıyordum da bunları ama bu sefer farklıydı sanki... Okuduklarımın etkisiyleydi belki. Okuduklarım derken... tabii, bundan bahsedeceğim ama önce odama gitmeliydim.

İkinci adamın odasından çıkarak kendi odama gittim. Odam iğrenç kokuyordu. Koku çok tanıdık olmamakla beraber sanırım is kokusunu andırıyordu. İlkel lambam ortada yoktu, arkadaşlarımın onu bir yerlere kaldırmış olması muhtemeldi. Bunun dışında bir gariplik yoktu odamda ve hâl böyleyken neden birinci adamın odasında uyandığımı anlayamadım. İkinci adam mıydı yoksa? Önemli değil.

Yürüdüm ve yatağımın üzerine oturdum, tam bu esnada ikinci adam girdi odaya. Aslında tam girmedi, sadece kapıyı açtı ve başını içeriye uzattı. Beni görünce sırıttı.

"Seni arıyordum, ne işin var burada?" dedi içten ama kaygılı bir sesle.

"Burası benim odam," dedim oldukça rahat.

"Gece ateş yakmışsın, üşüdün diye mi? Üşürsen elbisenin içine gazete sok, sırtüstü yat, bir de başını sar, insan ısıyı baştan kaybeder, en çok da sırtından üşür, ama ateş yakma..." dedi. Sonra ekledi yine hızla;

"Dumandan gidiyormuşsun neredeyse..."

Anladım. Sırıttım neşeyle.

"Demek başım bu yüzden bu kadar ağrıyor. Okumaya dalmışım," dedim.

"Ama itiraf edeyim ki çok garip bir şey öğrendim," diye ekledim.

"Dün evimden, yani eski evimden birtakım kâğıtlar almıştım. Benim olduğunu tahmin ettiğim... aslında benim olduğunu tahmin ettiğim değil, yaşadığım birtakım gariplikler ve hayatımda rastladığım yine birtakım garip etkenler nedeniyle benim olduğu konusunda şüpheye düştüğüm kâğıtlar, karalamalar yazılar ve bir kitap. Onları okudum ve sevgili dostum anladım ki ben bir yazarın elinde hayat bulmuşum ve aslında gerçek değilim. Bir romanın içinde yaşıyorum. Karımın bana ihaneti de aslında kurgu sebebiyle olmuş bir şey, bu konuda ona kızmam saçmalık olur. Galiba bu ezikliği içimden atabildiğim için de şu an kendimi iyi hissettiğimi söyleyebilirim. En azından artık kim olduğum konusunda eskisi kadar çaresiz değilim," dedim.

"Karın sana ihanet mi etti? Bu çok kötü, neden izin verdin böyle bir şeye?"

Saçma bir soruydu, ama onlara bazı şeyleri söylemediğimi unutmuşum.

"Evet, yoksa ne diye öldüreyim karımı," dedim. Kurgu gereğiydi filan demek anlamsız olacaktı. Balık yüzmez ve denizde değildir. Hayatını yaşamaktadır. Balığın yaşadığı yere deniz diyen de yaptığı şeye yüzme diyen de bizizdir.

"Sen karını mı öldürdün?"

Şaşkın, gözlerini açtı fal taşı gibi ve öyle sordu bu soruyu.

"Daha önce söylemediğim için üzgünüm ama karımı öldürmeseydim burada ne işim olurdu, benim bir evim vardı," dedim.

Neden bilmiyorum ama içeriye girdi ve o an müthiş kırıldığını anladım.

"Biz senin gidecek bir yerin olmadığı için değil, gidilecek tek yerinin burası olduğu için burada olduğunu düşünüp sevmiştik seni. Sen bize evden koparak yükselmek diye bir şey söylemiştin... ama şimdi..."

Hatırlamadım. Yükselmek mi? Hatırlamadım.

"Değerli dostum, bırak bunları şimdi, bunlar geride kaldı, ben sana her şeyi anladığımı söylüyorum. Dinleyecek misin beni?"

İşte bu adamların gerçek yüzü. Hemen gülümsedi tekrar ve dinliyorum manasında eğdi başını. Ne güzel insanlar, ne güzel hayat.

"Ben bir roman kahramanıyım. Bir roman yazmış yazarım. Ve beni anlatmış inanabiliyor musun? Ben o kadar iyi bir şekilde anlatılmışım ki romanda. Mutlaka okumalısın. Hem de yaşadıklarımla beraber. Kimi romanlarda yazar tanıdığı bildiği birisini anlatır kabul ediyorum ama bu sadece kişilik tahlili ve yaşananların anlatımı şeklinde olur. Bende daha fazlası var. Romanda yaşayacaklarımın da tamamını yazmış yazarım, hem de yaşamadan önce. Mesela, işimden kopuşum, sokaklarda gezişim, sonra o şey mevzusu... bilirsin işte... karımla ilgili olan. Z ile yani. Sonra ne bileyim her şey... Sonra tüm bu olayların sonunda Z'yi öldürüyorum romanda. Ve roman bitiyor."

Tüm bu anlattıklarım karşısında sadece sırıttı sevgili konak arkadaşım ve anlattıklarımdan etkilenmeyişi hiç hoşuma gitmedi.

"Anladın mı sen beni?" diye sorma ihtiyacı hissettim bu yüzden.

"Tabi ki anladım," dedi. "Ben sana kahvaltı getirmiştim, al."

Baktım elinde bir poşet var. Aldım poşeti ve açtım, hemen yemeye başladım.

"Bir daha odanda ateş yakma, olur mu?"

Sonra gitti.

Heyecanımı kaybettiğimi söyleyemem. Sonuçta kendimle ilgili müthiş bir gerçeği anlamıştım. Ben bir roman karakteriyim dedim kendime. Ara sıra kurduğum o acayip manalı ve uzun cümlelerin sebebi de belli olmuştu böylece. Ara sıra aklımdan geçen o garip düşüncelerin ve içimde hissettiğim garip hallerin de. Ve tabii ara sıra kendimi müthiş akıllı hissedip bir an sonra kendimi fazlasıyla aciz hissedişimin de sebebi. Güzel

bir duyguydu. Duygular hep güzeldir zaten. Yakıtıdır sanatçının. Anlamıştım sonuçta ve... garip... Z'yi özledim çok içeriden ve çok inceden. O parktaki yaşlı adamı da.

Ben bir roman karakteriyim. Yazıldım. Yaşadıklarım ve yaşayacaklarımla yazıldım. Önce ben olsaydım ve bunun üzerine yazılsaydım yazarım tarafından, o halde bir roman karakteri değil, romanı yazılan gerçek bir insan olurdum ama daha önce de dediğim gibi, insanın yaşadıkları yazılabilir ama yaşayacaklarını kim yazabilir? Hissettiklerini birebir doğru olarak, zerre şaşmadan... garip mi geldi size? Hayır, garip değil, gerçek her zaman hayallerden daha şaşırtıcıdır.

Sonra unuttuğum bir şeyi hatırladım ve bir kez de müsveddeleri okudum, yani yazılanların kitap halini almamış halini. Dosyanın içinden çıkan hani. Bahsetmemiş miydim ondan yoksa? Bahsetmişimdir muhakkak, iyi düşünün, ayrıntılara hâkim bir yazarın kaleminden çıktım ben. Gerçi kâğıtlarda bir tuhaflık vardı, normal tabii, bir kitap basılırken bazı evrelerden geçer, yazar dosyasını elden geçirirken bazı değişiklikler yapar muhakkak ama küçük olur bu değişiklikler, ama kâğıtlardaki romanda... nasıl desem... benim yaşadığım gibi değildi... kitabın sonunda Z'yi öldürmüyordu M, yani Z'yi öldürüyordu ama Z, M'nin karısı değildi, M'nin karısı yoktu müsveddelerde, köpeği vardı. M müsveddelerde köpeğini öldürüyordu romanın sonunda. Z köpeğinin adıydı.

Ama bu önemli değildi. Demek ki yazarım kitap basılmadan önce bir değişiklik yapmıştı ve olayları bu şekilde bitirmişti. Böyle olmuştu işte o böyle yazdığı için. Böylesinin daha uygun, ne bileyim daha iyi olacağını düşünmüştü belki. Yazar sezgisi, sanatçı sezgisi... Müthişti her şey.

Benim adım M. İnsan ve gerçek değilim bilindik manada. Ben bu romanın kahramanıyım, bu gerçeklik içinde barınıyorum ve benim hayatım bu.

GÖK

tavan

taban

1.

İlk gün. Gerçekler anlaşıldıktan sonra hayat eskisi gibi değildir artık, hiçbir şey eskisi gibi değildir. Dün garip bir şekilde mutluydum. Bu bana şimdi garip geliyor tabii, dün o mutluluğun içindeyken gayet doğal geliyordu o mutluluk. Bunun sebebini bulmak çok zor değil, bilinir ki hayatı düşe kalka süren bir insan birtakım değişiklikler olduğu zaman bütün dertler bir daha hiç yaşanmayacakmış ve tamamen geride kalmış gibi hisseder. Yanıltıcıdır çoğu zaman bu his, çünkü çoğu zaman ilk anın sarhoşluğudur, biraz zaman geçince içinde bulunulan durumu daha iyi idrak etme şansına sahip olur insan. Mutluluk kaybolur demek istemiyorum ama ayakları birazcık yere basar demekten de çekinmiyorum. Ayaklarım yere basıyor. Şimdi yani. İlk gün. Bugün. Sabah kalkınca...

Erken uyandığımı söyleyebilirim, zira gece erkenden yatmıştım. Kendimi epeyce yorgun hissediyordum. Gün boyunca kendimi bir roman karakteri olarak hissedip bu bilgiyi içselleştirmeye çalışmıştım, ama neşeyle. Evet, tabii ki bu öncelikle bir bilgiydi sadece. Sonra bilgi olmaktan çıkacaktı, yaşamın doğası olarak hücrelerime nüfuz edecekti. İçselleştirmek meselesine gelince; elde çok sağlam kanıtlar vardı ve kanıtlar yeterliydi, bu durumda hayatımın niteliği ve sınırları hakkında düşünmek bir sonraki aşamaydı, hayatımın felsefesini yapıp yaşamı ve roman karakteri olma meselesini anlamlandırmak da tabii. Öncelik bunu içselleştirmekteydi ama o da ilk anın sarhoşluğuna kurban olacak bir çabaydı, takdir edersiniz. Bu şekilde akşamı ettiğimi söyleyebilirim. Aynaya çok baktığımı da... sonra da uyudum zaten.

Sabah erken uyandığımı söylemiştim. Uyanır uyanmaz zihnime o kadar şey hücum etti ki... birçok soru... ne bileyim... roman bitti ama ben ölmedim. Roman başladığında doğdum ama romanda anlatılmamasına rağmen çocukluğumu hatırlıyorum. Birçok anı karışık ve puslu olsa da bir geçmiş var beynimde. Sonra... burası o bildiğiniz dünya mı, yoksa burası benim romanımın dünyası mı? Benim dünyam yani... her şey... ne bileyim... o kadar çok şey hücum etti ki, birden başım zonklamaya başladı. Bu yüzden ayağa kalktım, derin birkaç nefes aldım ve zihnimden her şeyi uzaklaştırdım, olabildiğince uzağa ittim aklımdaki her şeyi. Bugün... hiçbir şey düşünmemeye, hiçbir soruya cevap vermemeye, hiçbir ağrıya kulak asmamaya ve yalnızca yaşamımı sürdürmeye karar verdim. Yaşamı sürdürmek... yani yaşamak. Biraz önce saydığım şeyleri yapmadan, gündelik işler, uğraşlar, belki keyifler ile sürdürmek, günü geçirmek... bunu neden yapacağım?

Bunu yapmalıyım... içselleştirmek diyordum ya. Belki o yüzden. İçselleştirebilmek için. Pek şık bir kelime olmadığını biliyorum ama aklıma başka kelime gelmiyor. Durumumu iyice içselleştireceğim ve sıradan bir gün geçireceğim. Sonra her yaratılanın cüzi iradesiyle yaşayıp, her şeyi yapabilecek iradeyi kendisinde var sayması gibi birçok örneği barındıran dünyanın içinde bir başka dünyaya sahip bir roman karakteri olarak ne yapmam gerekirse onu yapacağım. Yapacağım şeyi, yaşamımı yani, roman karakteri olduğumu içselleştirebildiğim zaman belirleyebilir hale geleceğimden de eminim. Şöyle ki; iradenin ne kadarına sahipseniz o kadarından sorumlusunuzdur. O sorumluluğun gereğini yapmak... Bu bizim romanımızı kapsayan gerçek dünyada böyle olduğu gibi burada da böyle olacaktır. Ben gerçek dünya denen şeyin ne menem bir şey olduğunu hiç bilmeden bile bunu söylediğime, söyleyebildiğime göre... bana sorduğunuzu duyar gibiyim, gerçek dünyayı nasıl bilmiyorsun diye. Benim gerçeğim, benim dünyam. Ama burası hep sandığım yer değil. O halde sizin dünyanız

diye bir şey var, benim burayı, orası sandığım yer. Hayır, daha fazla açamam ve açıklayamam çünkü ben de tam bilmiyorum, net değil benim zihnimde de. Bu yüzden diyorum ya zaten içselleştirmek filan diye... Şimdi düşünemem, yoramam zihnimde bunları. Sorular beklemeyi bilir.

Bu yüzden kısa bir plan yaptım kendime. Hiçbir planım olmayacak bugün, düşünmeden, yani kendime ve varlığıma dair bir şey düşünmeden geçireceğim günü, ama tamamen içimden gelenleri yaparak. İşte planım bu. Plansızlık. Tebessüm ettim kendime ve çok merak ettim nasıl göründüğümü, hemen aynaya koştum. Ama heyecanla bakacağımı sanıyordum aynaya, hemen o an yanıldığımı anladım. Ayna karşısında durgunlaştım birden. Kendime baktım. Kendimi tanımaya çalışır gibi. Hoşlanmadım bundan. Aynaya sırtımı döndüm. Kafamın arkası kafamın arkasına mı bakıyor şimdi?

İleriye doğru bir adım attım. Arkamdaki adam da atmış oldu, ama o bana göre geriye gitti. Uzaklaştık birbirimizden. Hafifçe dönüp omzumun üstünden ona baksam... o da bana bakıyor. Birden döndüm. Yakaladım onu. O da beni yakaladı. Yakalandık birbirimize. Dürüst ol, bu adamı tanıyor musun? Gülümsedim. O da gülümsedi. Merhaba, sen bensin biliyor musun? Saçma oldu. Selam, sen benim, biliyorsun. Yüzümü ciddileştirdim. Aferin. Edebiyat da tıpkı resim gibi hayatın aynasıdır. Ayna nedir?

Olmadı...

Döndüm ve yürümeye başladım. Aynada kayboldu görüntüm çünkü koridorun köşesini döndüm. Ama koridorun köşesini ayna görüyordu, köşeden sonra da o görünmez kısım bir uçurum gibi birden ortadan kaybolmuyordu. Sanki aynayla aynı doğrultuda olmayan şeyler de aynı doğrultuda olan şeylerle bağlantıları nedeniyle aynada vardı. Bulunuyordu gibi vardı yani. Bunu anlatamıyorum, bu yüzden resmini çizmeye karar verdim. Müsveddelerin arkasını kullanabilirdim tabii ama

kalem ciddi bir sorundu, benim kalemim yoktu. Arkadaşlarımda olup olmadığını bilmiyordum ama sormadan öğrenemezdim. Kafamdakiler dağılmasın diye başka şeyler düşünmemeye çalışarak yürüdüm birinci adamın odasına doğru. Kapısının önüne gelince durdum ve kısa bir süre içeriye kulak kabarttım. Bunu neden yaptım bilmiyorum. Zaten içeriden ses gelmiyordu. Gelseydi, bu neyi değiştirecekti onu da bilmiyorum. Kapıyı açtım ve içeriye girdim yavaşça. Birinci adam umduğum gibi odasındaydı. Sırtüstü yatıyordu ve gözleri kapalıydı. Galiba uyuyordu. Bu odaya ilk girdiğim o karanlık akşam geldi aklıma hemen, ama o akşam birinci adamın sırtüstü yatan adam mı, yüzüstü yatan adam mı olduğunu anımsayamadım. Belki de kurgu açısından çok önemli olmadığı için hatırlamıyordum. Hemen kendimi engelledim, düşünmemem gereken bir şey düşünmeye başlamıştım yine. Ama bir şekilde ulaşabilirdim belki bu bilgiye, hatta gerçeklere bu şekilde ulaşma yeteneğim de bu itibarla tescillenmiş olurdu. Bu yeteneğin kurgu gereği olduğunu eklememe gerek yok sanırım. Yine yaptım ama bir seferlik... bir daha yok, bugün yok. Ne diyordum? Birinci adam sakallı olandı, bunu o gündüz anlamıştım. Sakallı adam kibirli ve yalnızdı, ayrıca gece ilk gördüğüm adamdı çünkü yüzüstü yatıyordu, yüzüstü yattığını gece görmüş ve ona sıfır bir demiştim, sabah da adamlardan kibirli ve yalnız olanın gece gördüklerimden yüzüstü yatan olduğunu düşünmüştüm, çünkü sakallıydı ve sakallı bir adam birisini kollarına almayı bekler gibi sırt üstü ve kolları iki yana açık yatacak değildi demiştim. O halde bu birinci adam ilk gece gördüğüm yüz üstü yatan adamdı. Şimdi neden sırtüstü yatıyordu o halde? Değişen bir şeyler mi vardı ki... bir ihtimal... belki de... sadece tesadüftü. Adamlardan bir tanesi sırtüstü yatıyordu, bir tanesi yüzüstü yatıyordu. Ama sadece tesadüftü bu. Hep böyle değildi. Sadece o an için öyle. Her gece nasıl istiyorlarsa öyle yatıyorlardı. Ben her şeyi manalandırma hastalığım nedeniyle bunları da kendimce... ben kurgu gereği böyle olan birisi olarak her karşılaştığım olayı eğip bükerek, bir manaya dayandırmaya

çalışarak... hani sondu? Kendime öfkelendim doğrusu, yakışmadı bana dedim içimden. Bu yüzden hemen seslendim;

"Efendi, uyan!"

Birden doğrultu ve fal taşı gibi açtı gözlerini. Dosdoğru karşıdaki duvara bakıyordu, galiba beni fark etmemişti. Baktığı doğrultuya doğru yürüdüm ve bakışıyla duvarın arasına geçtim, usulca elimi salladım ona doğru hafif eğilerek.

"Hu hu, benim..."

Beni gördü tabii böyle yapınca. Uzun uzun, sanki tanımaya çalışır gibi baktı bana.

"Ne yapıyorsun, korktum," dedi. Sonra bir şeyler mırıldanarak doğrulmaya girişti.

"Özür dilerim seni korkutmak gibi bir niyetim yoktu. Benim kaleme ihtiyacım var. Sende bulunur mu?"

Dediklerimi dinlememiş gibiydi, hızlı hareketlerle kalktı, üstünü başını düzeltti, sakallarını taradı arka cebinden çıkarttığı küçük tarağıyla, eliyle saçlarını düzeltti. O tarak cebindeyken rahatsız etmiyor mu seni? Gereksiz soru. Sormadım. Jimnastik hareketleri yapmaya başladı. Komik bir görünüşü vardı. Son derece ciddi, elbiseleri eski ve buruşuk ve yine son derece ciddi olarak egzersiz yapan bir adam. Eğiliyor kalkıyor, eğiliyor kalkıyor...

"Beni..."

"Başucumda kalem de var, kâğıt da... Beni rahat bırak, biz seninle konuşmayacağız artık."

Tahmin edileceği üzere bunlar onun sözleriydi. Garipsemedim dersem yalan olur. Yatağının başucuna baktım ve kalemi gördüm. Kâğıtların üzerindeydi. Dolayısıyla kâğıtları da görmüşüm. Ama derdim onlar değil, benim kâğıdım var. Yürüdüm ve kalemi aldım. Bana küs olmalarının benim tarafımdan nasıl göründüğünü mü çizecektim kâğıda? Hayır, ayna koridor olayını çizecektim. Dur burada, bu mesele bitmedi. Hızla çıktım birinci adamın odasından ve kendi odama gittim.

Yatağıma oturdum. Önce L şeklinde bir koridor çizdim. Koridorun uzun kısmının tepesine yani ucuna, yani kısa köşesiyle kesişen değil öbür ucuna bir ayna çizdim. Sonra aynadan koridorun nasıl göründüğünü aynadan ters tarafa uzanan bir koridormuş gibi aynanın ters tarafından yukarıya doğru çizmeye devam ettim. Uzun kısmı bitti koridorun. Bu doğrultuda kısa koridoru görünmediği için çizimim düz şekilde kâğıda çizilmiş bir L harfi gibiydi, sadece L'nin tepesinde bir tane de kısa kenarı olmayan L harfi vardı, ama tersten. Yani l gibi. L'nin üzerinde l. Ayna L'nin tepesinde. Ama aynaya yaklaşınca L'nin kısa kenarının uzandığı tarafa aynadan bakınca l'nin kısa tarafı da oluşuyordu. Oluşuyordu değil, görülmeye başlıyordu. Yani görülmeye başlıyorsa aslında vardı zaten ama bakışın doğrultusu nedeniyle görülmüyordu. Ama zaten aynayı bir kenara bırakacak olursam, L şeklindeki koridora da baktığım zaman, koridorun diğer ucundan öbür yana uzanan kısa koridoru görmem mümkün değildi. Ama varlığını yadsıyamazdım yine de... O halde roman için bir dünya oluşturmuşsa yazarım, o dünyanın kesiklerle dolu olması mümkün değildi. Mesela benim hayatım romanda yirmi yedi yaşımdayken başlasa da, romanda anlatılmamış olmasına rağmen bir geçmişim vardı. Kurgu gereği verilmiyordu, aynadaki kısa kenar gibi. Ama bu onu yok kılmıyordu. Ya da romanın geçtiği sokağın bitiminde dünya bitmiyordu, oradan diğer sokaklar... ama sen ne yapıyorsun, bugün bunları düşünmemeye karar... elimde olmadan, aynadan hayata bakmak yoktu aklımda. Ama düşünsene bir; gördüğün bir basit el aynasının içinde yaşadığın dünyanın tümü mevcut... bir kopya ama gerçeğinin aslı... roman gibi değil mi... saçma. Bunlar yarın olacak. Şimdi evet, sinirlendim kendime, ayna ayna söyle bana... arkadaşlarımla konuşmam gereken bir şeyler vardı sanırım. Ama sanırım onların ikisiyle de konuşmalıydım ve sanırım ikisiyle de konuşmak istiyorsam onları aşağıda beklemeliydim. Benimle küs olmaları da tabii ama daha önemlisi, kendim hakkında konuşmam gerekiyordu onlarla. Ve yaşadıkları dünya hakkında. Fazla

kurcalamadan, eşelemeden... bugün izinliyim ya. Kalemi de yanıma alarak çıktım odamdan ve aşağıya inerek büyük salonda beklemeye başladım arkadaşlarımı.

Ne kadar bekledim bilmiyorum ama zerre sıkıntı hissetmeden içimde, merdivende göründü arkadaşlarım. Gururla gülümsedim onlara ve kalktım ayağa. Merdivenlerden indikten sonra önümden geçtiler ve yüzüme bakmadan kapıya doğru yürüdüler. Anlam veremedim ama durdurmak zorundaydım onları.

"Efendiler... Nereye gidiyorsunuz, ben sizi bekliyordum burada."

Aynı anda duraksadılar ama öndeki birinci adam durduktan sonra hareket etmedi, ikinci adam döndü bana doğru.

"Biz karar aldık, seninle konuşmayacağız bir daha..." dedi.

Sebebinin sorgulanması gerekiyordu, bu tür şeyler durup dururken olmaz.

"Neden?"

Birinci adam hafifçe döndü bu sefer.

"Sana cevap veririz ama cevabımızla seni kırmış oluruz. Biz dışarıdaki insanlar gibi değiliz, naifiz biz. Seni kırarsak buradan gitmemiz ve senin karşına bir daha çıkmamamız gerekir. Ya da sen kırıldığın için kendine yakışanı yapmalısındır ve buradan sen gitmelisindir. Bu yüzden cevap veremeyiz. Küs kalalım ama çirkinliklerimizi birbirimizin yüzüne vurmamış olarak yaşayalım."

İlginç sözlerdi doğrusu. Ama bu dünya benim. Hayatını yaşayanındır dünya. Cevabımı vermekte tereddüt etmedim bu yüzden.

"Size kırılacağımı sanmıyorum... Ama buradan gidilmesi gerekiyorsa giden olurum, sorun değil."

Birinci adam bu sefer tamamen döndü ve ikinci adama baktı. Sanki sadece bakışarak mutabakata vardılar ve bana doğru döndüler ikisi aynı anda.

"Oturmalıyız..." dediler.

Başımı salladım ve biraz önce kalktığım yere oturdum hemen. Dışarıdan görülen olduğum yerde çöküverdiğimdi sadece, çünkü büyük salonda oturacak eşya yoktu. Oturmak istediğimiz zaman yere oturmamız gerekiyordu bu yüzden. Onlar da geldiler bir kaç adımda ve karşıma geçip çöktüler yere.

"Yükseliş..." dedi tahmin ettiğimin aksine ikinci adam. Ben birinci adamdan bekliyordum. Konuşmasını yani.

"Sokaklar, ev, çatı, gidecek bir yeri olmak ve olmamak... evsizlik. Tercihler... Bize bir şeyler söylemiştin genç adam. Burada olmanın yükselmekle ilgili olduğunu söylemiştin. Kendin olmaktan ve özgür olmaktan bahsetmiştin. Ama biz oradan yükselişi çekip almıştık, senin de bizim yükselişi oradan çekip aldığımızı bildiğini bilip, bilgine güvenerek. Biz sana umudumuzdan ve hayalimizden bahsetmiştik, böyle bir konakta yaşamış, büyümüş olmakla şimdi çok farklı ve olmak istediğimiz insanlar gibi olmuş olmakla alakalı. Hatırla... Şimdi aynı yerde olduğumuza göre, hayalini kurduğumuz geçmişin değerini alaşağı etmek kabilinden sözlerdi sarf ettiğimiz. İnsan sadece gelecek hayali kurmaz, çünkü gelecek yoktur. Geçmiş hayali kurar. Çünkü ütopik bile denmeyecek bir geleceği, ütopik bile olmaktan çıkarıp hayale dönüştürecek şey, doğru düzgün yaşanmış bir geçmiştir. Biz geçmiş hayali kuran insanlara burada büyümüş olduğunu söyleyerek geleceğimizin rüya olma ihtimalini bile bizden aldığın sırada, bize bu konakta büyüdükten sonra bu konağın bu terk edilmiş izbe halinde yaşamaya karar vermekle bir yükselişi yaşıyor olabileceğini söyleyip, bizim hayatımızı ve hayatı gözden geçirmemize neden olup, ardından çok kısa bir süre önce, o derinliğinden ve manasından bihaber olduğunu düşündüğümüz şeyi söylemiş olduğunu sanıyoruz ki unutarak, gidecek bir yerin olmadığı için burada olduğunu söylemiş olman, bizim onca süre debelendiğimiz bataklıkta sadece senin anlık düşüncesizliğin ve boşboğazlığın nedeniyle

bulunduğumuzu ve debelendiğimizi anlamamıza neden oldu desek sana, kırılmayacak mısın, en azından hayatı boyunca bir karıncaya bile zarar vermeme iştiyakıyla yaşayıp bu şevkle dışarıdaki insanlar tarafından meczup ilan edilen biz iki kardeşin kalbini onulmaz bir şekilde kırdığın için."

"İnanmıyorum, siz kardeş misiniz?" dedim şaşkınlıktan ağzım açık kalarak. Ve ekledim sonra;

"Ama hiç benzemiyorsunuz birbirinize..."

Anlattıkları o önemli şeyleri sanki bir kenara itmiş ya da hiç anlamamış gibi, tutup o anlatılanlar içindeki kardeş olmak ifadesine takılmama hiç takılmadılar.

"Sadece birbirimize değil, hiçbir şeye benzemiyoruz. Zira herhangi bir şeye benzersek, nihayetinde benzediğimiz şey olmamız beklenebilir bizden. Oysa biz sadece kendimiziz, kendimiz olarak da hiçbir şeye benzemek zorunda değiliz."

"Üstelik böyle uzun ve karışık cümleleri birinci efendiden duymaya alışmıştım ben, şimdi senden duyunca sevgili arkadaşım, ne yalan söyleyeyim gerçekten şaşırdım. Daha önce birinci adamın senden daha akıllı olduğunu söyleyip... ne bileyim böyle bir şeyler söylemiştin ya... onun için..." Kesti sözümü ansızın;

"Ne dediğimi hatırlıyorum. Az konuşan insanlar söylediklerini asla unutmazlar."

"Ama niye böyle?" dedim. Aklım takıldı galiba.

"Çünkü hatırlanacak az şey var, malum, anlasana..."

"Hayır," dedim, "onu demiyorum, neden şimdi sen dile geldin böyle? Kandırmaca mıydı yani. İkinizi farklı özelliklerle düşünmüş ve aklıma kazımıştım ben."

Güldü ikisi de aynı anda. Ben de güldüm. Anladım diye mırıldandım. Bu benim sorunumdu. Bu konağa ilk geldiğim gecenin sabahında onlar beni uyandırırken bir şeylerden bahsediyordum, o bahsim geldi aklıma. Bazı şeyler nasıl da hatırlanıyor.

"Sizi kırmak istemedim desem anlamlı olmayacak. Ama kırılmakta haklısınız diyebilirim. Bazı sıkıntılar ve sorunlar nedeniyle, içinde bulunduğum durumu içimde duyumsadığım durumlara benzetmeye çalışıyordum. Karımı öldürdüğümü, karımı öldürdüğüm için evimden ayrıldığımı, evimden ayrıldığım için bu konağa sığındığımı söylemiş olabilirim size, ama bu; yalnızca o kısıtlı zaman içindeki durumu fazla deşmeden izah etme gerekliliğinden kaynaklanıyordu. Aslında ben yabancılığı ve yabancılaşmayı tüm zerrelerinde hisseden ve bu nedenle önce işinden, sonra tüm uğraşlarından kopan, ardından yabancılığının ve yabancılaşmasının etkisiyle hayatı kaybettiği yerden çıkarak bulacağına inanan, bu yüzden hayatını hayatım dediği her şeyi bir kenara itmekte bularak önce hayatındaki en büyük imge olan köpeğini öldüren, hayır aslında yazar sonradan değiştirmiş, karısını öldüren yapmış, öyle de oldu o yüzden, devam ediyorum, karısını öldüren ve karısını öldürdüğü için değil, yabancılığı ve yabancılaşması nedeniyle her şeyi, tüm kurulu düzeni reddettiği için evini de terk eden ve bu izbe konağa gelen, bu izbe konakta, bir zamanlar bir konakta yaşamış olduğunu hatırlayıp, anılarının canlanmasını sağlayarak kendisiyle ilgili yargılamasında başarılı olma şansını yakalayan ve tüm bir geçmişini geleceği ve kim olduğuyla harmanlayarak yaratılış amacını okuyucularının gözüne sokarcasına anlatmaya başlamadan önce asıl ait olduğu yere gökyüzünün çatı olduğu yere, yani sokağa çıkacak olan, artık her nevi kuralı bir gardiyan ve her nevi çatıyı da bir tutsak hane sayacak olan ve gerçek bir yükselişi anbean yaşayan bir roman kahramanıyım. Ve burada sizin karşınızda ilk gözlerimi açtığımda söylediğim gibi; benim adım M. Sizi kırdığım için değil, gitmem gerektiği için gidiyorum arkadaşlarım... sebebi bulmaya. Yabancılaşmanın içimde tetiklendiği o bilinmez anı bulmaya."

Sonra tahmin edildiği üzere gittim oradan. Aslında gidilen yer için bu ifade kullanılmaz, yani gidilen derken, terk edilen manasında. Gittim oradan değil, gittim oraya denir. Ama

bu manayı karşılamaz. Mana çünkü çıktım oradan, terk ettim orayı gibi bir şey olmalıdır. Gittim oradan olunca... kafam karıştı, çıktım konaktan işte.

Arkadaşlarım şaşırmadan ama başka bir tepki de vermeden baktılar bana. Olgun insanların ayrılıkları törenleştirmediklerini de böylece anladım belki.

Sokaktayım artık. Kitabı, kâğıtları ve kalemi yanıma aldım. Arkadaşım bana kızmayacaktır. Bir gün geri veririm belki. Eğer bir şeylerin sahibi var diye karar verirsem tabii.

Hava kararmak üzereydi.

2.

Kapının önüne çıktığım ilk an öncelikle uzun uzun etrafıma baktım. Hava karanlık olduğu için pek bir şey gördüğümü söyleyemem ama yaptığım hareketin önemli bir hareket olduğuna şartlanmış bir adam olarak zaten görmeyi önemsemiyordum, amaç kapının önüne çıkınca uzun uzun etrafa bakmaktı. Nihayetinde bir hâl ve durumdan başka bir hâl ve duruma geçişin eşiğinde bulunmaktaydım ve yeni bir hâl ve duruma geçiyor olmanın hazzını kendime göstermem gerekiyordu. Duygusal bir şeydir bu, bilinir, mesela okul bittiği zaman birçok şeyi geride bırakmış ve başka birçok şeye başlamak üzereymiş gibi şöyle bir durulur ve etrafa bakılır büyük oranda rol keserek. Samimidir tabii bu rol ama nihayetinde roldür. Samimi olmaya rağmen rol olması sanıyorum ki çiğlikle alakalı. Ama çiğlik olmadığı durumlar da olabilir. Hakiki manada bir eşikte olma hali mesela. Hayır, şimdi kendimden bahsetmeyeceğim.

Dünyada garip şeyler olmaktadır. Böyledir bu. Benim romanımda da böyleydi. Yabancılaşma dediğiniz nedir ki? Bu arada laf arasında geçti ama sanırım yerinde bir tespit oldu bu. Kendime hayranım. Yabancılaşma yani... Yaşanmakta olan ve sizin kendi doğanızın dışında olduğuna inandığınız hayatın

sizin tarafınızdan dışarıya itilmesi. Ve veya sizin o dünyanın dışına itilmeniz. Tabii ilki inziva da olabilir, yabancılaşma dıştan olmalı. En azından şu an itibariyle bu kadarını bilebiliyorum.

Devam edeyim. Basit kurallar koyalım mesela, herkesin uyabileceği, kimsenin itiraz etmeyeceği. Bir işe gidiliyor. Herkes aynı şeyi yapıyor aşağı yukarı, herkes bir işe gider ve hayatını idame ettirmek için kendisine gereken parayı kazanmaya uğraşır. Bu yabancılaşan adam için sorun mu? Olması beklenemez. Hangi durumda sorun olur? En basitinden hayatın bu kadarla kısıtlı olduğunu varsayarsak mesela. Bu genel kuralın içini dolduran ayrıntılar olabilir mi? Olabilir. Aslında emin değilim. Hayır, aslında eminim ama ifade etmek benim işim değil. Yazarımın işi. Ben yaşamakla mükellefim. Benim yaşayışım zaten onun anlatmak istediğinin anlatımı olarak zuhur ediyor. O halde baştan alayım.

Dünyada ne olduğu önemli değildir. Söz konusu insanın olanları nasıl ve ne şekilde algıladığı önemlidir. Söz konusu insan ben olduğuma göre...

Eşikte duruyordum en son ve etrafıma bakmıştım uzun uzun, hatırlarsınız. Hemen ardından yürümeye başladım zira eşikte durmaya devam ederek kendime yardım etmem imkânsız görünüyordu. İlkin parka kadar yürüdüm ve orada bir yere oturdum. Neresi olduğunun önemi yoktu, taş, beton, yer, iskemle... ben yabancılaşmış bir adamın anlatıldığı romanın başkahramanıysam... yabancılaşmış bir adamımdır. Yabancılaşmış bir adam olarak yabancılaşmayı anlatamam size. Yazarım benim nasıl yaşadığımı ve neler yaptığımı araç kılarak zaten yabancılaşmayı anlatmıştır size. Buna benzer bir şeyleri yukarıda da söylemiştim sanırım. İşin aslı yabancılaşma denen şeyle ilgili kafamın bomboş olması sebebiyle kendimi rezil olmaktan kurtarmaya çalıştığım için bu savı ileri sürüyor da olabilirim. Ama yok, hayır sanmıyorum. Ya da bilmiyorum, aslında ben... üşüyorum galiba.

Yaşlı adamın verdiği kazağın üzerine, kendi eski evimden bir şekilde aşırmış olduğum paltoyu giydim. Hava fazla soğuk sayılmaz, bu beni kesecektir. Ne diyordum?

Nihayetinde yabancılaşma denen şeyin ne olduğunu bilir hale gelecek miyim bilmiyorum ama bildiğim ve hatta son derece emin olarak bildiğim bir şey varsa, o da benim içimde tüm dış etkenlerin yanı sıra yabancılaşmayı, ayrı düşmeyi ve uyuşmazlığı tetikleyen şeyi bulacağıma dair hissettiğim kesin inanç. Kıvılcım... her şeye sebep olan o kıvılcım...

Evimi terk ettim çünkü bir köpek... afedersiniz karımı öldürmüştüm. Ama evimi terk edişim, tipik bir "cinayet işleyen adamın ortadan kaybolması" değildi. Hayır, tabii ki bu kısımlar romanda yok ama... o halde öncelikle size benim yaşadığım ama romanda olmayan şeylerin nasıl romanda olmayabildiğini veya romanda yazılanların dışında da bir şeyleri nasıl yaşayabilir olduğumu anlatayım.

Öncelikle yaşadığım dünyayı tarif etmeliyim. Bu konuyla ilgili size daha önce ne söylediğimi hatırlamıyorum doğrusu ama zaten önemli olan bu değil. Her zaman için geçerli olan son söylenendir. Çünkü roman kahramanları roman boyunca gerçek veya doğru olmayan bir şeyi savunup, nihayetinde en son anda gerçek ve doğru olan şeyi söyleyebilirler. Bu onların doğruyu bulmuşlukları kadar doğru olmayan ve gerçek olmayanın tüm halleri savunulurken romancı tarafından verilmiş olacağından son anda artık gerçeğin ve doğrunun keşfi sırasında bütün kanalların gerçek ve doğru olmayana kapanmış olacağındandır. İtiraz kabul etmez bir şekilde kesinliğe ulaşmanın hazzı da denebilir buna. Bu itibarla roman karakterlerine belirli bir amaç üzere yaratılmış kukla gözüyle de bakılabilinir. Aynı zamanda hayatlarına da, belirlenmiş amaca ulaşmak için kurgulanmış hikâye gözüyle de bakılabilinir ama bakalım öyle midir? Bilmiyorum, ben kukla olduğumu sanmıyorum, zaten meselemiz de o değil. Aslında ben

meselemizin yabancılaşma denen ve aslında ne olduğunu pek bilmediğim şey olduğunu da sanmıyorum ama arkadaşlarıma söylerken ağzımdan çıktığına göre bir süre üzerinde durmam gerekiyormuş gibi hissediyorum. Zira roman hayatın aynasıysa bir nevi, öyle kolayca bu romanda yabancılaşma anlatılmış filan denemez. Orada bir hayat var sevgili okuyucu, yabacılaşma anlatılacaksa oturulur makale yazılır, değil mi ama? Gerçi bu söylediklerim yukarıdaki kukla meselesini tamamen çürüttü ama ben kendimi kukla gibi hissetmediğimi söylemiştim zaten. Yine de şunu ekleyelim; romanda anlatılan karakterin tahlili yapılırken içine düştüğü durum yabancılaşma olarak ifade edilebilir, bunu yadsımayacağım. Ama orada bir hayat vardır, asıl olan budur. Edebiyat dediğin... Konuya geçecek olursak...

Şimdi gerekli olan bağlantıyı çaktırmadan yapmış ve bir süre dinlenerek bu bağlantıyı içinde demlemiş birisi olarak bu bağlantı dediğim şeyi sizlere sunabilirim. Önce demiştim ki, dünya nasıl bir dünya, bunu anlatacağım. Roman kaleme alınmaya başlamadan önce tasarlanan ve bu itibarla yaratılan bir yaşam serüvenim olmalı. Bu serüven denen şey tabii ki yaşamı kapsıyor, yani hayatı, ama hayat nerede yaşanıyor? Roman için yaratılan dünyada. Roman için yaratılan dünya nasıl bir dünya? Bu dünya işte, herkesin bildiğiniz insanlara yakın olduğu ama kesin olarak bildiğiniz insanlardan olmadığı, rüzgârın, ağaç yaprağını savurduğu, sabah yeliyle bazısını sinir eden bazısına neşe veren. İnsanların mutsuz olduğu, öldüğü, aynı zamanda başka insanların mutlu olduğu, doğduğu. Bildiğimiz diyeceğim, yazarımın bir insan olması ve bildiklerinden hareketle, bildiğiniz bir dünya. Aynadan görülen gibi, yaşadığınız dünyanın bir kopyası. Bağlantı dediğim şey de burada; dünya, kaleme alınan romanı yazmaya iten sebepler gereği oluşturuluyorsa, romana iten gerekçelerin sonucunda ifade edilecek olaylara ve sonuçlara götürebilecek bir dünya olmalıdır, hem yazarı hem okuyucuyu.

Benim dünyam, yazarımın yaşamını sürdüğü dünyaya benziyor bu açıdan, ama benzemeyebilirdi, sadece özlediği dünya olsun diye bambaşka olabilirdi ama böyle olsun istedi ve benziyor. Bir cep aynasının içinde tüm bir dünya vardır, sadece doğru yerde doğru açıyla bakmanız yeterlidir demiştik sanırım, ya da böyle bir şey. Aynadan görülen koridorun dışındaki her bir şeyin gerekli olan açıyla bakılırsa aynada görülebileceği gibi benim dünyamdan kendi hayatınıza bakabilirsiniz. Ve dünya, dağ, taş, bina ve insanlara bakarken, insanların içlerine de bakabilirsiniz, mesela bana bakarak yazarımı bile görebilirsiniz. O bana kendi ruhundan üflemedi mi?

Dün düşünmemeye çalıştığım diğer soruları da bugün kendime sormaya ve sorduktan hemen sonra da cevap vermeye hazır olduğumu ifade etmeliyim. Mesela; bir roman kahramanı olarak romanın sürerliği dışında hayat sürdürmek ne menem bir şey? Yaratılmış olmanın yaşamak için yeterli olduğu gibi, her duruma ve her şarta uygun bir sebep sunacağım burada. Ve devam edeceğim size anlatır gibi görünerek, aslında daha çok kendime anlatmaya çalışarak. Romanda bir dünya oluşturulur ve o dünyada yaşayacak olan başkarakter belirlenir. Yazılmaya başlamadan önce başlamış olan bu süreç, yaratımın ilk evresidir. Yazılmaya başlandığı zaman, dünya ve karakter tam olarak yaratılmıştır. Dikkat çekmek istiyorum, roman yazılıp bittiği zaman değil, yazılmaya başlandığı zaman genelde dünya tüm unsurlarıyla oluşturulmuş ve karakter tüm özellikleriyle yaratılmıştır. Hatta karakterin doğumu, nasıl bir ailede yetiştiği, nelerle karşılaştığı, karakterine yön veren etkenler tamamen belirlenmiştir ve karakterin yaratılışı tamamlanmıştır. Kaleme alınan roman, öncesinde yaratılan dünyada, öncesinde yaratılan karakterin başından geçecek bir olayı, ya da hayatının bir kesitini anlatmayı amaç edinmiştir sadece. Yani romanda anlatılan dünya da, romanda anlatılan karakter de o romanın içine kurgu gereği girmeyen birçok unsuru, olayı yani insani deyişle doğumdan ölüme tüm bir

yaşamı barındırır, ama yazar romanda görülmesini isteyecekleriyle kısıtlar sadece anlatımını. Gerisi yaratmış olduğu dünyada yaratmış olduğu hayatın kendi iç dinamikleri ve kuralları ve yaratılan karakterin kişiliğine ve yapısına uygun olarak sürdüğü hayattır. Yineleyeceğim ki; yaratılmış olmak yaşama hakkını elinde bulundurmak için yeterlidir.

Ben de romanın başlamasıyla karşınıza çıkmış olmakla birlikte, öncesinde varlığı yaratılmış olan dünyaya sunulmuş bir insanım. Ama hatırlayacaksınız ki romanımın size bir rüya ile başladığını anlatmıştım ama tabii ki ben o rüya ile doğmuş yahut var olmuş değildim. Yazarım benim hayatımın tüm ayrıntılarını öncesinde belirlemişti zaten. Şimdi bu ayrıntıları belirleme meselesine değinecek olursak...

Bu konuda ciddi endişelerim var aslında, bunu itiraf edeyim. Bunda öncelikle hayatımın belirli dönemlerini çok net hatırlamama rağmen bazı dönemlerinin zihnimde çok silik olmasının rolü var. Bunu romanda anlatılan kısımların anlatılması için gereken karakter oluşumunu tamamlayacak olayların yazarım tarafından düşünüldüğü ve oluşturulan hayatıma dâhil edildiği ama gerekmeyenlerin eksik bırakıldığı, bu itibarla da hayatımın puslu olan kısımlarının yazarım tarafından bütünü oluşturacak parçalar açısından bile gereksiz olduğu için yaratılmadığı şeklinde açıklayacak olursam, daha önce söylediğim her şeyi çürütmüş olacağımdan, tabii ki söylemeyeceğim. Sadece insanın da hayatında belirli olayları çok net hatırlamasına rağmen bazı olayların kafasında çok silik bir şekilde yer alıyor, hatta bazılarının hiç yer almıyor olması gibi insani bir açıklamanın yeterli olacağına kanaat edeceğim. Hatta bundan sonra da şöyle güvenli bir alana çıkacağım; söylediklerim doğrultusunda normal dünyada siz insanların yaşamını şekillendiren birtakım dinamiklerin benim yaşamımda da yer alması bana başka şeyler de düşündürüyor. Mesela mı?

Yazarım benim dünyamı oluştururken kendi dünyasından hareket etti. Oradan aldı tüm verilerini çünkü yazarımı beni

yaratmaya iten her şey o dünyanın birer unsuruydu. Bu yüzden bu gökyüzüyle muhtemeldir ki sizin gökyüzünüz aynı olsun, bu sokaklar sizin yaşadığınız sokaklar. Bakın dünyanın neliği üzerine söylemlere giriştiğim ilk ana döndük, çünkü yeri geldi. Hayatın bir doğumla başlayıp, bir ölümle bitmesi; insanların iki ayaklı, iki kulaklı, ikiyüzlü, aptal ve estetik olarak hoş görünen garabetler olması. Ya da olmayanlar mesela, özlendiği, yokluğu acı verdiği için roman dünyasına dâhil edilenler. Saf samimi arkadaşlar ve cesur bir kalp. Bilirsiniz en kral epik şiirlerin şairlerinin en korkaklardan çıkması muhtemeldir. Gece ışık kapalı yatmaya korkuyorsanız, bir savaşın kaderini etkileyecek bir söylevle insanları coşturabilirsiniz. Hiçbir şey insanın hayal dünyasından güçlü değildir. Konumuzun dışında, çok takılmayalım.

Ve benim hayatımı oluştururken, belki de kendi hayatından kattı.

İşin aslı bu son söylediklerim biraz ürkütücüydü, zira bu durumda birkaç gün öncesine kadar düşman olduğum ve yazar bozuntusu dediğim yazarımın hayatını büyük ölçüde biliyor olmakla karşı karşıya kalabilirdim. Hâkim olduğunuz bilgi ne kadar büyükse, bilirsiniz ki sorumluluğunuz o kadar ağırdır.

Hâkim olduğum bilgi mi? Ben zihni puslu anılarla dolu bir adamım. Ne bilgisi, hem de yazarım hakkında diyeceğim şimdi. Ama yaratılan siz kulların, isteseniz de istemeseniz de, kabul etseniz de etmeseniz de yaratıcınız olan Tanrı'yla daima irtibat halinde olmanız gereği, benim de yazarımla irtibat halinde olmam, kaçınılmaz değil mi? İrtibat halindeysem sürekli olarak, bir bağımız varsa yadsınamayacak, bilgisi ile bilgilenebilir, yargısı ile yargılanabilir ve yargılayabilirdim o halde.

Kendimi birden yorgun hissettim. Çok ileri gitmiş veya fazla hızlı ilerlemiş olabilirdim. İçinizden gelir ya bazen, sular seller gibi anlatır durursunuz. Anlatır durursunuz da anlattıklarınızın kaynağı nedir? Bilginizin kaynağı, yaşam pınarınız?

Yazar ile irtibat halinde olmak... bu konuya daha sonra dönelim ne olur dedim kendime. Başka türlü baş edilebilecek gibi değildi sanki. Ayağa kalktım, iyice karanlıktı artık, hatta gece olmuştu belki, düşünürken zamanı ölçemiyor insan. Başka bir zamansallık... tabii ya, bu da mesela, nereden yani değil mi? Ama daha önce söyledim sanki, tüm o söylediklerim, bazen kuruverdiğim o uzun ve manalı cümleler... önce yazar olduğumu sanıp, acaba deyip en azından, o cümleleri söyleyişimi anlamlandırmaya çalışıp... sonra çökünce... irtibat... yazarımla...

Bana söyletiyor, yaşamımı yaşayacağım ve algıladıklarımı algılayacağım şekilde kurguladığı için... içindekileri anlatabilmek için... beni kaleme alış amacını...

Daraldım iyice. Gökyüzünü çatı kılıyorsun kendine ama içindeki üç beş odalı bir et parçası seni hücreye atıyor, hayat ne garip. Gecenin karanlığında dolaşmak istedim bir süre, uzunca bir zamandır, kendimi deyim yerindeyse kapatmıştım konağa, hatta geçen süre içinde gece vakti dışarıya çıkmışlığım vaki değildi. Bunları da hatırlamış olmak hoşuma gitti, en azından bunları hatırladıktan sonra dolaşmak oldukça güzel olacaktı. Sabaha kadar da vaktim vardı. Paltomun önünü açtım biraz, yürümeye başladım; zamanı durdurmuş gibi, eğer zamanın akışı sizin için ölüme yaklaşmak dışında bir anlam taşımıyorsa, zamanı durdurmuşsunuz demektir. Zaman dünyevidir çünkü... yürüdüm, başımı karanlık gökyüzüne çevirerek, orada görmeye değer şeyler görerek; yıldızlar, karanlık, ay, solgun ışığın kırılmaları... serin havayı içime çekip, her şeye rağmen bu el ayak çekilmişlikte, bu kimsesizlikler coğrafyasında yalnızlığı içimde sindirip... geceyi severek... ait olmamayı severek... kendin olabilmeyi ve yüklerinden kurtulmuş, prangalarını kırmış... esareti... neden cümlelerim yarım kalmaya başladı. Gece gece... yorulduğumu düşündüm, belki yoruldum... uyusam...

3.

Uyandım galiba, gözüme güneş kaçtı, olduğum yerde doğruldum hafifçe. Kendimi dinlenmiş gibi hissetmiyordum ama yorgunluk da hissetmiyordum. Sabahların olağan yanılgısı, insan uyandığı zaman hemen gerinir şöyle bir veya dinlendiğini, iyi uyuduğunu düşünür ya da hiç dinlenemediğini, daha uykusunun olduğunu, bıraksalar, bırakılabilse daha saatlerce uyuyacağını... ne ilgisi var, ben böyle hissetmiyorum artık. İşte uyandım az önce ve ne uykum var ne de uykusuzluğum. Bu tür hislerin yakınında bile değilim. Sadece uyandım. Canım istediğinde kıvrılacak bir yer bulup uyuyabileceğim için şimdi uykudan kalkmış olmak beni rahatsız edemez. Etrafıma bakındım bir süre, bu rahatlık içinde. Gün ağarmış, ama ne yalan söyleyeyim biraz serin. Gece de üşümüşüm sanki biraz, kasılmışım sanki ama alışılır, ilk gün diye böyle. Ayağa kalktım, bir ağacın dibindeyim. Hatırlıyorum gece buradan geçiyordum ve uykumun geldiğini fark edip ilişivermiştim buraya. Tebessüm ettim hayata. Karnım aç ama insan sürekli acıkıyor zaten, büyütülecek bir şey değil. Çaresine bakılır. Konakta da acıkıyordum ve bir şekilde icabına bakılıyordu. Ellerimle yüzümü ovuşturduktan sonra ki bu alışkanlık üzere yapılmış bir hareket değildi, yüzünü sabahları ihtiyaç üzere ovuşturur insan, kaslar gevşesin, yumuşasın ister, gece boyunca hareketsiz durmak kaslara bu ihtiyacı duyurur, yürümeye başladım. Büyük bir caddenin kenarındaydım, cadde dediğim otoyol gibi bir şey, tek tük de olsa arabalar geçiyor. Ama eski hayatımdan hatırlıyorum, biraz zaman geçince mahşer yerine döner. Burayı bildiğimden değil, bunlar öngörüm. Yollar böyledir, çok insan vardır, çok insan olunca çok araba vardır, insanlar toplu halde hareket etmeyi becerememediklerinden, olan yine o insanlara olur. İnsana kimse bir şey yapamaz, ne yapılacaksa o kendi kendine yapar. İnanamıyorum toplumsal mesaj bile verdim. Ama bir dakika dur orada, benim mesaj vermekle ne işim olabilir ki? Kendi karakterimin

dışına çıkıyorum sanki, bunu insanlar da yaşar ya hani, birden olduğundan fazla gösterirsin adamı kendisine, hop diye senin gösterdiğin kişiymiş gibi olur, havaya girer. Bunlar da girdiğim havanın devamı galiba. Hoşuma gitmedi bu durum, hemen toparlanmam gerekiyordu. Derin bir nefes aldım. Son birkaç günde hayatımda o kadar şey değişti ki, o yüzden oldu, afedersin, yoksa havaya girmek türünden şeylerle bir alakam olamaz. Ben ki, hayatımı bir kenara bırakmışım, üstelik girilecek bir hava mı var? İnsanken, en azından kendi gerçekliğim bir başına bana muhtaç bile değilken, birden roman karakteri olduğunu anlayınca... kendi gerçekliğim bir başına bana muhtaç bile değilken ne demek, bu ne demek? Başım ağrıyordu galiba. Aslında ağrımıyordu ama kafam çalışmıyor bugün, her şey havada kalıyor sanki, evde de böyle oluyordu ara sıra, bazı günler yani. Kendimi çok aptal hissediyordum, sonra da başka bir gün yani, müthiş akıllıca laflar ediyordum falan. Cümleye bak; falan. Arabalar gelmeden gideyim ben, arabaların içindeki insanlar gelmeden... ben neden çıktım parktan, orada da vardı çatı dediğim gök, zeminim de çimen üstelik. Çimen üstelik olmaz, çimendi üstelik. Sorun değil. Paniğe kapılmadan önce hareketlenmem gerektiğini anladım, hemen koşmaya başladım bu yüzden. İnsanlarla karşılaşmaya hazır değilsin değil mi? Ne ilgisi var. Ne bileyim, öyle geldi. Peki o zaman. Benim insanlarla hoş bir ilişkim vardı, ama sanırım konaktaki dostlarımı saymamalıyım, onlar sokaktakilerden değillerdi. Sadece onlar için bile yazılmış olabilir bu roman, o derece. Ama çok giremedik içlerine. Olsun, görebilen içindir nokta; muhakkak gören olur diye koyarsın. Görmeyenler zaten muhatabımız değil. Ama öncesinde insanlar vardı gerçekten hayatımda. Levent Bey'i hatırlıyor musun? Evet, küçük bir insandı. Karım da vardı sonra. Ben köpeğim sanıyordum. Yoksa tersi miydi? Neyse... birden durmak zorunda olduğumu hissettim ve durdum yine hissettiğim gibi birden. Kalbim galiba dışarıya çıkmak istiyordu, öyle ki, içimdeki hareketleri nedeniyle durduğumda bile tam durmamış oldum, güp güplerinin etkisiyle

sallanıyordum. Başım döndü bu sefer, o kadar sallanınca tabii... çöktüm olduğum yere ve başımı kaldırıverdim göğe doğru. Merhaba çatım. Başımı kaldırışım manidardı tabii, yere bakıversem hemen kusacağımı biliyordum. Hayat tecrübesi...

Yine bir caddedeydim ama bu sefer gerçekten bir caddeydi, otoyol filan değildi, kenarında otobüs duraklarının olduğu, çöp sepetlerinin olmadığı. Bomba koyuyorlar diye kaldırılmıştı çöp sepetleri, tenekeleri yani. Lüks caddelerden. Hadi canım sen de, lüks caddede çöp sepetinin, tenekesinin ne işi var, o tür insanların çöpü mü olur? Evet saçmalıyorum. Neyse... zaten gidiyordum ben. Etrafımda azar azar insanlar belirmeye başladı ya, yine paniğe kapıldım galiba. Aslında yersiz bu, herkes kendi işiyle meşgul, beni gören yok, bu sebeple rahat olmalıyım ama yabancılık işte, tutamıyorum kendimi. Tutamıyor muyum kendimi, güldüm içimden bu sözü söyledikten hemen sonra. İnsanlar bana dönsün ve baksın ben de mahcup olayım şimdi. Bakan olmadı bana. Caddenin kenarında sokaklarda yatıp kalktığı her halinden belli olan bir adam, durup dururken, hiçbir şey olmadan kahkaha atıyor ve insanların tüm bu olanlar umurlarında bile değil. Bunlar nasıl insanlar? Bağlam dâhilinde burada bunlar nasıl insan demeliydim, sorduğum gibi bir soru şekli yok ama içimden böylesi geldi, aldırmayalım. Aldırmayalım ve cevap verelim; gerçek insanlar. Yazarımın kendi hayatından aldığı, yüzleri, adları, cisimleri olmayan ama bir örnek olmaları sebebiyle nerede görsem tanıyacağım cinsten, gerçek insanlar. İyi insanlar der gibi, ya da kötü insanlar der gibi. Bacaksız insanlar, kafalı insanlar, pembe insanlar, bunlar gibi. Örnekleri neden çoğaltıyorum neden tatmin olmuyorum? Bu ayrı ve üzerinde durmam mümkün değil. Gerçek insanlar zihnimde oluşturduğum ve gerçeğe çok yakın, hatta gerçeklerinden farksız, gerçek gibi, gerçeğimsi insanlardan gerçekten gerçek olan insanları ayırmama yarayan bir ifade, aynı zamanda. İnsan içinde oluşan bazı durumları ifade ederken birtakım insanlara ihtiyaç duyar ya, gerçeğimsi insanlar o açıdan benim

için önemli ama gerçek insanlar da bazı durumları dile getirirken mecburen kullanmak zorunluluğu bulunan insanlardan. Üstelik sadece ifade ederken değil, yaşıyorlar da, varlar onlar, hakiki örneklem. Hatta bir ölçüde üzerimizde yaptırımları da mevcut. En azından şimdiki gibi. Bana bakmıyor ama görüyorlar, beni görüyor ama yok sayıyorlar. Gördüğüm bir gerçek insandan hareket edeyim. Mutsuz görünen ama bu tanımlamanın yeterli olmayacağı insan bir adamdı. Cinsiyet açısından. Genç sayılırdı, otobüs durağının bir adım ilerisinde, solunda kalan vitrinlerin caddeye doğru denecek biçimde önünde duruyordu. Yüz ifadesi değildi ilk dikkatimi çeken. Duruşu diyeceğim ama o da değildi. Aslında dikkatimi çeken bir yanı yoktu galiba, ama dikkatimi çekmişti. Muhtemelen şöyle olmuştu; ben otobüs durağının yanından geçerken işlerine giden mutsuz insanları görüp, bununla kalmayıp işlerine gitmeyen mutsuz insanları da görüp, hatta bununla da kalmayıp, işe gitsinler ya da gitmesinler, iş denen şeyin varlığı veya yokluğuyla bir şekilde hayatları tahakküm altına alınmış olan insanları görüp yadsınamaz yükselişimin hazzına varacakken, bununla beraber durağın içinde ve dışında olup benim gibi olma ihtimali taşıyan insanların, benim gibi kurtuluşu bulmuş ve kendileri olmayı başarmış, kendi doğalarını yaşamaya başlamayı becermiş olma ihtimallerini düşünüp, merakla başımı çevirmiştim, ama hızla değil, usulca ve durağın içindeki ve dışındaki insanlarda da aynı mutsuzluğu, aynı ifadeleri ve aynı hızı görmüştüm, onların da durağın içinde veya dışında olmalarına rağmen işe giden ve işe gitmeyen insanlar gibi olduğunu; dolayısıyla işe giden ve gitmeyen insanların mutsuzluğunu taşıdıklarına, bu sebeple de benim gibi olmadıklarına şahit olmuştum... sonra zaten ifade ederken kullandığım o kelime gibi, hız, hız der gibi... nasıl desem... onlar hızlıydı, işlerine giden mutsuz insanlar işlerine sallana sallana gidecek kadar erken çıkmayı beceremedikleri için hızlı hareket ederlerdi daima, ama durağın dışında göz attığım insanlardan bir tanesi diğerlerinin aksine

hiç hareket etmiyordu. Burada benim düşünmem gereken öncelikle onun işe gitmediği olmuştu ama bunun aynı zamanda ona yetmediği de olmuştu, düşündüğüm yani. O da işe gidiyordu ama işinin kendi ayağına geldiği insanlardan olabilirdi, bilinir bazı insanlar durdukları yerde çalışır, hatta belki de onun işi orada durularak yapılan bir işti. Ama bilemiyorum, sadece duruyor gibi görünüyordu, duruyor ve işe gitmiyor gibi. İşe bugün gitmiyor gibi. Kıyafeti de sinir bozucuydu. İşe gidiyor ama işe bugün gitmiyor kıyafeti. İşe gidiyor kısmı kıyafeti, işe bugün gitmiyor kısmı kılığı. Kumaş pantolon, gömlek ve ceket kombinasyonu vardı üzerinde. Aslında benim arkamda kaldığı için memnunum şu an, bu kılıksızlık karşısında kendimi tutamayıp ona baktığımı belli edebilir ve saçma bir diyaloğa girmek durumunda kalabilirdim. Tabii arkamdaysa nasıl gördüğümü soracaksınız şimdi ama sormayanları muhatap kabul ediyorum. Bu dünyanın yazarım tarafından yaratıldığını ve benim tüm hissiyatımı, bana yüklediği karakterin gereğiyle şekillendirmiş de olsa nihayetinde kendinde olandan verdiğini söyleme gereği duymuyorum. Sonra ilgilenmedim, acilen parka gitme ihtiyacı duyuyordum ve kendi içime döndüm.

Güvenle derin bir nefes aldım ve yürümeye başladım. Burada tekrar o genç adama dönmeliyim. Gerçek insan olmasının bahsi gereği tabii, yoksa başka bir amacım yok. Yaptırımlarından bahsederken bu gerçek insanların, etrafımda hareket eden canlı bir örnekten hareket edeyim dediğim için anlattıklarımın sonunda onun varlığının benimle hiçbir ikili ilişkiye girmediği halde beni ilgilendirmesi meselesini anlatmış oldum belki. Benim üzerimde bir etkisi oldu nihayetinde. Romanın kurgusuna dâhil edildi. Sayfalar arasında yer almasa bile sayfalar arasında yer alan benim iç dünyama etkide bulunduğu için romanımın dünyasında yeri daim. Yürümeye devam.

Uzun bir yürüyüş oldu. Birçok caddeyi baştan başa geçtim, nerede olduğumu artık biliyorum diyebilirim, etraf tanıdık

gelmeye başladı ama bunun hiçbir önemi yok, bunu da teslim etmeliyim. Çünkü gördüklerimin birbirinden farkı olmadığını bilerek bakıyorum etrafa. Bu durumda neden parka gitmek istediğim sorulabilir tabii ama buna verecek bir cevabım şimdilik yok. Sanki oraya gidince olacak ve ben de öğrenmiş olacağım böylelikle. Ama öncesinde şu an etrafıma baktığımda bir şey görmeden, caddede değilmiş, önümde kalabalık ve mağazalar, arabalar, vitrinler yokmuş gibi zihnimin kuytularından çıkarabildiğim görüntülere bakabiliyorum. İfade edemedim aslında, baktığım her yerde aslında aynı şeyi görüyorum desem... ama buna benzer bir şey demiştim galiba az önce. Neyse...

Anlamsız olanlar, mana verilemeyenler kurcalar ve yapısını bozar insanın. Hayatın her evresinde hem de... geçelim bu yüzden. Güldüm sinsice. Aslında ben birçok şeyin farkındayım da farkında değilmiş gibi yapıyorum, bu bir çeşit oyun. Daha şiddetli güldüm, yazık bana ben yapmazdım böyle şeyler. Düşünceleri tekrar gönderdim çıktıklara yere ve yoluma devam ettim. Yolum dediğim önümde uzanan yol olması nedeniyle, yoksa gitmeyi düşündüğüm bir yer yok. Park mı? Hayır, ben oraya gitmeyi amaçlamıyorum sadece biliyorum oraya gittiğimi, bu başka bir şey. Bir kez daha ve bu sefer ikincisinden de şiddetli güldüm. Kahkaha denebilecek bir gülüş.

Ne kadar yürüdüm bilmiyorum, bunun zaman olarak karşılığı yok ama zaman olarak karşılığı yerine geçebilecek bir şey varsa o da şu; işlerine giden insanlar kalmamıştı ortalıkta. Bu şu an içinde bulunduğum mahalleyle alakalı da olabilir tabii. İşleri gereği dolananlar vardı tabii, onlarsız olmaz, dünyanın insan tarafından istila edilmemiş bir yeri sanmıyorum ki olsun. Ne kadar yürüdüğümün yol olarak karşılığını da bilmiyorum ama bu konuda da şunu söyleyebilirim; ayak tabanlarımda inceden bir sızlama başlamıştı. Yürümeyi seven ve fırsat buldukça yürüyen birisi olarak bunun hoş bir şey olmadığını söylemeliyim. Yürümeyi sevdiğini söyleyen insan, yürümekten yorulduğunu söyler mi hiç, ayıp. Tabii bu arada uzunca bir süredir yürü-

meyi bir kenara bıraktığım için ham yakalanmış da olabilirim kendime, bu yadsınabilecek bir durum değil. Yine de bu fırsat buldukça yürüme ifadesinin samimiyeti de oldukça su götürür. Yürümeye fırsat bulmak da ne demek? Zaten fırsatın kalmamışsa yürümeye hayat bitmiş değil midir? Bu sefer gülmedim. Aklıma bacakları olmayanlar geldi galiba. Git yoluna dedim kendime, aklını karıştırıyor aklındakiler. Bu da saçma oldu ama en azından beni zihnimdekilerden uzak tutmaya yaradı ve yürümeye devam ettim. Bir park gördüm yüz metre kadar ileride, kuşlar filan vardı. Ağaçlar da vardı. Oturmak için tahtadan, ismini bilmediğim o şeylerden de vardı hatta. İşte demiştim, nihayetinde parka geldim, biliyordum. Harekete başlarken parka gitmek istediğimi söylediğimi unuttuğumu da nereden çıkarıyorsunuz, unutmadım. Değiştirdim. Hoşlandım, gidip oturmaya ve yeni yaşantıma orada devam etmeye karar verdim.

Parka giriş zahmetsiz oldu, ilk günlerdeki gibiydi park. Etrafı çevrilmemişti, çimenleri zaten azdı ama onlar da diz hizasına kadar demirlerle çevrilmiş değildi. Sanki biraz da yolun dışında gibiydi, üstelik giriş için fazladan mesai gerektirecek kadar. Geçerken bir soluklanayım denmez böyle parklarda, yola uzak oluşları nedeniyle ama bir dengesizlik de var çünkü etrafı da açık, gel bana dinlen der gibi. Bir yanı uzak bir yanı ise çekiyor. Özlemiş miyim gerçekten, onca sıyrıldığımı söylerken hem de hayattan, hayatın tüm unsurlarından. Ama burası başka bir şey, insan doğasıyla ilgili, sonradan insanın içine sokulanlarla değil ki. Eğer böyleyse, parka gitmek, aslında şu an için gelmek, konusunda söylediklerimde de bir gariplik yok demektir. Hoşlandım, çok güzel, yürüdüm yürüdüm ve durdum öylece. Kuşlar... ne güzel. Toplanmışlar orta yere, kafaları sürekli olarak yere eğiliyor, yerden bir şeyler alıyorlar, sonra hop bir daha, bir daha. Benim de karnım aç, bunu anladım birden. Anladım değil de... hissediverdim. Midem kasılmaya başladı birden. Belki kuşları görmesem açlık hissetmeyecektim ama bunu bana hissettiren en azından hissetmeyi

hatırlatan kuşlar olduğuna göre açlık hissi kötü bir his değil. Tabii ki, çünkü doğal. Bu yeterli bir açıklama değil ya... ne oldu birden havalandı kuşlar. Bak şuna.

"Ne yapıyorsun sen?" dedim. Dönüp sırıttı bana, acayip iş.

"İyiyim siz nasılsınız?" dedi.

"Onu demiyorum, kuşları eziyordun," dedim.

Dikene basmış gibi zıpladı, zıplarken yere doğru da bakarak, hafifçe arkasına doğru sanki hafifçe yana doğru. Yazık korktu çocuk.

"Burada kuş yok ki," dedi.

"Seni mi bekleyeceklerdi, baksana uçtular," dedim, derken de elimle işaret ettim. Elimle işaret ettiğim yere doğru baktı genç. Biraz önce çocuk demiştim galiba. Kuşları gördü, bu iyi oldu, bir sürü açıklama yapmaktan kurtulmuş oldum böylelikle.

"Üzgünüm, görmedim," dedi, normal bir insan duruşuna geçerek. Niye böyle diyorum, çünkü ürkek ceylan gibi duruyor. Gerçi bu tabir genelde kızlar için kullanılır ama benim yapabileceğim bir şey yok, genç öyle duruyor.

"Önemli değil, zaten kuş bu, uçan bir yaratık. Sen uçabiliyor olsan durur muydun, durduğun yerde?" dedim. Güzel bir şey, hoşuna gidecek bir şey söylemişim gibi sırıttı yine.

"İşin aslı efendim, ben duracak olsam sadece durduğum yerde dururdum ama kuş olsam durduğum yerden başka bir yerde de durmazdım," dedi sırıtmaya devam ederek. Bu arada tanıdım onu birden, sabah öylece kaldırımda duran gençti bu, hani arkamda kalan. Ben de tebessüm ettim bu sebeple. Demek ki sadece orada durmuyormuş, oradan ayrılıp başka yerlere gelip başka yerlerde de duruyormuş. Ben yanlış tanımış ve tanımlamışım. Gördüğünüz kişinin sandığınız kişi değil de bir başkası olması, olabilmesi benim için çoktan aşılmış bir meseleydi tabii, bu açıdan şu an önemli değil bu durum. Karşımdaki adamın işe gitmiyor gibi işe gitmeyen ama görünen

o ki işi de olmayan sabahki adam olması içimde bir endişe uyanmasına neden olmuştu, şu an bunu halletmeliydim her şeyden önce. Çünkü görünen o ki küçük de olsa bir sohbete girişilecekti ve sohbette insanlar bir şekilde kendilerine dair laflar edebilirlerdi, bunun yapılması kaçınılmaz olabilirdi. Bunu genç adama belli etmekle etmemek arasında kararsız kaldım. Hayır, belli etmekle etmemekle ne ilgisi var, kim olduğum konusunda diyecektim, dahası ne kadarını ona söylemek zorunda kalacağım konusunda. Başrolünde başkasının olduğu hikâyenin içinde yaşamayı kim ister? Bu genç isteyecek, istemeyi bir yana bırakayım, böyle bir şeyi hemencecik kabul edecek birisine benzemiyor pek. Tüm bunlardan kurtulmanın yolu olası sohbeti benim yönlendirmemdi tabii.

"Ben seni sabah da gördüm, avarelik ediyordun," dedim. Aslında avarelik ettiğini düşünmemiştim, ama iyi oldu öyle dediğim. Genç sanki şüpheyle baktı bana;

"Bana arkanız dönüktü, beni görmüş olamazsınız," dedi.

"Seni görmüş olmasam, seni gördüğümü nerden bileceğim," dedim. Mantıklı bir cevaptı, o beni gördüğünü söylemediğine göre...

"Benim sana arkam dönükken, ben seni değil, sen beni görmüşsündür, ben seni senin bana arkan dönükken gördüm, durağa doğru bakıyordun, ben arkandan geldim, yanından geçtim, sen benim arkamda kaldın," diye ekledim. Yalandı tabii ama başka bir şekilde açıklamam mümkün değildi. Ayrıca mantıklı da, arkasından gördüğün bir adam hareket halindeyse ve sen duruyorsan muhakkak ki senin arkandan gelmiş ve seni arkasında bırakarak geçmiştir. Basit bir mantık yürütmesiydi ama sözlerimden sonra garip hareketler yaptı. Sanki şaşırmış gibi. "Beni arkamdan gördüyseniz avarelik ettiğimi nereden biliyordunuz?" dedi. Neden düşündünüz değil de biliyordunuz dediğini ben anladım, o farkında olmasa da benim hikâyemde yaşıyordu ve bu bir çeşit gizli bilgi gibi hücrelerinde mevcuttu.

"Bilmiyordum nereden bileceğim sadece gördüm avarelik ediyordun," dedim, tüm açıklamaların ona ağır geleceğine kalpten inanarak.

"Doğru," dedi büyük bir gururla,

"İşimden kaytardım ben bugün, avarelik ediyordum, daha da edeceğim, hem de akşama kadar," dedi.

Başımı salladım hızlıca. Onay veriyormuş gibi, tahminimin doğruluğunun bana verdiği güvenle.

"En azından bir tercih yapmışsın, aferin sana," dedim.

Bu arada genç adamın yüzündeki ifadenin çocukça olması kadar, konuşmalarındaki vurgu ve söyleyiş tarzı, ifade biçimi de çocukları andırıyor. Söylediğim tercih kelamına takılacak muhakkak, benim romanımın içinde bir şekilde benimle irtibata geçtiyse muhakkak benden bir şeyler alacaktır. Yine de söylediğim şeylere büyük manalar yüklemek gibi bir toyluğa düşmeyecektir hemen, bizatihi hemen düşerse düşmüş olur, toyluk olur. Zamanla olursa anlamlandırma ve anlama. Bu tercih meselesi azıcık akıllı her insan tarafından çok önemliymiş gibi dillendirilir her daim ama gerçekliğinin ve katiyetinin farkına varmak, önemini kavramak öyle pek kolay değildir, önemli her kararın ve tercihin ciddi yaptırımları vardır. Başını salladı genç adam ben bunları düşünürken. Bunu ne amaçla yaptığını anlamadım tabii ama, sanırım herhangi bir amaç gözetmediğini düşündüğümden anlamadım. Bu yüzden ben de başımı salladım ve başımı salladıktan sonra gözlerimi kocaman açıp baktım ona. Hafif yamuk duruyordu ayakta, bu hoşuma gitti. Bakışım üzerine başını salladı tekrar ve benim ona baktığım gibi baktı bana. Bunun üzerine aynı şekilde ilk yaptığım gibi başımı salladım ben de ve yine gözlerim açık baktım ona. Bu durumda ne yapacağını bilemedi tabii. Birkaç saniye bekledim sonra başımı geriye çektim ve sordum;

"Ne yapıyorsun böyle?"

"Anlayamadım," diye cevapladı.

"Bunun bir anlaşma biçimi, bir tür ifade şekli olduğunu düşünmüştüm ama galiba yanlış düşünmüşüm," dedim. Bu baş sallama olayını kastediyordum.

"Hayır, ben siz başınızı salladığınız için salladım başımı," dedi.

"Olmaz öyle şey önce sen salladın başını," dedim.

Manasız bir tartışma olacaktı galiba ama onu bu şekilde uzaklaştırmaya muktedir olma şansım vardı, başlangıçta onu uzaklaştırmayı düşünmemiş olsam da. Konuların nereye gideceğini kim bilebilir? Tekrar başını salladı ve gülümsedi. Bunun mevzuyu nihayete erdirmek için yapılmış bir hareket olduğunu anladım, demek o da bu şekilde bir yere varılamayacağını düşünmüştü. Aferin akıllı çocukmuşsun. Bunların üzerine döndüm arkamı, birkaç adım yürüdüm, sonra tekrar baktım genç adama ve sırıtarak baktım.

"Ben seni daha önce de gördüm, ama o zaman böyle avarelik etmiyordun," dedim. Tabii siz şimdi şaşırdınız, nerede ne zaman gördün, ne alakası var diyorsunuz ama nasıl olduğunu söyleyeceğim, şimdi diyaloğu sürdüreyim.

"Nasıl yani ben sizi görmedim," dedi.

"Sen de beni görmüş olsan ben zaten seni görmüş olmazdım, o durumda görüşmüş olurduk," dedim. Yine başını sallıyordu ki durdu birden.

"Nerede gördünüz, buna şaşırdım," dedi.

"Hatırlamıyorum," dedim. Gerçekten samimiydim ve hatırlamıyordum ama gördüğümü biliyordum. Bunu size anlatamam, bunu yani böyle şeyleri insanlar birbirlerine izah edemezler. Bir süre bir şeyler daha söylerim diye bekledi ama bir şeyler eklemeye niyetim yoktu benim. Söylediklerim yeterliydi ve onun için yeterli olmaması onun sorunuydu. "Avarelik etmediğimi hatırlıyor ama beni nerede ne zaman gördüğünüzü hatırlamıyor musunuz?" diye sordu samimi bir merakla.

Bu sefer sırıttım ve sırıtırken beklendiği üzere başımı salladım hızla. Tam bir şey daha söyleyecekti ki:

"Aslında nerede gördüğümü hatırlamıyorum sadece ama ne zaman gördüğümü biliyor gibiyim," dedim. Birkaç saniyeden sonra da ekledim.

"Ama mantıksız, yıllar önceymiş gibi geliyor, oysa sen çok gençsin."

Başını sallamaktan imtina etti sanki bu sefer. Saçmaydı zaten her söze baş salla, onayla. "Belki benzettiniz," dedi, sanırım olayı geçiştirmek için. Bu olayları geçiştirme hastalığı nereden bulaştı acaba bu körpe vücuda, dimağa.

"Benzetmedim de... zaten çok önemli de değil, boş ver," dedim. Neden öyle dedim şimdi anlatacağım, nasıl hatırlıyor olduğumu söylediğimi de. Bu benim hayatımdı ama bir mana üzerineydi, hatırladığımı hissediyorsam ama nerede olduğunu çıkaramıyorsam, bir roman karakteri olduğumu bildiğim için bunun üzerine gitmem söz konusu olamaz, bu hataya ancak bir insan düşebilir, roman karakteri kim olduğunu ve ne amaç taşıdığını bildiğinden düşmez. Manası birçok şey olabilir bu hatırlama denen şeyin, hatta bir yanılgı bile olabilir ama muhakkak karşıdaki kişiliğe bir şeyler katacaktır, onun hayatını bir şekilde etkileyecektir, roman hayatı böyle bir hayattır. Neden sonuç ilişkileri gerçek hayattaki gibidir ama gerçek hayattakinin aksine belirginleştirilmiştir. Benim sözlerimle parka döndü tekrar, karşımdaki genç adam. Yine başını salladı ama bu sefer başını salladığını geç fark ettiği için yarıda kesemedi.

"Ben de avarelik ederim çoğunlukla, avarelik etmediğim zamanlarda da çok önemli işlerim olduğu için avarelik etmiyorumdur zaten, başka bir sebebi yok," dedim, üzerine yüklenebileceğinden fazlasını yüklememek için. Gerçi insanın üzerine yüklenebileceğinden fazla yük yüklenmez zaten ama bu gerçek sizin gibi insanlar için geçerli. Okuyanlar için yani.

"Öyle mi ne güzel," dedi, neden dediğini muhtemelen bilmeden.

"Tabii, güzel ama çok uğraştım bunun için," dedim. Ne için çok uğraştığını anlamadığına da eminim ama sormadı. Ama o sormasa da ben ona bir şeyler vermeyi görevim dahası var oluşum icabıyla kafaya koymuştum ki devam ettim;

"Bir zamanlar sıradan insanlar gibi yaşıyordum ben de. Gidip geldiğim bir işim bile vardı, saat gibi hem de kurulmuş, her dakika ne yapacağım önceden belirlenmişti. Aman ha çok önemli bir işim olduğunu düşünme sakın, önce bir şirkette çalışıyordum, idareci gibi bir şeydim, çok yoğun bir işti, yani vasıf gerektiren filan. Medya ile bağlantılı etkin bir iş. Sonra o işin beni benden uzaklaştırdığını düşünerek ki sorun bende değildi, iş denen şeydeydi, istifamı verdim ve basit bir işe başladım. Kafamı yormayacak, sadece gidip gelebileceğim, bir miktar da geçimim için bana gelir sağlayacak. Ama sonra o iş de beni esirgemeye başladı kendimden. Pek yerine oturmuyor ha."

Kahkaha attım birden. Anlayamadı muhakkak, özellikle son cümlemi, yerine oturmayan ne, ben de anlayamazdım onun gibi olsaydım.

"Sonra işte bilirsin," dedim.

"Aslında bilmezsin, kendi kendine kurtuluşu bulur yükselişe geçersin. En çok yardımı da kendinden alırsın üstelik kendin sana bile fark ettirmeden seni sürükler kurtuluşun arkasında olduğu kapının önüne kadar seni."

Başını sallamadı, onay verecek ya da karşı duracak durumda değildi, belki söylediklerim ilgisini bile çekmemişti, ama günün birinde farkına bile varmadan içinden bir şeyler gelecekti onun da. Bu konuşmaları bir daha hiç hatırlayamayacak bile olsa, bir yerlerinde takılı kalacaktı sözlerim nasıl olsa. Bilir misiniz bilinçsiz bilgi diye bir şey vardır ve o bilginin nereden geldiği önemli değildir.

"Çok mu konuşuyorum?" diye sordum birden. Sıkıldığını düşünmüştüm ama sıkıldığı için sormamıştım, sıkıldığını bana belli ettiği için mahcup olmasını amaçlayıp, dikkat kesilmesini sağlamak istemiştim. Aldırmadı sanki ve gülümsedi. Sırıttım kelimesiz cevabı üzerine.

"İnsan içe doğru konuşur dışa doğru susar hâlbuki," dedim. Sonra yine gözlerimi diktim üzerine ve ciddi bir ifadeyle sordum.

"Sen yazar filan mısın?"

İrkildi sorumla. Sebebini biliyorum. Değişim için yaratıcı ruh devreye girmelidir. İnsan öncelikle kendisini yaratmış olur düşünerek hem de sadece düşünerek. Varlığı varlığa teslim.

"Hayır," dedi. Bu da nereden çıktı der gibi biraz.

"Emin misin?"

"Ben bir güvenlik görevlisiyim özel bir şirkette," dedi. Güldüm, hatta kahkaha attım, tanıdım çünkü onu, bu adam benim romandaki gençliğim. Müthiş bu müthiş. Devam etmem gerekiyordu.

"Benim kahramanı olduğum kitaplarımdan bir tanesinde bir kahramanım güvenlik görevlisiydi," dedim.

"Kırmızı bir arabaya takıyordu kafayı, sonra bir köpek öldüreceğini düşündüğü için doktora gidiyordu. Sonra da karısını öldürüyordu."

Kahkahalarıma devam ettim.

"Rüya da görüyor muydu bari?" dedi sanırım kızarak. Kızacaksın tabii, buna hakkın var.

"Herkes rüya görür," diye cevap verdim. Sonra şöyle bir daldım sanki, aslında rol kestim.

"Beni çok etkilemişti o kitabım. Kendi yarattığım kahramanın hayatını arzu etmiştim bile diyebilirim, üstelik onun tüm yaşamını ben bizatihi kendim kurguluyorken," diye ekledim.

Başımı kaldırıp ona baktım yine.

"Sen yazar olmadığına emin misin?" diye sordum büyük bir içtenlikle.

"Merak etmeyin yazar filan değilim, sadece güvenlik görevlisiyim, ama bugün o da değilim, bugün avareyim. Aslında avareyim ama bu, güvenlik görevlisi olduğum gerçeğini değiştirmiyor. Galiba ben bugün işinden kaytararak avarelik eden bir güvenlik görevlisiyim," dedi ve tüm bunları söylerken gülümsedi. Ama bu samimiyetin tebessümüydü, alayın değil hemen anladım. Bu yüzden gevşedim, baktım ona ve ben de gülümsedim.

"Ben yazarım, bir yazar olarak kendim dışındaki insanların yazmadan yaşayabilmelerine hayret ediyorum, hatta buna anlam bile veremiyorum. Bu yüzden belki ısrarlı soruşum," dedim ve günün birinde bir şeyleri anlamak yolunda adım atabilmesi için ona yardımcı oldum kendimce. Bu sefer çekinmeden salladı başını.

"Yazar olduğunuzu anlamıştım," dedi sırıtarak. Birden kocaman açıldı gözlerim, ne çabuk buluyorsun yolu, inanılmaz. Sen bu sohbet bitmeden belki sana aslında yazar değilim karakterim ve sen de aynı romanın içindensin bile derim, kim bilir.

"Nereden anladın?" diye sordum hayretle ve merakla.

"Kitabınızdan bahsettiniz ya," dedi şaşkın.

Fena halde hayal kırıklığına uğradım ama çabuk sıyrıldım, öyle kolayca anlayıvermek mümkün müdür ki? Üstelik ben hikâyeyi biliyorum, evreleri biliyorum, yazık bana. Heyecan tabii.

"Körsün kör, senden bir cacık olmaz," dedim ve döndüm arkamı. Ama bunu ondan bir cacık olmayacağını düşündüğüm için yapmadım, aşırı güvenden sıyrılması ve sorgulamaya girişmesi gerektiğinden yaptım. Bu arada parkın çıkışına yaklaşmıştım. Çıkmak üzereyken yavaşça döndüm ve ona baktım. Göz göze geldik. Körsün sen kör. Kim bilir ne zaman, aslında kim bilir değil, bildiğim bir zamanda, ama ileride, ama yakın gelecekte, benim bu şekilde parktan çıkarken birden durup sana bakışım...

yüzümdeki ifade ve hafifçe sana dönmüşlüğüm sana ne düşündürecek, aklına ne getirecek, biliyor musun? Sen henüz bilmiyorsun ama ben biliyorum. Fazla açıklamadan ve müdahil olmaktan da imtina ederek dönelim şimdi kendimize.

4.

Kırlar, bahçeler, deniz, güneş, çimen, çayır, ağaç, toprak, yaprak... hiçbirisinin arasında virgül yok. Tashihte eklenmiştir, aldırmayın. Hiçbirisi yok. Sadece sokak var, her yerde sokaklar... gece nerede ve nasıl uyuduğumu biliyorum ama önemli olmadığını düşündüğüm için bahsetmeyeceğim. Gece biraz üşür gibi olduğumu da hatırlıyorum ama bundan da bahsetmeyeceğim. Bugünden bahsedeceğim. Gözlerimi açtığım ilk andan başlamak suretiyle günümü anlatacağım. Sakın önemli şeyler söyleyeceğim düşünülmesin, ben bir roman karakteriyim ve önemli şeyler söyleyemem, roman yazarı söyler önemli şeyleri ama o da roman karakterini konuşturuyorsa eğer beklediğiniz önemli şeyler dile dökülmez. Önemli şeyleri okuyucu bulur. Bu da topu size attığımın resmidir. Resimler hayatın aynasıdır.

Güzel bir uyanıştı, gözlerimi çokça kırpıştırarak uyandım, hemen doğrulmadım, bir süre gözlerimi etrafta gezdirdim, yalnızlığımın tadını çıkardım. Doğrulduktan sonra da hemen başka birisi oldum, hızlı hareket eden, eliyle vurarak elbiselerindeki tozu silkeleyen, paltosunu özellikle... kahvaltımı nasıl yaptığımı geçelim, bir insanın yediğinin üçte birini tükettiğini, ama yemeden tükettiğini hatırlayalım. Biz ona buralarda ziyan diyoruz diyelim. Sonra yarı doymuş ama açlığa dair pek bir şey hissetmeden uzun bir yürüyüş, ama sabah yürüyüşü değil. Zorunluluklardan arınmış insanların bu tip zorlama eylemlere neden ihtiyacı olsun ki. Dikkatli cümle kurma gereği duymak da tabii... bunu da anmalıyız, zira iç konuşmalarında bile insan belirli bir tutarlılığı ve olgunluğu barındırmalıdır. Yaratılış amacıma gelince...

Neşeliyim ama endişeliyim de. Bunun nasıl olduğunu bilmiyorum, hem neşeli hem de endişeli olmanın yani ama bazen nasıl olduğunu bilmeseniz de bir halin içinde olduğunuzu bilirsiniz. Açıklayamayacağınız durumlarla karşılaşırsınız. Şu hatırlama meselesi özellikle, bazı anıların net bazılarının ise ziyadesiyle puslu olması... bu aklımı kurcalardı ama artık kurcalamıyor. Sebebinin çoktan anlaşılmış olduğundan hareketle bilgi tekrarına düşmeyeceğim tabii burada ama bilirsiniz ki uğraş diye bir şey vardır. Önceden benim için kurgulanmış hayatın ayrıntılarına ancak hatırlamakla varabileceğimi bildiğim için bundan sonra daha bilinçli şekilde uğraşacağım hatırlamaya. Hatırlamakla hatırlanan şeyleri yaşamış da olmak durumundayım zira. Hatırlamıyorsanız, yaşamamışsınızdır. Bu yüzden hayatım artık benim tarafımdan kendi önüme serilmeli ki, benim bile bilmediğim, zihnimde puslu anılar açığa çıksın ve yazarımın oluşturduğu karakteri, o karakter ben de olsam tam olarak tanıyabileyim. Kim olduğunuzu bilebilmeniz için geçmişinize ihtiyacınız vardır. Ben buyum demek yetmez, serüveninizdir sizi siz yapan. Bu arada tabii altı çizilmesi gereken bir mesele daha var ki; ben bu kendimle ilgili hatırlama çabam içindeyken yazarımın kendi hayatından bana aktardıkları ve yükledikleri dolayısıyla onu da bir parça anmış olacağım. Ve asıl mesele, bunu neden yapacağım meselesi, bunu söylemiştim ama yineleyeyim; kıvılcımı bulmak için. Yazarımın beni yazış amacı, bana yazdığı hayatın bu şekilde olmasına sebep olan o kıvılcımla örtüşüyor çünkü. Şöyle düşünün; hayatınızda bir çıkmaz var ve siz bir yazarsınız. O çıkmazı anlatabilmek için bir roman yazacaksınız. Yapacağınız iş basittir, o çıkmazı en iyi şekilde anlatabileceğiniz bir hikâye kurgularsınız, o hikâyeyi en iyi yaşayabilecek bir karakter yaratırsınız. Ama burada iki mesele var tabi; yazış amacınız ile o romanı yazış amacınız farklıdır. Şöyle ki; öyle böyle bir insansınızdır ve öyle böyle bir insan olarak içinizdekilerin ifade yöntemini yazı diye belirlersiniz. Sonra yazmaya başlarsınız.

Yazacağınız şey ise başka bir amaca hizmet eder, içinizdekilerden bir kısmını ifadeye yani; öyle böyle bir insan olarak yazıyı yani sanatı tercih edersiniz ama öyle böyle bir insan olarak duyduğunuz ve hissettiğiniz durumlar için yazı denen şeyin kapsadığı belirli bir romanı seçersiniz. İlki sizin yazar olma amacınızdır ki, her şeyi kapsar, ikincisi ise sizin belirli bir eseri yazma amacınızdır ve sadece o eseri kapsar.

Tüm bunlardan hareketle diyeceğim ki; hatırlayarak benim bu şekilde olmama ve tüm bu yaşadıklarımı yaşamama sebep olan yazarımın belirlediği ve söylemek, altını çizmek istediği kıvılcımı bulacağım yani benim romanımın hareket noktasını, ana fikrini, meselesini ve bu arada belki de yazarımın benimle ilgili romanının dışında tüm bir yazarlık serüvenini kapsayan yazarlığının da yani daha estetik bir deyişle sanatçı kişiliğinin de kıvılcımını, onu o şekilde bir insan olmaya iten yalnızlığının ve acılarının, ruhunun şeklinin sebebini de... sebep demeyelim... ruhunu şekillendiren yaşamını da... bulacağım... bulacağım da demeyelim görüp anlatacağım, onunla irtibatım gereği ve ne bileyim belki de tüm yazarların karakterlerinden beklediği şeyi yapmış olacağım... bilmiyorum, yine ağır geldi, ama böyle işte, çok ileri gitmeden, çok iddialı olmadan hayatıma döneyim şimdi, biliyorum ki söz muhatabını bulur, anlaşılacak bir şey varsa anlaşıldı çoktan. Anlaşılmayanlar ise finalle açığa çıkar, roman böyle bir şey değil midir?

Gözlerimi kısıp arkama yaslandım. Ayakta olduğumu hatırlayınca bu söylediğimin sadece bir şekil kaygısından olduğunu da anladım tabi... Şehrin ücralarına yol almanın daha iyi olacağı fikri ise tam o anda uyandı içimde. Seyyah olmak, kendi içinden şehrin içine, şehrin içinden kendi içine akıp gitmek, dışarıda görünmek ama içeride olmak, içeride dolaşıp dışarıda geziyor sanılmak. Güzeldir ve bunu yapacağız.

Şehri dolaşmaya başladım küçük adımlarımla ve her adımımda geçmişi biraz daha özledim, ya da özlediğimi düşünerek kendime hatırlama konusunda yardım ettim, bilemiyorum.

Gözlerimi kısma gereğim de kalmadı zaten, hatırlarsınız, yani bilirsiniz, en güzel anış ve hatırlayış bunun için özel bir çaba sarf etmeden olandır. Yürürken dar sokakları geniş caddelerinden daha meşhur bir şehirde (bu şehirde, zira İstanbul'da hatırlamak gibisi yok) gördüklerinizi görmeyi bir kenara bırakmadan çocukluğunuzu da görürsünüz, önünüzdeki sokaktan bambaşka bir sokakta bile olsa. İşte ben de böyle iniyorum Gedikpaşa Yokuşu'ndan aşağıya doğru, üstelik elimden tutan da yok, hem küçüğüm de, parka gittiğim yıllar, annemle, onun elinden tutmuş. Ama elim boş bu sefer, sallana sallana yürüyorum ve dimdik karşıda denizi görüyorum, daha önce hiç görmemiş gibi, ilk defa görüyormuş gibi, iki adım atıp zıplasam içine düşecekmişim gibi. Bir tane de gemi var, şilep filan derler, olabilir, hareket etmiyor, duruyor, hava kararacak sanki birazdan. Mevsim yaz. Sayacıların kokusu... plastik, deri, kauçuk... aldım boş...

Tahmin ediyorum ki bir saat kadar sonra vardım Gedikpaşa'ya. Aslında böyle bir amacım yoktu, hatta belki de tesadüftü, ben öylece dolaşırken Gedikpaşa çıkmıştı karşıma, zira gelmeyi amaçlasam bir saat sürmezdi. Neden mi? Neredeydim mi harekete başlarken? Parkta galiba. Ben parkın nerede olduğunu da söylemedim sanırım. Galiba bilmiyordum da ondan ve şimdi anladım. Tabii buna anladım denir, hatırladım denmez. Konak yakınındaydı parkın, ama hangi konak, çocukluğumda kaldığım dediğim mi, arkadaşlarımla kısa süre önce yaşadığım mı? İki konağın yakınında da bir park vardı üstelik. Nereden mi biliyorum, ya da anladım, ya da hatırladım? Arkadaşlarımla kaldığım konaktan çıkınca hemen bir parka varmıştı yolum, çok iyi hatırlıyorum. Bu tamam. Çocukluğumda ise... Annemle parka giderdik ve ben bunu söylemiştim değil mi, yan yana yürürdük annemle, konaktan çıkardık önce, o benim elimden tutardı, ben daha ilkokula başlamamıştım ama okumayı bilirdim, birlikte yürürdük ve parka giderdik, parka götürürdü beni annem. Beni her gün parka götürürdü annem,

hiç konuşmazdı oradaki insanlarla, kadınlarla yaşlılarla, benimle. Ben oynarken beni seyrederdi ama ben oynamazdım, ben de onu seyrederdim. Annem çok güzeldi. Melekler kadar demeyeceğim, hiç melek görmedim ama tasavvur ederken bilinci yardım eder insana, yüklenmiş roller, imgeler... çok güzeldi annem evet, melekler ancak bu kadar güzel olabilirdi o halde. Ben oynamaz uzaktan ona bakardım, o oturduğu yerden bir yerlere bakardı. Kimseye bir şey söylemediğini söylemiş miydim, kimseyle konuşmadığını... Neden bu kadar net ve neden üzerinde duruyormuş gibi hep bunu anıyorum ben? Onun konuşmadığı, beni elimden tutup parka götürdüğü, benim parkta oynamadığım, onu seyrettiğim, onun çok güzel olduğu. Neden? Bunun bir anlamı olmalı, ama yeri gelince anlaşılacaktır, şu an bu konuda hiçbir fikrim olmadığına göre.

Ben parkın nerede olduğunu söylemediğimi söyledim sanırım. Bilmediğimdendir, konağın da hangi semtte olduğunu bilmiyorum. Ama şimdi buldum. Şu an Gedikpaşa'ya geldiğime göre ve bunu dolaşa dolaşa yaptığımı bildiğime göre ve çocukluğumun da Gedikpaşa ve onun aşağısı... ne denir adına, Kumkapı filan, oralarda geçtiğine göre... ben bu sıralar çocukluğumda beni annemin götürdüğü parkta yaşıyorum diyebilirim. Ama bu halde bile arkadaşlarımın konağının yakınında mıyım uzağında mıyım, bunu bilmiyorum. Arasam bulabileceğimi bilsem de sanki içten içe bunun önemli olmadığını hissediyorum. Belki de çocukluğumda annemle gittiğim parkla bir süre önce konaktan çıkınca karşıma çıkan park aynı parktır da sadece konaklar aynı semtte olmasına rağmen farklı konaklardır. Gerçi bunların kurgu açısından önemine dair içimde en ufak bir his olmamasına rağmen neden dilime dolandığını da bilmiyorum şu an. Üstelik okula gitmeden önce okumayı biliyor olduğumu söylediğim yukarıdaki bölümlerden sonra ve bu konunun üzerine gitmenin zihnimde yeni kapılar açacağını hissederken.

O yaşta Gedikpaşa Yokuşu'ndan aşağıya doğru koşarcasına iniyordum, elimden de kimse tutmuyordu. Zeki bir çocuk

değildim. Aslında buna eminim, daha önce söylediğimi de biliyorum ama şimdi değiştireceğim. Aslında zeki bir çocuktum hem de epeyce, ama akıllı bir çocuk değildim. Bunun sebepleri üzerinde durulabilir, şimdi değil, şimdi konu başka. Nereden gelip nereye gittiğimi bilmiyorum, üstelik hava kararmaya başlayacak birazdan ve yaz mevsiminde olduğumuz da göz önüne alınırsa vakit epeyce geç. Kendimi takip etsem işe yarar mı? Yaramaz tabii, o dediğin filmlerde olur, belki zorlasan romanlarda da olur, ama adı da üzerinde olur, zorlama olur. Yapamayız bunu, her şey kendi doğallığında zuhur etmedikten sonra nerede kalır sanatçının dehası? Anlaşılmıştır, bu bir soru değildi.

Parkta denizler altında yirmi bin fersahı okurdum anneme. Önce annemin bana okuduğunu sanıyordum ama annemin konuşmadığı aklımda çok net, bu yüzden okuyan ben olmalıyım. Naitilusu da Kaptan Nemo'yu da çok iyi anımsıyorum, demek ki o yaşta okuyabiliyordum. Muhtemelen okumayı bana babam öğretmişti, demiştim ya hani benim sokakta oynama sürem yaşıtlarımın oynama süresinden kısaydı diye. Bu kısalığın sebebi eve girince yapılacak bir işimin, mesela okuma çalışmalarının olmasıydı. Peki, bunun o yaşta ve o vakitte elimden kimse tutmazken Gedikpaşa Yokuşu'ndan aşağı yürümekle bağlantısı, alakası ne? Belki yanlış yerden yaklaşıyorumdur meseleye, zira gereklilik ya da başka çare olmaması gibi bir sebebi vardır, yokuştan aşağıya yürümenin. Mesela babamı eve çağırmaya gitmişimdir, nereye gitmişimdir, üniversiteye gitmişimdir, neden üniversiteye gitmişimdir, babam orada olduğu için gitmişimdir, babam neden oradadır, babamın matematik profesörü olduğunu söylemişimdir daha önce, evde bir şey olmuştur, ben de babamı çağırmak zorunda kalmışımdır, koşa koşa konaktan çıkmışımdır, yokuşu tırmanmışımdır, caddeyi geçmişimdir, caddede o yıllar tramvay yoktur, cadde araç trafiğine açıktır, bu yüzden biraz korkmuşumdur, neden korkmuşumdur, durup dururken de korkulur tabii ama ben aslında durup dururken korkmamışımdır, babamla bir gün burası gibi başka bir yerde karşıdan karşıya

geçerken yaşadığımız bir şey nedeniyle korkmuşumdur. Ne olmuştur o zaman, mesela, babam beni yetiştirmektedir, biraz aptal da bulsa her konuda beni eğitmektedir, bana trafik işaretlerini öğretmiştir, hem de okula gitmediğim o yıldan da daha önceki bir yılda, ama ben trafik ışıklarını öğrenememişimdir, kırmızıda geçilmez, yeşilde geçiliri öğrenmişimdir ama trafik işaretlerini öğrenememişimdir, renkleri hiçbir zaman ayırt edememişimdir, bunun için ne yapmışımdır, işaretleri bulundukları yere göre ezberlemeye çalışmışımdır, kırmızı yukarıdadır, yukarıdaki yanınca durulur aşağıdaki yanınca geçilir, ama babama renkleri ayırt edemediğimi söylememişimdir, çünkü bu söylenmeyecek bir şeydir, zaten aptalımdır, daha da aptal olmak istemiyorumdur, babam elimden beni tutarken elimi bırakmıştır, şimdi geçiyor muyuz, duruyor muyuz demiştir, ben ışıklara bakmışımdır, yukarıdaki yanıyorsa geçilmiyordur, aşağıdaki yanıyorsa duruluyordur, aklım bana oyun yapıyordur, ama cevap vermem gerekiyordur, geçiyoruz baba diyorumdur, babam o halde geç ne duruyorsun diyordur, ben yola adımımı atıyorumdur, yukarı mıydı aşağı mıydı diye içimden sayıklıyorumdur, ama babam anlayacak diye eğer yanılırsam, başka bir şey değil. Acı bir fren sesi ve ben ağlıyorum, ciyak ciyak, o kadar korkuyorum ki, arabadan bir adam iniyor bağırıp çağırıyor ama bana değil, babama, sonra adam arabasına binip gidiyor, araba kırmızı bir araba değilse taş olayım.

Sonra babam çöküyor yanıma, artık ışıklarda hiç şaşırmayacaksın bak, diyor bana, bana bir şey daha öğretmiş oluyor, çok haklı, o kadar çalıştırmıştı zamanında ama ben öğrenememiştim, artık öğrendim. Yine de babamı çağırmaya giderken karşıdan karşıya geçmeye korkuyorum, üstelik artık biliyorum, yukarıdaki yanıyor, durulacak, aşağıdaki yanınca bir iki kişi hareketlendikten sonra hareketlenilecek, tecrübe güzel, ama korku kaçınılmaz.

Babamı bulmuşumdur, söylemişimdir. Babam bana nasıl oraya kadar kendi başıma geldiğimi sormuştur, baya demişimdir

ben, iyi bir şey yapmış gibi, sonra babam bana sokaklarda bu yaşta yalnız dolaşan bir çocuğun başına gelebilecekleri anlatmıştır, ben korkmuşumdur yine, babamın elini tutmuşumdur odasındayızdır daha, ama babam benim elimi tutmamıştır, demiştir ki bana; benden izin almadan kendi kendine bir karar aldın ve kendini tehlikeye attın; şimdi eve dönülecek ama seni ben götürürsem aldığın kararların sonucuna katlanman gerektiği konusunda bir kazanımın olmayacak. Bu yüzden eve kendin döneceksin. Acele et, hava kararırsa kaybolabilirsin. Ve bir daha karar alırken iki kere düşün. Sonuçlarına katlanmayı göze alarak. Potansiyelim vardı, ama bunu kullanmaktı önemli olan. Herkesin potansiyeli vardı ama kimisi kül tablası imal ederdi, kimisi uzay üssü. Babam böyle derdi. Ben ne istiyordum?

Bu arada karım Z'nin bana renk körü olduğumu söylediğini hatırlıyorum ama o benim yazar olduğumu söylemek için söylüyordu bunu. Demek yazarım da renk körüydü. Demek sevgili yazarım benim renk körlüğümü kendi hayatından almış. Ne diyorduk; sen ne istiyorsun M, büyüyünce ne olmak istiyorsun. Ben senin gibi büyük adam olacağım baba. Hayır oğlum sen büyüyünce daha büyük bir adam olacaksın.

Bütün büyük şeyler yalnızlıktan yontulmuştur, dediğini okumuştum çok sonraları, gerçek manada büyük bir adamın. Yalnızlık yalnız olup olmamanızla değil, kendinizi yalnız hissedip hissetmemenizle alakalıdır dedirtmişti sonra da bana yazarım, galiba üniversite sınavına girmeyi babama olan nefretim nedeniyle reddettiğim zamanlarda.

Ama saçma, ben babamı ölesiye severdim, öldüğünde liseyi bitirmek üzereydim ve mezarındaki toprağına yüzümü gömüp ağlamıştım günlerce. O zaman da yalnızlık kendinizi yalnız hissedip hissetmemenizle değil, uzaklığını düşünüp kendinizi yalnız hissetmenize yarayacak bir kişinin bile yanınızda olmamasıyla alakalıdır, dedirtmişti bana yazarım, galiba mezarlıktan çıkarken, küçük adımlarla, tıpkı buraya şimdi gelirken attığım adımlar gibi küçük adımlarla yürürken.

Romanın içinde söylenen bir tek kelime bile boşuna değildir, diyen ise ben değil, bizatihi yazarımdı, ama onu ben yalnızca karakterin yazarıyla kaçınılmaz irtibatı gereği biliyorum.

5.

Sokakta dolaşırken miydi neydi, içimde küçük bir sıkıntı belirir gibi olunca dolaşmanın içinden çıktığımı fark edip, yeniden dolaşma denen şeyin içine atardım kendimi, yürümek çözerdi sonra içimdeki düğümleri. Şimdi geçerliliği yok, yüklerinden kurtulmuş bir insan olmanın avantajı; içimde sıkıntı kabilinden bir şey belirmiyor. Hayat çok güzel olduğundan değil, bunu iddia etmek safdillik olur. Hayatın ne olduğunu bilmekten. Mesela şimdi yürüyorum. Sadece ve sadece yürüyorum ve düşünüyorum. Ama sizin gibi düşünmüyorum yanlış anlamayın. Başka türlü düşünüyorum ben, kendi halimde, kendi doğallığım içinde, içinde bulunduğum hâl ya da duruma dair dünyaya ait kaygılardan uzak, yaşamadığım ama yaşamak istediğim bir hayatın sızısını içimde zerre kadar bile duymadan. Acının sebebi genelde bu değil midir; bir hayatınız vardır ama o hayat istediğiniz gibi şekillenmiş değildir; halihazırdaki şekli sizi memnun etmemektedir ama genelde bu halihazırdaki şeklinden memnun olacağınız bir hayat tasavvur ediyorsanız acı ürer içinizde. Hayatı olduğu gibi kabul edememek "daha iyisi" denen bir şeyin varlığı durumunda söz konusu olur yalnız. Dünyada iki odalı bir ev yoksa sizin için, tek odalı eviniz cennettir size. Ben zaten bağlam dâhilinde de farklı bir durumda olduğum için yürümek ve düşünmek başka şekillerde tezahür ediyor içimde. Sabah kalkıp da yapmanız gereken işleri yapmaya başlamanız gibi desem çok afaki olmayacak sanırım, ama bunu zorunluluklarınız gereği yaptığınız işler ya da zorunlulukların tamamen dışında keyfiniz için yaptığınız işler olarak da tanımlamadığımı ifade etmeliyim. Yaşamı olağan şekliyle sürdürmek. Normal bir insan yaşamının gün içinde

yaptıklarına karşılık benim gibi bir insan, gün içinde dolaşır, yürür ve ara sıra bir yerlere oturur, sonra kalkar tekrar yürür ve hep böyle devam eder bu. Tabii bunlar ben roman karakteri olduğum için bu şekilde oluyor değil, bunlar benim roman karakteri olmamla değil, sokaklarda yaşayan bir insan olmamla alakalı. Bir kafeye girmem, bir pastanede oturmam, bir sinemaya gitmem, bir lokantada yemek yemem, düzen dâhilinde insanı kapsayan hiçbir mekâna sığmaya tevessül etmem. Park mı diyeceksiniz, ya da sokak... onlar düzen dışı, ya da en azından düzenin unsuru olarak rol aldıkları zamanlarda bile düzenin dışındaki insanlara ait olmaktan çıkmayan yegâne yerler. Bunları size yükselişimin daha anlamlı ve açıklanabilir olduğunu gösterebilmek için söylediğimi biliyorsunuz. Evden sokağa doğru bir yükseliş. Şekilden öze...

Çocukluğumda da benzer özellikler gösterdiğimden dem vursam şimdi, nasıl olur acaba? Anlatılması, çözümlenmesi, düşünülüp bulunması gereken başka meseleler varken biraz havada mı kalır ki? Aslında önemli değil, bir şekilde geçer çocukluk, birçok davranışı ve hali, sonradan anlamlandırır insan. Sokağa karşı zaafım varmış zaten, yani eskiden beri desem bu biraz zorlama olur tabii, bunu da yadsımayalım. Ama asıl ifade edilmesi gereken, süreci göz önüne alınca ve amacımı gözetince anılması ve hatırlanması gereken şeyler var ki, galiba bunları anlatarak oraya bağlantı için zemin hazırladım ben. Lise yılları ve üniversite sınavına girmeyip, çalışma hayatını seçiş filan. Bu da nasıl seçimse... zorunluluklara seçim denir mi? Olabilir, kesin konuşmayalım. Nasıl desek?

Şöyle ki... Annem liseye başlamadan ölmüş olabilir. Sakat cümle, sanki annemin liseye başlamasından önce ölmüş olabileceğini söylemişim gibi oldu, benim liseye başlamamdan bahsediyorum. Başlamamamdan... Ortaokulda da başarılı bir öğrenciydim. Derslerimle bizzat babam ilgilenirdi, anılarım net olmamakla birlikte annemle vakit geçirdiğimi de hatırlıyorum. Genellikle evde, konakta, galiba üst katta, cumbada... oturuyor

annem... genelde oturuyor cumbada, ben odanın içinde halının üzerinde falanım galiba, oyun filan oynuyorum galiba. Oyun filan oynadığıma göre çok büyümemişim. Tabii, büyük değilim ortaokulda filanım galiba. Sadece oyun değil, ders de yapıyorum, önümde bir defter var ortasına kadar geldiğime bakılırsa okul sezonunun ortaları olmalı, ama kitap kapalı, deftere bir şeyler yazıyorum. Ya kitabı okumuşum ve aklımda kalanları deftere yazıyorum, öğretmenler hani ödev verir şuranın özetini çıkarın diye de öğrenciler orayı okumaz bile, belli satırları olduğu gibi geçirip adına özet der ya. Ben gerçekten okumuşum ve gerçekten özetini çıkarıyorum, ya da başka bir şeyler yazıyorum. Bu arada annem cumbada oturuyor ama o da ne, pencere açık. Okul sezonunun ortaları değil o halde, ya yaz sonu ve okulun ilk günleri ya da yaz başı ve okulun son günleri. Ne saçma, belki de yaz ortası ve ben aslında ders filan çalışmıyorum, önümdeki defter günlük gibi bir şey, yazıyorum bir şeyler. Zaten önemli olan bunlar değil, annemin ölümü. Üzerinde durmak istediğim annemin o günlere rastlayan ölümü. Nereden biliyorum annemin öldüğünü, hem de o günlerde? İşte buna cevap veremeyeceğim, kuru bir hatıra diyerek geçeceğim. Çünkü ne oluyor sonra, annem bana dönüyor ve doğruluyor oturduğu yerde, ben babamın işten geldiğini anlıyorum, tabii ya mevsim yaz işte, babam işten geliyor diyorum ama hava aydınlık demek ki kış olamaz. Ben de kalkıyorum, annemin yanına gidiyorum, annem benim elimden tutuyor ve birlikte aşağıya iniyoruz. Peki, neden annem beni elimden tutuyor ben ortaokula giden kocaman bir çocuğum. Bilmem...

Birlikte aşağıya indik ve ben şu ana kadar bu hatıranın neden aklımda kalmış olduğunu bulamadım, belki bir sebebi yoktur. Her şey puslu olsun ama bazı anılar fotoğraf gibi olsun, sebebi olmaz olur mu hiç? Neyse bu hatırlama meselesini daha önce uzun uzun konuşmuştuk şimdi tekrara düşmenin anlamı yok, ayrıca bu anı da fotoğraf gibi değil, mevsimi bile ne şekilde bulduk dikkatinizi çekerim. Ama bunda mevsim ve hava

şartları benzeri etkenlerin birinci derece önemli olmamaları, daha doğrusu zihinde olayın yer kazanırken ayrıntı olarak kalması da etkili olabilir, bilemem. Denize gittiğinizi hatırlarsınız, bir minibüsle sallana sallana, ama minibüste, minibüsün markasını hatırlamanıza yol açacak bir şey yaşamazsanız minibüsün markası aklınızda yer kazanmaz, dolayısıyla denize gittiğinizi anlatırken sadece minibüsle gittiğinizi bilirsiniz. Neden uzatıyorum, hatıramda korktuğum bir şey mi var, bunları daha önce çözümlediğimi söyledim ya az önce.

Kapıyı ben açtım ve babam içeriye girdi. Sonra baktım sofradayız. Arada bir şey olmamış gibi. Babam konuşuyor, bir hafta sonra izne çıkıyorum gibi bir şeyler söylüyor. Ya da izne çıkmaktan bahsediyor da bir haftayı ben uyduruyorum. Annemin gülümsediğini görüyorum, ama öyle böyle değil, bayağı içten gülümsediğini, dudakları olabildiğince geniş, sırıtır gibi...

Tamam, sonrasını da hatırlıyorum, muhtemelen babam izne çıkmış, bu yüzden muhtemelen bir hafta sonrası o günün. İyi hatırlıyorum çünkü babam izni boyunca evdeydi ve ben izni boyunca babamla beraberdim. Yas tutuyorduk.

Bu sefer babam cumbada oturuyor ama perdeler kapalı. Annemin nasıl öldüğünü hatırlamıyorum. İzin lafı geçince neden o kadar mutlu olduğunu da. Annemin mutluluğunu net hatırlamamın nedeni o anıyı hatırlamamla aynı. Annemi mutlu görüşüm nedeniyle hatırlıyorum o günü, muhtemelen annemi o şekilde gülümserken gördüğüm başka günlerim olsaydı o gün sıradan olacaktı ve hatırlanmayacaktı. Demek ki değil. Peki, annem neden öyle gülümsedi o kadar? Bunun sebebi babam izne çıkınca hep beraber annemin köyüne gidecek olmamız olabilir. Babam cumbada otururken, perdeler kapalı, önündeki otobüs biletlerinden hareketle. İçime işlemiş, çok net. Ama firmanın adını söyleyemem, reklama girer. Bu denize giderken binilen minibüsün markasını hatırlayamamak kabilinden değil, mutluluğu yaşar ve tüketirsiniz

ayrıntılar uçar gider, ama acıyı biriktirirsiniz ve fotoğraflar kalır küçük küçük, her biri bir imge. Anlayacağınızı biliyordum. Anlamayacağınızı düşünseydi yazmazdı ki yazarım. Annem neden orayı özlemişti, sanırım bunları deşmenin anlamı olmayacak. Bu herkesin zaman zaman hissettiği bir duygu gibi geliyor bana. Hasret yalnızlıktan beslenir.

Sonra yine karanlık, başka pek bir şey yok hatırımda. Yaz biter okul başlar, kaça gittiğimi bilmiyorum, ama okula gittiğimi biliyorum, parka gittiğimi de biliyorum, hem de okul başlamadan daha, yaz bitmeden ama bu sefer yalnız, ama yine oyun oynamıyorum, annemin her zaman oturduğu yere doğru dönmüş, her zaman oturduğum gibi oturuyorum.

O günlerde babam ne yapıyor, akşamları evde mi oturuyoruz, eş dost ahbap var mı gidip geldiğimiz, bir fikrim yok. Araya kocaman bir zaman giriyor yine, belki birkaç sene. Daha büyümüşüm ve karşımda duruyorum. Kendi odamdayım ve ne mutlu insanın kendi odamdayım diyebileceği bir odasının olması. Ama zengin değiliz bu biliniyordur sanırım, nasıl olduğunu çözememiş olsam da günün birinde bir miras sonucu bu koca ama eski konağa geldiğimizi ve burada yaşamaya başladığımızı anlatmış olmalıyım. Yaşlı kadın, babamın halası mı ne, o da vardı hani, yedi kardeş filan, karışık biraz, puslu. Konağın tamamının eşyalarla dolu olduğunu da söylemişimdir, muhtemelen. Yine de bunlar insanı bir oda sahibi yapmaya yetmez tabii. Kendinizden bir şeyler katmadığınız hiçbir şeye sahip olmazsınız, sahibiyet mülkiyetten farklıdır. Nitekim zaman içinde çocukluktan gençliğe doğru yol alırken yatıp kalktığım odayı sahiplenmiş olabilirim ve nihayetinde sanırım lise yıllarında oda tam anlamıyla bana ait bir genç odası olmuş olabilir. Mesela kapının arkasındaki duvara asılı büyük aynayı iyi hatırlıyorum, o aynayı ben almış ve oraya yerleştirmiştim. Zaten şu anda karşımda duruyorum derken bunu kastediyordum, aynanın karşısında kendime bakıyorum. Söylemesi ayıptır çıplağım da üstelik. Lise çağındaki bir gencin ayna karşısında çıplak

bedenini seyretmesinin altında yatanları irdelemek gibi bir entelliğe soyunmayacağım tabii, sadece anı böyle bir görüntüyle başladığı için anlatıyorum. Ayrıca yüzümde ablak bir ifade var, ne kadar önemli bilmiyorum ama bunu da ifade edeyim. Sonra kapı kapanıyor aşağıda, sesini duyuyorum. Kapandığına göre önce açılmıştır, açıldığına göre bir giren ya da çıkan olmuştur, konakta yalnızdım bu yüzden çıkan olamaz, giren olmuştur, giren de ya hırsızdır ya da babamdır ama hırsız olsa kapıyı sessizce kapatır, yani babamdır. Aceleyle giyiniyorum ve aşağıya iniyorum. Ben giyinene kadar babam ortadan kaybolmuş doğal olarak, salona geçmiştir, salona yürüyorum ama orada yok. O sırada banyodan ses geliyor. Alışıldık bir öksürme sesi diyeceğim, nereden alışıldık diyeceksiniz ve ben de size hak vereceğim. Galiba bir süredir babam öksürüyordu bu yüzden alışıldık olduğunu düşünüyorum ama konuyla ilgili ilk anım bu olduğuna göre öksürüğü benim için bu anıya kadar çok önemli değildi ki öncesi yok. Şimdi neden bu şekilde hatırlanabilir bir halde o da birazdan belli olacak, çünkü ben öksürük sesinin şiddeti nedeniyle banyoya yürüyeceğim, bakacağım ki banyonun kapısı kapalı ama babam içeride durmaksızın öksürüyor hatta arada nefes alabilirse küfür ediyor sonra küfür yarıda kesiliyor ve öksürmeye devam ediyor. Sahne bu şekilde devam ediyor. Sonra ne kadar zaman geçiyor bilmiyorum, banyonun kapısı açılıyor, babam görünüyor, yüzü şiddetli öksürükler nedeniyle kıpkırmızı kesilmiş, zor nefes alıyor sanki beni görüyor ve kendisini zorlayarak gülümsüyor.

"Delikanlı... burada mıydın sen?" diyor, cevap beklemiyor.

"Yaşlanmışız yahu..." diye ekliyor, sırıtmaya çalışarak ama yorulmuş, zor yürüyor sanki. Şimdi işte o an annemi hatırlıyorum, evdeyiz annemin odasında, yatıyor o ve yüzü soluk. Bembeyaz... çok güzeldi benim annem, babam da öyle derdi, öyle güzelsin ki derdi ve uzun uzun anlatırdı. Ne anlatırdı bilmiyorum, annem usul usul başını sallardı, sadece bu aklımda. Ama şimdi görüntüsü de var, beyaz yüzüyle, soluyor daha da.

Ben yatağının yanındayım, konuşmadan duruyorum, annem de konuşmuyor, zaten hiç konuşmaz o, sebebini bilmiyorum. Elini uzatıyor yüzüme, acı çekiyor ya da çok yorgun ya da çok hasta, emin değilim hangisi. Yüzümü okşuyor, gülümsemeye çalışıyor, dudaklarını görüyorum, hafifçe aralıyor ağzını, bir şey mi söyleyecek... bir ses çıkıyor ağzından ama anlamsız, giiuağ gibi bir şey. Ben birden kalkıyorum, koşarak çıkıyorum odadan, koşarak merdivenleri iniyorum, koşarak konaktan da çıkıyorum, koşarak sokağı geçiyorum, parkı geçiyorum, koşarak. Annemin dilini gördüm baba, yarımdı. Yok gibi.

Annem galiba birkaç gün sonra öldü. Ben bir daha odasına girmemiştim. Keşke o son an, adımı söyleseydi benim, M deseydi bana. Korkmazdım ben. Anlamazdım çünkü dilsiz olduğunu, m demek için dile gerek yok. Böylece odasından çıkmazdım en azından ölene kadar, yanında olurdum böylelikle ölene kadar. Üzülmüştür, üzmüşümdür onu kaçarak, giderek. Ama bunları babamın yaşlanmışız yahu demesiyle hatırlamış olmama mana vermeye çalışıyor olmalısınız siz şimdi. Doğru, oradaydık zaten, şöyle ki; babam döndü arkasını ve salona doğru yürüdü, ben de anladım o an, babamın ölümlü olduğunu, yaşlanmıştı, hastaydı da. Annem de sanırım hastaydı, yüzü beyaz. Annemin içindeki birtakım şeyler annemin yüzünün bembeyaz olmasına sebepti demek ve babamın içindeki birtakım şeyler babamın yüzünün kıpkırmızı olmasına. Zaten normali de buydu, annem içe dönüktü, konuşmaz ve ses çıkarmazdı, hastalığının da rengi beyazdı, babam ise dışa dönüktü, konuşur ve ses çıkarırdı, hastalığı bile gürültülüydü, rengi kırmızı. Babamın öksürüğü daha önce dikkate değer değildi, ama artık hasta olduğunu ve öleceğini düşündüğüm için önemliydi o ilk an. Unutulmayacaktı bir daha. Sonra yine karanlık ama galiba üç beş ay sonra, öldü babam. Odamda çıplakken üşümüyordum, odamda ısıtıcı bir alet yoktu ama üşümüyordum, mevsim yaz filan olmalıydı, ama salonda babamın cesediyle karşılaştığım sabah üşüyordum. Uyanmıştım

ve salon soğuktu, salonda neden uyanmıştım, çünkü soba salondaydı ve kışları biz salonda yatardık babamla, sabahları o daha erken kalkar ve sobayı yakardı, ben uyanınca üşümezdim. O sabah salonda uyandım, demek ki kıştı; ve üşüyordum, demek ki babam uyanmamıştı.

Sokakta dolaşırken diye başlamıştım bu bölüme, sokakta dolaştığım için olsa gerek. Sonra yine parka döndüm, hava kararırken hem de. Artık yorulmuyorum akşama kadar sokakları arşınlamaktan. Benim yaşamım bu, insan yaşamaktan yorulur mu? Siz muhtemelen her gün işe gidiyorsunuz, yoruluyor musunuz her gün çalıştığınız için? Siz dediğim insanlar yani, karşımda birisi varmış gibi düşünmek bana iyi geliyor, ama yanlış anlaşılmasın. Yoksa sizin, insanlar gibi her gün belirlenmiş hayatları hiç sıkılmadan bunalmadan hatta keyif almaya bile şartlanmış bir şekilde yaşadığınızı düşünecek değilim. Kimin kime sahip olduğunu çözmemiş olsanız ne işiniz olurdu benimle, ama çoğu bilmez bunu. Aramızda kalsın. Düşünsenize siz de insanlardan olsaydınız mesela size ben bir hikâye anlatacak olsam şöyle başlamak durumunda olacaktım hikâyeme; mesleğin birinin bir adamı varmış... Tabii başlangıç, bunun nerelere uzanabileceğini herkes tahmin edebilir. Araba adamını kendine atlattığı gibi...

Yürüdüm ben gün boyu ve yorulmadım hiç. Hatta yaşadığımı hissederek şükran duydum yazarıma, bana böyle bir hayat yazdığı için sevdim onu, beni böyle yarattığı için, eksik, zaaf dolu ve kusurlu görünen; aklı başında, sıradan ve hakiki. Anneler ölür, babalar ölür, herkes ölür; acılar çekilir, neyi kutsayabilirim, yüceltebilirim, acı herkese ait olan ama herkesin reddetmeye çalıştığı eski bir eşya gibi.

Ağacın gölgesine yerleştim diyecektim ama güneş olmadığı için anlamsız olacaktı zira az önce akşam olduğundan bahsetmiştim. Neyse, ağacın altına yerleştim, günün bu saatlerinde uyumaktan daha manalı bir iş yoktur. Karnınız toksa tabii, gündüz yeterince yemiştim, şimdilik böyle bir sorunum

yoktu, birazdan acıkırsam eğer, yeniden yiyecek aramaya başlayabilirdim. Başlamak demişken... işe başladım ben günün birinde. Galiba parasız kalmıştım. Bunların evrelerini de anlatırken hatırlayacağımı düşünüyorum, mesela işe neden başlanır, para kazanmak için; neden para kazanmak istenir, para ile satın alınması gerektiği düşünülen ihtiyaçları karşılamak için; benim için de durum böyleydi sanırım. Günün birinde işe başladım, ama babamın ölümüne müteakip değil, onun ölümünden dolayı ve benim on sekizin altı olmamdan dolayı bana maaş bağlanmıştır muhtemelen. Sonra on sekiz yaşıma gelince maaş kesilmiştir ve ben hayatımı idame ettirmek için çalışmaya başlamak zorunda kalmışımdır. Ama burada biraz karışacak sanırım mesele. Ben üniversite okumayışımın nedenini parasızlık sanıyordum şu ana kadar, ama üniversiteye on sekiz yaşından sonra başlanmıyor, dolayısıyla liseyi bitirdikten sonra babamın maaşıyla bir yıl daha yaşamış olmalıyım, bu sırada tabii ki üniversite şansım olabilirdi. Ayrıca şöyle de bir şey var ki; hem üniversiteye gidip hem çalışmak da söz konusu olabilirdi. Neden liseden sonra okumayıp da çalışma hayatını tercih ettiğimi bilmiyorum. Canım istemedi muhtemelen. Babamın yanında teneffüs ettiğim üniversite hayatı midemi bulandırdı belki. Ne bileyim, vardır bir sebebi.

Ara vermeden devam edeyim; önce bir işe girdim ama nasıl bir işe girdiğimi hatırlamıyorum. Sonra başka bir işe girdim, onu da hatırlamıyorum. Ama işleri hatırlamasam da o işler dediğim işlere girmiş olduğumu biliyorum çünkü kısa bir süre sonra bir işe daha girdim ve o işi çok sevdim ve o işi severken çok iyi hatırladığım bir şekilde "fazla zor olmadı yahu, üçüncüde bulduk kafamıza göresini," benzeri bir cümle kurdum iş yerimde bir akşam, bir iş arkadaşıma. Belki de o bana söylemiştir ama şöyle; "Fazla zor olmadı yahu, üçüncüde bulmuşsun kafana göresini, benim çalıştığım sekseninci iş, sen şanslısın..." Böyle de olabilir ama sonucu değiştirmez, demek ki üçüncü iş yerimdi ve üçüncü işimdi orası ve memnundum galiba, bu

şekilde bir diyalog geçtiğine göre iş arkadaşımızla aramızda. Kapalıçarşı denen ve pazar günleri gerçekten kapalı olan çarşıydı iş yerimin bulunduğu yer. Çarşının içinde küçük bir deri mağazasıydı, denize düşsem yılana sarılmayacak kadar İngilizce bilgim olduğu için o işte bir parça muvaffak oldum galiba. İngilizce makale kaleme alabilen bir adamın oğlu olarak İngilizce satış yapabilmek pek matah görünmese de satış denen şeyin kendine ait dinamikleri vardı ve bu açıdan benim nazarımda makale yazmaktan aşağı kalmazdı nihayetinde. Ama dil bilgimin dışında özel bir yeteneğim yoktu satış hususunda, fazla içe dönüktüm sanırım, konuşmaktan zevk almıyordum, ama sorun değildi, geçinmek için yapılmak zorunda olan işi sevme zorunluluğumuz yoktur, burası cennet değil ki; meselemiz katlanmak. Hatırladığım kadarıyla epeyce uzun çalıştım orada, aynı zamanda konakta yaşıyordum, herhangi bir akrabam var mıydı; babam da ölünce beni yanlarına almak istemişler miydi bilmiyorum ama konakta tek başıma yaşamaya devam ettiğimi biliyorum. Bunun dışında bazı geceler özellikle kış geceleri, dışarıda rüzgâr varken yatağımın içinde korkudan ölecek gibi olduğum birkaç anı da hatırlıyorum. Korkunun ecele faydası yoktur denir, doğruymuş, o gecelerde de sabah oldu, tüm gecelerde olduğu gibi. Hayat sürdü gitti nitekim.

Öncesinde miydi neydi, üniversite meselesi hani, lise son sınıftaydık, ÖSS ve ÖYS denen iki sınav vardı üniversiteye kabul için. Dershaneye gidiyordu tüm sınıf, deliler gibi hazırlanıyordu sınava. Ben sınıfta çalışkan kabul edilen öğrencilerdendim galiba, bu tür bir saygı uyandırıyormuşum gibi hissediyorum o zamanlar. Ben dershaneye filan gitmiyordum, gidecek maddi durumumun olmaması sorun değildi, bunu dert etmiyordum zaten, istemiyordum bile zaten. Nihayetinde sadece ilk sınava girdiğimi hatırlıyorum. İkincisine girmedim, sonra da lise filan bitti. İş sonra mıydı neydi. Yaş kaçtı. Aman neyse, yoruldum galiba. Biraz da kafam bulandı, bunları kendi yaşadıklarım olarak anlatırken bir yandan tanıdık da geliyor sanki. Kendi yaşadıklarınsa tabii ki tanıdık gelecek demeyin, öyle değil.

Nasıl olduğunu bilmiyorum. Sonrası malum; kaç yıl bilmiyorum ama galiba günün birinde o işi bıraktım, bir şirkete güvenlik görevlisi olarak girdim, konuşmadan yapılacak bir iş olması beni çekmiş olabilir. Sonra... ama öncesinde evlenmiş olmalıyım, Z nerede? Hatırlamıyorum onu. Yaşamamışım gibi hiç.

Neyse bu kadar, şimdi yazarıma geçebilirim herhalde, hep andım durdum ya, şu bağlantı ve irtibat meselesi; yaratılışımın sebebi hikmeti bir ölçüde yazarımın kendi dünyasına dayanıyor ne de olsa. Zira kıvılcıma dair pek bir şeye ulaşamadım, tabii önemli ayrıntılar oldu, annemin dilsizliği mesela ama sadece o kadar mı bilmiyorum, sonra babam da öldü, ben yalnız kaldım, sonra annemin mesela benim adım M olduğu için benim adımı o son an söylemek isteseydi eğer söyleyebileceği filan. Ama bunlar yardımcı olsa da tam olarak yazarımın beni yazış yani benim yaratılış amacımı açıklayan şeyler değil. Yazarımın sebebi başka bir yerde gizli. Bunu sanırım daha önce söylemiştim hatırlar mısınız; iki sebep olayı; birincisi yazmak ile ilgili; ikincisi yazılan belli bir şeyi yazmak ile ilgili. Akıllı okuyucuyu hafife almış olmamak için bunları tekrarlamayacağım tabii, benim yazarım da böyle yapardı; ben sebepler ve manalar için yazarıma geçeceğim şimdi. Onun gerekçeleri ve kendi hayatının seyri benim üzerimde etkili muhakkak, roman karakteri yazarından derin izler barındırır çoğu zaman filan. Tatminsizliği fark ediyor musunuz, soğukkanlılıkla geçemiyorum arada hemen bir şeyler ifade etmeye çalışıyorum, sanki anlaşılmayacak, havada kalacakmış gibi, oysa ne saçma, nihayetinde ben anlattıklarımla değil, yaşadıklarımla varım, sebebi; o ilk amacı bir yana bırakırsak yazarımın söylemek istedikleri benim yaşamım zaten. Onun yaşamını deyim yerindeyse söylemek ise bütün sebepler bir yana ona duyduğum saygının ve şükranın bir göstergesi. Roman karakteri yazarını kutsar. Geliyorum üstadım, sendeyim şimdi. İlk amaca uygun olarak seni yaşatacağım seni anlatarak, ikinci amaca uygun olarak da ne olduğunu göreceğiz çünkü benim romanımın hareket noktası, ana fikri, meselesi ne, bulacağız.

6.

Dersten çıktığında sıkıntılıydı. Kolunun altında bir sürü kitap vardı ve hepsinin içi saçmalıklarla dolu diyordu kendisine. Ama içinden. Çok konuşkan birisi olmadığı için bu tür şeyleri genelde kendisine söylerdi. Bir de Melek'e söylerdi ama şu an Melek yanında olmadığı için ona söyleme şansına sahip değildi. Melek der demez içinde bir öfke uyandı. Bu içi saçmalıklarla dolu kitapları kolunun altında taşıyor olmasının belki de tek sorumlusu Melekti çünkü. Kendileri iletişim fakültesine girmişlerdi, iletişim kurmakta başarısızmış gibi iletişim kurmanın inceliklerini öğreneceklerdi ama bunu yaparken kendileri rahat da durmamışlardı ve Gereksizyazar'ı da sınava sokmuşlardı. Yani aynı anda değil, önce Melek iletişim fakültesini kazanmıştı, sonra da yazarı sınava girmesi konusunda ikna etmişti. Gereksizyazar zaten sınava girmeyecek miydi acaba? Bunu tam bilemiyoruz doğrusu, belki de girecekti, zira yazar olmak gibi bir arzusu vardı, bunun için okula devam etmesi kendisi için oldukça iyi olacaktı ama hayır bir dakika yanlış yapmayalım, Gereksizyazar üniversiteye başlarken aklında yazarlıkla ilgili herhangi bir düşünce yoktu, müspet ya da menfi, bir fikri yoktu. O halde şöyle ifade edelim; üniversite sınavına girmek zaten vatandaşlık görevi kabilinden bir şeydi, bu durumda yadırganacak bir durum mevzubahis değildi, ama belki de Gereksizyazar bu vatandaşlık görevi kabilinden olan durumu kendi aklınca protesto ediyordu, zaten normalin üzeri bir zekâsının olduğu açıktı. İşin aslı bu benim uydurmam, yazarımdan bana böyle bir telkin yok, eklemeliyim bunu, benim yazarım olduğu için sanırım hakkında büyük laflar etmek istiyorum ama gereksiz, kelimelerin nerelere gideceğini bilmiyoruz henüz. Ben de anlatırken öğrendiğime göre, hislerimi bir kenara bırakmalıyım. Afedersiniz bir daha bu şekilde araya girmeyeceğim konusunda sizi temin ederim. Bitti gitti. Bu yüzden de olayı bir başkasının ısrarına dayandırarak kendi protestosunun kendisine zarar vermesini

engellemiş oluyordu. Bu da muğlâk ya neyse, araya gerekmedikçe girmeyeceğiz dedik, girmeyelim bu yüzden.

Velhasıl kelam, sınava Melek yüzündenmiş gibi girmiş olması hasebiyle, kolunun altındaki kitapların sorumlusu da bir açıdan Melek sayılabilirdi, ama son anlattığımız açıya göre sayılmaması daha aklıselim olacak, nihayetinde genç kıza öfke duydu. Ama bu aslında kendi hayatından duyduğu memnuniyetsizliğin basit tezahürüydü sadece. Hemen çıkıp gitmek gelmedi içinden ve kantine oturup biraz vakit geçirmek istedi. Hava soğuktu ve kantin doluydu, her masada üç beş kişi oturuyordu, hepsi de sigara içiyordu. Gereksizyazar sigara içmediği için kantin havasından rahatsız olurdu demek şu an şık olurdu, ama sigara içmediği halde kantin havasından rahatsız olmazdı Gereksizyazar. Bu karakteri için önemli bir ayrım olabilir; ama olmayabilir de, üzerinde durmayacağız. Bir masaya oturdu, masada üç kız ve bir erkek vardı. İsimleri soldan sağa Buse, Burcu, Buket, Burak'tı, masada oturanların. Hepsi de birinci sınıftaydı ve bölümleri aynıydı. Gereksizyazar'ın sınıf arkadaşlarıydılar ama arkadaşı oldukları söylenemezdi. Derslerden önce sınıf kapısının önünde laflamaktan başka bir muhabbetleri olmazdı. Diğerleri kendi aralarında başka paylaşımlara da giriyorlardı, okuldan birlikte çıkabiliyorlar, bazen birlikte dolaşıyorlar, ders bitince kantine genelde birlikte iniyorlardı ama Gereksizyazar için bunu söylemek mümkün değildi. Bu şekilde ara sıra içlerine girdiği birçok grup vardı yazarın, ama hiçbir grupla arkadaşlık bağı yoktu. Tek arkadaşı Melekti demek abartı olmazdı. Bu yüzden dendi ve abartı olmadı. Zaten on beş dakika oturduktan sonra kalktı ve dışarıya çıktı. Hava soğuktu ama bu zaten daha önce söylenmişti.

Okuldan çıktı ve yavaş adımlarla Beyazıt Meydanı'nı geçti. Sahaflar Çarşısı'nı ise daha yavaş geçti. Tezgâhlarda uyduruk kitaplar vardı. Görünce siniri bozuluyordu böyle uyduruk kitapları tezgâhların üzerinde. Üstelik şimdi biz ona Gereksizyazar

diyorsak da henüz yazar değildi, tek kelime yazmışlığı yoktu ama okuyordu. Çok okumaya da gerek yoktu, iyi kitapları bulup okumak yeterliydi. Gerçi iyi kitap da kötü kitap kadar olmasa bile çoktu ama herkesin kendisine göre bir düzeni vardır sonuçta, Gereksizyazar'ın da vardı; her hafta bir tane iyi kitap buluyordu ve okuyordu. Haftada bir kitap, iyi okuyan birisine göre kayda değer olmayabilirdi ama Gereksizyazar herhangi bir amaç gözetmeden okuduğu için umurunda değildi bu. Okuyup âlim olacak değildi, okuduğu için okuyordu. Tezgâhlardaki uyduruk kitaplara bakınarak sahaflardan çıkıp Kapalıçarşı'ya girdi. Birkaç dakika sonra işbaşı yaptı, saat öğleden sonra üçü yirmi geçiyordu. Çarşı yedide kapanacaktı.

Lise ikinci sınıftan beri burada çalışıyordu, okuldan sonra geliyordu ve çarşı kapanana kadar devam ediyordu işine. Sattığı başına kazanıyordu son bir yıldır, kazandığı aman aman denecek kadar değildi ama ihtiyaçlarını karşılamasına da yetiyordu. Neden lise ikinci sınıftan beri çalıştığına gelince, babası Gereksizyazar liseye başlarken ölmüştü, bir buçuk yıl çalışmadan okula devam etmişti, bazı akrabalarından destek görmüştü ama sonra taşıma suyla dönen değirmende üretilen buğdayla yapılan ekmeğin pek lezzetli olmadığını anlamıştı. Ayrıca herkesin kendisine ait bir düzeni vardı. Düzen kelimesini seviyordu Gereksizyazar, her şeyin kendisine göre bir düzeni olduğunu ve bu düzen sürdüğü müddetçe hayatın kabul edilebilir bir şekilde sürdüğünü düşünüyordu. Yaşına göre düşünceli bir adam olduğu söylenebilir gibi görünüyor şu an ama öyle de değildi aslında. Düzenin ne anlama geldiğini bilen bir insan için akrabaların desteğini bir yana bırakmak düşünceli olmak anlamı taşımayacaktı zira. İnsanın doğasından kaynaklanan hâl ve hareketleri sıfatlarla ifadeye çalışmak safdillikdirdi Gereksizyazar'a göre.

Nasıl oldu biraz açmak gerekebilir. Açmak için kendimi biraz zorlamam da gerekecek tabii, hakikatlerin fedakârlık gerektirdiğini söylemeye gerek var mı? Gerek, gereklilik... fazla

oluyor, ama şunu da eklemeliyiz; çaba hakikate ulaşmak için yapılan en basit, en kolay fedakârlıktır, abartalım biraz, fedakârlık denemez bile diyebiliriz bile. Bu yüzden kendimi biraz geriye çektim, gece de olsa ağacın gölgesindeydim ve bu itibarla yeterince geriye çekilmiş vaziyetteydim ama buna rağmen daha geriye çekilmem gerekiyordu. Yine gereklilik... yaptım. Daha geriye çekildim. Hayatımdan çıktım desem... ne bileyim, oldu bir şeyler... bu konulara daha sonra, elle tutulur bilgiler edindiğim ya da elle tutulur bilgileri bulmama neden olacak şeyler olduğu zaman dönelim, diyerek devam edelim.

Saat yedide kapandı çarşı. Zaten adı Kapalıçarşı'ydı diye değil, o ismin neden çarşıya takıldığı derin konu ve mevzumuzun dışında. Zaten dış uyruklu sayın misafirlerimiz de çarşıya Kapalıçarşı değil, Old Bazaar derlerdi. Tahmin edileceği üzere bu da mevzumuzun dışında. Gereksizyazar Gedikpaşa Yokuşu'ndan aşağıya indi, caddeden sola saptı, yürüyerek vardı evine. Güvenlik nedeniyle kapı numarasını veremeyeceğiz ama Dönüş Sokak'ta eski bir ahşap beton karışımı binanın bodrum katı olduğunu söyleyebiliriz evin. Bu doğrusu bana ilginç geldi, ama öğrenciliğe yoruyorum meseleyi şu an, yazarımın maddi gücü hakkında bir şey bilmiyor olsam da fakir bir ailenin çocuğu olduğunu sanmıyorum. Sebebini bilemem, çağrışım filan yani, adam yazar ya, romancı... öyle olmalı gibi sanki. Neyse, öğrencilikten olabilir deyip geçelim, belki ailesi şehir dışında, Gereksizyazar İstanbul dışından geldi okul için, okula yakın olduğundan bu semti seçti filan. Saçma değil mi; biraz önce lise ikiden beri Kapalıçarşı, namıdiğer Old Bazaar'da çalıştığı söylenmişti. Efendim uzatmayalım, hâkim olmadığımız bilgiler lütfedince bize, çözeriz ve anlatırız. Evinden içeriye girdiğinde saat sekizi on üç geçiyordu, bunu girişe göre sol tarafta kalan duvara asılı saate bakarak gördü. Ama odanın tepesinden sarkan çıplak ampulü yaktıktan sonra. Ardından perdeleri kapattı. Bundan sonra ilk iş olarak sobayı yakma çabasına girişti. Buzdolabından çıkarttığı ve iki gün

önce çokça yapmış olduğu sebze yemeğini ısıtıp yedi. Arkasından çay bile içti. Televizyon seyretmedi, evinde televizyon var da mı seyretmiyor, yok da mı seyretmiyor bilemiyoruz, sadece seyretmediğini biliyoruz. Ders notlarını çıkardı ve sayfalara bakındı üstünkörü. Masanın üzerinden birkaç gündür okumakta olduğu kitabı aldı ve oturdu yeniden. Kitap birdenbire yani durup dururken kör olan bir adamla ilgiliydi, sonra körlük herkese bulaşıyordu, herkes bir yere kapatılıyordu, sonra orada karmaşa... Gerisini daha okumamıştı, şu an karmaşadaydı. Kitabı elinden bıraktığında saat on biri on bir geçiyordu ve bunu da girişe göre sol tarafta kalan duvara asılı saate bakarak gördü. Uykusunun gelip gelmediğini düşündü. Böyle şeyler düşünülmez aslında bilirsiniz ama durum şuydu; uykusu gelmemişti, ama kitabı da bıraktığına göre yapacak bir şey yoktu, yatsam uyuyabilir miyim diye geçti aklından ama yatıp da uyunmadığı zaman çileye dönüyordu gece, bu sebeple yatmayı da istemedi. Yani uykusu olup olmadığını düşünmek değildi işin özünde bu. Kalktı yerinden ve sobayı kontrol etti, henüz korlaşmamış bir kömür parçası vardı, bu halde yatılmazdı zaten, onun kor hale gelmesi beklenmeliydi. Bodrum katta oturan üniversite öğrencisi genç, gece sobanın tütmesi nedeniyle zehirlenerek şeklinde başlayan bir üçüncü sayfa haberi olmak değildi zira yaşam gayesi. Yaşam gayesi eğreti durdu gibi, hayat gayesi diyelim. Yahut yaşama amacı. Bir önceki kitabı da yaşamaya uğraşan ama yetmişinde filan intihar eden çok büyük bir yazarın günlüğüydü, yeri gelmişken söyleyelim. Yabancı yazar tabii, bizim yazarlarımız o yaşlarda yayınevleriyle telif pazarlığı yaparlardı, intihar sanatçı işidir, pazarlamacı işi değil. Bu arada bu ifadeler her ne kadar benim olsa da, düşüncelerin Gereksizyazar'a ait olduğunu eklememe gerek yoktur umarım. Zira ben kendisinden başka yazar tanımadığım gibi, meseleye ilişkin sözler bile ondan devşirme. Neden olduğunu galiba şimdi ifade edeceğiz; neden bu anı yazarımdan benim zihnime aktı ona da geçelim, biliniyor ki, kurgu açısından

önemi olmayan anılar hatırlanmaz, üstelik bunu defaatle ifade ettik, bu anının da bu sebeple bir önemi olmalıydı ki, tam da yukarıda alıntılanan yetmişinde intihar eden yazar ve bizim yazarlar arası gidip gelme esnasında aklından bir şey geçti Gereksizyazar'ın. Belki sıkıntı nedeniyle, belki de şu an bizim bilmediğimiz ama bir yandan olmadığını da sanmaktan geri durmadığımız sorunları nedeniyle. İntiharı düşündü Gereksizyazar. İstanbul Üniversitesi'nde zor bir bölümde öğrenciydi, Kapalıçarşı'da tezgâhtarlık yapıyordu, Kadırga'da oturuyordu, tam on sekiz yaşındaydı, Melek isminde olup olmadığını bilmediğimiz ama Gereksizyazar tarafından Melek diye imgelenmiş olan bir sevgilisi vardı, yaşama ilişkin şu ana kadar bizim bilebildiğimiz bir sorunu yoktu, ama yaşama ilişkin şu ana kadar bizim anlayabildiğimiz bir amacı da yoktu ve hâl böyleyken hayatında ciddi manada ilk defa intihar etmeyi düşündü Gereksizyazar. Hayatına son vermek ve kaybolmak. Silinmek... Zaten yok gibiyim dedi mi kendine bilemiyoruz ama bildiğimiz o ki; bu şekilde olması bir mana taşımayacaktı. Yetmişinde intihar eden büyük yazara özendi bir an. Şimdi yetmiş küsur yaşında ve o olsam ve öldürsem kendimi, ne harika olurdu bu, assam mesela, ya da kafama kurşun sıksam, yüksek yerden atlamak yaşlı intiharı olmaz, zaten bodrum kattan da atlanmaz ama mesela bacağıma taş bağlayıp denize... taş değil, bir sürü kitap yazmışım yetmiş küsuruma kadar, ne ironik olur, onları koysam bir çuvala, bağlasam bacağıma, sonra sular, derin serin sular. Özendi ama yapılabilecek bir şey yoktu. Aslında vardı da saçmadan da öteydi. Şu yapılabilirdi mesela, saçmadan da öte olsa aklından tebessümle de olsa geçirdiği için söylemek durumundayız; yazmaya başlanırdı bugünden tezi yok, ama öyle böyle değil, okuduğu yazarlar gibi yazmaya, sonra elli küsur yıl yazardı, elli küsur yıl sonra kitaplarını çuvala koyup... saçmadan da öte demiştik, bu kadar uzun vade bir plan yapılmaz ölmek için. Aslında yapılır ama ölse de ölümsüz olmak için yapılır ama ölümsüzlük diye bir şey de yoktur. Yoksa var

mıdır? İnsan neden ölmek ister? Ölümsüz olmadığı için ölmek ister mesela, bin cevaptan bize göre bir tanesi bu. Garip değil miydi? Ya da şu nasıl; ölebileceği için ölmek ister. Başarı konusunda nasipsizler için geçerli olabilir.

Saçma olduğu söylenmişti ama bu saçma akıldan geçirme işi, başka bir çentik atar gibi oldu Gereksizyazar'ın zihnine. Yazmak, bugünden tezi yok! Sonundaki intihar için akıldan geçen bu eylem sanki tek kendisi geçmiş gibi akıl denen yerden, incecik bir iz bıraktı gibi oldu sanki. Kalktı ve masasına oturdu, kafası karışık bir adam olarak. İntihar etmem diye geçirdi içinden bu esnada, bunun için gerekçem yok. Eline kalem aldı ve defterlerinden bir tanesini açtı. İçinden geliyordu o an yazmak. Zira yazmak için de gerekçesi yoktu ama içinden geliyordu. Ve gereksizyazarlık hayatındaki ilk yazısını yazdı o gece, bu yüzden hatırlandı bu anı. Yazıyı aşağıya alıntılayıp bu meseleyi burada noktalıyoruz:

Kırmızı bir kalemle ne yazılır ki...

Bu kadar... Elindeki kalem kırmızı olmasaydı, elindeki kalemin kırmızı olduğunu daha kalemi oynatmadan önce fark etmeseydi, belki kötü bir yazı yazacak, yazdığı kötü yazı nedeniyle kendisinin iyi bir yazar olmadığını görecek ya da hissedecek ve yatağına yattığı zaman borçsuz ve mutlu bir genç olarak uykuya dalabilecekti ama öyle olmadı ve kalemin kırmızı olduğunu kalemin üzerine yapıştırdığı kâğıttaki k harfini görüp fark ettiği an büyük bir hayal kırıklığına uğradı; anlatmak yazmak istediği, gerekçesiz de olsa içinden gelen ama ne olduğunu bilmediği, anlatmak, yazmak istediği şeyler içinde kaldı, bunun için kendisini değil, yaşamı suçladı ve kırmızı kalemle samimi bir şey yazılmayacağı mealindeki yukarıda alıntılanan yazıyı deftere karalamış oldu ve yazdıklarından tatmin olmama hastalığına daha yazdığı ilk cümlede kapıldı. Yazı hayatındaki ilk cümleye bakılacak olursa, sevgili yazarım, gerekçesiz olduğu kadar gereksiz de bir yazardı.

Neden bu ilk yazı bu olmasaydı belki bir daha yazmayacaktı; çünkü içinden geldiği için yazdığından yazdıklarını yazarken önemli bulsa da bitirip de okuyunca hadi be sen de, diyecek ve kendisinden yazar olmayacağına hükmedecekti.

Neden bu ilk yazı bu olduğu halde artık yazar olması gerektiğini hissediyordu; çünkü içinden geldiği için yazmak istemişti ama içinden gelen bir şeyi yazmamıştı henüz, başlamamıştı yani daha, bir engel çıkmıştı sanki karşısına. Olmamıştı... olana kadar yazılırdı zaten, olsa bir daha neden yazılsındı ki. Zevkli mi sanıyorsunuz siz yazmayı?

Bilinir ki; ağaçları kafese koysalardı herkes ağaçları seyretmeye giderdi, ama ağaçları kafese koymadılar, her yere serptiler, bu yüzden insanlar gidip onların dibine çiş ediyor. Ben meclisten dışarıyım, ağacın gece de olsa gölgesinde yazarımdan bahsediyorum, biliyorsunuz. Oysa şu an devirip bedenimi, uyuyabilirim, ama bunu yapmıyorum, yazarımı kutsuyorum. Görevim olduğunu bilerek, bunu bana bildirmemiş bile olsa.

7.

Bazı insanlarla tanıştı. Sıradan olaylardı, bir yerden çıkıyorsun, bir yere giriyorsun, orada birtakım insanlar görüyorsun, onlarla ayaküstü konuşuyorsun, onlarla ayaküstü konuşurken tanımış da oluyorsun. Ayrıntılara hâkim değilim şu an, önemli olup olmadığını da bilmiyorum ama oldu bir şeyler. Galiba yağmurlu bir perşembe günüydü, saat sabah on, onbuçuk civarı. Demek ayrıntılara hâkim değilim derken gerçeği söylemiyormuşum. Ama bu ayrıntıları görmek de değil ki, yolda yürüyor şu an ve yağmurun yağdığını her bakan görebilir. Bu saatte okulda olmadığına göre...

Baştan alalım.

Sabah erken kalktı, bir önceki anıdan yaklaşık olarak iki ay sonrasıydı ve merak edenler için söyleyelim, o günden sonra başka bir yazarlık denemesi olmadı. Yazma denemesi diyelim, bu Gereksizyazar'ın olaya bakışını daha iyi ifade eder. Zira Gereksizyazar, bir şey olmak değil, bir şey yapmak tarafındaki insanlardandı. Bu çok derin bir mevzu ama şu an bu derin mevzuyu derinlemesine incelemek için vaktimiz yok. Evden de erken çıktı ve yürüyerek gitti okula. Uzun bir yokuş tırmandı, semti bilenler bilir ve bu tırmanış esnasında yağmurun da yağdığını ekleyelim. Ama dikkat edilirse yağmurun yağışının, yağmurun tırmanışa eşlik etmesi gibi yazılmadığı görülecek, bu gereksizyazarı olayları sulu romantizme çekme hastalığı olmayanlardan olarak nitelemeye yardımcı bir unsur diye hatırlatılıyor şu an. Yeşil bir parkası vardı, kafasına siyah bir bere geçirmişti ve omuzlarına gömmüştü bereli başını, bulduğu saçak altlarına sığınarak ama kendisini de pek yavaşlatmadan yürümüştü. Meydandan karşıya, üniversite tarafına geçerken sekizi geçmişti saat. Okul kantinine girip simit yemeye zamanı vardı. Ama kantine girmeden sınıfa çıktı. Ders başlamak üzereyken de sınıftan çıktı. Bir amacı yoktu, çıkmak istemişti sadece. Kantine indi. Masalar nispeten boşalmıştı. Hayatın güzel olduğunu düşündü. Ama her güzel olan gibi çekilmezdi.

Masada üç kişi oturuyor. Adları soldan sağa; Ekrem, Engin, Erdem... Sohbet ediyorlar, yeni yayınlanmış bir kitaptan bahsettiklerini anlamak zor değil. O yıllar yayınlanan kitaplar şimdiki gibi ilgi görüyor, duyuluyor, ittirmeye filan da gerek yok üstelik. Hayat mükemmel. Zaten çok eski bir zaman değil, olsa olsa insan zamanıyla beş on yıl öncesi. Derin bir kitap, anlaşılması zor bir edebiyat eseri olduğundan bahsediliyor. Gereksizyazar fena bir okur değil ama kendi çapında, yine de kulak misafiri oluyor ama öyle çok da hevesli değil. Zaten hiçbir şeye çok hevesli değil. Yerinden kalkıyor, edebiyat okuduklarını tahmin ettiği gençlerin yanına yaklaşıyor, kibarca

uzatıyor elini; "Bakabilir miyim hocam?" diyerek gençlerden birinin elindeki kitaba. Genç kitabı uzatıyor. Gereksizyazar kitabı eline alıp kapağına bakıyor, ismi ve yazar adını okuyor, geri uzatıyor sonra. "Sağol hocam," diyor. Genç başını sallıyor. Gereksizyazar masasına dönüyor. Görüldüğü üzere kitabın adı ve yazarı belli değil ama gençler adlarını Gereksizyazar'a söylememiş olmalarına, böyle bir gerekçe oluşmamış olmasına rağmen, gençlerin adları yukarıda zikredildi. Muhtemelen daha sonraki günlerde o gençlerle tanıştı Gereksizyazar ve onlarla uzun kitap sohbetlerine filan girişti, adları biz o yüzden biliyoruz. Hatta o gençlerin kendisinden iki sınıf yukarıda olduklarını da biliyoruz. Gereksizyazar ikinci sınıfı bitirince onların mezun olduğunu, Gereksizyazar'ın onların mezun oluşlarına bir nebze üzüldüğünü filan. Ama bunlar kurgumuzla çok alakalı değil, o ayna meselesindeki gibi, aynanın içinde dünyanın aynısı var ama hepsini görmek mümkün değil, yaşarken nasıl her şey yaşanmıyorsa bir kerede, aynı hesap.

Kantinde simit yedi, büyük çay içti. Sonra okuldan çıktı sahaflar çarşısına gidip adını bilmediğimiz kitabı aradı. Kitabı buldu. Kitabı aldı. Kitabı satan kitapçıyla muhabbet bile etti. Ama sıradan bir muhabbetti, kitabı satan kitapları sadece satıyordu. Okumuyordu. Onun kızı çok okuyordu. Bu yüzden kendisinin okumasına gerek yoktu. Adama sırıttı Gereksizyazar, öğrenciyim ben, aynı zamanda çarşıda çalışıyorum bana biraz indirim yaparsın artık ağabey filan dedi. Adam yüzde yirmi iskonto yaptı. Zaten bu yüzden konuşmuştu kitapçı ağabeyle Gereksizyazar, yoksa canı muhabbet istediğinden değil. Kitabın parasını ödedi, okula geri döndü. Aslında eve gitmek istiyordu ama saat üçte işbaşı yapacaktı ve yolları yeniden tepmesi gerekecekti eve giderse, bu yüzden okulda vakit geçirmeyi yeğledi. Ama boş sınıf bulamadı. Kütüphaneyi de sevmiyordu, müze gibiydi kütüphane, ölüydü, soğuktu, ceset gibiydi. Zarifoğlu sevemedik müzeleri demişse iyi demişti. Kantinde zaten oturulmayacağı için okuldan tekrar çıkmak

zorunda kaldı. Süleymaniye'ye gitti, Derkenar Kıraathanesi'ne girdi. Adını ve yazarını bilmediğimiz kitabı açtı, bir süre okudu. Ne beğendi, ne beğenmedi. Olaya böyle yaklaşmadı. Olaylara böyle yaklaşmazdı. Olaylar dediğimiz kitaplar aslında, açıklamaya gerek var mı? Olmadığını düşünerek devam ediyoruz. Kitabı okurken bir şey gördü, aslında bir bölüm dikkatini çekti, aslında dikkatini de çekmedi de, bir şey hatırlattı kendisine. Galiba mevzu buydu, kitabın kendisine hatırlattığı mevzu ile alakalıydı her şey ve o yüzden bizim zihnimize verilmişti yazarımızın bu anısı.

Küçüktü, ne kadar küçük olduğunu bilemiyoruz ama galiba daha okula gitmiyordu. Kadırga'da oturuyorlardı. Galiba şimdi de oturduğu evdi, o zaman da oturduğu ev. Galiba bu evde doğmuştu. Galiba anne ve babasıyla birlikte oturuyordu üstelik. İşe bakın ki tüm o acaba başka bir şehirden mi geldi filan varsayımları bir cümleyle değerini yitirdi şimdi. Ama ailesi şimdi nerede o halde? Konumuz bu değil.

Annesiyle beraber oturuyorlardı evde, annesiyle beraber dışarıya çıkmışlardı sonra, annesi Gereksizyazar'ı elinden tutmuş parka götürmüştü, Gereksizyazar parkta yine oynamamış ve salıncakların yanında yere oturup sürekli annesini seyretmişti. Sonra birlikte eve dönmüşlerdi. Hayır, birlikte eve dönmemişlerdi, eve doğru yürümeye başlamışlar ve parktan çıkmışlardı. Dönüş Sokak'ta ilerliyorlardı, annesinin eli elinde. Sonra ya da sonra değil, tam o sırada, annesi Gereksizyazar'ın elini bırakmadan olduğu yere...

Gereksizyazar o zaman başlamıştı koşmaya. Gedikpaşa Yokuşu'ndan değil ama Azak Yokuşu, namıdiğer Tiyatro Caddesi'nden yukarıya doğru hızla. Ortaylı İş Hanı'nın merdivenlerini de... babası yoktu. Güner ağabey vardı. Sen nasıl geldin buraya, türünden bir iki cümle dile getirilmiş olabilir o an, tam emin değiliz. Gereksizyazar da derdini söylemeden babasının nerede olduğunu sormuş olabilir, bundan da çok emin değiliz. Ama sonra Ortaylı iş hanının karanlık merdivenlerini

indi ve babasıyla daha önce birkaç sefer gitmiş olduğu, dükkândaki Güner ağabeyin baban orada diye işaret ettiği Kapalıçarşı Terpuşçular Sokak'taki mağazaya doğru yollandı hızla. O şey o zaman oldu işte, mevzu mu diyorduk.

Yeniçeriler Caddesi olduğunu çok sonraları öğreneceği caddede durdu, trafik ışıklarının altında, üstelik artık biliyordu, yukarıdaki yanıyor, durulacak, aşağıdaki yanınca bir iki kişi hareketlendikten sonra hareketlenilecek, tecrübe güzel, ama korku kaçınılmaz. Sebep? Renk körlüğüm nedeniyle çocukluğumda yaşadığım ve beni hep trafik ışıklarından korkmaya mahkûm eden anımı hatırlıyorum da şimdi, bunun bana yazarımın kendi hayatından birebir almış olduğu bir gerçeğe dayanarak yüklenmiş olması içimi acıtıyor. Üstelik kalemin üzerine yapıştırdığı k harfi de anlamlanıyor böylelikle. Kendi acılarınızı tatmış insanlara rastladığınızda o acıyı yeniden yaşarsınız ve o acıyı yaşayana saygı duyarsınız ya, bu kişi sizin yaratıcınızsa ne yaparsınız? Devam edersiniz; babasını bulmuştur, söylemiştir. Babası Gereksizyazar'a nasıl oraya kadar kendi başına geldiğini sormuştur, baya demiştir Gereksizyazar, iyi bir şey yapmış gibi, sonra babası Gereksizyazar'a sokaklarda bu yaşta yalnız dolaşan bir çocuğun başına gelebilecekleri anlatmıştır, Gereksizyazar korkmuştur yine, babasının elini tutmuştur, ama babası Gereksizyazar'ın elini tutmamıştır, demiştir ki Gereksizyazar'a; kimseye danışmadan kendi kendine bir karar aldın ve kendini tehlikeye attın; şimdi eve dönülecek ama seni ben götürürsem aldığın kararların sonucuna katlanman gerektiği konusunda bir kazanımın olmayacak. Bu yüzden eve kendin döneceksin. Acele et, hava kararırsa kaybolabilirsin. Ve bir daha karar alırken iki kere düşün. Sonuçlarına katlanmayı göze alarak. Ayrıca sen buraya gelene kadar sokaktaki komşular çoktan anneni eve götürmüşlerdir.

Potansiyeli vardı, ama bunu kullanmaktı önemli olan. Herkesin potansiyeli vardı ama kimisi kül tablası imal ederdi,

kimisi uzay üssü. Babası galiba böyle derdi. Ve anlaşıldığı üzere bu anının tamamı küçük değişikliklere tabii tutularak da olsa yazarım tarafından kendi hayatından bana aktarılmış. Bu şekilde olabildiğine daha önce değinmiş olduğumuz için memnuniyetimizi ve şaşkınlığımızı bir yana bırakıyor ve mevzumuza devam ediyoruz.

Kitabın içindeki bilmediğimiz bölümün hatırlattığı bu anıdan sonra neler oldu? Bunun üzerinde durmayacağız, daha doğrusu üzerinde duracağız tabii ama duruşumuz olayları şekilden anlatmaktan öteye geçecek. Çünkü anlaşılır olmak için gereken tek şey anlaşılır olmaktır. Bunu da derin anlamlı sözler söyleme toyluğumuza vermenizi diliyoruz, malum bir yazardan bahis açınca havaya giriyor insan, ama çabuk toparlanıp kendime geleceğimi de tahmin ediyorsunuzdur.

Bu anıların içinde canlanması ise başka bir şeye yol açtı. Aklına Melek geldi açılan yolda. Yürüyordu açılan yolda Melek ve Gereksizyazar'ı görmüyordu. Gereksizyazar zaten durup dururken görünmüyordu, üstelik cüsse olarak da yaşıyla orantılı olarak ufak sayılırdı. Bu ifadeyi kullandığımıza göre yaşını da söylemek durumundayız, bilmediğimiz halde. Görüntüye bakacak olursak ilkokul yılları olabilir ama bunu cüsseden değil önlükten anladığımızı da itiraf edelim. Sanırım aynı okula gidiyorlar, çünkü önlükleri aynı. İkisininki de siyah. Çok güvenilecek bir kanıt değil ama elde bu var, ne yapalım.

Gereksizyazar bahçenin girişine göre sağ yanında sıralı üç ağacın ortasında ayakta duruyor. Sıralı üç ağaç varsa onların ortasında olmak aslında üç ağaçtan ortadakinin üzerinde olmayı gerektiriyor ama ayakta duruyor dediğimize göre ve ağacın üzerinde ayakta durmak pek mümkün olmadığına göre ortadaki ağacın altında dikildiğini söyleyebilirim. Bu anının bu kadar (anlatılabilecek kadar) hatırlanmasının nedeni de tahmin edildiği üzere Gereksizyazar'ın Meleği ilk görüşü olması. Ama burada yeni bir soru çıkıyor karşımıza; Melek

isimli kızcağızın Gereksizyazar tarafından ilk defa görüldüğü anı, Gereksizyazar için neden önemli? Acaba Melek Gereksizyazar'ın hayatında önemli bir yer mi teşkil ediyor? Daha önce üniversiteye gitme konusunda bu henüz müşerref olmadığımız arkadaşımızın Gereksizyazar'a telkinlerde bulunduğundan bahsetmiştik, belki önem buradan kaynaklanıyordur diyelim ve geçelim, herhangi bir aşk ihtimalini aklımıza getirmeden. Siyah önlükle aşk pek şık durmayacak zira.

O güne ait başka bir veri ya da görüntü yok, oturduğu tahta masada çayını içerken bu anı nedeniyle hafifçe tebessüm ettiği de vaki değil Gereksizyazar'ın. Buradan hareketle aklımıza herhangi bir aşk ihtimalini getirmediğimiz için doğru yaptığımızı düşünebiliriz ama bu konuda birazdan yanılacağımızı anlayacağız. Çünkü Gereksizyazar'ın tek başına kalıp elindeki adını bilmediğimiz kitabı okumak için geldiği Süleymaniye'deki kıraathanenin kapısı aralanacak ve içeriye bir bayan girecek. O bayanın adı tabii ki Melek olacak. Ve biz buna müthiş derecede şaşıracağız zira Melek olduğunu öğrendiğimiz bayanın aslında Z olduğunu biliyoruz, yani namıdiğer benim sevgili ve ölü eşim. Ama zaman eski zaman demek anlamsız, aynı hayatın içinde olmadığımıza göre. O halde durumu açıklığa şu şekilde kavuşturacağız; benim eşim Z de Gereksizyazar'ımın kendi hayatındaki etkilenimler sonucu vücuda gelmiş bir karakter, bu yüzden benzerlik anormal derecede normal aslında ama bir filmde kendi yüzünüzü gördüğünüz ilk an gibi ürpertiyor insanı nihayetinde. Bir de şu tuhaflık var ki; ben Gereksizyazar'ıma geçmeden önce kendi hayatımı köşeleriyle de olsa gözden geçirirken neden Z'ye hiç rastlamadım, onu görmedim, onu anmadım? Bu cevabı olmayan soruyu bir yana bırakalım şimdi ve Melek kapıdan içeriye süzüldükten sonraya geçelim. Zamanı gelmediği için cevaplanmayan soruların zamanı geldiğinde anlam kazanarak cevaplanacağına güvenerek...

Aşk ihtimalini göz ardı etmek konusunda yanıldığımız da bu vesileyle anlaşılacak çünkü Melek içeriye girdikten sonra

Gereksizyazar'ın yanına gelecek ve sıradan arkadaş değillermiş gibi selamlaşacaklar, bunun nasıl yapıldığını sıradan arkadaşlarıyla ve bu şekilde sıradan olmayan arkadaşlarıyla aynı ortamda selamlaşma durumunda kalan herkes bir kez test edebilir tabii ve o selamlaşmanın ahlâka mugayir olmadığının da altını çizelim yeri henüz gitmemişken ve birlikte tekrar oturacaklar ve oturmanın akabinde Gereksizyazar Meleğin kulağına hafifçe fısıldayacak "Meleğim..." Biz de zaten gelen meleğin Melek olduğunu bu vesileyle anlayacağız, öncesinde sadece hoş bir bayandı ve ziyadesiyle Z'ye benziyordu sadece.

Burası tesadüfen gelinen bir yer değilmiş, okula hem uzak hem yakın olması sebebiyle Gereksizyazar ve Meleği buraya ara sıra gelir, çay içer ve sohbet ederlermiş. Bunları da Meleğin durup dururken Gereksizyazar'ı bulmak için buraya gelmiş olmasından anlıyoruz tabii. Burası okula yakınmış, çünkü okuldan çıkınca on dakika yürüyerek gelinebiliyormuş; aynı zamanda uzakmış çünkü okuldaki başka hiç kimsenin buralara özellikle de buraya yani bir kıraathaneye gelmek gibi zorlama entelliklere girmedikleri bir zamanmış zaman. Özgürlük yalnız kalabilmektir diyelim şimdi yazarımızdan aldığımız güçle ve derin laf etme yeri gelmiş gibi hissederek bir an, her ne kadar bulanık sudaki derinliğin gözle ölçülemeyecek olduğunu bilmenin mahcubiyetini bilip de saklamaya çalışıyor olsak da.

Sana bir kez daha âşık olduğumu anladım, çünkü bir kez daha seni ilk görüşümü anımsadım, ama hayır ben seni ilk gördüğümde âşık olmamıştım, o zamanlar çocuktuk, sen başka bir dünyalıydın, diğer milyonlarca başka dünyalılar gibi ama sonra zaman girdi aramıza ve yaptı aramızı, konağın bahçesinde misket oynarken ben, duvarın üstünde kırmızı rugan ayakkabılarını gözümün kamaşacağını bilerek sanki sallayarak oturan o ilk gördüğüm günden sonra büyümekte olan meleğin sen olduğunu anladım mı o yıllar, sanmıyorum, ama sen diye bir şey içimde dolaşırken daha, seni görünce tanımak

işte içimde dolaşan sensin diye kalarak, bunu yaşamak değilse aşk... nedir diyecek gibi olacak sonra Gereksizyazar'ın, Süleymaniye'deki kıraathanenin tahta masasında ve yanında meleği, oturuyorlarken birlikte. Ve sonra bana var olmaktan bahset demek... ne kadar zorlama gelse de şimdi, bir zamanlar şimdiki kadar akıllı değildik ama şimdikinden çok daha içtendik ve bunları gerçekten şimdi düşünüp amma da toymuşuz diyerek gülerek izlesek de o zamanlar bütün kalbimizle inanarak söylerdik. Söylerdi Gereksizyazar. Ama söylemedi o an. Sadece baktı Meleğin yüzüne.

Kitaptan bahsettiler, Gereksizyazar babasıyla yaşadığı o anıyı paylaştı, babasına kızdılar birlikte ama Gereksizyazar Meleğin babasına kızdığını anlayınca babasını savunmaya geçti, o doğru düzgün bir adamdı, sadece beyni farklı çalışıyordu dedi. Bunun üzerine senin de beynin farklı çalışıyor, sen de oğluna onun sana yaptıklarını mı yapacaksın dedi Melek. Gereksizyazar bu soruya çok kızdı ama içinden kızdı; kızdığı şeyler oğula yapılacaklar, kendisine yapılmış olanlar, beynin farklı çalışması falan filandan ibaret bir çeşit yüze vurmaydı sanki. Soru cümlesinin ikinci kısmını görmezden gelmeyi tercih etti, babasını savunmaya bile kıyamazdı çünkü ve bu nedenle ilk kısmı üzerinde durdu. Benim beynim neden garip çalışıyormuş bakalım dedi, çok fazla önemsememiş ve dalga geçiyormuş gibi. Melek; seni seviyorum diyerek başladı söze ve devam etti. Ama farkında değil misin; gülmüyorsun, konuşmuyorsun, heyecanlanmıyorsun, korkmuyorsun, kızmıyorsun, sevinmiyorsun. İyi bir şey oldu mu, hafifçe sırıtıyorsun; kötü bir şey oldu mu, hafifçe kaşlarını çatıyorsun. Benden başka hiç kimseyle yarım saatten fazla konuşmuyorsun. Yeni olmadın, hep böyleydin ve şikâyetçi değilim ben, seni belki de böyle olduğun için sevdim ama sen de kendini normal bir insan sanma safdilliğine düşme ne olur. Garipsin, bunu herkes biliyor. Sanki bir tek sen farkında değilsin. Gereksizyazar için bu söylenenler pek anlamlı değildi. Ben kendimi ancak sizin

bana baktığınız gibi baktığım zaman garip olarak görebilirim. Ama sizin bana baktığınız gibi kendime ya da dışarıya bakabildiğim an da zaten garipliğim kalmamış olacağından garip görünecek bir şey kalmaz, demek yerine var olmakla ilgili sorunum vardır belki dedi. Nasıl dedi ve ne kadar konuştu, galiba uzun konuştu ve içten konuştu.

Duruyorum meleğim. Hep her zaman... yaşarken... bir şeyler oluyor mu, hayır olmuyor, olan bir şey yok ve ben sadece duruyorum. Hayat nedir, yaşam nedir? Durmak nedir? Aşk nedir ya da... ben seni seviyorum... neden seviyorum? Sevgi nedir? Nerede başladı ve ne zaman bitecek? Bitecek mi, her şey günün birinde sona erecek mi? Bitecekmiş gibi geliyor. Her şey bir gün bitecekmiş gibi geliyor. İyi olan her şey değil, kötü olan her şey değil. Sadece her şey... ben ne yapıyorum, garip şeyler mi yapıyorum? Garip birisi miyim? Bilmem, öyle miyim? Sanki bu değilmiş gibi geliyor. Konuşmuyor muyum ben; bana konuşuyormuşum gibi geliyor, bu kadarı yeterliymiş gibi geliyor. Gülmek... ya da heyecanlanmak. Korkmuyor muyum? Bana korkuyormuşum gibi geliyor ama sizin korktuğunuz şeylerden değil. Ben gece dışarıda esen rüzgârın ağaç dallarında dağılırken çıkarttığı sesten korkuyorum. Siz nelerden korkuyorsunuz? Bilmiyorum. Siz kimsiniz? Başka başka insanlar mıyız? Farklı mıyız? Bana öyle değilmiş gibi geliyor. Ne farkımız var, farklı olmak değerli midir? Onlar kim? Bana ne oldu? Bana bir şey mi oldu? Olmuştu? Bilmem, böyle mi açıklanır? Kafamın içinde bir dünya mı var? Kuralları bana ait, bütün ayrıntılarına hâkim olduğum, içindeyken güçlü olduğum. Kendimi güvende hissettiğim. Bunları söylersem senin bahsettiğin farka yaklaşmış olup kendimi kutsayabilir miyim? Peki, bu neye yeter? En basitinden bana yeter mi? Sen hiç mutlu oldun mu Meleğim? Gülerek arkana yaslanırken etrafına baktın mı neşeyle? Mümkündür, yaşıyorsun. Ben oldum mu? Bilmem olmuşumdur. Mutlu olmak nasıl olur Meleğim, ne olunca mutluluk duyulur? İyi bir konuşmacı olsaydım

şu an, sana tarif edebildiğim için bunları daha iyi bir şekilde mesela, mutlu olur muydum? İçimdekiler yani söylemek istediklerim aynı, ama söylediklerim nedeniyle daha mutlu. O halde içimdekilerin niteliği çok önemli değil. Ya da tersi.

Hayat basitmiş gibi geliyor bana. O kadar büyütülecek bir şey değil. Değişik ülkelere gitmek gibi bir hayalim yok. Bana kalsa bu semtten dışarı çıkmama gerek bile yok. Farklı yemekler de istemiyorum, işin aslı bunlar aklıma sadece birilerinin istekleriyle karşılaştığım zaman geliyor. Varlığından bile bihaber olduğum keyifler ve hazlar var etrafımda ve bunlar benim hiç ilgimi çekmiyor. İnsanların bunları arzu etmesini de yadırgamıyorum üstelik o derece dışarıdayım, çünkü insanlar da ilgimi çekmiyor. Ama birkaç aydır düşünüyorum dememi isterdin belki şimdi, tüm bunları söyledikten sonra, bir şeyi keşfetmiş olduğumu söylememi, hayatıma dair elde tutulabilecek bir şeyi bulduğumu söylememi mesela. Bu da yok. Ben arzuları istekleri olmayan, yetenekleri sınırlı, güvensiz büyüdüğü için sosyal ilişki kurmaya hem becerisi hem de isteği olmayan, duygu dünyası güdük bir yirmi birinci yüzyıl genciyim meleğim. İdealim yok, içimde bir dünya yok. Az konuşuyorum çünkü konuşacak bir şeyim ve buna isteğim yok. Az gülüyorum çünkü komik değil olanlar. Korkmuyorum çünkü kaybolacağından endişe duyacağım şeylere sahip değilim ve sahip olma gibi bir arzum da yok.

Derken Melek kesti ve dedi;

Anlam üzerinde şüphelerin var, bu içindeki tarifsizlikle dışarıda yaşadıklarının arasındaki uçurumdan kaynaklanıyor. Günün birinde o anlamı keşfedeceğin, onu arayıp kurcalayabileceğin mecraya çıkacaksın ve o gün kendin de dâhil her şeyi daha iyi anlamlandıracaksın. Sözlerin yalnızca içindeki küs adamın dışarıya yansıması. Senin kalbin kırık. İlk anlattıkların içindeki adamın niteliğine son söylediklerin ise içindeki kalbin kırıklığına delil. Ama ben senin yanındayım.

O anlamın yanına yaklaşamasan bile yanındayım. Sen olduğun için yanındayım. Günün birinde sen olacağın için değil.

Şimdi tabii ki onları bir yana bırakarak diyorum ki ben; belki de ilk söyledikleri de son söyledikleri de hem içindeki adamın niteliğine hem de içindeki kalbin kırıklığına delildir, bunlar ayrılmaz parçalarıdır yaşamın.

Dediği gibi gerçekten büyük bir adamın ki biz bunu daha önce de söylemiştik; bütün büyük şeyler yalnızlıktan yontulmuştur.

Peki, Gereksizyazar'ımın bu, samimi olmasına samimi ama derinlikten yoksun sözlerini onun dehasının neresine koyacağız. Şurasına diyeyim yazarımdan aldığım güçle; deha çamuru eline aldığı zaman ne yapacağını soranlara aptalca cevaplar verir, elinde yuvarlarken de aptalca cevaplar vermeye devam eder, ama onun kıt aklından bağımsız sızı parmakları hep kendi istediği gibi hareket ettirir. Sonuçta dehanın elindeki muhteşem heykeli alırken alkışlayanlar, üstad bize neden bir insan kafası yapacağını söylemedin de abuk subuk konuştun derler. Deha elinden alınan heykele bakar. Orada çamuru görür. Üzerine bir parça acısından katmıştır sadece. Bir parça da yalnızlığından. Bir parça da hayalinden. Çünkü der, bir şey söylemesi gerektiği için, neresinde olduğumu bilmiyorum. Neyin derler alkışlayanlar. Deha yine aptalca cevaplar vermeye devam edecektir çoğu zaman; iyi roman yazmak üzerine gençlere ne tavsiye edersiniz üstadım diye bir soruyla karşılaşan gerekli yazarların verdiği teknik üzerine cevaplara benzer türden ama bazen de aptalca cevaplar vermeyip şöyle diyecektir deha; neyin neresinde olduğumu mu? Ben sandığınız kişi değilim. Çamurunu alır ve gider deha.

Gereksizyazar güven duymuyordu, içe dönüktü ve içinde muhteşem değerleri yaşatıyor değildi. Gezmek ya da yaşamak üzerine düşleri yoktu. Yalnızdı ve durmayı seviyordu sadece,

durduğu yerde. Aklını yüceltmiyordu ve zaten çok akıllı da değildi. Kötü bir insan denemeyecek kadar iyiydi sadece. Kitap okuyordu. Bundan hoşlanıyordu. Bir de kayda değer mi bilmiyorum ama uzaktı. Uzakla beraber aynı cümle içinde neyi kullanacaksak artık. Birkaç ay önce durup dururken ve duygusal ve zorlama görünebilecek bir sebeple başlamaya çalıştığı ve başarısızlıkla sonuçlandığı söylenebilecek yazma denemesinin ardından bugün yani o gün Melekle Süleymaniye'deki konuşmaların, Süleymaniye'de kitabı okumanın, kitabı okurken geçmişteki birkaç anıyı hatırlamış olmanın etkisiyle ikinci yazma denemesine girişti ama bir sonuç alma hevesi duymadan. Şöyle yani; yaşamak için nefes alıyor değilsinizdir, bunu yaşama bilinciyle yapmazsınız ama nefes almak sizi yaşatır. İfade anlamlı olacak mı bilmiyorum ama neredeyse kendiliğinden oldu. Bir yazıya başladı. Yazısında çocukluğundaki bir olaydan bahsetti, neredeyse anlık tutar gibi. Bu anıyla Meleğin içindeki karşılığına atıfta bulunmuş oldu sonra, anıda Melek olmamasına rağmen. Meleğin içindeki karşılığından bahsederken de var olmak üzerine kelamlar ettiğini fark etti, ne alakası var diye de düşünerek. Sonra yazıyı okudu. Fena bir okuyucu olmadığı için yazdığı yazının ne kadar nitelik yoksunu olduğunu anladı hemen. Ama yazısında; geçmiş, aşk ve varlık arasında bir bağlantı olduğunu da fark etti ve bunun üzerine düşündü bir süre. Kendi yazdığı yazıdan ne öğrendiği üzerine bir yazı daha yazdı. Benim yazdığım nasıl olur da bana bir şey öğretir adını taşıyan bu yazıyı bitirdiği zaman ilk yazısından sonra yaptığı gibi onu da okudu. Yazıyı okurken babası tarafından kendisine yazılmış bir mektubu okuduğunu hissetti ağırlıkla. Sonra arkasına yaslandı ve ağaçları düşündü. Korkutan rüzgârı, ağaç dallarında ufalanan. Oturduğu sandalyenin nefes aldığını varsaydı, tahtadan yapıldığı için. Saçma buldu. Sonra saçma buluşunun neye göre olduğunu açıkladı kendisine. Cevabı insanların dünyası açısından tatmin edici olmasına rağmen kendisini tatmin etmedi, sandalyenin nefes almadığını bildiği halde. Hayatın

anlamsız olduğunu düşündü sonra. Sonra peki anlamlı olan ne dedi kendisine, madem hayat anlamsız diyorum, o halde anlam diye bir şey var. Gözü masanın üzerindeki ders kitabına takıldı ve eline aldı kitabı. Sen anlamlı mısın dedi kitaba. Kitap normal olarak cevap vermedi Gereksizyazar'a. Kitabın kapağını açtı. İçindekiler yazıyordu içinde ama içindekiler kitabın içinde olmasına rağmen içindekiler kısmında içindekiler kısmını gösteren bir şey yoktu. İçimdekiler diye bir yazı yazdı sonra. Kısa süreceğini sandığı yazı bittiğinde sabah ezanı okunuyordu. Kalktı, pencereye yürüdü, pencereyi açtı, bodrum katta olmasına rağmen, serin havayı içine çekti. Yaşadığını hissetti. Masaya doğru çevirdi başını ve yazılarını yazdığı kâğıtlara baktı. Hayat anlamlı olmak zorunda değilse benim hayat anlamsız demem anlamlı olur mu, diye sordu kendisine. Bu soruya verdiği cevap hayat anlamsız ifadesini anlamsız kıldı. Üşüyerek abdest aldı ama namaz kılmaya üşendi. Aklın karışık ve durulsun diye konuşuyorsun. Konuştukça daha mı karışacak yoksa arzu ettiğin gibi durulacak mı? Bunu bilemezsin. Bunu bilmediğin için konuşmaya devam edeceksin. Yazdığı anı mı neydi; misket oynuyorlardı arkadaşlarıyla konağın arka bahçesinde; kuyu oyununu bilirsiniz, on santimlik filan bir kuyu açılır oyun için. Gereksizyazar açtı kuyuyu. Kuyunun dibinden su çıktı. Su boşalsın diye çocuk aklıyla kuyuyu derinleştirmeye çalıştı Gereksizyazar ama hem kuyunun içindeki suyu hem de dipteki toprağı dışarıya attıkça kuyu daha fazla suyla doldu. Çünkü su kuyunun dibinden geliyordu ve kuyu büyüdükçe dışarıya atılması gereken su artıyordu. İçin karışık ve durulsun diye yazacaksın Gereksizyazar, yazdıkça daha mı karışacak için, yoksa arzu ettiğin gibi durulacak mı; bunu bilemeyeceksin; bunu bilemediğin için yazmaya devam edeceksin. Kuyuda boğulana kadar.

Dışarıya çıktı ve dolaştı Gereksizyazar, kendisini yalnız hissediyordu, annesini ve babasını özlüyordu ama onları görme şansının olmadığını bildiği için katlanılır bir özlemdi içindeki,

bunun yanında Meleği özlüyordu ama öğlene doğru onu göreceğini bildiği için katlanılır bir özlemdi bu da, bunun yanında birçok şey daha oluyordu ama kayda değer değildi. Hava aydınlanır, insanlar dolar sokaklara. Herkes yaşar durmaksızın. Hayat sürer de sürer.

8.

Zamanın çabuk geçtiğini söyler insanlar, doğrudur. Durmaksızın aynı hayatı yaşıyorsanız şayet, zaman sizin için geçmek bilmez gibi görünür ama nihayetinde bir bakarsınız, aylar çarçabuk geçmiş. Diğer durumda ise hayatınızı zenginlikle yaşıyorsunuzdur ve tabii ki bu yaşamsal bir zenginliktir, gezmek, yeni şeyler yapmak gibi; hayatınız böyle ise bu sefer zaman su gibi akar, nihayetinde de zaten su gibi akmış olur. Sonuca bakılacak olursa her iki durumda da hayat hızlı bir seyir izlese de izlemese de zaman çabuk geçmektedir. Çünkü genellikle insanın zamanla bir alıp veremediği vardır. Benim durumumda olanlar için ise hangi hâl mevzubahis olursa olsun değişen bir şey yoktur. An için de zaman için de içimde bir karşılık belirmediğinden zamanın hızlı geçtiğini söyleyemem. Bu zamanın benim için kendi halinde olmaktan öteye geçememesi ile alakalıdır. Onunla bir alıp veremediğim olmadığından onun geçişi ya da seyri benim için çok anlamlı değil. Bu yüzden bir gün bakıp da aylar ne çabuk geçmiş demek benim için söz konusu değil. Ne kadar zamandır sokaklarda rahat ve kendime yakışır bir hayat yaşadığımın farkında olmadığım için bunları söylediğim anlaşılmıştır sanırım.

Ama gün içinde yaptıklarımı anlatacak değilim şimdi zira amacımı biliyorum ve amacım doğrultusunda sürdürmekteyim hayatımı. Arada önemli diyebileceğim, en azından kurgu açısından gerekli gördüğüm bir şey olursa ki bu mutlaka olacaktır, onu anlatırım ama şimdilik öyle bir şey yok ve

anlatmanın ve anlatarak öğrenmenin heyecanı içinde sürdürmek durumundayım anlatmayı.

Gereksizyazar'ın okulunun bitmek üzere olduğu bir zaman dilimindeyiz şu an. Yazar Beyazıt Meydanı'nda, tek şekerli çınar altında oturuyor. Oturduğu yerden uzun saçlı ve sakallı Avni Dede görünüyor, biraz önce onun yanındaymış, ayaküstü laflamışlar, sonra gelmiş ve kırmızı masa örtülü bir masaya oturmuş. Görünüşe bakılırsa ki bu durumda bakılacak başka bir şey yok, yalnız başına. Yalnız da olsa canı sıkılmıyor, çünkü Gereksizyazar'ın hayatında can sıkıntısı kabilinden bir şeyin var olduğunu söylemek abesle iştigal olur. O kendi kendisine olabilen nadir insanlardan. Yetmek değil olmak kullanıldığının altını çizmeye gerek var mı bilmiyorum ama bu arada bu cümleyi kurmamızın nedeni kendi kendisine yetmemesi değil, bunun da altını çizelim hazır çizmeye başlamışken. Sadece böylesi insani halleri insanın kendi kendisine yetmesi türünden zorlama kavramlarla ifade etmeye meyletmediği için kuruldu o cümle. Lafı uzatmayalım; tek şekerli çınar altında oturuyor ve etrafa bakıyor, kendisini iyi hissediyor ama can sıkıntısı olmasa da içinde bir çeşit sıkıntı var. Daralmak türünden bir şey desek anlaşılır olur mu? Sanmıyoruz. O halde demeyelim. Sığamamak türünden bir şey desek de zorlama olacak yine ve bu Gereksizyazar'ın tavrına uygun düşmeyecek. İçinde bir şey var diyelim; kendisini sürekli zorlayan ve iten. Durduğu yerde durmasına neden olan ama durduğu yerde durmasını zorlaştıran. Başka bir şeyi tercih etmeyecek bir insani hâl içine sokan ama o durumdayken durmayı da zorlaştıran. Kalamadığı halde gidememek denir ya hani, her ne kadar çok benzemese de teşbihte hata olmaz, öyle ne sakal ne bıyık türünden. Havalar ısınmış, son üç final sınavı var ve o ana kadar tüm dersleri büyük ihtimalle vermiş, üç finale de hazır sayılır ve bu gidişle bir buçuk haftaya kalmadan mezun olacak gibi. Bu sebeple içinde bir tür memnuniyet var, üzerine düşeni yapmış olmanın vicdan rahatlığı

da sayılabilir. Bir açıdan da mezun olduğu zaman ne yapacağını tam bilemiyor olmanın kafa karışıklığı. Çarşıdaki işinden memnun ama mezun olduğu zaman üzerine düşen, okuduğu türden bir işle iştigal edip daha rahat bir hayat sürmek. Hayır, bunlar insanın tercihleri ile alakalı sayılmaz. Bir insan sabahları gazete dağıtarak da hayatını idame ettirebilir ve bundan memnun da olabilir, mühendis olmasına rağmen üstelik ama çok sürmez bu. Toplumda sırıtır. Satın aldığın materyaller kadar değerlisindir, bunun altını da çizecek değiliz ya, çizen çizmiş zaten. Tabii ki bunlar benim düşüncelerim değil, Gereksizyazar'ın düşünceleri ama ifadesi tabii ki ona değil bana ait. O olsa, böyle bir şeyleri hicveder gibi yapma ucuzluğuna düşmezdi. Değiştiremeyeceğin gerçeklerden yakınma der o. Bu yakınmayı azaltmak için değil, değiştirilebilir gerçekleri çoğaltmak için söylenmiş bir söz tabii. Anlaşıldığı üzere kravat takanlardan olmak istemiyor Gereksizyazar, anarşist bir tarafı var ama hayatını ne şekilde kurgulayacağı da tamamıyla kendisine bırakılmış değil. Hayır, ailesiyle alakası yok çünkü ailesi yok. Kim tarafından bırakılmış değil denirse bu durumda verilecek net bir cevap da yok. İçinde kendisine vereceği net bir cevap var ama insanın kendisine söylediği her şey dışarıya söylenmez, bunu biliyor. Hayatı garipsiyor ve insanları garipsiyor, birtakım şeyleri yanlış anladıklarını ve yanlış bildiklerini düşünüyor, vaziyet bir açıdan bu. Kendi arzu ettiği türden bir ilişkisi yok insanlarla, bu sebeple insanlara yanlışlarını söylemek gibi bir eylem içinde değil. Bu yanlışlar da zaten yüzünü yanlış yıkıyorsun demek gibi basit bir şekilde ifade edilecek türden değil. Yanlış özde çünkü. O halde öze dair bir şeyler yapılır, bunu herkes bilir. Motor bozuksa motor tamir edilir, kaporta yamuksa kaporta tamir edilir. Özde yanlışlık varsa insanın özüne hitap edilir. Mesela şiir yazılır. Ama şiir yazamaz Gereksizyazar, çünkü şair değil. O yüzden okulun bitmesine bir buçuk hafta kala içinde okulun bitmesi ile ilgili karmaşık hislerin yanında bitirmek üzere olduğu ve yaklaşık olarak üç yıldır yazdığı ilk romanına dair karmaşık hisler de

mevcut. Bir de Melek tabii. Okul biter bitmez evlenecekler çünkü. Eve döndüğü zaman kapıyı vurmak istiyor Gereksizyazar, evde birisi olsun istiyor. Gelirken ne alayım? Üstünü örteyim, üşürsün böyle. Pazar günü erken kalkıp adalara gidelim. Bak sana küpe aldım, kırmızı, sen takmazsın ama olsun, aldım ben. Takma zaten kırmızı küpe mi olur ama ne bileyim güzel göründü gözüme. Ben ona bir şeyler söyleyeyim, o bana bir şeyler söylesin, en azından iyi geceler desin. Yatarken... kendi soluğumu dinlemekten yoruldum, geceleri. Geceler güzeldir oysa. Buna rağmen. Uzatmayalım, kızacak yazarım, bir duysa. Aşk mahrem ama biz daha mahrem bir şeyden bahsedelim; ilk romanının karakteri ve kahramanı olan M'den, yani benden. Söyler misiniz sevgili Gereksizyazar, neden ben? Kahkaha efektleri duyulur ve hemen ardından birkaç saniye duraksayıp cevap verir Gereksizyazar gülümseyerek; sen, çünkü her şeyin bir başlangıcı var. Biz anlamıyoruz tabii bu cevabı ve nihayetinde başarılı ve büyük bir yazar söylediği için önemli kabul ederek kayda geçiyoruz.

Tek şekerli çınar altında oturuyor bırakmıştık Gereksizyazar'ı ve oraya dönüyoruz yine. Bu sefer yeri geldiği için sanırım masanın üzerindeki büyük ve ciltli defteri de görüyoruz. Gereksizyazar'ın nereye gitse yanında taşıdığı, yanından hiç ayırmadığı defteri bu, hemen tanıdık. Üç yıldır bu deftere yazılar yazıyor ve defter hala tükenmemiş, çünkü bu deftere sürekliliği olan bir şey yazıyor, arada başka defterlere yazılar yazmış ve o defterler tükenmiş, zaman zaman onları da yanında taşımış ama onlara küçük öyküler yazmış, şiirler karalamış, düşüncelerini aktarmış, bu defteri ise daha düzenli, diğer defterlere aldığı notların desteğiyle bir bütünü aktarmış bu deftere. Tamamlanmak üzere olan romanı yazdığı defter bu masada duran defter. Baştan sona doğru ve belirli bir zamansallık içinde, üç yılın değil, zihninde yaşadığı ve yaşattığı, kurgu bir yaşamın anlatımı. Bir güvenlik görevlisinin hayatı. Özde yabancılaşmayı konu edinen, farklılıklar ve hisler üzerine kurgulanan,

hayatı bir adamın algılayış şekline göre bütünleyen bir romanın müsveddesi, yani ilk hali denebilir. Başkarakter, namıdiğer romanın kahramanı M adındaki adam. Özel bir şirkette çalışıyor, güvenlik elemanı denebilir. Ama bu sadece en dış çerçevenin köşesi. Ama önemli bir köşe, zira M'nin yaptığı işin sıradanlığı ile hayatının anlamı-anlamsızlığı örtüşmekte. Ama bu demek değil ki; hayatının anlamı anlamsızlığı başka bir meslekle iştigal ediyor olsaydı farklı olacaktı. Sıradanlık anlatımı güçlü kılmak için yapılmış bilinçli bir tercih. Yoksa ne derler bilirsiniz; yedi yüz otuz altı sayfa bağırır adam, tutar küçük burjuva aydınının çelişkisi derler. Neresi küçük, neresi burjuva, neresi küçük burjuva? Selim'in berber maceralarını biliyor musunuz? Biz orada başka bir şey gördük. Denmez tabii. Gereksizyazar ince bir adam, yalnız bir adam, ölçer biçer, bin düşünür bir söyler, o da iki çay, biri açık, keşke yalnız bunun için sevseydi onu. Onlarla konuşmaz zaten, ne onlar buna heveslidir, ne de Gereksizyazar'ın böyle bir derdi vardır. Zihninde dinlendirmiştir, karar verdikten sonra bile aylar boyunca. Bu adam basit bir işte çalışan basit hatlarla çevrili bir adam olacak. Sokaktaki insanlardan birisi olacak ama sokaktaki insanlardan başka olacak. Ne açıdan başka olacak? Sürükleniş mi denir, olaylar, yaşam... hayır, çok özel ve karmaşık şeyler yaşamayacak, herkesin yaşadığı bir hayatı yaşayacak. Yani şu olmayacak; bir roman yaz, adam delirsin, çünkü karısı kendisini aldatsın, babası kendisini assın, annesine tren çarpsın, kedisi üçüz doğursun, sonra üç yavruyu da kendi yesin, ayakkabısı ayağına vursun, pantolonu dar gelsin, fakir olsun, sanatçı ruhlu da olsun, mirasa konsun, kumarda kaybetsin, arkadaşı kalmasın, yemeği ekşisin, bedeni eskisin. Nasıl olsun? Dedi ki Gereksizyazar; basit bir işi olsun, basit hatlarla çevrili olsun. Farklı ve tuhaf şeyler yaşamasın, işe gelsin gitsin, sıradan bir hayatı olsun. Ama görülmeyeni gösterecek kudreti olsun. M'nin değil, anlatımın; sebeplerin değil sonuçların; sonuçların değil manaların; sürdüğü yaşamın değil, süregiden yaşamın. Bana özel şeyler olmuyordu hayatımda, herkese

özeldi yaşam ve yani geneldi bu itibarla. Yaşanmakta olan zaten garipti ve tuhaftı ama kanıksanmıştı, bu yüzden kimse farkında değildi artık neler olduğunun, bu yüzden ben doğdum Gereksizyazar'ın önce zihninde sonra kaleminde ya da önce kaleminde sonra zihninde ve yaşadım herkesin yaşamakta olduğu hayatı. Peki özel haller, yani genelde olduğu halde bende de bir şekilde olan, herkeste olan, olabilen bu yüzden bende de olan şeyler? Karakterim yani, şeklim... yaşadıklarıyla şekillenir insan. Herkes yaşadıklarıyla şekillenir. Derler ya; ben küçücük bir çocukken elime salatalık alır ayna karşısında şarkı söylerdim. Bunu söyleyen adam olacak çocuk değil, şarkıcı olmuş olan bir dünya vatandaşı. Söylemi artık içinde bulunduğu an için fevkalade anlamlı. İyi de çocukların geneli eline bir şeyler alıp şarkı söyler zaten, neden senin çocukken eline salatalık alıp şarkı söyleyişin geleceğe dair anlam taşısın. Dâhilerin kötüdür babaları, bilinir, ama dahiler toplumun binde sıfır virgül sıfır sıfır sıfır sıfır sıfır sıfır üçünü oluşturur. Oysa babaların yüzde yetmişi ölçüsüz, sert veya bir şekilde kötüdür. Nasıl olacak şimdi? De demeyecek tabii ki Gereksizyazar, dururken yazması gereken ve kendi doğallığında kaleminde zuhur eden romanı elinin altında. Ki bunlar öze dair değil ve konumuz hiç değil, sadece yaşadığım, bana ölçülüp biçilen ve takdir edilen hayatımın da sıradanlığıyla alakalı anlaşılır ve basit sözler. Gereksizyazar bir şeyleri bir şeylere yaslamak için yazmadı romanını, bir hayatı resmetmek istedi sadece, çünkü birtakım hayatlar birtakım sebepler ile şekilleniyordu zihninde ve gebe kalmış anne adayının karnında uyanan sancılar gibi uyanıyordu içinde; ya doğuracak ve bir yaşam sunacak dar-ı dünyaya; ya doğurmayacak ve içinde ölen ceninin anneyi zehirlemesi gibi zehirlenecek zihninde öğütemediği hayatlardan, sebeplerden. Ve uyanan hayatı kurguladı; kendi hayatına baktı ve önce yalnızlığı gördüğü için yalnızlığı anlattı. Bir adam var; adı M; güvenlik görevlisi bir şirkette; pek arkadaşı yok; evli ama karısı bile sanki yabancı; özel zevkleri yok;

idealleri yok; hayat gayesi yok; yaşıyor sadece. Toplumun içinde ama dışında aslında ve bir de geçmiş gerekli ona.

Anlık hatırlamalar bile romanda verilen ana zaman gereği, geriye dönüş olarak göze çarpar, bu yüzden kendimizin anlatıldığı kitabı okusak geriye dönüş olarak göreceğiz ama şimdi okumadan karakterin oluşumunu anlattığımızdan bir geçmişin var olması olarak beliriyor Gereksizyazar'ımın bana ölçüp biçtiği hayat. Mesela annemle parka gidişim yine. Ben bunu tabii ki çok net hatırlıyorum ama kitabım okunsa orada da neredeyse vurguyla anlatılmış olduğu görülecek, bu durumda ben soracağım; benim annemle parka gidiş gelişlerim önemli mi ki neredeyse altı çizilerek anlatılmış. Kurgu önemliyse ki önemli Gereksizyazar'ın yazın evreninde, o halde bu parka gidiş gelişler de önemli. Ve şimdi artık biliyoruz da, Gereksizyazar'ın kendi hayatından birtakım değişikliklerle beraber benim hayatıma devşirdiği bir olaylar dizisi bu da. Zaten bir gün, gerektiğini düşündüğü için annesini bırakıp koşa koşa babasına gidişini hatırlarsak ve bunu bizim de yaşadığımızı andığımızı hatırlarsak, parka gidişler gelişler imgesi bizim hayatımız açısından da tutarlı, önemli olmasının yanı sıra. Zira anlatmak istediği babasıyla o gün yaşadığı olaydan hareketle babası ve kendisine dair bir gerçeği göstermek ise, mesela ilişkilerinin türü, babasının karakteri ve kendisine yaklaşımı, babasının kendisini yetiştirme şekli, bunları romanının karakteri olan M'ye, kurguladığı hayatın desteğiyle yaşatırken hem kendisine ait bir gerçeğin kendisi tarafından çözümlenmiş olduğunu gösteriyor, hem de insani bir durumun gerekçeli tasviriyle izahatını yapıyor oluyordu. Anlattığı bu olayın yaşanması için kendi hayatında da gerek şart niteliğini haiz annesiyle parka gidiş geliş imgesini karakteri olan M'ye sebep sonuç ve olayların birbiriyle bağlantılı olması, askıda kalmaması gereği yükleyerek de gerçek yaşamda gerçek yaşamın bağımsız kurgu gibi olmasından dolayı tesadüf gibi görünecek bir süreci roman gerçekliği içinde pekiştirmiş oluyordu.

Zira bu olay gerçek yaşamda nasıl oluyordu; çocuk bir gün annesiyle parktan dönerken annesi yere yığılıyor ve çocuk panikle babasına konuşuyordu. Anlatılmak istenen, babasına koştuktan sonra babasıyla yaşadıklarıydı, çünkü bu yaşanan, babası ve çocuğun kendi gelişiminde anahtar niteliği arz ediyordu. Roman gerçekliği içinde nasıl oluyordu peki; çocuk birdenbire babasına koşarsa, babasıyla yaşadıklarının altı çizileceği için çocuğun babasına koşması altı boş bir koşu olarak kalıyor, deyim yerindeyse bir şey anlatmak için olaylar derme çatma kurulmuş oluyordu. Bunun olmaması için, Gereksizyazar ne yapıyordu; daha öncesinden annesiyle parka gidiş gelişlerini birkaç defa anıyor, koşunun gerekçesini paylaşımın ve alışılagelmişliğin birdenbire bozulmuş olmasının çocukta yarattığı abartılı olmayan korkuya ve abartılı olmayan paniğe yüklüyor, olayı öncesi ve sonrasıyla beraber bir bütün olarak vererek derme çatma ve bir olayı ifade etmek için uydurulmuş bir kötü roman olayı olmaktan çıkarıyordu.

Ama buna rağmen bir fazlalık ya da eğretilik var gibi. Anne ile parka gidiş gelişlerdeki dinginlik ve daha ötesi parkta anne otururken M'nin de, kum havuzunda oturuyor ve annesini seyrediyor olması. Kendi yaşantım ve kendi gerçeğim olmasına rağmen bu konuda söyleyecek bir şeyim henüz yok ve şu an baktığım yer itibariyle bunun Gereksizyazar'ın hayatındaki karşılığını da göremiyorum. Yine de hissediyorum ki, anlattıklarımın ötesinde bu dinginlik ve seyir hali ile de alakalı bir gerçek var, yoksa gereksiz bir drama zorlanmış gibi görünecek romanım.

Bir kısmına aklımız erecek ve diyeceğiz; roman neyin süreciydi, neyi anlatıyordu? Yabancılık, yabancılaşma üzerine kurgulanmıştı, bir karakter seçilmişti, onun yalnızlığından, yabancılaşmasından insani haller sergilenerek, bir şeyleri göze sokmaya çalışmadan olduğu gibi bir insani durum verilerek görebilene edebiyat estetiğiyle sergilemek içeridekini. Bu yalnızlığın ve yabancılığın özüne dair olabilir pekâlâ o parka

gidiş gelişler ama hangi bağlamda? Şu an açık değil ve bir mana vermem de mantıksız, ama diğer yandan konağı biliyorum, içinde yaşadığımdan. Konağa taşınmıştık bir zaman, konağa taşındığımızı yazmıştı Gereksizyazar'ım bir zaman, bir yerlerden yola çıkıp gelmiştik, babamın mıydı halasının, yalnız yaşadığı ve ona da babasından kalan filan... M'nin babasının halası, yedi kardeştiler, büyük hala ölene kadar birlikte yaşamışlardı, öyle yazmıştı Gereksizyazar. Kendi hayatında yoktu böyle şeyler, farklıydı durum bunu da andık zaten, oturduğu ev filan. Beni konakta büyüttü demek ve bakın işte konaktaki adamlara üstü örtülü söylediklerim de mana kazanmış oldu. Bunun sebebini bilmiyorum tabii, daha doğrusu bunun yapısal bir sebebi var mıydı, kurgu açısından önemli bir ayrıntı mıydı yoksa anlatımını destekleyecek bir küçük parçacık mıydı, bilemiyorum. Konak meselesini kastediyorum, M adlı karakterinin çocukluğu için babasının halasından kalan bir konağı mekân seçmesi yani. Belki de bunu o üzerinde durduğu yalnızlığın bir ince kılıfı olarak kurgulamıştı, emin değilim. Konakta yalnız başına büyüyen gizemli çocuk. Olabilir hatta mantıklı, hem çerçeve olarak yanlış değil, hem de konu olarak çekici, romancı olarak bunları düşünmüş olabilir. Üstelik hatırladığım kadarıyla konakta büyüdüm ama zenginlik içinde değil, bu durumda zengin kolaycılığından da faydalanma amacı gütmediğini anlayabiliriz Gereksizyazar'ımın. Bu da bir durumun kendi halinde tezahürü, hayatın içinden bir parça; büyük hala hasta ve yeğeni halanın yanına taşınıyor küçük ailesini de yanına alarak. Büyük hala yalnız. O kadar kardeşi vardı, onlar ne oldu? Bu konu miras kavgalarıyla bölünmüş bir aile dramının pek sergilenmek istemeyişi olarak gizli tutulabilir. Böyle olmuştur. Peki, bir konakta yaşayan yalnız bir kadının yeğeni olan M'nin babasını nasıl kurguladı Gereksizyazar? O bir profesördü, babam yani, daha önce söylemiş olmalıyım, Beyazıt'ta, İstanbul Üniversitesi'nde çalışıyordu ama ne yalan söyleyeyim biraz tuhaf birisiydi ki bu da zaten profesörlüğüyle açıklanabilir. Ama bunların sebebi yok tabii.

En azından şu an için hâkim olduğumuz bir bilgi değil. Neden konak seçildi M için, neden baba profesör yapıldı? Belki de bunların önemi yok, bir şekilde bir yerlerde yaşamalıdırlar ve yazarken yaratımın engin okyanusunda bir kıyı seçilmiştir, en güzel olacağı düşünüldüğünden ve tabii baba da tornacı olabilecekken ya da bir iş adamı, öğretim görevlisi olarak gelmiştir kalemine Gereksizyazar'ın. Bunlar sorgulanabilir meseleler olmasa gerek. Ve tabii bu durumda karakterin adının M olması meselesi de gündem yaratmayacak, zira o okyanusun kıyılarından bir tanesi olacak yine bu. Yazar böyle istedi. Burası onun cenneti.

Uzun denebilecek bir süre uğraştı diyebiliriz Gereksizyazar romanı için. Çerçeveyi çizdi, hatları belirledi, kurguyu oluşturdu ve yazdı. Kendi hayatından aldığı olaylar ve durumlar vardı ve bunların bazısından bahsettik, kendi hayatıyla alakalı olmayan ama zihninde ve kalbinde yer kaplayan olaylar ve durumlar da vardı ve bunları da yedirdi romanının içine. Yalnızlık ve yabancılık, insanın dünya üzerinde dolaşır ve kaybolmazken kendi içine bakması bir gün ve kendi içinde kaybolması, bunlar anlatmaya değer şeylerdi ve bunları anlattı romanında Gereksizyazar. M'nin bu hâl ve iç dünyası için gerekenleri kendisine göre buldu, düşündü, icat etti, uydurdu, salladı, inandı, yazdı bir şekilde. Babasının kendisine vermiş olduğu bazı cezaları kullandı mesela, o yalnızlık için. Belki de güvensizlik ve korku için. Ama abartmadı, çünkü babasını seviyordu Gereksizyazar, üstelik her şey babanın bazı ölçüsüz davranışlarına yüklenemezdi, karakter bu kadar eğilip bükülebilecek bir şey değildi. Ama kayıtsız kalarak da edebiyat yapılmazdı, babasını düşündü ve kendisini düşündü; M'nin babasını düşündü ve M'yi düşündü. Konağın boş ve dar ve karanlık odalarından bir tanesine kapattı M'yi, zamanın birinde. M ilkokula gidiyordu hani; hatırlar mısınız daha önce üzerinde durmadan da olsa anmıştık; seni neden cezalandırdığımı biliyorsun değil mi oğlum? Biliyorum baba,

benim iyiliğim için. M'nin iyiliği için M'ye cezalar yazdı babası tarafından kesilen, ama tekrar ediyor ve altını çiziyorum; abartarak değil, zira hayatın ne menem bir şey olduğunu anlayacak kapasiteye zaten ulaşacaktı M, onda o yeterliliğin var olduğunu düşünmüş, onu o şekilde yaratmıştı Gereksizyazar, zira hayatın ne menem bir şey olduğunu bilme ve anlama yeterliliği vardı Gereksizyazar'ımda da, başka türlüsü beklenemezdi zaten, sırf bu yüzden. Hatta bu sebeple Gereksizyazar'ı tek başına oturuyorken ikinci kez bıraktığımız tek şekerli çınaraltına üçüncü kez geliyoruz; Gereksizyazar hâlâ yalnız başına oturuyor ama bu sefer bir başka ayrıntıyı daha görüyoruz ki arada saatine bakıyor ve nihayet, birkaç dakika sonra masasına gelen Melekle hararetli bir sohbete girişiyor. Sonra az önce değindiğimiz mevzuyla aradaki bağlantı sağlanıyor ve konuya değinmeden ama konuya dair konuşuyorlar; diyorlar ki acaba Gregor Samsa kim? Kendisi değilse ve olmayı hiç başaramadıysa Gregor Samsa diye bir karakterin fikri bile gelmez ki yazara. Ama acaba doğru mu; Atay hem Nermin, hem de Turgut muydu? Belki değildi, belki daha çok Turgut, Süleyman Kargı ve Selim'di ama Nermin'e de hâkimdi, onu da biliyordu. Onları da biliyordu yazar. Belki Gregor Samsa gibi hissetmemişti hiç yazar, ama dehası da buydu belki, olmadan bilebiliyordu, görebiliyordu. Konuşmanın sonucunu bir yere bağlayamadılar, Gereksizyazar Meleğin elini tuttu, yanağına yaklaştırdı, yorgun olduğunu söyledi genç kıza. Romanı yakında bitecekti, okulu yakında bitecekti, yakında evleneceklerdi. Henüz tamamlayabildiği hiçbir şey yoktu, şimdiye dek hiç olmamıştı ama çok yakında hayatındaki her şey tamamlanacaktı. Hayat işte, iyilik güzellik...

9.

Sokaklar hep aynıdır ama siz aynı değilseniz aslında hiçbir şeyi aynı olarak algılayamayacağınız için hiçbir şey aynı değildir.

Önce size, hayatın içindeliğini hatırlatan ve bu nedenle yaşama sevincinizi perçinleyen bir sokak karmaşasını gösterir, sonrasında korkularınızı uyandıran ve tedirginliğinizi azdıran bir girdaba dönüşür. Olan aslında her gün o sokakta olandır ama üzerinizdeki etkisi bambaşkadır artık. Hayatın baş edilemez biçimde zor olduğunu, karmaşık olduğunu, her yanında girmekten imtina edilmesi gereken karanlık köşelerinin bulunduğunu hissedebilirsiniz tüm zerrelerinizde, yürürken. Bir çocuk bağırışı sanki sizi fişliyordur ve kol kola geçen bir çift sanki sizin kaybettiğiniz sevgiyi vuruyordur başınıza. Sevilmeye bile değer olmayan birisi haline gelmenin suçlusu aklınız, zihninizdir ve sokaklar yolda rahatça yürümesine sebep olacak bir hayatı kurması için kendisine hiç engel çıkarmamış zihinlere sahip insanlarla doludur.

Zihniniz bedeninizden daha önce yoruluyorsa, üstelik bu, yapmakla mükellef olduğunuz hiçbir işinizin bulunmadığı bir günü yaşarken oluyorsa, yaşam konusunda ciddi arızalara sahip olduğunuzu söyleyebilirim. Ama benim için geçerli değil tüm bunlar, anlamışsınızdır. Ben kurtuluşa eren, sokakla ve açlıkla ve yoksunlukla şereflenen nadir insanlardanım. Yazarımın hayatına görebildiğim pencerelerden bakarken ve o pencereden gördüklerimi hakkı olanı ona teslim edebilmek gayesiyle anlatırken yavaş yavaş ya da birden anladım bunu desem ikna olur musunuz? Sanırım olmazsınız ve daha açık olmamı istersiniz ama tüm hikâye, bu kurduğum cümlenin bir süreci değil mi zaten. Kaybolmak dediğimiz aslında bulunmak ve bulmak olamaz mı? Yalnızlık dediğimiz insanın en doğal hali. Yabancılık derseniz... onlar gibi mi olaydım, sizin gibi mi olaydım? Yine de bitti demiyorum, varılacak yere vardığımı ve yaşanması gerekeni yaşadığımı bilmeme rağmen, bir roman karakteri olarak hem kendi romanımın iç meselesi gereği, hem de yaratılmış olmanın gereği yazarıma hizmetimi tamamlamalıyım. İşte şu an bir önceki cümlenin ilk kısmına hizmet ederek yaşamımın güzelliğine dair cümleler

kuruyorken, kendimi hiç hissetmediğim kadar iyi hissediyorum. Güzelliğin takdir edilmesi, üstelik ona sahip olmanın hazzını da yaşayarak takdir edilmesi kelimelerin yetmediği, yetmeyeceği bir dünyaya ait olduğunu hissettiriyor insana. Bunun bir parça kibre neden olmadığını söylemek inandırıcı olmaz sanırım, bu yüzden iddia edecek değilim bunu. Cümlenin ikinci kısmına ait amacı ise gerçekleştiriyorum günbegün. Gece yarısına kadar düşünüp, Gereksizyazar'ın bana açtığı kendi penceresinden ona baktıktan sonra yine parkta ve yine aynı ağaç altında uyumuş olmalıyım. Bunu aynı parktaki aynı ağacın altında uyanışımdan anladım tabii, yoksa böyle bir cümle manasız olurdu. Ve ardından her sabah uyanınca yaptıklarımı yaptım ve hiçbir şey yapmadım. Biraz yürüdüm, biraz çöpleri karıştırdım... bunu daha önce söylememiştim sanırım, insanın bedeni birtakım girdilere ihtiyaç duyuyor, her şey hazlar evreninde ve zihinde yaşanmıyor. Acıkınca biraz yiyecek bulmam gerekiyordu ve bunu fazla zorlanmadan aştığımı söyleyebilirim. Sokaklar yiyecek dolu, ama amacınız sadece ölmeyecek kadar yemek ise. İhtiyacımı bir nebze giderdikten sonra dolaşmaya devam ettim, bu arada parka geri dönmüşüm, farkında olmadan. Zaten nereyi dolaştığımın da farkında olmam çoğu zaman. Dolaşmanın en güzel hali budur zaten, ama insanlar dolaşmak yerine gezmeyi ikame ettiğinden farkında değil bu güzelliğin de. Bu düşüncelerle yürürken banklardan bir tanesine oturmuş genç bir adam gördüm. Etrafta onca insan olmasına rağmen hiç kimseye aldırmaz, adeta onlar yokmuş gibi yaşarken, bu gencin dikkatimi çekmesi garip geldi bana ve bir bakıp geçmedim bu yüzden. Elleriyle vücudunu sardı üşüyormuş gibi, ben bakarken ama benim baktığımı ve ona doğru yaklaştığımı görmeden.

"Üşüyor musun?" diye sordum gayet insani bir şekilde, insani bir merakla.

Döndü genç adam sesin kendisine geldiği yöne yani bana doğru. Yaşlı bir adam yaklaşmaktaydı kendisine. Cevap ve-

rene kadar iyice yaklaştım ve yanında durdum genç adamın. Cevap vermedi, ama başını salladı evet anlamında.

"Neden atletle çıktın o zaman sokağa?" dedim bu sefer ama bir art niyetim yoktu, yani onu küçümsemiyordum her ne kadar biraz önce kendimle alakalı kibirlenmek türünden ifadeler kullanmış olsam da.

Bu sorudan hoşlanmadı sanki ama tepki vermedi ilkin.

"Farkında değilim atletle çıktığımın," dedi yumuşak bir sesle.

"Çıktığına göre girebilirsin, üşüyorsan dön evine, neden üşüyerek oturuyorsun burada. Deli misin sen?" dedim, zihnimin çalışması gerektiği gibi çalıştığına olan inancıma güvenerek. Her şey nettir ve basittir.

"Birtakım sorunlarım var hem de zannımca zihinsel ama bu beni deli yapmaz sanırım. Sadece oturuyorum, yeni oturdum ve yeni üşüdüm. Bin saattir burada oturuyor değilim," dedi sanırım biraz kızarak. İnsanlar kendilerinden memnun değillerse kızgın olurlar. Yaşadıklarından memnun değilse de kızgın olurlar. Zaten insanlar muhakkak bir şeylerden memnun değildirler, hep böyle olur bu. Ona anlayış göstermekten başka yapabileceğim bir şey yok.

"Tabii," dedim, "Zaten sıkıntı ilk an hemen geçme ihtimali olduğundan katlanılabilir haldedir. Geçici olmadığı fark edildiğinde çileye dönüşür." Aslında geçici olmadığı görülünce bunu kabullenip sindirmek daha akıllıca olur ama bunu söylemenin pek manalı olmayacağını düşündüm. Ona göre ansızın karşısına çıkan bir adam olmalıydım ve ansızın karşısına çıktığım için benim kim olup da kendisi hakkında ahkâm kestiğimi filan düşünebilirdi, bu da kabul kapılarını kapatırdı. Ama ben de bu kadar hesap yapacak birisi değilim nihayetinde, çekecekse kendisi çeker, son verecekse kendisi. Benim doğrularım belli, o kadar da kısamam içimdekileri. Bu yüzden bir adım daha attım ve yanına oturdum çıplak sayılabilecek gencin.

"Bence sen üşümeye devam edeceksin," dedim oturduktan sonra. "Hava soğuk değil ama sen bu durumda çıplak sayılırsın. Çıplak insanlar üşür, bu doğaldır."

Bu hayatın basit bir realitesi ama insanlar çoğu zaman bu kadar basit olana kapatırlar kendilerini, daha karmaşık şeylerin peşinde dolanırlar. Sorunların basitliği sanki kendilerini de basit kılacakmış gibi. Ne alakası var, değil mi?

Sözlerim üzerine gözlerini bana dikti çıplak sayılabilecek genç adam. Barışık mutlu ve tasasız görünüyor olmalıyım ona, bu yüzden beni kale alması mevzubahis değil. Ama beni tersleyeceğini de ne yalan söyleyeyim düşünmüyorum, pek iyi bir durumda görünmemesine rağmen. İyi bir gence benziyor, hani insanları sevdiğine dair delil vermeyen ama onları kırmaktan da imtina eden birisine. Bunun yanında ne kadar katlanabileceğini de kestiremiyorum, zira kötü durumlar insanın tahammül sınırlarını daraltır. Üstünkörü başını salladı bunların üzerine. Başını sallayışı üzerine ayağa kalktım, pardösümü çıkardım. Pardösümü ona mı vereceğim? Hayır, banka bıraktım, sonra kazağımı çıkardım.

"Çok kaliteli bir kazaktır, ne zaman hatırlamıyorum ama sanırım uzun uzun bir zaman önceydi, yine bu parkta yaşlı bir adam vermişti bana da. Ben de o zaman tıpkı senin gibi atletle oturuyordum ve tarif edilmesi olanaksız sıkıntılar içindeydim. Dışarıya atletle çıktığımı fark etmeyecek halde yani. Ayrıca oldukça kaliteli bir kazaktır, muhtemelen bu kazağı ilk alan adam bu kazağa çok para ödemiştir. Ama şu an önemli olan pahası değil işlevi tabii. Al çekinme. Hemen giy."

Aslında şaşırdığımı söylesem bana bile garip gelecek. Hayatın bizi nelerle karşılaştırdığı göz önüne alınırsa... kazağımı çıkartmak için elimi pardösüme attığım ilk an anlayıverdim yine. Daha önce daha gençti karşılaştığımda, sonraki evreye geçtiğini görmek güzel, bunun kaçınılmaz olduğunu bildi-

ğim halde hem de. Bu kurguyu takdir edin, ben ediyorum. Bu arada tebessümümü ve gururumu saklamaya da çalışıyorum, anlamaz ve kendisine sanır yazık.

Aldı kazağı, o kazağı giyerken ben de pardösüyü geçirdim tekrar sırtıma. Sonra oturdu. Bunun yanı sıra içinden teşekkür etmek gelmediğini biliyorum sanırım, hem olayı bildiğimden hem de sanırım insanın hayata karşı kızgınlığı o kadar kolay geçmiyordu, bunu bildiğimden. Hayat senden aldıkları karşılığında bir kazak verdi sana, bu pek minnettarlık duyulacak bir şey olmasa gerek, sana hak veriyorum genç dostum, ama takdir etmelisin ki, karşında sana bir şeyler vermek zorunda olmayan bir muhatabın varsa ve o sana bir şey veriyorsa, içinde huzur uyanması için bir engel yoktur. Üstelik hayatın senden aldığını sandığın şeyleri de muhtemelen sen almışsındır kendinden bunu aklediyorsun zaten, ama mutsuzluk halinde insan çok fazla özeleştiri yapamaz, farkında olsa bile gerçeklerin bunları göz ardı eder. Suçu dışsallaştırmak, kabahati dışarı itmek mutsuzluk anındaki en doğal tepkidir. Sana kızamam bu sebepler yüzünden, aklından geçenleri de bilerek üstelik.

Kazak sanırım iyi geldi, ilk anda bile sıcaklığını hissettiğini hissettim. Bu esnada parkın ortasına dönmüştüm çoktan, ilerideki güvercinlere bakıyordum. Şimdi muhatabım sizlersiniz kuşlar. Güvercinleri izlemekten keyif alıp almadığımı düşünme, bak ve sen de keyif al ya da alma; ama bak. Güvercinleri seyreden insanlar oldum olası güven telkin ederdi bana da. Sebebini bilmiyorum, sorgulama gereği de duymadım hiç. Şimdi haklı olduğumu anlıyorum, ben güven telkin etmesi gereken bir insan olarak bakıyorum güvercinlere, o halde şu an beni seyredenlere güven telkin etmeliyim.

Bana teşekkür etmedi, hapsolduğu kendi içindeki mutsuzluk hapishanesinden henüz çıkamadığını bildiğim için bunu sorun etmedim. Uzun bir süre oturduk yan yana artık yarı çıplak

olmayan genç adamla ve hiçbir şey konuşmadık. Bu uzun sürenin sonunda kalkmak ve nereye olduğunu bilmese de gitmek istedi biliyorum, karnı açtı ve durduğu yerde durmakta zorluk çekiyordu ama giymiş olduğu kazak nedeniyle gidişi kendisinde bir şeyleri geride bırakıp gitmiş gibi bir mahcubiyet uyandıracaktı, bu yüzden kalkmayı sürekli olarak erteledi ve önce benim kalkıp gitmem için dua etti. Onu bu durumda mutlu edeceğime, kararlı olmasını sağlamayı, verdiği kararların arkasında durmayı öğrenmesini, öğrenmeye niyeti yoksa da oturup sıkıntıya katlanmasını tercih ettim. Benim yerimden kıpırdamaya niyetimin olmadığı da açıktı çünkü. Bu durumda çaresiz kaldı ve kıpırdandı yerinde.

"Kazağınızı geri vereyim," dedi geri alacağıma dair herhangi bir düşüncesi olmamasına rağmen. Tabii bunu gideceğini ifade edebilmek için söyledi. Döndüm ona yavaşça.

"Neden?" dedim şaşırmış gibi. Şaşırmadığımı ve şaşırmış olamayacağımı siz biliyorsunuz tabii.

"Gideceğim ben," dedi, bu yeteri kadar açık bir cevapmış gibi.

"Nereye?" dedim. Bunu bana söylemesinin bir anlamı olmadığını ve benim de bunu bilmem gerektiğini düşündü ve;

"Fark eder mi, gideceğim sadece..." dedi.

Yüzüne bakarak düşündüm birkaç saniye. O sırada eski arkadaşlarım geldi aklıma. Özledim onları ama bunun da pek anlamı yoktu aslında.

"Halletmem gereken işler var... kendimle ilgili. Anlatabileceğim şeyler değil," dedi.

Gülümsedim inceden. Bu inceliği anlayabilir mi?

"Sen de bir köpek mi öldürdün yoksa?" diye sordum. Saçma gelmedi değil mi, saçma gelmesine rağmen. Güvenle bakmaya devam ettim yüzüne. Genç adam şaşkın, nasıl yani der gibi bakıyor yüzüme. Yakın geleceğim gözlerimin önünden bir film şeridi gibi kaydı geçti, onun da yakın geleceğinin bir film

şeridi gibi gözlerinin önünden kayıp geçmesi gibi. Şaşkınlık içinde sordu ama yalnızca bir tepki vermiş olmak için.

"Anlayamadım, ne dediniz?"

"Bir köpek cinayeti. Her şeyin sebebi bu. Her şey böyle başladı bende. Halletmem gereken şeyler deyince, bir de anlatabileceğim şeyler değil diye ekleyince çağrışım yaptı. Bilirsiniz genç adam, yaşarken karşılaştığımız her olay kendi hayatımızdaki karşılıkları nedeniyle etkiler bizi bir şekilde. Her olayı kendi hayatımızdaki izdüşümüyle anlarız ve değerlendiririz. Bunun için yaşlanınca daha az şaşırır ama daha çok korku duyarız."

Basit bir tesadüf deme yeterliliğinden bile uzaktı, ben de her şeyi açık edecek değildim olması gerektiği gibi, bu yüzden ne diyeceğini bilemedi ilkin. Sonra o da gülümsemeye çalıştı. İyi oldu bu, hayata da hayranım, nefret de ediyorum aynı zamanda. Yaşamak o kadar garip ki, içindeyken acıları nedeniyle bütünü gözden kaçırıyor insan. Bütünü görsek, acılarımıza bile hayran oluruz. Ben erdim galiba, neler söylüyorum sevgili Gereksizyazar'ım, biraz kontrol altına alsan beni. O kadar nefret ediyordum senden ilkin, şimdi önünde eğilmek için can atıyorum. Ne demiştin sen; sana kalbimi göstersem, yaralarıma hayran olursun...

"Birisi vardı hayatımda... artık hayatımda olmayan birisi vardı çok yakın zamanda hayatımda. Beni olmadığım birisi olduğum konusunda iknaya uğraşıyordu. Bunu beni kandırmak için yapıyordu. O konunun dışındaki tüm hayatımın kapsadığı alana hükmedebilmek için. Ama ben buna razı olamazdım. Yine de şimdi olsa yine razı olmayacağımı bildiğim halde bütün bunların olmasından dolayı duyduğum sıkıntı içimi tırmalıyor. Başka bir çözümü yoktu çünkü problem çözümü bulma meselesi değildi. Bizatihi problemdi problem olan. Beni o hale iten, onun benden uzaklaşmasına sebep olan problem. Ben sıradan bir işi olan sıradan bir adamken neden

aklım o kadar karıştı? Bunları bilmek istiyorum. Ama elimde hiçbir şey yok artık..."

Bunları söyledi. İçinden geldi çünkü. Güvercinleri seyrederdi annem saatlerce. Neden benimle konuşmadığını bilmediğim annem beni elimden tutar parka götürürdü. Parkta kendisine bir şey soran olursa sadece gülümserdi. Ben de benim annem konuşmaz derdim. Anneme bir şey soran teyzeler üzülürdü. Bunu, bana ve ona hissettirmeme inceliğine sahip olamadan yaparlardı. Annem buna da gülümserdi. Sonra güvercinlere dönerdi. Yüzünü yine hüzün kaplardı. Kuşlar uçsun, gitsin isterdim ben... eve geç kalırsak babam yine beni... bizi... sandık odasına... sana kalbimi göstersem yaralarıma hayran olursun dedi Gereksizyazar Meleğine, yağmur yağıyordu ve Sultanahmet'te yürüyorlardı. Dandik bir şemsiyenin altındaydılar. Melek birden döndü Gereksizyazar'ıma. Sen böyle şeyler söylemezdin, sen kalbinden hiç bahsetmezdin der gibi.

Yaşlı bir adamım şimdi, elimi uzattım romanımdaki gençliğimin yüzüne doğru ama dokunmadım. Yüzümde ince bir gülümseme vardı yine. Hoşuna gitmediyse çık hayatından. Ama çıkamazsın ki. Senin sandığın hayat sadece sana ait değil ki. Ona ihtiyacı olan şeyi vermem gerekiyordu, reddini geçerli kılması için elinde daha sağlam delilleri olması gerekiyordu, gerçek bir sorgulamaya, yüzleşmeye girmeden, bütün inançlarını bir kenara bırakıp kendisi önünde çırılçıplak kalarak kendisini sorgulamadan temize çıkamazdı zihni, mutmain olamazdı kalbi. Bu sebeple sonunda şimdi inandıklarına inanacağı yere geleceğini bilmeme rağmen, bu bilgiye kibrini bir kenara bırakıp gelmesi gerektiği için, inandığı şeylerin yanlış olabilme ihtimalini kabule doğru ittim onu, şu sözlerimle;

"Sanatçı gibi konuşuyorsun... bir yazar gibi... hayatındaki bir şeye takılıp kalmış, onu halletmeden hiçbir şeyi halledemeyecek bir yazar gibi. Belki o olmadığına inandığın kişisindir ve bir süre önce hayatında artık olmayacak hale gelmiş kişi

seni kandırmak için değil, gerçekten o olduğuna inandığı için o olduğunu söylüyordur senin. Bilebilir misin bunu? Sadece şimdi bildiklerinin arkasına saklandığın o güvenli yeri terk etmeden," diye mırıldandım usul usul. İnsan olduğunuzu bilirsiniz, ama elinizde insan olduğunuza dair delil varsa aynı zamanda vicdanınız da rahattır. Cevap verdi hemen cahil.

"Bilebilirim. İnsanın en temel bilgisi kendisi hakkındadır."

Başımı iki yana salladım.

"İnsanın en temel yanılgısı kendisi hakkındadır," dedim.

"Buna bir ölçüde katılıyorum ama bu insanın kendisi hakkındaki ayrıntıları belirleme hususunda ortaya çıkacak bir yanılgı. İnsanın ne olduğu ya da ne olmadığı ile ilgili değil. Mesela sen kim olduğunu bilirsin ve kim sana aksini iddia edip sen şu değil busun dese de ona iyi gözle bakamazsın. Senin ne olduğunu senden duyduğu halde senin başka bir şey olduğunu iddia eden birisinin niyeti temiz değildir. Her insan ne olduğunu, kim olduğunu herhangi bir yeterliliğe sahip olmadan dahi bilir," dedi kızarak.

Bu adam ne sanıyor hayatı diye geçiriyordu aklından. Ben bu hususta bir cana kıydım, kiminle neyi tartışıyor, diyordu, karşısındaki adamın kendisiyle aynı adımları atmış olabileceğini, o kaldırımdan o sokaktan çok yıllar önce geçmiş olabileceğini düşünmeden.

"Kimsin sen?" dedi devam eden kızgınlığıyla bana bir ders vermek ister gibi, normal olarak.

Gülümsedim olanca içtenliğimle.

"Haklısın," dedim. "Şimdi ben sana kim olduğumu söylersem sen bana aksini iddia edeceksin muhakkak. Haklısın, insan ne olduğunu yalnızca kendisi bilebilir," dedim yine usul usul ve ardından ekledim;

"Ben bir roman kahramanıyım genç adam. Ve şu anda yazarımı kutsamakla meşgulüm. Peki, sen kimsin?"

İçindeki korkuyu tarif edebilir misin? Belki de edersin. Şeye benziyordur. Hani o bir sabah uyandığında kendini içinde hayal ettiğin kerpiç ev vardı ya... onun yıkıldığını görmeye. Herkes, özellikle de o sabah serin eliyle alnına dokunan şekli belirsiz aşk sureti kerpiç evin içindeyken. Ve sen dışarıdayken. Elin kolun bağlı.

"Benim adım M... ve ben bunu ne olursa olsun hep söyleyeceğim..."

Kalktı yanımdan ve parkın çıkışına doğru yürümeye başladı. Korkunun sebebi neydi peki, bunu sorgulayacak mısın? Sorgulayacağını biliyorum. Hep böyle olur genç adam. Bir defa daha bilgi bir işe yaramıyor. İçinizde huzur yoksa eğer... içinizde veya dışınızda neyin olduğunun hiçbir anlamı yoktur, bunu artık bilmeyen var mı? Yoktur. Ama bu bilginin de anlamı yoktur. Oysa insanın inanmadığı Tanrı'ya bile ihtiyacı var. Ona inanmaman ona olan ihtiyacını yok etmez ki.

Parktan çıkışını izledim genç adamın ve geçmişimle geleceğime aynı anda bakabilme yeteneğime çok yakında kavuşacağımı hissettim. Bu yeteneğe insanın sadece öldüğünde kavuşacağını bilerek. Romanımın artık sona gelip dayandığını bilerek.

10.

Pencereden dışarıdaki bir şeye bakıyor şu an. Ben parktayım, düşünceler içinde ve huzurlu. Yazarım erkenden uyanmış, yatağından kalkmış, yürümüş odanın içinde ve artık bodrum katta değil yüksekte oturuyor, kalktığı yatağında Meleği uyuyor, daha büyükler, daha olgunlar, hayatın içindeler, evlenmişler, çok yeni... ama şimdi garip bir durum var sanki henüz ben de bilmiyorum, içi sıkıntı dolu Gereksizyazar'ın, her şey iyi mi gidiyordu aslında, değildi aslında bir süredir bazı şeyler iyice birbirine karışmıştı ama peşlerinden koşulacak gibi değildi, bir yerde durup... boş ver demek mi? Değil. Rüzgâra

bırakmak desek? Değil. Pencereden bakmak diyelim gördüğümüz kadarıyla olduğundan ve bununla yetinelim, nereye ve neye baktığını bilmesek de, önemli olduğu için anıldığını bilerek. Bunun da ve olayların da açığa çıkması için yazarımızdan aldığımız güçle biraz geriye gidelim.

Yolunda gidiyor. Yolun iki yanında ağaç var, sabahın ilk saatleri ve hava serin sayılır ama kış değil, yaz gelmek üzere gibi. Yol boş, araba geçmiyor, sabahın ilk saatleri buradan neden araba geçmez, pazar sabahı olduğundan mı? İçinde bir hoşluk var Gereksizyazar'ın, mutlu olduğunu hissediyor, kendisini iyi hissediyor. Pazar sabahı erkenden dışarıya çıkmış, bu saatte nasıl kalkmış, aslında kalkmamış, çünkü cumartesi gecesi uyumamış, bodrum kattaki evinde, annesi ve babasından kalan evinde, ama kirada oturduğu evinde gece yarısı başlamış defterine harfler kazımaya ve sabah ezanına kadar oturmuş aynı sandalyede. Abartılacak bir şey değilmiş tabii, daha önce on dokuz saat aralıksız yazdığı da olmuş, merak eden olursa hangi bölümler hangi sayfalar olduğunu gösterebilirmiş de. Sabah ezanı okunduktan sonra da devam etmiş ve sonunda hava aydınlanmaya başlamış. Ayağa kalkmış ve olduğu yerde önce esnemiş sonra gerinmiş. Kemiklerini olmaları gereken yerlere göndermiş ve sonra pencereye yürümüş. İki adım atar atmaz varmış pencereye, küçük odalar samimiyetini artırır insanın kendisiyle. Perdeyi açmış ve yüzünün hizasındaki yola bakmış. Annesini düşünmüş o an. Sabah namazı kıldığını. Karanlıkta, odanın ışığını açmadan. Mırıl mırıl seslerini. Dilsizliğini. Gülümsemiş. İyiyim ben demiş. Okulumu bitirdim anne, bildiğin gibi değil, bir dönem erken. Akıllıyım galiba. Romanım da bitiyor, yazar bile olacağım galiba. Bunları onlara anlatsam anlamazlar, ben Kadırga'da bir bodrum katta doğdum, yazar olmak ne demek anlamazlar ama sen anlarsın. Gülümsemiş. İyiyim ben demiş. Evleniyorum baba, bir Melek dilemiştim, dileğim gerçek oldu. Size, içimde sakladığım için önce tohumlaşıp sonra çiçek olan romanımdan da bahsedeceğim,

kimselere anlatmadığım bu bozuk düzenin içinde olup, içimde yeşerttiğim duygularımla insanlara vermeye meylettiğim sevgimden. Ama sonu iyi bitmeyen. Acı olmalı çünkü acı olmazsa anlam da olmaz. Acı gördürür sadece. Yoksa işe yaramaz ki içimden gelen de bu. Gülümsemiş sonra yine. Dışarıya çıkmış. Yürümüş, Pazar sabahının ilk ışıklarını içinde duyup serinliği içine çekerek. Romanı da bitiyormuş, çok az kalmış, evlenmeden önce bitmesi önemliymiş zaten, kendisiyle ilgili bir şeyleri halletmiş olacakmış romanı bitince. Sonra tertemiz bir adam olarak, umut etmeyi ve umut vermeyi bilerek, artık başka türlü olacak her şey diyerek, içinde yaşadığı hayatı sindirmiş birisi olarak Meleğiyle beraber...

Yolun iki yanında ağaçlar, Gereksizyazar'ı seyrediyor. Hiç büyük anlamlar yüklemedik hiçbir şeye fark ettiniz mi? Kendi halinde bir insandı Gereksizyazar, ne fazla sinirlenirdi, ne fazla sevinirdi. Bir gün garip bir şekilde oturdu ve yazmaya başladı. Nelerden bahsediyor romanında, bunu bilen var mı?

Adamın biri bir gün iyi bir işi varken üstelik bırakıyor iyi işini ve bir güvenlik görevlisi olarak yeni bir işe başlıyor. Çünkü daha basit bir hayat istiyor. Çünkü her şey her geçen gün biraz daha kirleniyor. Alet olmak istemiyor, fazla bulaşmak istemiyor, en az kayıpla atlatmak istiyor hayatı. Ve adamın birinin bir köpeği var, çok ama çok sevdiği. Adamın birinin hayatının öncesi de var tabii, mesela, bir zamanlar annesi, bir zamanlar babası, bir zamanlar bir konağa taşınıyorlar babasının halasından filan kalan. Annesi dilsiz ve hiç konuşmuyor, babası matematik profesörü, her gün Gedikpaşa Yokuşu'nu çıkıyor. Sonra onlar zamanla çıkıyorlar romandan, sonra adamın birisi bir gün...

O gün mutluydu çünkü romanının son bölümü kalmıştı, söylemek istediği sözü kastedeceği yer, kastederek söylemiş olacağı yer. Bir şey oldu dersin, o olan şeyin olması senin içindekilerin kaçınmasız ve net söylenmiş olmasını sağlar. Sevgi

iyi ve güzel olana duyulur, iyi ve güzel olanın öldürülmesi, iyi ve güzel olanın ölmesine değil, iyi ve güzel olanı hak etmeyenlerden iyi ve güzel olanı esirgemeye yarar. İyi ve güzel olanı iyi ve güzel olanı hak etmeyenlerden esirgemek, iyilerin ve güzel olanların iyi ve güzel olmaya devam edebilmeleri için kaçınılmazdır. Birilerinin bu sorumluluğu yüklenmesi gerekmektedir. Bu yapılmalıdır. Deli filozofumuzun Tanrı öldü demesi karşısında titreyip kendine gelme iştiyakı içinde titremeye devam edenler bunu bilirler. Gereksizyazarlar da bilirler. Ölen Tanrı biz roman karakterlerini gerekli yazarlardan saklasın. Son bölüm kalmıştı romanında ve mutlulukla çıkmıştı sokağa, huzurluydu da denebilir, sırtındaki ağır yük, yazmaya başladığı an sırtına aldığı ağır yük sanki indirileceği yere gelmişti artık. Başka bir yük edinene kadar, sırtın rahat etsin Gereksizyazar, ama alışmayasın inşallah rahata.

Birkaç gün bu hislerle geçti. Sokaklarda dolaştı, insanları seyretti, kendisine güvendi, kendisine saygı duydu, annesini ve babasını özledi, babasına romanını okuduğunu düşündü, Melekle oturdu ve uzun uzun konuştu. Derviş gibi olmuş gibi hisseder gibi oldu kendisini gibi. Güzel oldu sanki her ne olduysa gibi. Hayat acayip bir şey, biliyor musunuz? Biliyor muydunuz? Ne demeli, nasıl sormalı, sormalı mı? Ben mutlu bir insan değilim ama ben mutsuz bir insan da değilim demeliyim. Kendimi anlatmaktan hoşlanmayan birisiyim de demeliyim. Anlatılacak bir şey yok, kendi halinde birisiyim de demeliyim. Ya da hiçbir şey dememeliyim, bilinir ki benim gibi birisiyseniz pek bir şey demezsiniz. Güzel oldu her ne olduysa gibi. İyi hissetti kendisini uzun bir süre. Bu kadar uzun sürmezdi ama yanlış anlaşılmasın, Gereksizyazar kendisini kötü de hissetmezdi. Kötü hissetmek ne demek, bazen hüzünlü olurdu, bazen ağır bir hüzün çökerdi içine ama kötü hissetmek... böyle birisi değildi, yani öyle birisi değildi, nasıl ifade etmeli, acıyı da sevinci de gürültüyle hissetmezdi demek bile pek anlamlı olmayacak. Hisleri sığdı desek mi? Canı çok

acımazdı, çok da sevinmezdi. Dingin desek mi? Erken yürümeye başladı, bu yüzden oldu tüm bunlar, hayatına baksanız hak verirsiniz, bazılarının törpüleri bu şekle sokar insanı. Durgun olur o insanlar o törpülerle, su gibi olur. Tepkileri olmaz gibi olur. İfade edemiyorum, nasıl edeyim, kendisini ifade etmek gibi bir çabası olmayan bir adamı ben nasıl ifade edeyim. O sadece işini yapıyor mu demeliyim, okulunu bitiriyor diyorduk ki bitirmiş, gördünüz, şimdi de romanını bitiriyor diyoruz, ama kendi içinde yaşadığından oluyor bunlar. Her insan kendi içinde yaşar bir parça, Gereksizyazar sadece kendi içinde yaşıyor ve kendisine rol yapmıyor, hiçbir şeyi yüceltmiyor. Sakin ve huzurlu. Güzel oldu her ne olduysa gibi, bütün tarif çabaları bir tarafa. Kısa sürdü son bölüm. Birkaç gece sabahladı, ezana yakın uykuya daldı. Daha genceciksin ve roman yazıyorsun, daha açık olman gerekmez mi, daha coşkulu, daha heyecanlı, insanlarla uzun uzun sanat manat sohbetleri, yüksek sesle şiir okuman gerekmez mi? Gerekmiyormuş demek ki, Gereksizyazarlığından olsa gerek. Hep eksik kalacak üstadım, geçelim bu yüzden.

Meleği evine bıraktıktan sonra yürüdü. Hava kararmıştı, Çapa'daydı, yirmi dakika sonra vardı evine. Fasulye ısıttı kendisine, üç gündür yiyordu, tadı kaçmıştı. Bir tane de sigara içti ama sadece özendiğinden bir parça. Midesi bulandı, başı döndü. Uzandı divana. Gözleri tavana bakıyor şu an, adamın birini görüyor orada, koca kafalı bir adamın biri, sakalı var, ama kötü birisi olmasa gerek. Öyle olmalı, bu kadar zaman birlikte yaşıyoruz, bir kötülüğünü görmedik. Biz onun tavuğuna kışt demedik, gül gibi geçinip gittik. Korkmadık bile ondan, kötü olması için gerekçesi olmadı hiç. Zaten hayal. Hareketsiz bir hayalet. Tek boyutlu, bakmayı bile beceremiyor. Ama ondan destek gördük, yardım gördük. Durduğu yerde durabilmesine hayran olduk. Kadırga'da, bir bodrum katta, bir tavanda, lekelerden oluşmuş bir görüntü olmasına rağmen, suretiyle bu denli barışık, kendisine bu denli hâkim bir hayalet. Yoksa

yok musun? Korkunç soru... "Yoksa yok musun?" dedi sesli, sadece adamın duyabileceği kadar sesli. Adam cevap verdi ama hiç kıpırdamadan; "Olmasam bana yoksa yok musun der miydin?" Güldü. Adam da güldü ama hiç hareket etmeden. "Çay içer misin?" "İçmem." Kalktı Gereksizyazar, çay suyu koydu. O gece romanının kurgusundan bahsetti adama. Adam dinledi. Sonra da biliyordum zaten dedi. Daha önce de anlatmıştı. Daha önce anlattığını hatırlamıyordu Gereksizyazar. Gerekli değildi zaten hatırlaması. Beni meşgul etme, hikâye bitiyor. Etmem. İşine bak sen. İşime bakayım ben. Melekle evleneceğim. Biliyorum. Evlenince buradan taşınacağım. Biliyorum. Kızacak mısın bana? Hayır. Neden? Ben de seninle geleceğim. Hadi canım sen de, yeni evin tavanı muhtemelen düzgün boyalı olacak, sen olmayacaksın ki orada. Ben tavanda mıyım sence? Değil misin? Tavanda olsam beni herkesin görmesi gerekmez miydi? Görüyorlar zaten, Meleğe seni göstermiştim o da görmüştü. Ama sen gösterince görmüştü, sen gösterinceye kadar alelade bir tavan lekesiydim ben. Tıpkı o harfler gibi, onları sen bir kalıba sokup onlara göstereceksin ve onlar da görecek gösterdiğini. Kurala uymuyorsun, arka arkaya iki cümle kurdun. Özür dilerim. Sorun değil. Peki, sen o kadar cümleyi neden kurdun? Cevap sorunun bağlamı içinde. Çünkü bir kural yoktu. Sen de iki cümle kurdun arka arkaya, kuralı bozma. Özür dilerim. Sorun değil. Sana bir sır vereyim mi? Ver. Yeni evde de olacağını biliyorum ama her gece son gördüğüm yüz sen olmayacaksın bundan sonra, seni oturma odasına yerleştireceğim. Bence beni unutacaksın. Yapabilsem... yapacaksın, artık M var. Burada gülümsendi.

M, o gece Gereksizyazar'ın kalemiyle kendisine kurduğu dünyada, hayattaki iyi şeylerin tümünü temsil eden köpeğini öldürerek ölümsüz oldu ve roman tamamlandı.

Bittiği zaman kendisine ben roman yazarıyım deseydi, ben Romanya zarıyım demiş de olacağını düşünüp gülecekti

muhtemelen, altı yüzüm mü var benim, yok artık filan da diye ekleyerek ama demedi. Yorgun ve huzurlu ruhu derin bir uykuya gömüldü şeklinde kötü bir roman cümlesiyle ifade edilecek şekilde uykuya daldı. Adam tavanda hâlâ, hareketsiz hâlâ.

Defterini koltuğunun altında taşıdı. Cağaloğlu'nda birtakım hanlara girdi çıktı. Ne zamandan bahsettiğimiz açık değilse açalım, roman tamamlandıktan sonraki günlerden bahsediyoruz, ama belirli bir günden değil, günlerden. Şöyle ki; defterini koltuğunun altında taşıdı sonraki günler. Günlerce yani. Cağaloğlu'nda birtakım hanlara girdi çıktı günlerce. Yani? Dizgi yaptırmak için. Herkes dizinin üstündeki dizüstüne yazmıyor romanlarını. Sayfa başı ücret biçenler vardı, kelime başı ücret biçenler vardı. Nereden bakılırsa bakılsın epeyce para tutuyordu, hele ki düğün arifesinde. Göreceliğin farkına böyle zamanlarda varıyor insan. Bilgisayarların içine gömülmüş insanlar gördü hanlarda. Sadece ekrana bakıyorlardı.

Ertelediğini söylemek gerekecek şimdi, biraz birikmişi vardı ama gelinlik kirası, damat tıraşı, eşyalar filan... kendisini hayatın gerekleriyle zora sokuyor insan, ne gerek var aslında yuvarlanıp gitmek varken. Gülümsenir burada. Sultanahmet'te bir iş daha buldu, çarşıdan çıkınca orada başlıyordu mesaiye. Sipariş alıyor çay filan taşıyordu, müşterilerin önüne bırakıyordu taşıdığı çayları. Oradan elde ettiği geliri kabul etmedi Melek, zaten seni hiç göremiyorum artık diyordu, kafeye Gereksizyazar'ın yanına geliyordu, boş bir masaya müşteri gibi oturuyordu, bir çay içiyordu, sonra gidiyordu çünkü geç oluyordu. Üç beş kelime sadece, yanlarına kalan. Bu parayı elinde tut, dizgi yaptıralım, yettiği kadar işte, üstünü biz tamamlarız. Abartılacak meblağlar değil ama görecelik demiştik. Bir şey yoksa yoktur, tıpkı aşka benzer maddesel hayat bazı zamanlar. Burada da gülümsenir. Gereksizyazar aklından geçirdiğinde Melek müşteri gibi boş masalardan birinde, yazar yanında ama ayakta, diğer masaları kolluyor

ama işleri idare edebilecek yetkinliğe sahip, kendisini çok zorlamasına gerek yok. Patron bey okumuş çocukları seviyor zaten, araları iyi. Gülümsediğinde yazar Melek görüyor ve soruyor, tıpkı aşka benzer maddesel hayat bazı zamanlar, diyor Gereksizyazar. Melek nereden çıktığı ve neden söylendiği belli olmayan bu söze tepki vermiyor, yazar gülümsüyor. Akşamları kafe kapanırken diğer garsonlar yerleri süpürürken patron Gereksizyazarla sohbet ediyor. Böylece kendisini daha akıllı hissediyor patron. Siyaset filan konuşuyorlar, futbol hafif konu, diğer garsonlarla bile konuşulur, siyaset ağır mevzu, eleştiriyor patron, Gereksizyazar dinliyor ve arada bir şeyler söylüyor. Çoğunlukla da tüm insanların kendi kendilerine tapınma iştiyaklarına hayret ederek bakıyor. Herkesin hayatı roman, aklı dağ. Ama sıkılmıyor Gereksizyazar patronla konuşurken, her insanın bir hikâyesinin olduğunu biliyor çünkü ve basit hikâyeleri seviyor. Kiminin çok iyi uzaya gidebildiğini, kiminin de çok iyi ütü yapabildiğini biliyor ve birini diğerinden değerli bulmuyor. Hayatın nerede başlayıp nerede bittiğini biliyorsanız, kolaydır işiniz. Uçmayın. Ama uçacaksanız da konamamaktan korkmayın demek istiyor. Bir de patronun ne demek olduğunu geçiriyor aklından, modayla kalıplarla filan ilgili bir şey. Ceple de ilgili, parayla filan. Kelime anlamı denen şey genelde yetersiz gelir ama insana, bu yüzden abartmıyor.

İki haftalığını peşinat olarak verdi. Hanlardan birindeki bilgisayarlardan birinin içinde yaşayan bir adama. Düzeltmeleri kendim yaparım dedi, bir pazar günü açarsanız burayı benim için. Hele bitsin de bakarız. İki hafta sürdü tüm bunlar. Çok yoruldu bu arada. Akşamları hemen uyudu, evine varır varmaz, içeri girer girmez, divana uzanır uzanmaz. Üstüne bir şey almadan, zaten yaz, hava sıcak. Sabahları erkenden kalkıp, Gedikpaşa Yokuşu'ndan çıkıp, Yeniçeriler Caddesi'nde üstteki ışık yandığında durup, alttaki ışık yandığında geçip, çarşıya girip, mağazayı açıp... ama iyiydi her şey. İçi huzur doluydu.

Yani evinde önünde oturulacak bir penceresi olsaydı, öylece oturup sokağa huzurla bakarak, vakit bile geçirebilirdi.

Meleğin evine gittiler birlikte. Üsküdar'da üç katlı bir binaydı. Vapurda hayat daha da güzeldi. Meleğin babası öğretmen emeklisiydi. Annesi de öğretmen emeklisiydi. Tek çocuktu Melek. Anne ben evlenmek istiyorum. Bir arkadaşım var, okuldan evet, bizim sınıftan. Bölüm birincisi. Evet akıllı, hem de çok akıllı. Şimdiden iş teklifleri alıyor. Evet tabii, okulun bitmesini bekleyeceğiz, tabii ki, daha vakit var ama sizin bilmenizi istedim. Babama da söyle ilk fırsatta, gerekirse ben de konuşurum. Nasıl? Şey aslında bu biraz zor, o yani, yalnız yaşıyor ailesi yok, yani sizinle tanışmaya sadece kendisi gelebilir. Nasıl yani, yok işte babası ölmüş, annesi de ölmüş, başka kimsesi de yok. Yani evet, babasının halası varmış o da ölmüş, onun kardeşleri varmış, belki onlar hayattadır ama hiç görüşmemiş. Zaten onlar da yaşlıdır, birçoğu ölmüştür belki. Ne bileyim, babasının sorunu, görüşmek istememiştir, onlar görüşmek istememiştir, bunların bir önemi yok ki, ben evleneceğim adamdan bahsediyorum size. Hayır anne tanısanız bana hak verirsiniz. Aman da aman, sanki biz çok varlıklı bir aileyiz, saçılıyor, dökülüyor sanki. Yıllardır kendisine öğrenci halinde bakmayı becerebilmiş bir adam o, bana da bakabilir merak etme. Hem ben onu seviyorum diyorum bunlar ne oluyor şimdi?

Zor bir akşam sayılmazdı. Kendisinin farkında olan bir insan için aşılabilir bir engeldi sadece. Önce ilgisizdiler, seni sevmedik, kendini kabul ettirme şansın da yok bize der gibi davrandılar. Buna rağmen Meleklerin önü kesilemez, bunu biliyorlardı ve belirgin bir şekilde kesip atmak manasına gelecek bir tavır takınamıyorlardı. Niyetleri kötü değildi, sıcak bir aile ortamında yetişmiş, ne zengin ama ne de fakir, düzgün bir adam umuyorlardı Melek için, fazlasını değil. Bu piyangoydu; ailesi olmayan, kendi kendine büyümüş, dikkat çekecek kadar sade, durgun, sakin bir genç. Bakın bardağa uzanıyor,

ne kadar kendi halinde, sanki burada değilmiş gibi. Neden hiç heyecanlı değil bu çocuk, kız arkadaşının ailesiyle tanışan bir adam gibi değil hiç. Ama saygısız da diyemeyiz, ince ve kibar. Akıllı bir çocuğa benziyor. Az konuştu ama ilgiyle dinledi. Dinlerken yüzündeki ifade, samimiyet, babanın dikkatini çekti. Tarif etmek gerekse, kız babası olmanın önyargısını bir yana bırakabilirse şunu derdi; samimi. Biz ne derdik; birisi atomdan bahsediyor, diğeri ayağındaki nasırdan, Gereksizyazar ikisini de aynı ilgi ve dikkatle dinliyor. Burada da gülümsendi; Meleği ailesinden istemeye Gereksizyazar'ın büyüğü olarak okuldan bir asistan gelmişti. Adı Derman'dı, yazardan beş yaş büyüktü. Bu işin teklif edilebileceği tek adaydı Gereksizyazar için. Odasında arkadaşlarıyla sohbet ediyorlardı, laf öğrencilerden geçmişti, sıradanlığıyla dikkat çeken tek öğrencide kalmıştı, Derman o öğrenciyi nispeten daha iyi tanıyan birisi olarak öyle demişti. Uzun bir muhabbet değildi zaten, sonrasında gülümsenmişti.

Önce yemek yendi, sonra çay içildi, sonra çıkıldı evden. Büyüklerin ellerinden öpüldü, küçük olmadığı için gözler alacaklı kaldı, Meleğin eli sıkıldı. İyi geceler efendim dendi. Son vapura yetişildi. Başarılı bir gece. Sınavı geçti Gereksizyazar, torpilsiz. Fena bir çocuk değil gibi dendi arkasından, ama tabii daha gençsiniz, acele etmenin anlamı yok. Oysa bilinir ki anlam verilmeyi bekler, siz vermeye gönüllü olun yeter ki; hayatta her şeyin anlamı olur.

Düzeltmeleri bir pazar günü kendisi yaptı konuşulduğu gibi. Akşama doğru bitti işi. Borcunu kapattı. Elinde bir disketle çıktı handan. Diğer elindeki poşette kâğıt çıktıları, üç yüz küsur sayfa. Ertesi gün öğlen saatlerinde çarşıdaki işinden yarım saatlik bir izin aldı. Cağaloğlu'na gitti yine, önce fotokopi çektirerek romanının bir kopyasını çıkardı, sonra diğer kopyasını bir yayınevine bıraktı.

Zil olduğu belli olan düğmeye basılır. Birkaç saniye beklenir birisi gelir kapı açılır. Açılan kapının içinde bir surat görünür.

Buyurun demez. Denmeden de buyrulmaz. Merhaba denir, selamünaleyküm derseniz yanlış anlaşılır. Benim bay gerekliyazarın değerlendirmesine sunmak istediğim bir roman dosyam var. İçeri alınılır. İçeri alınılınca içeri girilir. Oturtulunur. Oturtulununca oturulur. Bay gerekliyazarın yardımcısı gelir. Gelenin bay gerekliyazarın yardımcısı olduğu bilinmez önce, gelen kendisini tanıtınca anlaşılır. Kendisini tanıtan zat, bir edebiyat otoritesi gibi davrandığı için hoşlanılmaz ondan, kendisini tanıtan zat da genelde gelenden hoşlanmaz zaten. Bunda yazar tipi yok filan der içinden. Dosyayı alır, bir ay kadar ancak değerlendirme yapabiliriz, elimizde okunmayı bekleyen çok dosya var der kendisini tanıtan zat. Gelen sorun değil der, beklerim efendim. Sonra çıkılır. Böyle olacağını düşünmüştü Gereksizyazar, ama böyle olmadı.

Büyük bir kapıdan geçerek girdi içeriye. Büyük bir kapı olduğuna bakarak büyük bir yayınevi olduğunu söyleyebilirim şu an. Anlatıcı özelliğimi olayların doğası gereği oldukça yitirmiştim bir süredir bu yüzden biraz işin içine dâhil etmek istiyorum kendimi de. Gereksizyazar sakin görünüyordu yine, ama ben içinde bir heyecanın olduğunu biliyorum onunla irtibatım gereği. Sadece içindekileri yansıtma konusunda başarısız birisi o. Ya da içindekilerin adı üzerinde sadece içindekiler olması gerektiği konusunda hayat tarafından ikna edilmiş bir genç. Dışa yansıtılırsa içindekiler olmaz ki artık.

Kapıdan girdikten sonra ayakta dikildi bir süre. Birilerinin kendisini fark etmesini, kendisiyle ilgilenmesini bekliyor olabilir. İlgiyle pek ilgili değil gibi görünse de olabilir. Sonra genç bir bayan, sanırım onun dikkatini çekti ve yaklaştı Gereksizyazar'a. Buyurun der gibi ama buyurun demeyerek baktı genç yazara. Yazar elindeki dosyayı kaldırdı gösterir gibi. "Bunu bırakacaktım ben," dedi. Genç bayan yazarın elindeki dosyaya baktı. "Ne ki bu?" dedi, yazı işlerinin sipariş ettiği pizza mı acaba der gibi. "Roman," dedi Gereksizyazar, "Ben yazdım ve yayınlatmak istiyorum. Okunması için bırakacaktım." Genç bayan

konuyla alakasız olduğu için mi nedir, konuyla alakalı birisini çağırayım ben, dedi sonra. Konuyla alakalı birisinin konuyla alakası hangi bağlamdan içeridir bunun mevzumuzla bir alakası yok tabii. Başka bir genç bayan geldi bir dakika sonra ve Gereksizyazar bir odaya alındı. Buyurun dendi ve buyrulmadan oturuldu. Sizi dinliyorum dedi genç bayan. Yazar elindeki dosyayı kaldırdı tekrar, "Ben romanımı okunması için bırakmak istiyorum," dedi. Genç bayan uzanıp aldı dosyayı, dizinin üzerine koydu, kapağı açtı. "Var etmenin Dayanılmaz Ağırlığı," dedi. Sonra başını kaldırdı ve yazara baktı. Adı bu mu der gibi mi baktı ki Gereksizyazar; evet romanımın adı bu dedi, bilemiyoruz. "Neden?" diye sordu genç bayan. Yazar şaşırmadı bu soruya. Ama utandı. Romanından bahsetmek istemiyordu. Bahsedebileceğini de sanmıyordu zaten. "İnsan, hem yaratılan hem de yaratandır bir bakıma... hiçbir şey yaratmayan insan, tercihleriyle hayatını şekillendirirken, tercihlerinden hem bu dünyada hem de varsa öte dünyada sorumlu tutulacağı için, kendisini yaratmaktadır bir bakıma. Bu ağır bir meseledir." dedi. Genç bayan bu türden zorlama laflara alışkınmış gibi, tepki vermeden baktı birkaç saniye. "Daha önce yayınlanmış bir kitabınız var mı?" diye sordu. "Hayır." "Peki, yayınlatmaya çalıştığınız başka bir eseriniz oldu mu?" "Hayır." "Bu dosyayı başka bir yere verdiniz mi, olumsuz cevap aldınız mı?" "Hayır." "Bize dosyanızın sinopsisini hazırlayın, irtibat adresinizi ve telefonunuzu da ekleyin, biz sizinle iletişim kurarız. Ama itiraf edeyim ki elimizde çok fazla dosya var, belirli bir sıralama izleniyor, bu yüzden cevap almanız muhtemelen uzun sürecektir."

Sinopsisin ne olduğunu sormanın âlemi yoktu. Ne olduğunu bilmediği bir şeyi de ne olduğunu öğrenmenin akabinde hazırlayabilirdi, bu yüzden sinopsisin ne olduğunu öğrendi ama sinopsisi hazırlamak neredeyse romanı yazmak kadar zorladı kendisini. Bitirdikten sonra dosyaya sinopsisini de ekledi ve tekrar yollandı aynı büyük yayınevine. Başka bir genç bayanla benzer bir konuşma geçti aralarında. Geçen görüşmedeki

genç bayanı sorma ihtiyacı hissetti ama sormadı sadece olayı anlatmakla yetindi. Yeni genç bayan bir ajandaya kitabın adını yazdı, yazarken böyle bir kitap yok muydu zaten dedi kaşlarını kaldırarak. Yazar utanarak hayır o var etmekle değil var olmakla ve ağırlıkla değil hafiflikle alakalı bir romandı, dedi, roman kelimesine vurgu yaparak. Zira öyle bir kitap yoktu, öyle bir roman vardı. Kitap, o romanın kılıfıydı, giysisiydi, biçimiydi falan. Kitaptan önce de vardı o roman. Der gibi yani. Meleğin arkadaşı Meleğe "A, seninki kitap mı yazıyor," dediği zaman Meleğin verdiği cevap gibi; hayır benimki roman yazıyor, kitap değil, daha sonra kitaplaşacak muhtemelen, matbaayı geç de olsa memleketimize buyur edenler sağ olsun. Muhtemelen de menemeni çağrıştıran bir kelime, konuyla alakası yok yine. Sonra yazarın adını yazacaktı sanırım genç bayan, dosyanın iç kapağındaki yazıyı okudu ve "isim?" dedi. "Orada yazdığı gibi," dedi yazar. "Gereksizyazar." Sonra ayıp etmemeye çalışarak siz editör müsünüz diye sordu. Genç bayan yardımcı editörüm dedi. En kısa zamanda size sonuç bildireceğiz, merak etmeyin. Merak etmeyin derken hafif alaycı bir edası mı vardı, yoksa bize mi öyle geliyor? Gereksizyazar'a öyle gelmedi sanırım, teşekkür etti ve kalktı.

Bir ay sonra tekrar uğradı yayınevine. Dosyasının okunmadığını öğrendi. Çok dosya vardı ellerinde, bu işler zaman alıyordu, öyle dendi. Sorun değildi. Bir ay sonra tekrar uğradı. Bir okutmanda şu an, değerlendirmesini bize sunacak, biz de size haber vereceğiz dendi. Teşekkür etti. Bir ay sonra tekrar uğradı. Dosyası okunmamıştı. Sorun etmedi. Ne zaman uğrayayım dedi. Bir ay sürer herhalde dendi, ellerinde çok dosya vardı. Bir daha uğramaya utandı.

İki ay daha bekledi ve haber gelmeyeceğine hükmetti. Başka bir yayınevine vermeyi geçirdi içinden. Ama bu sürede önceki yayınevinden haber gelirse mahcup olacaktı. Bir ay daha bekledi bu yüzden. Sonra ümidini kesti. Dosyasını okudu bu arada üç kez, beş kez. Bir sorun görmedi, okumadılar

herhalde yoksa bir cevap verirlerdi diye düşündü. Aklına kötü bir roman yazmışım düşüncesi gelmedi hiç. Kötü bir roman yazmamıştı zaten. Yıllardır okuyordu ve okuduklarıyla kendi yazdığını kıyaslayabiliyordu, kendi yazdığına yabancılaşmayı becererek. Yabancılaşma konusunda becerikliydi nitekim. Yabancılaşma hakkında bir roman yazacak kadar en azından. Bunu becermek bir yana, bunu arzu etmek, bunun kaygısıyla masaya oturmak, belli ölçüde bir yeterlilik gerektiriyordu. Bu yeterliliğe Gereksizyazar'ın yaşadığı iklimde yabancılık deniyordu.

Başka bir büyük yayınevine gitti. Benzer şeyler olacak sanıyordu ama bu sefer de yanıldı çünkü başka şeyler oldu. Genç bir bayanla değil, yaşlı bir bayanla muhatap oldu yeni büyük yayınevinde. Kendisiyle ilgilenildi, sinopsisten hareketle. Yaşlı bayan romanlardan örnekler verdi. Derya gibiydi, sanki dünyadaki tüm kitapları okumuştu. Yazar bu bayandan çok etkilendi, ona kendisini ve romanını anlatmaya çalıştı ama pek beceremedi. Yaşlı bayan, sanatçılığınızın samimiyeti su götürmez ama her samimi ruh ölümsüz eserler üretecek diye bir kural yoktur. Hayal kırıklığına uğramanızı istemem genç adam dedi Gereksizyazar'a. Gereksizyazar rahatladı. Mesele bu olsun yeter ki dedi içinden, romanımın kalitesi de su götürmez ne de olsa der gibi. Ne zaman sonuç alabilirim? Bir ay sanıyorum ama uzayabilir, okuyucularımız var bizim, onlara gönderip rapor isteyeceğiz.

Bir ay sonra tekrar gitti yayınevine. Rapor gelmedi henüz dendi. Bir ay daha bekledi ve bir ayın sonunda tekrar gitti. Rapor gelmişti. Yaşlı bayan çay ikram edilmesini istedi genç yazara. Gelen rapordan bazı bölümler okudu sonra. Nihayetinde roman beğenilmişti, bir ilk kitap için umut verici filan denmişti. Yayınlanması için bir engel görünmüyordu. Ama bu işler zaman alırdı, ellerinde yayına hazır çok kitap vardı ve bunun da bir sıralaması yapılmıştı. Nihayetinde bu iş bir yanıyla ticari bir işti. Çok anlamasa da hak verdi Gereksizyazar.

Beklerim sorun değil dedi. Bekledi. Dört ay sonra dosyası gündeme alındı. İki okutman ya da okuyucuya daha gönderildi. Bir ay beklendi. Okutman ya da okuyuculardan raporlar geldi. Bir tanesi kararsızdı, kitap karışık, anlam muğlâk, cümleler düzgün, etkileyici yerler de var ama bütün olarak baktığımda ne gördüğüm sorusu cevapsız. Diğeri beğenmemişti. Beğenmeme nedenlerini uzun uzun açıklamıştı da. Yine anlam üzerinde duruluyordu. Anlaşılmayanın anlaşılmayan anlamından bahsedilmesi garip gelse de sorun değil dedi Gereksizyazar, size zahmet verdim de dedi. Yaşlı bayan, rica etti, yazmaya devam et, dedi. Gereksizyazar düzeltme ihtiyacı hissetti; yazmaya devam et tavsiyenizde "bu olmadı ama bir gün olacak" manası gizleniyor, ben böyle düşünmüyorum, sizin okutmanlarınız ya da okuyucularınız ya da editörleriniz filan beğenmedi diye bu roman kötü diyemeyiz ki, ben de bir okurum nihayetinde, çok kitap okudum, iyiyle kötüyü ayırabilirim. Ama düzeltmedi çünkü saygısızlık olurdu. Ama umudu kırıldı. Bir yayınevine daha götürmek istemedi. Zaten dışındasın, içeri girmek gibi bir amacın da yok. Bir sanatçının aldığı en büyük ödül, ürettiği eserin kendisi değil midir?

Bu uzun süre içinde hayatında başka bir şeyler daha oldu tabii Gereksizyazar'ın, iki işte çalışması bir yana mesela evlendiler Meleğiyle. Sade bir nikâh, kız tarafının doldurduğu bir salon, Gereksizyazar'ın gözleri tanıdık birilerini arıyor. Babasını mesela. Fark ettirmiyor ama, en mutlu gün bugün. Çapa'da bir daire tuttular nikâhtan önce. Eşya aldılar oraya, bir kısmını peşin verdiler, biraz borca girdiler. Hayatını omuzlarında taşıyorsan her şey daha anlamlıdır biliyorsun gereksizimyazarım. Tökezlersen neyi kaybedeceğini bilince mesela... anlam konusunda bir sorunun mu var? Anlam muğlâk dediler ama anlam dediğin zigon sehpa değildir ki zaten. Burada da gülümsenir. Flaş patlar. Gelin güzeldir Melek gibi, damat idare eder, ama poz fena değildir, yan yanadırlar, düğün fotoğraflarındaki akrobasiye girişmemiştirler, yan yanadırlar ve

gülümsüyordurlar. Garsonluğu bıraktı yazar bu arada, Kapalıçarşı'daki işinden de müsaade istedi. Mecidiyeköy'de bir işe girdi, kravat taktı, saatinde otobüse bindi, maaşı biraz daha iyi. Dosyasını rafa kaldırdığı söylenemez tabii, yeni bir defteri vardı artık, yeni bir hikâyesi. Ama ilk göz ağrısıdır en keskin olan, böyle bilinir, kabul edilir. Dosyasıyla da ilgilendi arada, gözden geçirdi, ufak tefek düzeltmeler yaptı. Her sabah tıraş oldu, öğlen yemeklerinde iş arkadaşlarıyla araba modellerinden konuştu. Borçlarını bitirdiler, Meleğinin işi fena değildi, bir yerel gazeteyle başlamıştı, bir süre sonra ulusal bir gazeteye geçmişti. Hayat hızlı mı ilerliyordu ne? Öğlen yemeğinde iş arkadaşlarıyla siyasetten bahsettiler. Kravatlarına yemek damlamasın diye uğraşmayarak, zira alışıyordu insan bir yerden sonra ve dikkat etmesine gerek kalmıyordu artık. Kravat denen şey vücudun bir parçası haline geliyordu artık. İşte o zaman yani çatalı ağzına götürürken, birden duraksadı Gereksizyazar. Çatalını bıraktı beyaz masa örtüsüne. Kravatı kim icat etmiş dedi, ortaya. Orta cevap vermedi. Dünya yaratılırken yaratılmış denecek değildi, bu yüzden ortanın cevap vermemesi iyi oldu. Bu, ne işe yaradığı belli olmayan şeyden çok para kazandı bazı insanlar dedi, başka insanlar da, başka ne işe yaradığı belli olmayan şeylerden çok para kazandı, onlar para kazandıkça başkaları kaybetti, birleri zenginleştikçe birileri fakirleşti de dedi. Arkadaşları yüzüne bakarak yemeklerine devam ettiler. Kravat, şarapnel parçaları boğazı kesmesin diye Hırvat askerleri tarafından kullanılan bez parçalarına denmiş ilk, onlar icat etmiş yani de dedi. Şimdi yemek damlamaması gereken bir çağdaşlık imgesi. Hayat daha önce de kafa karıştırıcıydı, ama muhatabın, muhatap olduğun kadardır nihayetinde. Çıkmadığın ağaç dalında rüzgârın yüzünü nasıl okşayacağı hakkında bilgi sahibi olamazsın. Rüzgârın hızı ve yüzündeki etkiden bahsetmiyoruz tabii, bilim adamlarına değil sözümüz, okşamaktan bahsediyoruz. Velhasıl askere gitmeye karar verdi. O akşam Meleğiyle konuştu, sırtta bir çuvaldı, bir yere indirmek gerekiyordu, geç olmadan aradan çıksa iyi olurdu, dendi.

Karar alındı, dilekçe hazırlandı, muayene yapıldı, postal giyildi. Giderken dosyasını bir büyük yayınevine daha bıraktı, beklemek gerekmeyecekti nasıl olsa. Orada değilsen bekleyemezsin. Bir ay içinde asker oldu, emirleri uygulamak hiç zoruna gitmedi. Zaten kısa sürdü askerliği. Altı ay içinde döndü. Meleği annesinin babasının evine taşınmadı bu süre içinde, burası bizim evimiz demişlerdi ve her akşam yemek pişti o evde, ışık yakıldı ve uyundu. Sadece sevgilinin yolu gözlendi ve gün sayıldı. Sayılı gün çabuk geçer denir ama aslında sayılı gün çabuk geçmez, her ne olursa olsun dünya aynı hızda döner, hızlanmaz ya da yavaşlamaz, nitekim öyle oldu, altı aylık askerlik, altı ay sürdü ve Gereksizyazar'a altı ay gibi geldi. Meleğe biraz fazla geldi o da kadın duygusallığı diyelim ve geçelim. Sonra döndü sevgili Gereksizyazar'ım askerden evine ve yatağında uyudu. Ertesi gün, evinde askerden sonra uyandığı ilk gün, postacı kapıyı iki kere çaldı. Gereksizyazar kapıyı açtı. Bak postacı gelmiş dedi Meleğine ve güldü. Postacı gülmedi çünkü tüm insanlar gibi yaptığı işten daha basitini yaparak daha çoğunu kazanmayı hak ediyordu, gülmedi ve elindeki zarfı uzattı kapıyı açan kel yazarıma. İçeriye girildi ve o ne, kimden gelmiş sorusuna cevap verebilmek için yırtıldı zarf. Yayınevinden geliyordu.

Telefon bırakmamışsınız, bu yüzden adresinize mektup gönderiyoruz. Roman dosyanız uzun bir tetkik sonucunda yayınlanmaya değer bulundu. Detayları görüşmek üzere sizi en kısa zamanda yayınevimizde misafir etmek istiyoruz. Selam kelam.

Sonra gündelik hayat.

11.

Pencereden dışarıdaki bir şeye bakıyor şu an. Ben parktayım, düşünceler içinde ve huzurlu. Yazarım erkenden uyanmış, yatağından kalkmış, yürümüş odanın içinde ve artık bodrum katta değil yüksekte oturuyor, kalktığı yatağında Meleği

uyuyor, daha büyükler, daha olgunlar, hayatın içindeler, evlenmişler... ama şimdi garip bir durum var sanki, henüz ben de bilmiyorum, içi sıkıntı dolu Gereksizyazar'ın, her şey iyi mi gidiyordu aslında, değildi aslında bir süredir bazı şeyler iyice birbirine karışmıştı ama peşlerinden koşulacak gibi değildi, bir yerde durup... boş ver demek mi? Değil. Rüzgâra bırakmak desek? Değil. Pencereden bakmak diyelim gördüğümüz kadarıyla olduğundan ve bununla yetinelim, nereye ve neye baktığını bilmesek de, önemli olduğu için anıldığını bilerek. Bunun da ve olayların da açığa çıkması için yazarımızdan aldığımız güçle biraz geriye gidelim, demiştim ve dediklerimi yineliyorum. Parktayım yine ve uzaktan yakına doğru geldiğimi hissediyorum, eskiden yeniye, geçmişten şimdiye. Hakkında hiçbir şey bilmediğim yazarımın birdenbire hayatının ta en ücralarına kadar girmiş olmanın şaşkınlığı değil üzerimdeki, yalnızca etten ve kemikten hale gelmesi yaşanan bir hayatın, bir sezgi ve bir hikâyeden çıkıp. Gereksizyazar'ım, ben anlattıkça benim içimde de var oluyor, bunun yadsınamaz güveni. İnsanın yaratıcısının farkına vardığı zaman içinde duyduğu güven türünde bir güven. Ben varım ve var olduğumun nasıl olduğunu bilmesem de farkındayım; ama ben yokken beni var eden o varsa, gerisinin ne anlamı var? Deyip güvenip, sonra da; ben yokken beni var eden o varsa, geriye kalan her şeyin de bir anlamı var, demek kabilinden. Devam edişime etki eden artan arzu da işte tam bu yüzden. Pencereden bakmak diyelim gördüğümüz kadarıyla olduğundan ve bununla yetinelim, nereye ve neye baktığını bilmesek de, önemli olduğu için anıldığını bilerek. Bunun da ve olayların da açığa çıkması için yazarımızdan aldığımız güçle devam edelim, parktaki varlığımızı, varlığımızı borçlu olduğumuz Gereksizyazar'ımıza adayarak. Burada da gülündü ama bu sefer benim tarafımdan; zira şu an hayran olduğum yazarımdan bir süre önce nasıl nefret ediyordum ben. Cehalet cehennemdir.

Meleği kapıya kadar geçirdi ve yanaklarından öperek uğurladı, o esnada nihayet evde olmanın huzuru yanında hemen işe

başlamanın gerekliliğini de duyuyordu içinde. Kapıyı kapatıp oturma odasına döndü. Sonra bir tur döndü olduğu yerde. Ellerini iki yana açarak hem de, çocuk gibi. Ardından pencereye yürüdü, perdeyi aralayıp sokağa baktı. Hayat bıraktığı yerde durmuş gibi geldi. Sanki ben yokken hiç kimse yaşamamış, hayat devam etmemiş, ben dönünce nerede kalındıysa oradan başlandı. Tebessüm etti inceden ve yattı tekrar. Öğlen saatlerinde kalktı bir şeyler yedi akşamdan kalan ve üzerine sivillerini geçirip çıktı evden. Sabahki düşüncelerinin bir sebebi de yayınevinden gelen mektuptu, bu sebeple hayat nerede kalmışsa oradan devam etmeliydi; yayınevinin davetine icabet etmeliydi. Öğlen saatlerinde girdi yayınevinin bulunduğu binaya. Daha mı güvenliydi? Aslında hayır, dışarıdan bakan için öyle sanılabilir, üstelik yazarın tavır ve hareketleri gereği değil, olayın doğası gereği ama durum öyle değildi. Bunun yanında kendisini iyi hissettiğini, huzurlu hissettiğini söyleyebilirim. Heyecan yok muydu? Aklına babası gelince vardı, gelmezse yoktu. Gelir miydi peki aklına babası? Genelde gelirdi ve şimdi de geliyordu, bu işler böyledir, milatlarda önceliği vardır en önemlilerin; iyisi ya da kötüsüyle en önemli olması arasında fark yoktur. Hayır, tabii ki bunlar babasına dair iyi ve kötü olmak kabilinden sözler değil, herhangi bir kastı yok ifadelerin, ama kendisini şımartmasa da hayatı açısından önemli bir durum-an içinde olduğunun farkındaydı nihayetinde ve bu şartlar altında hayatının duygusal ve ruhsal manada sonrasına şekil verecek dakikalarda içinde hissettiklerini şudur diye tarif edememesi doğaldı. Aslında fena bir şey olmuştu, mektubu okur okumaz, daha önceki red cevaplarına hiç tepki vermemiş olmasına rağmen gerçekte ne denli incindiğini, umudunu kaybedecek gibi olduğunu anlamıştı. Öncesinde anlamamıştı çünkü o hayatı yaşamaktan başka çaresi yoktu, hep böyle olmuştu, bodrumdaki evden şikâyet etme şansı olmadığı gibi. Edemezdi çünkü ederse, durumu değiştirme gücü ve şansı bulunmadığından sadece kendisine acı çektirmiş olurdu. Red cevapları da bir bakıma aynı etkiyi

yapmıştı, ama öte yandan sarsılmıştı içindeki güven, hayal kırıklığına uğramış umutsuzluğa kapılmıştı. Öyle olmasaydı şu an içinde duyduğu huzuru açıklama şansı olmazdı. Oysa şimdi berraktır her şey. Elini uzat, yine bir genç bayan sana bakıyor.

Tokalaştılar. Bir odaya alındı yine. Tokalaşılan bayan çıktı, iki dakika sonra başka bir bayan girdi içeriye. Daha yaşlı, daha gözlüklü, daha ciddi bir yüz ifadesine sahip. Ama konuşmalar pek hoşuna gitmedi. Sanırım bu yüzden bütün ayrıntılarına kadar anlatamıyorum şimdi size o konuşmaları ama mealen şöyle oldu deme yetkinliğine sahibim; kitabınız çok iyi, çok güzel, akıcı, okunabiliyor, önemli şeyler söyleniyor, insanı etkileyen detaylara hâkim, sadece mana açısından bazı problemler var, mesela köpek öldürme olayı genel kurgu açısından bakıldığında kafa karıştırıyor, fazla imgesel, çok anlaşılmaz, okunmuyor bu tarz şeyler, orayı değiştirdiğimiz takdirde, mesela köpeğin yerine ne bileyim sevgilisini filan koyduğumuz takdirde epeyce iyi olacaktır, böylelikle kitabın biz de reklamını daha çok yapacağızdır, ha derseniz ki genç yazar ama benim söylemek istediğim tam da böyle bir şey değil, sizin bileceğiniz iş tabii ki, bunu bir taviz değil düzeltme olarak gör, biz bu işi biliyoruz, okuyucuyu kendine çekersen, yani okunmayı başarırsan istediğin gibi romanlar yazabilirsin, kimse sana bu neden böyle demez ama şu aşamada kitabın bu şekilde basılması, kitabının hiç kimseye ulaşmaması sonucunu doğurur ki sen de mesela ikinci kitabın gündeme geldiğinde onu yayınlatma konusunda bile muvaffak olamayabilirsin, ilk kitabını yayınlatmaya çalışan çaylak bir yazardan daha kötüsü, ilk kitabını ve hatta ikincisini yayınlatmış olduğu halde okuyucuya ulaşamamış olan yaşlı bir yazardır, ilki hakkında umut vardır ama ikincisinin bir daha şansı yoktur.

Evine döndü ve uyudu Melek gelene kadar. Melek anladı yüzündeki enkazdan içindeki depremi. Yemek hazırladılar birlikte. Konuşmadılar pek. Arada bir zaman; "Benim işim değil,

yazmayacağım da yayınlatmayacağım da..." dedi gibi oldu ama içi sıkıldı bunu söylerken. Askerde yaptığı iki şey vardı, birincisi Meleğine mektup yazmak, ikincisi sonsuzluğa mektup yazmak. İkisi de yazmak. Etkiyi mektubu okuduktan sonra itiraf ettiği için artık kendisinden saklanarak hiçbir şey olmamış gibi yaşama şansı da yoktu. Bu acıyı çekmeliydi. Ama Melek araya girdi. İyi olmadığı söylenmemiş, sadece düzeltme gerektiği söylenmiş, hatta düzeltmenin nedeni sadece biraz anlaşılır kılmak için falan filan. Anlaşılır kılmak için'den sonrasını duymadı Gereksizyazar, çünkü dinlemedi. Tipik bir kadın tesellisi olarak aldı ve sindirdi. Anlaşılır kılmak... benim uykum var. Çekildi ve uyudu. Bana bir gün müsaade edin, sadece bir gün, düşünmem gerek, hemen bir şey söylemek istemiyorum, söyleyemem, düşüneyim bir gün, yarın haber vereyim size. Yaşlı ve bayan editör tabii diyor başını sallayarak, Gereksizyazar çıkıyor yayınevinden. Aklı karmakarışık. Kendine küs. Yüksek bir oktavla hayır demediği için, haykırmadığı için, siz ne dediğinizin farkında mısınız, olur mu öyle şey demediği için. Ama bu da incelikten. Bırak onlar nasıl düşünmek istiyorlarsa düşünsünler ve nasıl yaşamak istiyorlarsa yaşasınlar.

Ertesi gün yayınevine gitmedi. Telefon da etmedi. Haber veririm demişti, ama aslında haber filan vermeyecekti, düşüneyim bir gün demişti ama aslında düşünecek bir şey yoktu. Sadece hayır demek fazla ukalaca görünebilir diye öyle sözler söylemişti. Kurguyla oynayamazdı, bu içinden gelmezdi, kıyamazdı. Ve saçma da olurdu. Tanrı düzeni kurmuştur ve oyunu başlatmıştır. Müdahale etmez, artık sorumluluk canlılardadır, insandadır. Bir hafta geçti böyle. İş aramaya başladı. Bulamadı. Ya fazla şey istiyorlardı, ya da az şey veriyorlardı. Dengeyi sağlayamıyordu insanlar. Romanya zarı... bir kenara mı bıraktın? Artık yazmayacak mısın? Saçma. Bu insanın elinde olan bir şey değil ki. Kaçınılmaz olduğu için değil, arzu edildiği için. O olmadığı, yapılmadığı zaman, yapılan başka her şey anlamsız kaldığı için. Yeni kitabı da hazır

sayılırdı. Kitap denmez, roman denir, bitmek üzereydi, ama onun da kaderi farklı olmayacaktı, zira sorun edebi nitelikte değildi. Daha iyisi, daha kötüsü, daha nitelikli, daha anlaşılır ya da anlaşılmaz, daha açık ya da daha kapalı, karmaşık, ince, küt, acı... mesele başkaydı. Hayatı senin gördüğün gibi görmeyenlere gördüklerini anlatırsan bu onlar için anlam taşımaz ya da hissettiklerini anlatırsan bu onlar için anlam taşımaz. Hangisinin geçerli olduğunu bilmiyordu. Romanında gördükleri mi vardı, hissettikleri mi? İnanılmaz demelerini beklerdi. İşte itiraf ediyor, dikkat edelim; inanılmaz demelerini beklerdi, müthiş bir eser bu. Bu duyarlılık, bu kendine özgü hava, bu atmosfer, bu kurgu, bu tepki... derin hayal kırıklığı. Sorun etmedi. İş aramaya devam etti. Yine bulamadı. Kısa sürede bulunmazdı, bir süre daha sabrı vardı, en kötü ihtimalle şimdi beğenmediği işlerden birine girerdi, az çok demeden çalışırdı. Sorun değildi. Ama kötü olan şu ki, eski evindeki arkadaşı, şu tavanda hareket etmeden yaşayan, o yoktu artık. Bu eve taşınırken gelmemişti. Askerde birdenbire görmüştü onu, hem de yine yattığı yerde, tam tepesinde, sadece biraz zayıflamıştı ve sakal bırakmıştı ama askerlik bitince yine gelmemişti kendisiyle. Onun yokluğu ağırına gitti gece. Hangi gece bilmiyorum, bir gece desek de olmaz, o gece diyelim bu yüzden. Melek uyuyordu, terfi etmişti, maaşı zamlanmıştı, bir tane de dizüstü bilgisayar vermişlerdi kendisine. Ufak tefek yazılar bile yazmaya başlamıştı, önce başkasının imzasıyla çıkacaktı tabii, bu işler böyle oluyormuş denmişti. Adı büyük kendi küçük bir yazar vardı gazetede, Melek onun yardımcılığını yapıyordu, onun köşesinde küçük bölümlerde çıkacaktı, sonra sonra büyüyecekti aldığı yer. Bir iki derken zamanla kendi adının baş harfiyle ilkin, sonra adının tamamıyla yazılarının altına imza. Melek uyuyordu, akşam yemeğinden sonra sürekli çalışmıştı ve yorulmuştu. Melek uyuyordu, kalktı Meleğinin yanından Gereksizyazar. Öyle huzursuzdu ki desem tam ifade etmiş olacağım şu an Gereksizyazar'ımın içindeki hisleri ama Gereksizyazar'ım bu türden ağdalı ifadeleri sevmediği için diyemiyorum. Kalktı Meleğinin

yanından ve mutfağa gitti, Melek uyuyordu demiş miydik, çaydanlığa su doldurdu ve ocağa koydu çaydanlığı. Hepimiz yani ben ve parktaki ağaçlar, gece yarısı bir Gereksizyazar, huzursuzluğu nedeniyle çay demleyecek ve kendisine üzülerek çay içecek sandık önce ama yanıldığımızı çabuk anladık. Kaynayan çaydanlığı alıp yatak odasına döndü Gereksizyazar, meleğinin suratına baktı elinde kaynar su dolu çaydanlığıyla. Sırıttı bizlere yani gücü hiçbir şeye yetmeyen seyircilere, biz korktuk, ne oluyor ve ne olacak diye durduğumuz yerde duramadık. Sonra oldu ne olacaksa. Sandalye çekti altına Gereksizyazar'ım, çıktı sandalyeye ve elindeki çaydanlığı kaldırdı tavana kadar. Yorulana kadar durdu, yorulunca kol değiştirdi yine yorulana kadar durdu. Çaydanlığın içindeki su soğuyuncaya kadar tekrarladı bu işlemi. Sonra yattı. Sabah uyandığında ilk olarak yine kilo almış ve bu sefer sakallarını kesip saçlarını uzatmış arkadaşını gördü tavanda. Gülümsedi ona. Ve anlattı her şeyi, Meleği işe gittikten sonra. Kendisinden başladı, romanından, yayınevindeki yaşlı ve bayan ve gözlüklü editörün teklifinden, sonra Meleğin işinden, artık yazıları da yayınlanacakmış gazetede, iş demişken daha bir iş de bulamadım. Yeni romanından da bahsetti. Ne yapmalıyım sence diye sormadı. Cevabı biliyordu ve cevap ne ise onu yapıyordu zaten. Huzursuzum, sıkıntılıyım... ama bilmiyorum, belki de... yani diyorum ki, yazar benim, bugün ve yarın... değişiklik dediğin de benim elimden olduktan sonra... saçma. Bunlar kaçamak düşünceler. Senin ol dediğin olmuştur kâğıt üzerinde. Orada bir dünya yarattın, neyi silsen bir parçası kalacak orada. Sakat ve yarım insanlar, bölünmüş kişilikler... iş aradı akşama kadar. Canı sıkıldı, iyice bunaldı. Kitapçıları dolaştı, raflardaki kitapları inceledi. Çok kötü kitaplar vardı, sayfalarca tek bir cümle kurulamamış kitaplar. Ama onlar gibi olmayan kitaplardan okuduğu bir kitaplık cümlelerle doluydu zihni. Mesela; erdem kendi kendisinin ödülüdür. Eve geç döndü, Melek çoktan gelmişti ve hatta kendisini merak bile etmişti. Sorun yok dedi Meleğine, içimde bir sıkıntı vardı ama artık yok, hallettim. Ben bir roman yazdım ve son

noktasını koyduğum an o roman bitmiş oldu. Artık benim dışımda o. Kimse onu değiştiremez. Ben dâhil. Meleği gülümsedi, sen nasıl istiyorsan öyle olsun tatlım, bile dedi. Meleği'nin yanağından öpüp üzerini değiştirmek için yatak odasına gitti, ışığı açtı, tavana baktı. İçinde bir tel koptu. Ses çıkarmadı kopan tel.

İlk rüyayı o gece gördü. Duvarda arkası dönük bir adam. Duvara arkası dönük değil, duvarın dibinde duruyor, bu tarafa arkası dönük. Duvar da köşe sanki kafası eğik. Duvarı o mesafeden seyredemez bile. Uyandı gece yarısı. Dışarıdan sokak lambasının ışığı sızıyordu, Meleğin tam yüzüne. Yüzü aydınlık ama bu yüz de bize çok tanıdık, bunu daha önce de demiştik muhtemelen, bu yüzden hemen geçelim. Kalktı Gereksizyazar, pencereye doğru yürüdü. Perdeyi aralayınca bir surat gördü camda. Kendi suratıydı ama bir yabancının suratına benziyordu. Bir yabancıysa tanımıyorsundur, tanımadığın birisiyse nasıl benzemek türünden bir cümleyle ifade ediyorsun kendini. Çünkü tanımadığımız bütün insanlar birbirine benzer. Hareket noktamız bu surat. Gülümsersem, gülümseyecek; ağlarsam ağlayacak. Ben ne yaparsam, o halde ne yap dersem onu yapacak. Romanımdaki karakter... M... aslında yüzümün bir yansıması sadece, ama her daim içimde olacak zaten. Şimdi gülümsesin, amacım zaten onu sonsuz kılmak. Ölümsüzlüğe kavuşunca artık gülümsemesine gerek kalmayacak. Kafamı karıştırma sahip, ne yapıyorsun sen onu söyle. Ne mi yapıyorum? Şu an karar alıyorum, uğraştım ama olmadı, ama şimdi elimde bir fırsat var. Huzursuzum, sıkıntılıyım... ama bilmiyorum, belki de... yani diyorum ki, yazar benim, bugün ve yarın... değişiklik dediğin de benim elimden olduktan sonra... neden birdenbire değiştin, daha bu akşam Meleğine dedin ki... dedim evet ama bir şekilde var olmalıyım. Nereye kadar erteleyebilirim, nereye kadar dayanabilirim? Hayatım eve bir geldim, baktım yatak odasının tavanında... nereden sızdıysa su sızmış, kabarmış köşe, küçük bir yer olmasa sana bırakacaktım ama dur dedim Melek, kendin

hallet, zaten kocan akşama kadar iş arıyor perişan oluyor, azıcık kireçle bir iki geçtim üzerinden hiç bir şey kalmadı. İçimde bir tel koptu Meleğim ama hiç ses çıkarmadı. Ne diyorduk? Düzelteceğim, şey yapacağım... Kurguyu değiştireceğim. Sonra ne olacak? Hiçbir şey. Sen benimsin. Burada patron benim. Sonra yayınlansın. Sonra ben gerekeni yaparım, seni layık olduğun şekilde tekrar yazarım, başka bir romanda yazarım, bu sefer adını başka bir şey koyarım, hikâyen de başka olur ama her yazarın aslında bir kahramanı yok mudur? O da aslında hiç kimseye söylemese de kendisi değil midir? Sakla bunları içinde. Vakti gelince bana sen anlatacaksın.

Demek böyle söz almış benden ve bu yüzden önceden bilmediğimi söylediğim onca şey sonradan zihnimde belirmiş gibi olarak anlatıma bürünüyor. O halde devam edelim, Gereksiz-yazar sonra ne yapıyor? Sonra aynadaki surata gülümsüyor. Aynadaki surat da normal olarak gülümsüyor. Birbirlerine sırtlarını dönüyorlar. Sonra...

Burada şey... ben öyle görünce... yok, biraz yani bir an... aklım karıştı gibi oldu, oluyordu ki geçti ya da neyse işte.

Yatağına uzandı. O görüntü diyorum, ayna değil, pencere, o görüntü, yani dönüp de... arkasından...

Yatağına uzandı. Melek olduğu yerde kıpırdandı ama uyanmadı. Uyansan şimdi, konuşsak seninle. Kalem verildi bana dedim askerde, içimden. Hoşlandım bundan ama hafif midir, ağır mıdır? Her şey uğrunda çekilen acı ölçüsünde değer kazanır. Ama konumuzun dışında bu, içimizde değerli olan her şey adına değil mi, kurduğumuz her cümle, ne cümlesi, kelime, karaladığımız her harf.

Sabah uyandığında içinde bir sıkıntı yoktu ve buna memnun olduğunu söyleyebilirim çünkü yakinen biliyorum memnuniyetini. Birkaç gün dinlendi, akşamları dolaşmaya çıktılar Meleğiyle, Sultanahmet'e filan gittiler, yürüdüler, yorulunca

oturup birer çay içtiler. Romanını almadı eline, aklındaydı zaten ve düşündü uzun uzun. Köpeğin yerine bir sevgili koymak, lafla olacak bir iş değildi, kurgunun değişmesi demekti. Kurgunun yanında... M'nin de değişmesi demekti. Gerekli bağlantılar yapılmadan ayrıntılar gözetilmeden bir anlamı olmazdı değişikliklerin, her şey birbirine girerdi, tutarsızlıklar belirirdi. Romanı baştan aşağı elden geçirmesi gerektiğine kanaat etti ve acele etmesi gerekiyordu. İkinci kitabı da hazır sayılırdı çünkü hemen onun üzerinde çalışmaya başlardı sonra. Yeter ki yayınlansın, bir şekilde girsin şu dünyanın içine, sonra kendisiydi zaten, aklındakiler aklındaydı zaten ve içindekiler içindeydi, bir bir yazardı hepsini, bir bir, bütün ayrıntılarına kadar. Güzel oldu, her ne olduysa gibi oldu.

Nihayetinde kitabım yayınlanacak, dedi, bir sonraki kitabımı ilk kitabı yayınlanmış bir yazar olarak yayınlatmaya çalışacağım sonra. Yemek yiyorlardı beraber. Vicdanını rahatlatmaya çalışır gibi bir hali vardı. Sürekli gerekçelerini tekrarlıyorsa insan, o gerekçelere inanmadığından ama inanmaya ihtiyacı olduğundandır bu yaptığı. Kafasında tamamlıyordu artık her şeyi. Oturup kâğıtların başına, oynamak kalmıştı sadece. O gece yarısı daha işe de başlamamış olduğu için gece çalışabilecek olmanın lüksünü de yaşayarak oturdu yazı masasına. Kâğıt çıktıları önündeydi, değişmeyecek kısımların altını, değişecek kısımların ise üzerini çizerek başladı çalışmaya. Köpek de ne... garip... buraya bir kadın koy, sevgili filan. Aşk olsun arada. Onu öldürsün romanın sonunda filan. İlgi çeker böyle şeyler. Bu anlatım gücüyle bestselır olur kitabın.

Köpeğin geçtiği ilk cümleyi sildi ve Z dedi, sevgili... köpeğinin adı olan Z sevgilinin adı oldu. Sevgili Z suret kazandı, Meleğe benzetti onu. Ve işte burada anlam kazandı M'nin yani namıdiğer benim hayatımdaki Z'nin yaratılması. Ve o anki kafa karışıklığımın nedeni de şu an anlam kazanmış oluyor bir açıdan. Bir açıdan değil her açıdan. Çünkü Gereksizyazar'ın tek başına kalıp elindeki adını bilmediğimiz

kitabı okumak için geldiği Süleymaniye'deki kıraathanenin kapısı aralanmış ve içeriye bir bayan girmişti. O bayanın adı tabii ki Melekti. Ve biz buna müthiş derecede şaşırmıştık zira Melek olduğunu öğrendiğimiz bayanın aslında Z olduğunu görmüştük, yani namıdiğer benim sevgili ve ölü eşim. Ama zaman eski zaman demek anlamsızdı, aynı hayatın içinde olmadığımıza göre. O halde diyerek durumu açıklığa şu şekilde kavuşturmuştuk; benim eşim Z de Gereksizyazar'ımın kendi hayatındaki etkilenimler sonucu vücuda gelmiş bir karakter, bu yüzden benzerlik anormal derecede normal aslında ama bir filmde kendi yüzünüzü gördüğünüz ilk an gibi ürpertiyor insanı nihayetinde. Bir de şu tuhaflık vardı ki; ben Gereksizyazar'ıma geçmeden önce kendi hayatımı köşeleriyle de olsa gözden geçirirken neden Z'ye hiç rastlamadım, onu görmedim, onu anmadım? Bu sorunun cevabını ertelemiştik hayatın hâkim olmadığımız köşelerinden sorguya çekilmenin zorluğu yüzünden ama artık bu soruya cevabım var; çünkü hakiki kurguda yeri olmayan Z karakteri sonradan yapılan bir değişiklik gereği ile romana yani benim hayatıma dâhil edilince, sadece kurgusal açıdan gerekli bağlantılar yapıldı, hayatımın en başından en sonuna kadar genel olarak yeniden kurgulanmasına gerek duyulmadı, zira öyle yapılması aslında benim silinip bana benzeyen ama ben olmayan bir benin vücuda getirilmesi demek olacaktı ve bu da olmayacaktı, bunun yerine roman gerçekliği içinde yapılabilecek tek şeye başvuruldu Gereksizyazar tarafından ve Z'yi benim hayatıma sadece konunun geçtiği yerler gereği dâhil etti, ben bu sebeple romanda olmadığı halde yaratılmış olmam hasebiyle bilmem gereken ayrıntıları, mesela Z ile tanışmamı, ona âşık olmamı, onu beyazlar içinde görüşümü, onu öpüşümü hatırlamıyorum. Çünkü ben daha kâğıt üzerine geçmeden çok önce Gereksizyazar'ımın zihninde kurgulanırken hayatımda bunlar olmadı. Romanda olacak olanlar bunlar olmuş gibi olarak olduruldu ve olayın benim tarafımdan merak edilen kısmı buydu.

Bir haftalık bir çalışma sonunda romanın yeni halini tamamladı ve yayınevine götürdü. Dizgi meselesi yüzünden yaşlı ve gözlüklü bayan editör biraz bozulduysa da çok sorun etmedi bunu, disketi de verirsen bilgisayar ortamına gerekli değişiklikleri geçeriz dedi ve dediğini yaptı ya da elemanlarına yaptırdı. Sonra tekrar okuyacağım, birkaç gün içinde tekrar görüşürüz dedi ve bu dediğini de yaptı. Birkaç gün sonra çağırdı Gereksizyazar'ı ve bu sefer kahve ikram etti ona. Karşılıklı oturdular ve edebiyattan, büyük yazarlardan bahsettiler. Büyük ve ünlü bir yazar olacaksın, sende bu pırıltıyı görüyorum dedi, yaşlı ve gözlüklü ve artık epeyce sevimsiz görünen bayan editör, Gereksizyazar'a. Peki bu isimde kararlı mısın? Başını salladı Gereksizyazar. Neden olduğunu bilmiyordu ama bu ismi taşıması gerektiğini biliyordu. Evet kararlıyım, ben Gereksizyazar'ım, hem gereksizim, hem gerek kaygım yok, hem de yazmak için bir gerekçe arama ihtiyacım yok. Edebiyatı karşılıksız sevebilirim. Bana bir şey vermesi gerekmiyor, türünden gereksiz cümleler kurdu ve yaşlı ve gözlüklü ve sevimsiz bayan editörü güldürdü. İçten bir gülüştü, iyi bir çocuksun sen, güçlü bir kalemin var, roman üzerinde yaptığın değişikliklerdeki düzen bile bunun ispatı, her şeyi yerli yerine oturtmayı başarmışsın, hiçbir şey eğreti durmamış, bu senin edebiyatının gücünü gösteriyor, dedi bunun üzerine bayan editör, ama artık ayrıntıları belirleme zamanı geldi. Zamanı geldiğinden midir nedir, ayrıntıları da belirlediler o gün ve elinde ilk kitabının sözleşmesiyle evine doğru yola koyuldu Gereksizyazar o gün. Tabii isim konusunda yaşlı editörün düşüncelerini de anmak gerekiyor şimdi; bunlar da kurgu açısından önemli. Yoksa nasıl hatırlansın.

"Aslında iyi kullanılırsa fevkalade bir isim, gizemli, alaycı ve kibirli. Bunun üzerine bir tanıtım bile inşa edilebilir. Hemen akılda kalan, adı bilinen bir yazar olacaksın bu isim sayesinde. Ben bunu sağlayacağım. Gereksizyazar... evet evet gerçekten dikkat çekici bir isim."

Evine doğru yola koyuldu demiştik Gereksizyazar için, yukarıdaki paragraftan önce, ama bir ekleme yapalım. Arkasından birisi izliyordu sanki. Ama sanki ile ifade edildiği gibi bir zandı sadece. Askerden yeni gelmiş olmanın, kalabalığa yeniden karışmış olmanın etkisidir. Bu iş de aradan çıktığına göre, içindeki sevinci bir kenara bırakıp da bir iş bulsan artık.

Kısa süre içinde iş bulduğunu düşünüyorum zira işe başladığında henüz kitabı yayınlanmamıştı. Nasıl da şansı dönmüştü. Yine kravat takıyordu, beyaz gömlek giyiyordu ve her sabah aynı saatte uyanıp, aynı saatte dişlerini fırçalayıp, aynı saatte aynı insanların arasına girip, aynı otobüse biniyordu. Sabah yedi kırk otobüsünde bir kasaba vardı sanki, cam kenarında, önden ilk sırada oturan beyefendi, peşi sıra iki tane genç bayan, ardından şişman adam, sonrasında tulum peyniri ile ayak kokusu karışımı parfüm tarafından yıkanmış ileri yaş bir genç kız... herkes aynı. Çabucak adapte olmuştu. Alışmıştı. Yaşıyordu. Sadece ara sıra izleniyor gibi oluyordu. Kalabalıktandı muhtemelen. Başka ne olabilirdi? Ve nihayet kitabı yayınlandı.

Günlerden perşembe, ofis derler adına, anlamını kim takar, oturuyor ve çalışıyordu Gereksizyazar. Önünde bir sürü dosya, belge, kâğıt ve karalama vardı, sürekli birisini diğerinin üzerine koyuyor, sonra kaldırıyor, sonra başka bir tane alıyor ve diğerini bırakıyor sonra... telefonu çaldı. Sağ elini uzattı hemen, açtı telefonu ve kulağı ile omzu arasına sıkıştırdı ahizeyi. Kapattı, konuştuktan sonra. İçine derin bir hüzün çöktü, derin bir huzurla beraber ve engin bir sevinçle beraber. Karmaşık yine, ifadesi bile saçma oldu. Yerinden kalktı ve ayrıntılara ne kadar hâkimim, şaşırtıcı ama gurur verici, yürüdü ileriye doğru. İleride durdu, çünkü duvara gelmişti, içinde kitabının matbaadan alınıp dağıtıma verildiğini duymasına müteakip uyanan sevincin ve huzurun ve hüznün etkisiyle önünü görmeden yürürken. Başı duvara değecek kadar yaklaşınca anlamıştı duvara çarpmak üzere olduğunu ve

duruvermişti birden. Arkasından birisi görse, duvarın dibinde arkası dönük duran bir adam derdi kendisine. Ama duvara arkası dönük duran değil, duvara yüzü dönük başı hafif eğik, gözleri duvarda sanki ama arkadan görülse dendi zaten, gözleri nerede ve ne durumda bilinemez. Kendisi görse kendisini arkasından o şekilde, rüya görüyorum bile derdi belki.

Birkaç saniyeden sonra döndü zaten. Gülümsüyordu. Gururluydu. Ama çocukça bir gülümseme ve gururdu, pek kalıcı gibi görünmüyorlardı. Kendisini iyi hissetti, mutlu hissetti; içindeki huzurun sonsuz olduğunu hissetti. Ne yapacağını bilemediğinden oturdu ve tek başına bir çay içti. Mutluluğun en kötü tarafı; paylaşacak kimse yoksa işkenceye dönüşebilme yeteneğidir, bilirsiniz. İş arkadaşlarıyla paylaşabileceği bir şey olmadığı için akşama kadar beklemesi gerekecekti ama akşama kadar bekleyemeyeceği için de bir bahane bulup çıkması gerekecekti. Öyle de yaptı Gereksizyazar, bir bahane buldu ve çıktı iş yerinden. O akşam Melekle dolaştılar sokaklarda, önce yayınevinden kitabının birkaç kopyasını aldığını söyleme gereği duymuyoruz, bu arada. Ara sıra bir yerlere oturup kitabı karıştırdılar, ara sıra Meleği küçük kısımlar okudu kitaptan, büyük adamlardan bahsettiler, Himalayalar'dan, köpekbalıklarının kan kokusunu ta nerelerden aldığından. Neden âşık iki insan bunca garip şeyi dünyanın en önemli meselesiymiş gibi birbirine anlatmaktan vazgeçmeyi öğrenemez? Çünkü önemli olan ne anlattığın değil, kime anlattığındır bazen. Bu itibarla, M acaba muhatabına mı uzatıyordu elini, beni tut diye. Kafam karıştı şimdi bu sözle, kimin sözü bu? Benim mi, Gereksizyazar'ın mı?

M kimseye el uzatmıyor, yani ben, o sadece bir roman kahramanı, yani ben. Gece olduğunda uyudu Gereksizyazar. O rüyayı gördü. Daha önce bir kez görmüştü, yayınevinin teklifini kendi içinde kabul ettiği günün gecesi. Aynısını. Sabah uyandığında her şey yolundaydı. Sadece biraz üşüme hissetti o da kalkar kalkmaz ve sonra hemen geçti. Günler de böyle böyle geçti,

demem gerekiyor şimdi, çünkü arada ciddi boşluklar görüyorum, demek ki kayda değer şeyler olmamış hayatın bu ücralarında. Ama mutluluk veren bir şeyler var yine de, onlar da şimdi zaten, böyle böyle geçti diyerek, o eşiğe sürükledik anlatımı. Gazetede kendi adını görüyor, bir köşe yazarı bahsetmiş, gerekliyazarın trajedisi demiş. Trajedi denmesine bozuluyor yazar, gerekli denmesine de aslında ama kendisinden bahsedilmesi hoşuna gidiyor, kendisini daha farklı bir şekilde önemsemeye başlıyor ve bunun etkisi altındayken daha ve mutluyken başka bir haber daha alıyor; kitabı ikinci baskıyı yapıyor. Yayınlanalı üç buçuk ay olmuş. Sonrası çorap söküğü gibi geliyor.

12.

Pencereden dışarıdaki bir şeye bakıyor şu an. Sonrasından bahsedemedik henüz çünkü bilmiyoruz daha, aydınlanmadık bu hususta. Ama şimdi bir fazla veri var elimizde. Baktığı ve her defasında pencereden dışarıdaki bir şey dediğimiz şeyin ne olduğunu görebiliyoruz. Petrol yeşili araba, Avrupa hem de, az kullanılmış, içinde sigara içilmemiş. İçinde sigara içilmemiş olması arabaya ne katıyor biliyor değiliz, Gereksizyazar'ın da bildiğini sanmıyoruz ama bu şekilde bir söylem var sonuçta. Gözlerini dikmiş. İçinden ne geçiyor, hiçbir fikrimiz yok.

Şaşkınım şu an, bana tuhaf geliyor, kitabının ikinci baskı yaptığını öğrenişini hatırlıyorum, ayrıntılarını açmamış olsam da, ama şimdi bu hali, başka bir şey var sanki. Zamanlar farklı diyerek kendimi kurtarabilirim ama mana olduğu yerde kalır. Arada ne oldu ki desem de biraz zorlama olur. İkinci baskı meselesine dönelim fazla aklımız karışmadan. Şu an dediğim zamandan bir süre önce, kitabın yayınlandığı tarihten ise üç buçuk ay sonra, bunu daha önce söylemiş olabilirim. Ama bu sadece telefonda söylenen kısmıydı, daha sonrası karşılıklı görüşmede açıldı. Kitabı bestselır olacak türden bir kitap

değildi, buna rağmen ikinci baskıyı yapması önemliydi, bunlar Gereksizyazar'a söylenenler; en azından bundan sonraki kitapları için belirli bir kitleyi işaret ediyordu yayınevine, bu sebeple yayınevi kendisiyle sonraki kitapların yayını söz konusu olursa... bir anlaşma yapmak kabilinden... gurur vermesi gereken bu şey neden Gereksizyazar'ın içinde bir burkulmaya neden oldu, bu konuda da bir fikrim yok. Melekle beraber gitmişlerdi bu sefer yayınevine. Yine kahve içtiler, Melek kocasına söylenen sözlerden gururlandı, Meleğin gururlanmasını gören Gereksizyazar da gururlandı. Bir çek aldılar yaşlı, şirin, sempatik editörden, zira hayatı size sunduklarının estetiğiyle tanımlarsınız. İlk baskıda telif ücreti konuşulmamıştı bile, sürpriz oldu. Küçük şeyler büyük insanları mutlu eder dersek abartmış oluruz, küçük insanları mutlu eder dersek, küçük ne diye tarif etmemiz gerekir. En iyisi bu konuda bir şey söylememek.

Yayınevinden çıktıktan sonra sokaklarda dolaştılar, yeni evli, mutlu, hayatı başarmış bir çift olarak. Aslında sadece yaşanan an içinde mutlu olmaktı açıklaması, hayatın geneli ile bir alakası yoktu. Yok muydu? Kitap... roman yani... aslında öyle değildi değil mi? Başka türlüydü roman, bu hali eğretiydi, naylondu, uyduruktu, yayınlansın diye derilmiş, çatılmış... arkasına döndü Gereksizyazar, birisi izliyordu sanki. Arkasında hiç kimse yoktu. Sokak boştu. Bu saatte bu sokağın boş olması garip değil mi? Sonra birden uyandı Gereksizyazar, ter içinde. Hayır, yaşananlar rüya filan değildi, ama gündüz olmuştu onlar, sonra akşam olmuştu ve evde uykuya yatılmıştı mutlu, hayatı başarmış bir çift olarak. Rüya sokakla alakalıydı. Değildi ne sokağı, onu gündüzü anlatırken söyledik. Kimleri sırtından görürüz, kovaladıklarımızı mı, bizden kaçanları mı? Belki de yaklaştıklarımızı. Kalktı ve pencereye doğru yürüdü, perdeyi araladı. Bu parayla ne yapsak? Zengin değiliz biz, parayla ne yapılır bilmiyoruz. Gezer insanlar paraları olunca ama olmaz. O zaman para hemen biter. Yarın hakkında güvencesi olmayan insanlar, parayı hemen tüketecek şeylere harcamazlar.

Araba alalım mı aşkım? Bilmem, alınır mı bu paraya? Alınır tabii, kaç paradır ki araba? Hangi araba? Gülücükler... Kim kullanacak peki? Arabamız olsun da kullanmayı da öğreniriz. Saçmalama, ben kullanırım, benim ehliyetim var unuttun mu? Kadınlar erkeklerden daha tedarikli. Ertesi gün bir ikinci el araba galerisine gittiler. Gereksizyazar, galeri sahibi kendilerini kazıklamasın diye arabadan anlıyormuş gibi yaptı. Pek beceremedi. Melek de destek olmaya çalışınca iş iyice açığa çıktı. Buradan alınmaz, rezil olduk, başka yere gidelim. Teşekkür ederiz ağabeyciğim, biz biraz düşünelim, kısmet artık. Bakın gençler, arabadan anlamıyorsunuz pek, tutar yanlış bir şey alırsınız, bu size gelir, ben otuz yıllık esnafım burada, bir sorun olursa da ilgilenirim, başınız ağrımaz, yine düşünün ama bu sözlerim de aklınızda olsun. Bunu galerici söyledi anlaşıldığı üzere. Gereksizyazar Meleğine baktı. Alalım gitsin, adam yalan söyleyecek değil ya. Zaten güzel araba. Hem kırmızı da. Melek tebessüm etti. Aşkım bu araba kırmızı değil dedi. Olsun dedi Gereksizyazar, benim için kırmızı. Güldüler yine. İçindeki burkulmadan eser yok. Günlerden pazar, öğleden sonra.

Hayatın güzel olduğuna kanaat getirir insan bir yaştan sonra. Çünkü artık hayalleri hakkında umudu kalmamıştır. O kız yoktur dünyada, karşısına çıkmayacak ve ona âşık olmayacaktır. O işte çalışamayacak ve o evde oturamayacaktır, o araba kendisinin olmayacaktır. Herkes kendisinden bahsetmeyecektir. Saygı duyulan adam denmeyecektir arkasından. Bitmiştir rüya. Yarım yamalak bir sevda kırıntısının kenarından tutulacak, o kırıntı da evlilik hazırlıkları sırasında tükenecek, artık o saatten sonra sadece biraz sevilmek zorunda olunan kızla evlenilecek, o işe girilecek ve o işe gitmek için her sabahın köründe tıkış tıkış bir otobüste ayakta yolculuk edilecek, ay sonunda da vereceği kiradan biraz fazla bir para cebe koyulacak, muhtemelen tavanı akan bir evde oturulacak ama hayat yine de güzel olacaktır. Daha iyisinin tasavvur edilemediği yerdir cennet. Ama bu olanlar... akşamları işten

sonra Meleğin saatte on kilometre hızla sürdüğü kırmızı olmayan arabayla İstanbul'un dar sokaklarında gezerken hissedilenler... kurduğu bir hayali olmadığını düşündü Gereksizyazar. M olarak benim az önce söylediklerim Gereksizyazar'ın edebiyatından bir parçaydı, kim bilir hangi kitabından ama Gereksizyazar'ın hayatından değildi. Ne istiyordun? Hayattan mı? Gelecekten mi? Bir şey istemiyordu Gereksizyazar, istememişti bir şey. Ama bir şey istemeye tenezzül etmediğinden değildi bu, istememişti sadece. Yaşamıştı yalnızca.

Ama bu küçük ve saf güzelliklere rağmen neden birden arkanı dönüyorsun sokak ortasında? İş yerinde neden beş dakikada bir kravatını gevşetme ihtiyacı hissediyorsun? Sanki baban ölmüş gibi hissediyorsun. Babam öldü zaten, ama yıllar önce. Bu hissin içimde bu saatte işi ne? Yalnızlık üzerine çökleniyor ama yalnız değil yalnızlık, başka bir şey daha var yanında. Geçelim... Yine gülücükler zira gazetede görmüşler iş arkadaşları, Gereksizyazar'dan bahsediliyormuş, kitabından... aile içi şiddeti anlatan güncel bir roman. Sonra övgü filan. Gereksizyazar bunun üzerine ne yaptı? Midesi bulandı. Yazıyı görmek istemedi, zira inanmak istemedi. Aile içi şiddet. Hak ettin sen bunu. Birden döndü arkasını, hayır hala iş yerinde ve ofis denen yerde, o halde arkasında kimse yok. Ama kim dedi bunu? Bu dediğin? Hak ettin sen bunu. Kendime söyledim dedi ama kendisini bile inandıramadı. Mesai sonuna kadar sıkılarak ve bunalarak bekledi. Bir iki kişi tebrik etti şirkette. Rahatsız oldu. Rahatsız olduğunu fark ettirmemeye çalıştı, daha da rahatsız oldu bu yüzden. Mesai bitiminde attı kendisini dışarıya. Bahsedilen gazete kolunun altında, neden otururken okumadığı belli değil, inanmak istememek demiştik, psikoloji filan işte, eve döndü. Z gelmemişti daha, oturdu ve açtı gazeteyi.

Aile içi şiddeti anlatan başarılı bir ilk roman. Saçma. Romanda babası tarafından kötü muameleye tabii tutulan bir gencin var oluş mücadelesi geriye dönüşlerle anlatılıyor deniyordu

yazıda. Romanın zamanı şimdiydi ve şimdide kahraman bir şirkette filan çalışıyordu, ailesi anne ve babası ve onlarla ilişkileri geriye dönüşlerle... sert ve sorunlu bir baba... hatta öyle ki, kahramanın babası kahramanın annesinin dilini kesiyor geçmişte, sonuçta yani romanın sonunda kahraman da karısını öldürüyor. Saçma. İnanamadı, böyle değerlendirilmesine inanamadı. Yazının devamı daha da ilginçti. İlginç olan şu ki, genç yazarın annesi gerçekten dilsizdi, tıpkı romandaki gibi, deniyordu. Ne denmek isteniyordu? Koltuğun üzerine yığıldı kaldı Gereksizyazar. Seni bu kadar rahatsız eden ne? Farkında değil misin? Bilmem, olmalı mıyım? Güncele kalmak, zamana hapsolmak, malzeme olmak, meze olmak, araç olmak, sabun köpüğü olmak. Biz bu romanı neden yazdık? Bu romanda ne anlattık biz? Gözlerini kapattı, iyi okuyucular romanları bu şekilde okumaz, ben bu şekilde bakmam iyi bir romana, iyi okuyucular da bu şekilde bakmaz, onlar için roman böyle bir şey değildir, bunun güveni vardı içinde ama başka bir şey daha vardı. Tüketim malzemesi olmak... gülme, ne ki bu? Gülmüyorum. Melek geldiğinde Gereksizyazar'ı koltukta yatar vaziyette otururken gördü. Bu ne oturmak ne de yatmakla ifade edilecek bir duruş olduğundan böyle diyoruz. Gözleri de açıktı, tavana bakıyor gibiydi. Yaklaştı Melek, selam verdi. Gereksizyazar selamı aldı, ya da alır gibi yaptı. Melek bir sorun olduğunu anladı hemen. Bir şey sormadı. Sehpanın üzerindeki açık gazeteyi fark etti, eğildi aldı gazeteyi, kitapla alakalı yazıyı gördü. Gülümsedi ve oturdu hemen, okumaya başladı. Yazıyı okuyup bitirdiğinde başını kaldırdı ve yazara baktı, sevinçli ve mutlu gözlerle baktı. Harika bu, dedi. Gereksizyazar başını çevirdi Melekten tarafa. Melek o sırada yazı nedeniyle mutlu olan Gereksizyazar'ın duygusallaştığını, o sebeple böyle sessiz sakin durduğunu düşünmeye başlamıştı. Senden bahsediyorlar, kitabından... dedi Melek, Gereksizyazar bunu bilmiyormuş gibi. Biliyorum dedi yazar. Melek hâlâ gülümsediği için duramadı Gereksizyazar ve kalktı kayboldu ortadan. Muhtemelen banyoya ya da yatak odasına gitmişti.

Melek yazıyı tekrar okudu. Değişen bir şey olmadı. Mutluydu hâlâ, ama bir terslik olduğunu sezdi. O da kalktı ve Gereksizyazar'ın yanına gitti. Genç adam yatak odasının penceresi önünde oturuyordu, dalgındı. Ne oldu aşkım?

Bir şeyler oldu. Ama kendiliğinden değil. Keşke bir şeyler olduğunda kendiliğinden olmuş olsaydı, olabilseydi böyle ama değil, öyle olmuyor. Bunları söyledi mi, söylemedi mi, emin değilim. Ama sonrası net. Bir terslik var Meleğim, dedi. Zorlanacağını hissetti konuşurken. Nefes almaya çalıştı. Melek, önüne kadar gelmiş ve diz çökmüştü önünde. Elini uzattı Gereksizyazar, saçlarını okşadı karısının. Sanki birisi beni izliyor, sanki... Her sabah uyandığımda, içimde derin bir çaresizlik ve... galiba pişmanlık... içimde derin bir pişmanlık hissediyorum. Bir terslik var desem... hayır hayır böyle değil, bir terslik diyerek olmaz, ben bir şeyleri... bilmiyorum, emin değilim. Sonra duraksadı. Söyleyecek bir şeyi yoktu. Aklı karmakarışıktı. Pencereye doğru baktı. Başı sabit, gözleri sabit, boşluğa bakıyor. Bakıyordu. Sonra bakmadı. Gözlerini kapattı yani. Sonra tekrar baktı. Gözlerini açtı yani. Gözlerini açtığı ilk an, gördüğünü, gözlerini kapatmadan az önce gördüğünden hareketle tamamlanmış bir görüntü olarak algılamıştı. Böyle olurdu, görüntünün hazır hali zihinde olurdu, ona yakın görüntü an içinde o görüntüye tamamlanırdı. Ama ya ona yakın görüntü o değilse. Bu eşyanın kabahatidir, yahut bu gözün kabahatidir, yahut bu zihnin kabahatidir denemez. Bil, hayat böyle. Nasıl? Saçmalama iki gözüm... kendisine söyledi sanki bunu. Meleğine döndü. Hep eksikti hayatımda bir şey ve ben tamamladım onu hep kendi içimden katarak. Kendi içimdeki delik böyle açıldı. Sonra o deliği kapatmaya çalıştıkça, hep o delik içinden kazıp yığmaya çalıştım o deliğin içine. Büyüdü meleğim. Neden yazdın bu romanı? Hayır, ben o olayları anlatmak için yazmadım. Anlatabildiğim için yazdım. Anlatabildiğim için yaşayamadığım bilinsin diye yazdım. Ama onlar resimle ilgileniyorlar, bu resimde armudun sapını üzümün çöpünü anlatmış

diyorlar. Bu değil. Armudun sapı, üzümün çöpü bahane, bunu ben söyleyemem ki, bu böyledir zaten. Amaç yazmaktır, başka bir şey değildir. Yoksa ben mi yanlış biliyorum? Eğer yanlış biliyorsam, yaptığım hiçbir şey yok zaten. Çünkü bu resim uydurma, aslı değil, yolundan çıkarılmışı, sapmışı, bir amaca hizmet için kaybedilmişi hakikatin, içimdekilerin. Bu ben değilim zaten. Sonra cümle kuramadı Gereksizyazar ve sustu. Melek aldı sözü, hayatım dedi, inceden ve narin; ama bu hali de senden, senin elinden, o halde yine sen, dedi. Meleğine baktı yazar. Dalgınsınız, dönün buraya. Ama amaç başkalaştı, amaç yazıdan çıktı ve yayın oldu. Ben şimdi onun yüzüne nasıl bakarım dedi. Melek kimin yüzüne diye sordu. Yazar sustu. Cevabı kendisi de bilmiyordu. Son cümleyi kendisine neyin söylettiğini de bilmiyordu. Yaptığı işin cahili oldu birden ve sustu. Sonra birlikte uzun uzun pencereye doğru baktılar. Sonra uzun uzun baktıkları pencereye doğru yürüdü Gereksizyazar meleğinin yanından kalkıp. İzleniyorum diyemedi, saçma geldi. Sanki birisi beni izliyor denir mi, kim denir sonra, o diye cevap verilir mi, roman kahramanım bana ne yaptın diye bana hesap soracak denir mi? Hayatı içinde hissedersin meleğim, yaşadığın her şey gerçektir ve sen insan olarak yalnızca hissettiklerinin etkisiyle sürdürürsün yaşantını. Düşünsene bir deniz kıyısında sevdiğinle otururken cennettesindir ve aynı deniz kıyısında annen adını söylemeye çalışırken ondan korktuğun ve yanından kaçtığın gün öldüyse cehennemdesindir. O deniz kıyısında oturan sen, hislerinden, içindekilerden bakarsın denize. Deniz hiçbir şeydir. Cennet de cehennem de insanın içindedir. Şimdi desem ki o var, o var ki yazdım ben onu, o içimde ki var, var ki yazdım... kelimenin sorumluluğu... yaratmanın sorumluluğu, var etmenin dayanılmaz ağırlığı... üç noktayla bunca anlam ifade edilebiliyorken, sırf iki kapak arasında olsun diye kelimelerle oynayarak anlamı eğip bükmenin vebalinden kim kaçabilir? Ama aşkım dese şimdi; meleğim, sen kalemi eline aldığın an zaten bu sorumluluğun altına girmişsin, senin için ne kadar büyükse yaptığın işin anlamı, o denli ağır olacak yükün, kalem

sende kâğıt önünde, takılma kendine, orada ilahsın sen, yeniden yarat. Gülemeyiz bile. Hep yarım, anlatamam sana. Hadi yatalım. Pencereyi kapatsa, hayır pencereyi kapatmasa, zira pencere zaten kapalı olsa, perde bile çekili olsa, biz bakarken pencereye, aslında pencereye değil, perdeye bakmış olsak, ne değişir? Anlamı kelimeye zorlamak değil mi yazmak?

Bilmiyorum, belki anlık bir şey belki geçici, birden karar vermiştim romanda istenen değişiklikleri yapmaya biliyorsun, şimdi birden sadece yaptığım değişikliğin üzerinden bir sonuca ulaşılması belki dokundu bana. Aile içi şiddet deniyor bak, abartmayalım sonuçta bütün ülke bu kitaptan bahsediyor değil ama bir okuyan böyle gördüyse, ya diğer okuyanlar da böyle görürse... ortada aile yok ki, Z karısı değildi M'nin, köpeğiydi, karısını öldürmüyordu, köpeğini öldürüyordu, yabancılaşma vardı orada, toplumdan kopmuştu, yalnız bir adamdı, hayatını kendi içinde kendi imgeleriyle yaşamıştı her daim, tek değeri köpeği Z'ydi, sonra pes etti M, yenildi, burası çirkin dedi, burası seni hak etmiyor dedi Z'ye, öldürdü onu, o cinayet aslında bir çeşit intihardı, değeri terk edişti, bu oyun böyle bir oyunsa misketlerimi alır giderim demekti, içimden geçenlerdi, hayata barışık gibi duran mütebessim yüzümün saklı küskünlüğüydü, öfkelenmeyişimin nedeni yenilgiyi en başından kabullenmiş olmam demekti, benimle alakalıydı, içimdi, gözyaşı, meni ve kusmuk. Hangisini kabul ederseniz demekti, köpeğin kanı. Ama onların suçu yok. Ben oynadım kurguyla, onlar milyonlarca yıldır dünya üzerinde yapıldığı gibi, görüntüye anlam yüklemek zorundaydılar. Sığlık bulaşıcıdır meleğim. Sonunda hepimizi yutar. Bir avuç su bütün insanlığı boğmaya yeter de artar. Bunları Meleğine söyledi Gereksizyazar ama Meleği çoktan uyumuştu, kendisi ise yatağın içinde gözleri tavanda hayalet gibi yatıyordu. Ama umutluydu zira neydi Meleğin dediği, ya da Gereksizyazar'ın Meleğin dediğini düşündüğü; kalem sende kâğıt önünde, takılma kendine, orada ilahsın sen, yeniden yarat. Kendine güven duydu birden, nasıl da değişiyor hislerin

yazar, gücü içinde hissetti, evet yaptım dedi ve bu yolla kendime yol açtım, şimdi kitabı okunan bir yazarım, yeni kitap anlaşmalarım da var, bir amaca yamanmadan, hiçbir şey gözetmeden, nasılsa öyle yazılacak romanlar için, bu geceden başlayarak, takatin kalmayıncaya dek, çalışmaya, üretmeye, yaratmaya... yorgun ve çaresiz kalktı yataktan, gecenin kör vakti. Pencereye doğru yürüdü, perde kapalı mıydı, açtı, değilse açmasına gerek olmadı, emin değilim. Aşağıya baktı, kırmızı olmayan kırmızı arabasına baktı. Sokak lambasının altında duruyordu araba. Bana yardım et dedi. Arabaya değil. Ne yazarsam o olur, öncesi bende sonrası bende, ne yazarsam o olur. Mutfağa gidip çaydanlığa su doldurdu, ocağı yaktı ve çaydanlıktaki su kaynayıncaya kadar bekledi. Sonra çaydanlığı yatak odasına götürdü, pencere tarafındaki köşeye yürüdü, sandalye çekti ve üzerine çıktı. Arkadaşına hayatını geri veriyordu, pes edemezdi. Kollarında derman kalmayıncaya kadar buharı tavana tuttu, sonra yattı ve derin bir uykuya daldı. Sabah uyandığında hayatında hiç hissetmediği kadar yorgun hissediyordu kendisini. Melek kalkmıştı çoktan, mutfakta olmalıydı, kahvaltı hazırlıyor olmalıydı. Doğruldu yavaşça ve çıktı yataktan. Pencereye yürüdü ve aşağıya baktı yine. Yeni bir şeye sahip olanlar sürekli onun gerçekliğini sınarlar, bu bir arabaysa böyle sürekli bakılır diye geçirdi içinden ve o sırada aklına geldi ve hemen kaldırdı başını ve tavana baktı. Arkadaşı yoktu. Şekilsiz bir şey vardı eğri büğrü. Midesinde bir yanma hissetti, ardından güçlü bir kasılma. Onu mahvettim diye mırıldandı. Sonra yorgunluğunun sebebi belli etti kendisini, tavandaki şekilsiz suret nedeniyle. Rüya... duvar dibinde bir adam. Arkası dönük. Bu rüyayı biliyorum ben ve Gereksizyazar'ın bu rüyayı gördüğüne bir kez daha şahit olunca korkuyla parka dönüp bakıyorum, burası gerçekten bir park mı? Bu Gereksizyazar'ımın benim romanımda bana gördürdüğü rüya, bunu daha önce de biliyordum, ama demek ki bu rüyayı da kendi hayatından bana aktarmış diyordum. Ama neden düşünemedim ben bunu; rüyayı kendi hayatından almış olamaz, çünkü rüyayı ilk görüşü bile, beni yazışından aylar

sonra. Hayır, böyle sanışımda haklıyım ama aslında bu da bir yanılgı. Gereksizyazar sırıtıyor ve mırıldanıyor; onu mahvettim. O da beni mahvedecek. Sırıtıyor. Her şeyin sebebi; yaratmanın doğasında yatıyor, var etmenin... Ben parka bakıyorum, evet işte ağaç var, çimen var, kuş var. Olduğum yere çöküyorum. Karnım aç, uykusuzum ve yorgunum. Bitsin artık.

13.

Olduğum yere çöktüm ama yeterli gelmedi, tüm gücüm çekiliyor sanki damarlarımdan. Kendimi geriye doğru bıraktım ve çimlerin üzerine uzandım. Parkın içindeki tüm ışıklar yanıyor bense karanlıklar içindeyim. Gökyüzüne baktım. Yıldız dolu. Kısa bir süre önce sadece yalnız bir adamdım, şimdi kendisiyle ilgili hiçbir şey düşünmek istemeyen bir adamım. Uyumak istiyorum. Birkaç saniye sonra kapandı gözlerim. Uyuyup uyumadığımı bilmiyorum ama gözlerimi tekrar açtığımda hava karanlıktı hâlâ. Aradan zaman geçmiş gibi hissedişimin sebebini ise bilmiyorum. Sanki biraz sonra hava aydınlanacaktı. Serinlikten belki, ne tuhaf insan her durumda akıl yürütme becerisine sahip. Yavaşça doğruldum ve ne yapmam gerektiğini düşündüm. Kendimi fazla yormama gerek kalmadı, ne yapacağım belliydi. Zihnimi yokladım ve aklımda bir şey belirmedi, her şey karmakarışıktı artık ama durduğum yerde durmam anlamsızdı, üstelik bunun adını özgürlük koysam da bir süre önce kendi kendime. Ama o zaman neden böyle yaptığımı biliyorum şimdi. Kurgu ve ayrıntılar. Konaktaydım ve dışarıya çıkmaya korkuyordum, bir cinayet işledim diyordum ve dışarıya çıkmaya korkuyordum, bu durumda dışarıya çıkmayışımı gerekçelerle vermem gerekiyordu, ama kurgu dâhilinde. Ayrıntılar konusunda hassas birisi haline gelmek... kurgu konusunda hassas birisi haline gelmek. Kendimi suçlayabilir miyim? Bu işte, benim bu, en doğal halim. Yaratılış... Hem önemi var mı şimdi, bir anlamı olmaz ki. Dışarıya çıkamayışımı

kurgu dâhilinde gerekçelerle vermek için roman estetiği içinde bulduğum çare özgürlüğün durulan yerde durabilmekle mümkün olması gerçeğiydi. Ama bundan yine kurgu dâhilinde gerekçelerle vazgeçmiştim bir süre sonra, dışarıya çıktığım zaman, yeni durumu yeniden roman estetiğiyle anlamlı hale getirmiştim. Her durum kendi gerçeğini yaratırdı, insan için de, hayat için de. Bir insan yaşadığı hayat içinde kendisini bu şekilde eğip bükebilir mi? Eğip bükmek mi bu? Kurgu... her şeyin altında yatan... içim bulandı. Zihnimde belirmese de kendimi biraz zorlarsam bulacağımı hissediyorum evimi, en azından umuyorum. Yürümeye başladım bu yüzden.

Dönüp dolaşıyorum ama hep aynı yerdeyim sanki. Parktan uzaklaşmayı beceremediğimi hissettim bir süre sonra. Küçücük bir alan içinde bile kaybolabiliyor insan demek ki bazen. Ama sınırları kim çiziyor, yürüyen ben isem, şehir büyükse, istediğim yere gidebileceksem, neden bir yere saplanıp kalıyorum, sağa dön sola dön tercihlerim beni neden hep aynı yer içinde dönüp dolanmaya itiyor? Tebessüm ettim, başka çarem yoktu zaten, içinde olduğum durumu kabullenip insanın aczi-yetine dair bir çıkarım yapmaktan başka çıkar yol yoktu. Ama sınırlar benim tercihlerimle şekilleniyorsa aşılması da mümkündü sonuçta. Evime gitmem gerekiyorsa, bu gereklilik zihnimdeki kapanın dışına çıkmama yardım etmeliydi. Bildiğim ve düşündüğüm her şeyi bir kenara bırakıp tekrar yürüdüm. İşe yarayacağını sandığım bu yürüyüş beklediğim sonucu vermedi zira bu sefer gerçekten kayboldum. Girdiğim her sokağı bir şekilde hatırlıyordum ama bütün sokakların görüntüleri üst üste binmiş gibiydi. İçim karardı, olduğum yere çöktüm. Bir süre dinlendikten sonra parka dönmek için ayağa kalktım ve yürümeye başladım tekrar. Parkı bulduğumda hava aydınlanmıştı. Konağı bulmak sorun olmadı, parka ne kadar yakın olduğunu daha önce defalarca dile getirmiş olmalıyım. Büyük ahşap kapının tokmağını çaldım uzun uzun. Açan olmadı. Konaktaki arkadaşlarımın gerçek olmadığı şüphesi

uyandı içimde ve müthiş korktum bu düşünceden. Ama hemen teslim olmadım, arka bahçeye dolandım, arka kapıdan girdim içeriye. Hem de daha önceden girdiğim şekilde, kırık kapı camından elimi içeriye uzatıp kapının kilidini açarak. Bu bile bir ispattı ve bana güven verdi. Üst kata çıktım hemen. Gördüğüm şey içimi ısıttı. Arkadaşlarım ön taraftaki cumbalı odadaydılar ve uyuyordular. Onları uyandırmak gelmedi içimden, bir köşeye de ben kıvrıldım.

Ne kadar uyudum bilmiyorum, birinci adamın beni dürtmesiyle açtım gözümü. Hemen sıırttım. "Artık aynı odada mı uyuyorsunuz?" dedim hemen. Birinci adam taviz vermeden konuştu; "Senin yüzünden..." Anlayamadım, sebebi ne. "Neden?" dedim. "Sen gelene kadar dünyamız bizden müteşekkildi, sen sorgusuz sualsiz hayatımıza girince dışarıda insanlar olduğunu fark ettik. Önceden de varlardı ama önceden birer görüntüydüler, bizim hayatımızla bir bağlantıları yoktu, dışarıdalardı. Öyle olmadığını anlayınca birbirimize ihtiyaç duymaya başladık, çünkü artık yalnız olduğumuzu biliyorduk." dedi. Bu şaşırtıcı cevabın ardından ikinci adam devraldı sözü. "Dünya üzerindeki tek insan sen isen, senin için yalnızlıktan söz edilemez. Bu cümleyi burada bıraktığın kitapta gördük ve üzerine düşündük." Yalnız kalmak için insanlara ihtiyacımız var... bu cümleyi de ben hatırlıyorum ama nereden olduğu yok. Başımı salladım usulca, "Sizi görmek için geldim ama kalıcı değilim arkadaşlar, bir sorunum var," dedim. Birinci adam yanımdan kalktı ve diğer arkadaşının yanına gitti. Ne garip adamlar, gerçek olduklarına o kadar memnunum ki. Sıkıntı ve çelişkilerle dolu içimde bu memnuniyetin var olması benim için hazine gibi. "Demek yine gideceksin... problem değil, biz yeni düzenimize de alıştık nasıl olsa. Zaten seni pek sevmemiştik. Sen garip bir adamsın." dedi birinci adam. Yüzü her zamanki gibi son derece ciddiydi. Bu adam gülümsemeyi bilmiyor olabilir. İkinci adam da söylendi bu arada; "Sevmemek yerine tuhaf bulmak nedeniyle ısınamamak diyebiliriz." Tebessüm etmeye

çalışarak başımı salladım, "Ben sizin içinizi biliyorum, yalnızlığınız hak edilmiş bir yalnızlıktır. Çünkü sizler özelsiniz ama benim yardıma ihtiyacım var. Ben evime dönmeliyim." Yüzüme baktılar her ikisi de. Sonra birbirlerine baktılar, sonra yine bana döndüler. "Muhtemelen dön o zaman diyeceksiniz ama bu o kadar kolay değil. Ben evimi bulamıyorum," diye ekledim. "Buraya ilk geldiğin gün attığın adımları geriye doğru atarak evine dönebilirsin," dedi ikinci adam, benim sözlerimin üzerine. Bu sadece onun içindeki iyi niyetin bir göstergesiydi, buna rağmen bir an aklımdan geçirdim. Bu arada birinci adam kızarak baktı arkadaşına, sonra bana döndü. "Biz senin evini bilmiyoruz ki, nasıl yardım edeceğiz sana?" diye sordu. Bu soruyu ben de kendime sormuş ama mantıklı bir cevap verememiştim, yine de buraya gelmek istemiştim. "Bilmiyorum," dedim. Bu cevapla beraber tüm gücümü yitirdim, Gereksizyazar'ın hayatını gözden geçirdiğim son ana yani dün geceye geri dönmüş gibi oldum, tüm olanlardan sonra konaktaki arkadaşlarımın sadece zihnimin bana oynamış bir oyun olmadığını öğrenmiş olmanın huzuru yerini dün geceki büyük kaygıya bıraktı. Kaygı değil... kaygıyla bir ilgisi yok, huzursuzluk bile değil. Mutsuzluk. Yenilmişlik. Bu duyguyla mırıldandım arkadaşlarıma. "Ama belki karım gelir ve beni buradan götürür."

Yukarıdaki cümleyi kim olarak söylediğim konusunda bir şüphe kaldığını sanmıyorum. Belki bu yüzden buraya son gelişimden bu yana üç haftadır bu konakta arkadaşlarımla kaldığım halde yine dışarıya çıkmaya korkuyorum. Biliyorum ki bu sefer kaybolursam beni kimse bulamaz. Sadece arkadaşlarımla akşamdan akşama sohbet ediyoruz. Ben az konuşmaya çalışıyorum, söyleyeceğim şeylerden çekiniyorum. Beni sürükleyecekmiş gibi sanki... sözlerim yani... bilmiyorum, içimde büyük bir acı var, aslında acı değil, kaygı var... kaygı? Bilmiyorum, gelse ve bana anlatsa, ikna olsam. Saçmalama... ikna olsam... ikna oldum zaten, gülümse şimdi. Anladım ben. Komik. Pencereden de bakamıyorum. Pencereden adında bir

kitabı var Gereksizyazar'ın. Karakteri ben değilim. Ben hiç kimse değilim. Gereksizyazar... aklım kapkara... sürekli uyusam.

Kapının sesine uyandım. Tokmağı vuruluyordu, gürültüyle. Sonra kapı açıldı, ayak sesleri duydum. Korktum, heyecanlandım. Odamdan çıktım, korku ve heyecanla, merdivenleri indim. İkinci adam salonun ortasında ayakta duruyordu. Karşısında Z vardı. Ya da Meleğim... gri pardösü, siyah topuklu ayakkabı, hatırladığımdan daha uzun, başı hafifçe yukarıya dönüyor, beni görüyor. İkimiz de gülümsemiyoruz. Ben deliyim. Zihnine sahip olamayan bir adamım, kendi aklının kölesi olmuş bir bedevi. Vicdanı yüzünden kendi hayatından sürgün edilmiş bir yazar. Bu mudur?

Yukarıdayız, sanırım ben olduğum yerde durdum, Z merdivenleri çıktı, sonra birlikte benim odama girdik. Yatağıma oturduk. Yatağımdan utandım biraz, yer yatağı, kir pas içinde, ama sonra da utanmadım, önemli değilmiş gibi geldi. Bir ara aklım uçacak diye çok korkuyorum, dedim sanırım. Bir ara da gerçeği yitirdim, bu aşmak mıdır diye. İkisine de ne tepki aldığımı bilmiyorum. Dahası bu sahneyi Gereksizyazar olarak mı yaşıyorum, yoksa Gereksizyazar'ın yaşadığını dışarıdan gören M olarak mı yaşıyorum, mesela hala parktayım. Rutubet kokusunu duyarsam buradayımdır diye düşünüp, derin bir nefes çekiyorum burnumdan. Böyle de bir hikâyesi vardı, Gereksizyazar'ın ve konak rutubet kokuyor. Elini yüzüme uzatıyor Z, yüzümü okşuyor, döndün mü, diyor bana. Diyorum ki; hani yaşamaktan umudunu kestikleri ya da kesmeseler bile uzaklığı nedeniyle gelmeyeceği sanılmaya başlanmış, o ruh haline girilmiş vaziyetlerde, birisini beklerken derler ya, döndüğüne inanamıyorum diye; benimki öyle değil. Ben döndüm dersem de, nereye dersem de, çok şeyler kaybetmiş birisi olacağım. Ya da çok şeyler kaybetmiş birisi olduğumu anladığım için, cevap vermeye çalışmayacağım. Sadece içime sindirmem ve kabullenmem gerek. Kabullenmediği gerçeği yaşayamaz insan. O ise gözleri nemlenerek tebessüm ediyor, dönmüşsün diyor.

Anlat bana desem... çok mu saçmalamış olurum? Çünkü sadece anladım, ama bütün boşluklar duruyor zihnimde. Önemli mi bu saatten sonra? Değil ama anlat bana demiyorum, çünkü M üzerine düşeni yapacak, sözü vardı bana, yazarını kutsayacaktı, onu anlamlandıracaktı, bu sebeple bundan sonrası ona ait. Yazarını ölümsüz kılmaya çalışıyor, bu sebeple üzerine düşeni yapacak.

Kapının sesine uyandı, Gereksizyazar. Odasından çıktı, merdivenleri indi. Bir şeyleri anlamıştı, kim olduğunu, yanılgılarını ama aklı karmakarışıktı. İkinci adamı gördü salonun ortasında. Karşısında Melek... gri pardösü, siyah topuklu ayakkabı, hafifçe dönüyor yukarıya doğru, Gereksizyazar'ı görüyor. Gülümsemiyorlar.

Dönmüşsün diyor sonra Melek, Gereksizyazar'ın odasındalar, oturuyorlar. Yazar konuşmuyor, bakıyor Meleğinin yüzüne. Nerede olduğu belli değil, nereden geldiği belli değil. Aslında belli ama... burada söylenecek pek bir şey yok. Uzun uzun konuşuyorlar sonra, biraz Gereksizyazar anlatıyor, günlerini, hatırlayabildiklerini, biraz Melek anlatıyor, M'ye borçluyum dediğini anlatıyor Gereksizyazar'ın, onu ben yarattım ama sonra değiştirdim onu dediğini anlatıyor, bunların bir önemi kalmadı artık diyor içlerinden birisi ama hangisi ikisi de bilmiyor.

Rüyandaki adam kimdi? M... biliyordum diyor. Ona dokunduğumu hatırlıyorum, rüyada mıydı, döndü bana, ona dokununca döndü bana, yüzünü gördüm.

Bunları bırakalım diyor sonra içlerinden birisi.

Sonra biraz daha aydınlandı Gereksizyazar'ın zihni. Korku duydu içinde, inceden bir güvenle beraber. Annemin dilsiz olduğunu biliyor muydun diyor, başını sallıyor Melek, ben seni yıllardır tanıyorum, senin her şeyini biliyorum ben, diyor. Romanda M'nin babası dilini kesmişti annesinin, benim annem de dilsizse... korkma diyor, öyle bir anın yok senin, baban sert bir adamdı, anımsıyor musun, ama öyle bir adam değildi, aksine

duygulu bir adamdı. Hatırlıyorum aslında diyor, babam, güzel bir adamdı, biraz sertti, ama... sözler yarım kalıyor burada.

Gereksizyazar'ın romandaki baba figürünü profesör yapma nedeni, karakterin adını M yapma nedeni de Melek tarafından söylense burada, ama söylenmiyor, susuyorlar karşılıklı. Gereksizyazar annesinin yanından korkarak kaçtığında biliyor ki annesi sadece Gereksizyazar'ın adını söylemeye çalışıyordu, bunu yıllar sonra anlıyor Gereksizyazar, bu yüzden roman karakterlerinin adları hep tek harflerden oluşuyor. M en kolay söylenen harf, Gereksizyazar'ın adı M olsaydı, Gereksizyazar annesinin son anlarında onun yanında olabilirdi. Bunların konuşulmasına gerek yok, hatırlanıyor ve bazı şeyleri çok dillendirmemek gerekiyor. Romanda ise anne dilsiz çünkü çok güzel ve insanlarla konuşmasın diye baba dilini kesiyor annenin. Tipik aile içi şiddet vakası değil de daha derin bir yanı olması için romanda babayı matematik profesörü yapıyor Gereksizyazar ve başka ayrıntılarla genişletiyor ama kendi babası matematik profesörü değil. Gedikpaşa'da bir deri ütücüsü, o trafik ışığı olayı da gerçek bu yüzden. Ceza olsun diye Gereksizyazar'ı küçük odaya kilitliyordu babası. Yazarın romanda M'nin babasını garip kılışının sebebi biraz da bu. Bunları da söylemiyorlar birbirlerine. Gizlediklerinden değil.

Beni götür. Ben hastayım. Beni sakla. Melek başını sallıyor.

Sonra bahçeye çıkartıyor Gereksizyazar'ı elinden tutarak. Sakat çocuğunu parka götüren anne gibi. Hayır, aslında annesini parka götüren M gibi. Bundan da bahsetmiyorlar. M annesiyle her gün parka gidiyordu. Ama annesi M'yi parka götürmüyordu. M annesini parka götürüyordu. Bu Gereksizyazar'ın gerçek hayatından alıntıydı. Babasının işten geldiğinde cumbada oturan annesinin ayağa kalktığını ve birlikte aşağıya inerlerken annesinin elinden tuttuğunu yazmıştı romanda, ortaokula gittiği halde annem neden elimden tutuyordu diye

sorarak. Aslında annesi Gereksizyazar'ın değil, Gereksizyazar annesinin elinden tutuyordu.

Biliyor musun annem hastaydı, deliydi yani diyor Gereksizyazar. Onu her gün parka götürürdüm. Kum havuzunda oturur ona bakardım. O da kum havuzuna bakardı. Ama beni görmezdi sanki. Babamdan nefret etmeli miyim sence?

Hayır diyor meleği. Bazı şeyler olur. Kimse suçlu değildir.

Aslında biliyorum diyor Gereksizyazar, annemi bildiğini de biliyorum ama soruyorum yine de. Peki M beni affedecek mi? Sonra biraz yürüyorlar bahçe içinde. Sonra senin adın ne diyor Gereksizyazar. Z değil çünkü biliyorum, Meleğim diyorum ama sadece Meleğim olduğun için.

Melek burada anılması gerekmeyen gerçek adını söylüyor Gereksizyazar'a. Peki ya benim adım ne diyor Gereksizyazar, kitabın kapağında Gereksizyazar yazıyordu. Galiba takma isim ve galiba sen daha önce bana senin adın bişey demiştin ama ben unuttum hatta dinlemedim bile belki seni. Adım ne benim?

Gereksizyazar'ın burada anılması gerekmeyen gerçek adını söylüyor Meleği. Kadırga'da ahşap bir evin iki odalı bodrum katında doğdun, diyor sonra. Öldüğünde geriye yalnızca kelimeler bırakmak isteyen ince ve zarif bir adamsın, diye bitiriyor.

Kitaplarımdan birinde huzurla alakalı bir bölüm vardı sanki diyor sonra Gereksizyazar, dar sokakta parka doğru yürürken. Hatırlamıyor Melek. Evet vardı, çok güzeldi diyor, o kadarını hatırlıyor, ama yazıyı, metni adı her neyse o kısmı, tamamını hatırlamıyor. Ben hatırlıyorum. Adım M, Gereksizyazar'ın yazdığı bir romanın başkahramanıyım ve yazarımla alakalı her şeye hâkimim, onunla kaçınılmaz ve güçlü irtibatım gereği.

"Sabah mutlu ve son yıllarda hiç olmadığım kadar huzurlu uyandım. Sanki bir yaz günü serin bir odada, pencereden içeriye tertemiz bir havayla giren kuş sesleri, böcek sesleri, ağaç dallarının, yapraklarının hışırtısı eşliğinde, bahçedeki

tulumbadan su çeken ilk aşkımın testide taşıdığı suyu içinde uyuduğum eve doğru taşırken küçük ayaklarının yere bastığı zaman çıkan o inceden ezilen toprak sesiyle uyanır gibi. Birazdan onun başucuma ıslak ellerini alnına sürüp de kurulayarak geleceğini, o küçük ayaklarıyla bu sefer uyandığım odanın ahşap zemininde pıt pıt sesler çıkararak yürüyeceğini bilerek, bunların olacağına dair içimde duyduğum güvenle tembellik edip, gözlerimi açmayı onun nemli eliyle bu sefer benim alnıma dokunmasına kadar erteleyerek. Huzuru nasıl tarif edebilirim? Kerpiç duvarlı ahşap zeminli tek kat bahçeli bir köy evi ve o evle asla bağdaşmayacak şehirli ve gözleri beni hiç görmemiş ilkokuldaki, en saf halimdeki ilk hayal kırıklığım ilk aşkımı buluşturmaktan ve ömrüm boyunca zayıf bünyemden dolayı hiç pencere açık yatamamış olduğumu da unutmadan, sıcağı sadece serin bir gölgelik varken, hani cennet tasvirlerindeki gibi, kuş ve böcek sesleriyle de süslemekten başka. Huzur hep en çok isteyip de yaşayamadıklarımızda gizli değil midir? En saf halimizdeyken isteyip, yıllar boyunca istediğimizi bile çoktan unuttuğumuz ve hatırlayınca da ölmekten beter olduğumuz..."

Gereksizyazar benim mırıldandığım bu cümleleri duymuş gibi yavaşlıyor. Yine bakıyor Meleği'ne. Peki M beni affedecek mi, diyor.

Gülümsüyor Melek.

Bu sorunun cevabını Gereksizyazar gibi o da bilmiyor.

DÜŞ KESİĞİ

GÜRAY SÜNGÜ

Düş Kesiği, bir sabah uyandığında kendisini yazdığı romanın karakteri olarak bulan Gereksizyazar'ın hikâyesi. *Düş Kesiği*, anlam giriftse, biçimin de girift olacağından yola koyulan bir roman. *Düş Kesiği*, bazı şeyleri güzel yapan kusurlardan bahsederken, insanın en temel yanılgısının kendisi hakkında olduğunu savunan bir roman.

KİTAP NO: 375
DİZİ ADI: ROMAN
DÜŞ KESİĞİ
GÜRAY SÜNGÜ
9 786257 014663